העולם הזה
88 עמודים
כ"ו אייר תשמ"ב, 19.5.1982 מספר 2333 שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

טרגדיה אישית בצמרת הביטחון

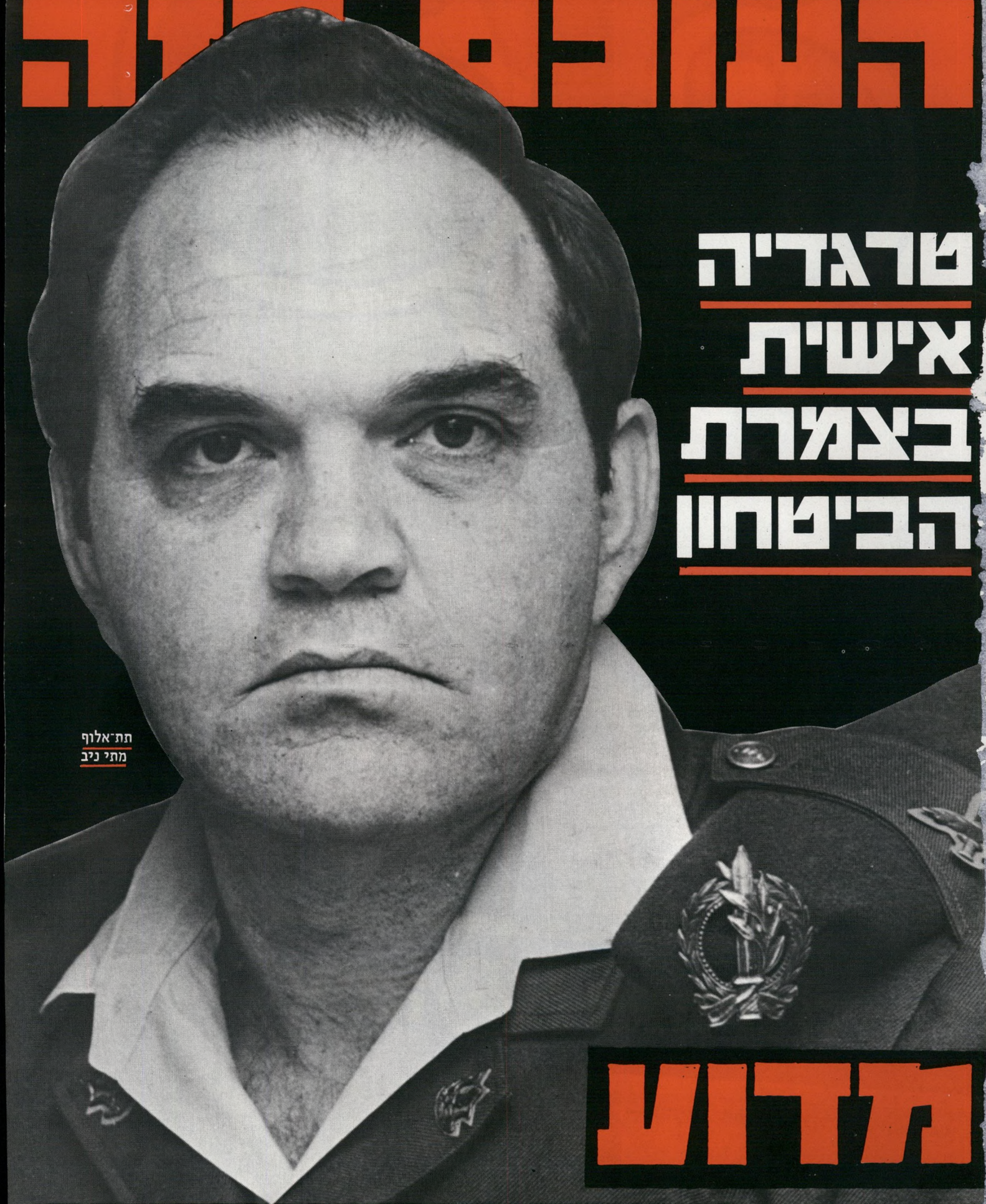

תת־אלוף מתי נייב

מדוע התאבד תת־אלוף

איזה עלית שותים היום?

עלית

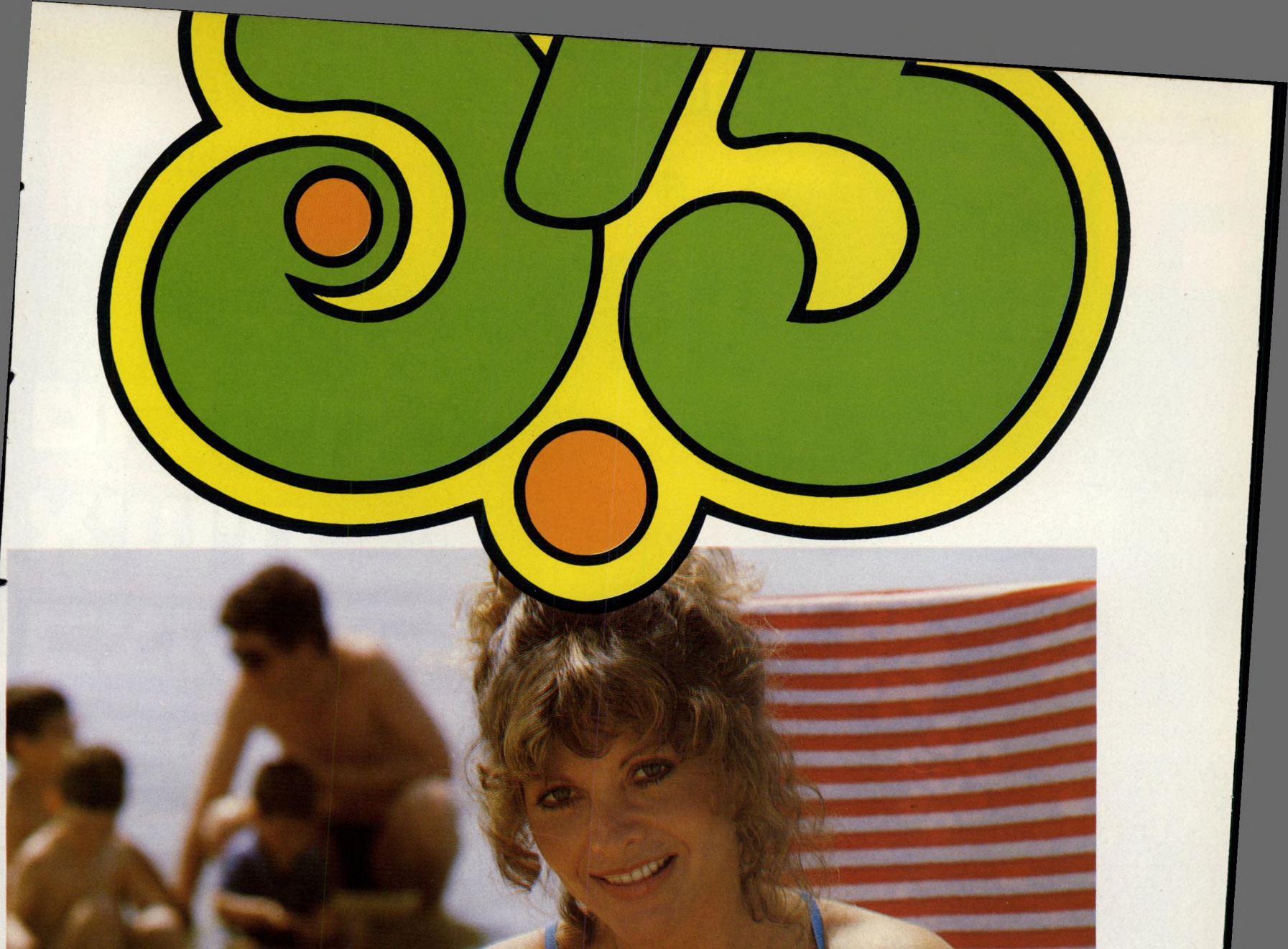

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון חדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב נורדאו 3, ת.ד. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שחק • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי פושביץ ונירה עימן • צלמי מערכת: ציון צפריר ונחת פרנסמי • ראש המינהלה: אברהם פיטוסי • מחלקת הכתבות: רפי זכרוני • חמ"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב קראבינדור • הפצה „גד" בע"מ • גלוסות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה,

בשתי התוכניות על פרשת קסטנר שורבב שמו של העולם הזה פעמים רבות, מבלי להטיל הרבה אור על פעולתו באותם הימים.

השאלה שכל צופה בוודאי שאל את עצמו היתה: מדוע שיתף העולם הזה פעולה עם שמואל תמיר באותה פרשה?

אני רוצה להשיב על השאלה במדור זה, המוקדש לבירור בין העורך והקורא.

חקירה לאומית

המניע העיקרי שעמד לנגד עינינו בפרשה זו, כמו בכל פרשה אחרת, היה: לברר את האמת.

למן הרגע שבו העלה מלכיאל גרינוולד, אותו זקן תימהוני מירושלים, את הנושא, היה ברור שמשהו חבוי בו. במהלך המישפט, מיום ליום, התגלה עולם שלם, שהציבור לא ידע עליו דבר. היחסים בין ההנהגה היהודית בהונגריה ובין הנאצים, היחסים בין המנהיגים בבודפשט ובין ההנהגה הציונית בארץ, היחסים בין זו ובין הבריטים — כל אלה הופיעו לפתע באור חדש לגמרי.

גם מי שלא הסכים לכל גישתו של תמיר לפרשה — וחלק ממנה לא נראתה לי גם אז — מוכרח היה להכיר בעובדה כי המישפט הביא לגילויים של עובדות מדהימות, שאיש לא העלה אותן על דעתו לפני כן. תודות למישפט הופנתה אלומה של אור לפינה חשוכה — והתגלו דברים מזעזעים.

היו שאמרו גם אז: תנו לפצעים להגליד. אין טעם לפתוח אותם מחדש ולחטט במה שהיה.

לא הסכמתי לזה אז, ואיני מסכים לזה כיום. אומה חייבת לגלות את עברה, לבחון מחדש את מעשיה, כי מעשים אלה משפיעים על ההווה. אם נעשו דברים אסורים, יש לחפשם ולקבוע הלכה לגביהם. ואם מותר יהיה לנהוג כך בנסיבות המיוחדות של הכיבוש הנאצי, חייב גם דבר זה להיאמר בבירור. כי אומה צריכה ללמוד מן הנסיון המצטבר של עברה, ואין להסתיר עבר זה מתחת לערימה של שקרים מוסכמים.

דעתי היתה — ונשארה — כי לא צידקתו או אשמתו של קסטנר האיש חשובים, אלא הלקח ההיסטורי הכלול במעשיהם של קסטנר וחבריו. אותם היתה חובה לברר עד תום, עד הפרט האחרון.

האם זה תפקידו של שופט? בהחלט לא. המישפט מעוות את התמונה. כי המישפט הפלילי עוסק רק באשמתו או אי־אשמתו של איש. הוא רואה את ההיסטוריה מבעד לחור־המנעול. היה צריך לקום או מוסד אחר, לבירור האמת ההיסטורית.

הדבר אינו נאמר בעיתון זה לראשונה עכשיו, כעבור דור. הוא נאמר אז, בפה מלא.

בגליון הראשון של העולם הזה (924) שהופיע אחרי פסק־דינו של השופט בנימין הלוי, פורסם במדור הנדון מאמר שלי בשם „מישפט שרת". (בתוכנית־בטלוויזיה נראה המאמר על המירקע, אך לא נאמר מה נכתב בו.) אותו מאמר הסתיים במילים הבאות: „ישנם הטוענים גם כיום כי נעשה עוול לקסטנר.

„מי שסבור כך, רק טענה הגיונית אחת פתוחה לפניו: שלא קסטנר אשם, אלא אותם שגתנו לו את ההוראה.

„מי שסבור כך, רק מסקנה אחת פתוחה לפניו: שקסטנר שיקר בבית־המישפט, כדי לחפות על מנהיגי הסוכנות היהודית.

„ומי שסבור כך, רק דרישה אחת פתוחה לפניו: לבטל את העיוור שבא לזרות אבק בעיני ההמונים, ולמנות במקום זה ועדת־חקירה לאומית, מורכבת משלושה שופטים של בית־המישפט העליון במדינה, שתפתח בחקירה יסודית של כל פרשת־קסטנר. (הדגשה במקור).

„יישמע קול באמת."

קסטנר ובר־כוכבא

פעמיים נאמר בימים האחרונים פסוק אחד, לגבי שני אנשים שונים מאוד, שפעלו בתקופות שונות מאוד. הפסוק הוא: „אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו."

אמר זאת חיים כהן בטלוויזיה על קסטנר, ואמר את ייגאל ידין על בר־כוכבא.

בשני המיקרים, גישה זו מוטעית מיסודה.

אני מסכים בהחלט שאי־אפשר לאדם, שלא היה במצב כזה בימי הכיבוש הנאצי, לשפוט את קסטנר. ואני מסכים כי איש אינו יכול כיום לשפוט את בר־כוכבא האיש.

אך לא זהו הדבר החשוב. החשוב הוא שאת המעשים יש לשפוט, מפני שהם משפיעים על מעשינו שלנו.

מוכרחים לנתח את מרד בר־כוכבא, כדי להסיק מסקנה ולחנך ברוחה את הציבור והנוער. האם היה זה מרד מטורף, מרד נהדר? מה להגיד על כך לצעיר בן 15 עכשיו?

מוכרחים לנתח את התנהגות ההנהגה היהודית בימי השואה, בירושלים ובבודפשט, כדי להסיק מסקנות לגבי ההווה וה־עתיד. מה מותר? מה אסור? מה היה מוצדק? מה לא? ובעיקר: מה קרה בדיוק?

כך חשב העולם הזה לפני 29 שנים, כאשר מילא תפקיד מרכזי במאמץ לחשיפת הפרשה. נכתבו בשבועון אז דברים רבים שהייתי כותב אותם כיום אחרת, על כמך כל הידוע כיום. אך לגבי העיקרון המרכזי הזה, שהיגתה אותנו אז, לא השתנתה דעתי במאומה.

אורי אבנרי

כתבת השער הקודמי:

מוות כפול

תת־אלוף מתי ניב התאבד, אחרי שלמראית־עין כבר התאוששש מן המשבר שפקד אותו, כאשר נפה בנו. מה הביא אותו לכך?

9

המילחמה של אריק

שוב הגיעה המדינה לעברי־פיפחת של מילחמה בלבנון. מה מנע אותה? אילו מהלכים סודיים בישראל, בארצות־הברית ובלבנון השפיעו על ההחלטה?

„העולם הזה" מגלה את המהלכים החשאיים ואת ריקעם.

11

מחכים למילחמה

ישובי־הצפון עלולים להיות הקורבנות הראשונים של המילחמה, אם תפרוץ. בינתיים הם חיים בצל המאורעות, שנועדו להכשיר את הקרקע למילחמה זו. „העולם הזה" היה שם ומדווח בכתבה זו את התרשמותו.

27

אלמנה בגיבעה

הפרשה המזכירה את כרם נבות ואת סיפור הפילגש בגיבעה: **העולם הזה** בביקר אצל האלמנה בחברון, שבריונים הופכים את חייה לגיהינום.

15

בומה שיקר!

יו"ר ועד צוותי־האוויר של „אל־על", הקברניט בצלאל עופר, תוקף בראיון מיוחד את בומה שביט, ומגלה את תוכניותיו לחקמת חברה עצמאית של טייסים. הוא חושף את המזימות לחיסול החברה ולחלוקת השלל, ומתאר את מצב עמיתיו.

81

כתבת השער האחרי:

מין בריבוע

כתבת „העולם הזה" ענתה למידעה שבו הציע זוג את שרותיו לזוגות, תמורת תשלום. היא מספרת על החוויה שעברה עליה, כאשר גילתה כי בעלי ההצעה הם זוג מפורסם, שכבר זכה פעם בשער „העולם הזה" — המוהל והחיילת.

58

הכלב והזונה מבבל

היא עוררה סנסציה לאומית, כאשר הופיעה בעירום בהצגה השנויה־במחלוקת של **חנון לוין**. אבל עליה עברה זוועה גדולה יותר.

60

למות למען האיים

בארץ גואה גל של פטריוטיזם בקרב עולי־ארגנטינה, המדהים עם מילחמת מולדתם הקודמת על איי־מאלווינאס. יש גם קולות אחרים. **העולם הזה** שמע אותם.

79

מישטרה או מוות

הווידוי האישי של השוטרת שניסתה להתאבד, אחרי שפוטרה מן המישטרה. לדבריה קרה הדבר אחרי שבנו של קצין בכיר עשה מעשה מגונה בבתה הקטנה, והיא ניסתה לפעול נגדו.

70

מדורים קבועים:

תשקוף 4
במדינה 5
אתה והשקל 10
מיכתבים 16
תשבצופן 18
חורוסקופ מזל שור
עולם קטן — סודאן, בריטניה, יצוא נשק ישראלי—דרום־אפריקאי 22
אנשים 31
בקונים 35
ייכון אישי — עצמות יהודה המכביי, המילכוד של קסטנר, יחזי הצנזור 39
הנדון — הסירוב לשרת בשטחים הכבושים 40
חשבון עיבר ושכ 41
שידור — ליס(טים) ולווינים בן־מאיר 42
מדריך שידורים — ישראל וירדן 47
מה הם אומרים — אליהו בן־אליעזר, יוסי גולדברג, גידעון ברייקמן, עוזי בורשטיין, זאב אקשטיין, אבי אתגר 48
ליזות ישראל — האשכנזים שולטים בעסק, ריקוד בתחתונים 50
בלבד, מצטופפים בסנוביון 52
רחל המרחקת 56
איש ממאדים 62
לי לה לו 67
קולנוע — אמריקה על גלגלים, ממאו עד מוצארט, חברים חברים אבל... 68
נמר של נייר 75
זה היה העולם הזה שהיה 74
ספורט 78

דו תשקיף

הבחירות ב־28.6.83

הבחירות לכנסת ה־11 ייערכו ב־28 ביוני 1983, תאריך שבו יתמכו — מיכבד הליכוד — גם המערך והמפד"ל.

בלחץ שר־האוצר, יורם ארידור, נדחתה ההצעה לקיים את הבחירות בחודש מאי, משום שאז יתפרסם מדד גבוה, אחרי חג־הפסח. העברת המועד לסוף יוני נועדה לרצות את ראש־הממשלה חסיד התאריכים ההיסטוריים, משום שאז ימלאו שנתיים לניצחון הליכוד בבחירות האחרונות.

המפד"ל תומכת בתאריך זה משום שאז תמלא שנה לפעולת שיקום־המיפלגה, המתחילה בימים אלה, ושנועדה להחזיר למיפלגה את הקולות שאבדו לה בבחירות האחרונות.

המוניציפליות יידחו

אין סיכוי רב לכך שהבחירות לרשויות המקומיות יתקיימו בחודש נובמבר הקרוב.

אם יוקדמו הבחירות לכנסת ה־11, יוצמדו הבחירות המוניציפליות לאותו תאריך, ביוני הבא. ולא — הן יערכו בתחילת שנת 1983.

המפד"ל נוטלת חלק פעיל בניסיון לדחות את הבחירות המוניציפליות.

מה רוצים הליברלים

מאחרי ההתרגשות בליברלים על החלת המצע הקואליציוני, לטובת אגודת־ישראל, מסתתר הרצון להשיג באותה עת החלת סעיפים שהם חשובים לליברלים.

הכוונה היא, ראשית כל, לחוציא מיכרז לחקמת ערוץ שני, לחנהיג חוק בריאות ופנסיה ממלכתי, ולהוציא 100 אלף דונם אדמות־מדינה למכירה לציבור. מכל אלה ייהנו איזי־חון התומכים במיפלגה.

איך נמנעה מדינה פלסטינית ברפיח

במהלך הוויכוח על גורלה של רפיח, עלתה בשלב מסויים האפשרות שהעיר תהפוך למדינה־זוטא פלסטינית.

ישראל לא היתה מעוניינת שהעיר תחולק. המצרים עמדו על כך שהגבול יוחזר לקדמותו עד למילימטר האחרון, למרות שבימי השילטון הישראלי פשטה העיר דרומה אל תוך שטח סיני. הם גם לא היו מוכנים לספח אל עצמם את החלק הצפוני של העיר, הנמצא ברצועת־עזה, מחשש פן יאשימו אותם שהם גוזלים שטח פלסטיני. הם הודיעו שאם יקבלו את העיר, יצטרכו להניף בה דגל פלסטיני ולהכריז עליה כעל שטח פלסטיני.

לא אהבה בדואית

הצעירה מבת־ים, ג'ינה הר־פז, ה־מואשמת שחצתה את הגבול בטאבה, לא חיפשה את אהובה הבדוי, כפי שפורסם, אלא התפתתה להצטרף ל־חייל אמריקאי בכוח הרב־לאומי, ש־נמצא לבסיסו בשארם אל־שייח', לשם בילוי.

נראה שהפרשה נופחה על־ידי ה־ישראלים, כדי להראות למצרים ש־מישטרת אילת עושה כל מה שביכולתה כדי למנוע מעבר בלתי־מבוקר בגבול.

בשלב זה עלתה הצעה שישראל תקים את המערכת הביטחונית שלה מצפון לרפיח, ותשאיר את העיר מחוץ לתחומה הביטחוני.

הצעה זו נפסלה מכיוון שעלה החשש שמא תהפוך רפיח לשטח־הפקר, ותהיה במהרה לבסיס פלסטיני עצמאי.

פורח בעיקבות המדל"פים

ראש־הממשלה, מנחם בגין, התנגד להכנסת שירותי־הביטחון לליישכות השרים, כדי לבדוק מי מדליף מידע מישיבות־הממשלה, אך הוא נקט בדרך שונה לבדוק זאת.

בגין מינה בחשאי את יועצו לענייני תיקשורת, העיתונאי אורי פורת, לתפקיד מעקב אחרי השרים העלולים להדליף.

הנשיא לצד הארכיאולוגים

ביקורו של יצחק נבון באתרי־החפירות בבית־שערים, בתחילת החודש חבא, ישמש בסיס להתארגנות הארכיאולוגים בארץ נגד חוק־הארכיאולוגיה.

למרות שביקורו של הנשיא נועד גם למטרת הזדהות עם החופרים בבית־שערים, המוטרדים ממעשיהם של קיצוניים דתיים באתר, יאזין הנשיא גם לדבריהם של ראשי הארכיאולוגים בארץ.

הפגנת־שלום בגבול הצפוני

הפגנה נגד כוונת הממשלה לתקוף בלבנון תיערך בימים הקרובים על קו הגבול, על־ידי תושבים מהגליל העליון.

מארגני ההפגנה רוצים להדגיש שבניגוד למה שפורסם, מרבית תושבי האיזור מתנגדים לחידוש הלחימה בלבנון.

סיכסוך בשבועון "בול"

שמואל מור, בא־כוח המוציאים לאור של שבועון־הטמן "בול", הגיש תלונה למישרד־הפנים על כך שהעי־תון ממשיך לחופיע בניגוד לרצונו.

מור, שבידיו הרשיון לחוצאת העי־תון, מתנגד להמשך חופעת השבועון בעריכתו של ז'אק אורנשטיין.

הסיכסוך בין השניים נגרם כתו־צאה ממחלוקת כספית, וכרגע לא ברור מהי הזכות החוקית של אורנ־שטיין להמשך הוצאת העיתון.

כ"ץ מרעיש עולמות

יושב־ראש אגודת־הסטודנטים הארצית, ישראל כ"ץ, שהורחק לשנתיים מהאוניברסיטה על חלקו בהתפרעות שהיתה בקמפוס הירושלמי, החל במסע פוליטי למניעת העונש.

לצורך זה כבר נפגש כ"ץ, חבר חרות, עם ראשי הסיעה בכנסת.

בדווים יכריעו בחרות

קבוצת בדווים שקיבלו פינקסי־חבר של תנועת־החרות, תכריע ביום הבחירות הפנימיות מי ייצג את אחד מסניפי התנועה בוועידת התנועה. בחרות חוששים על כך שאיש־הקשר בין הבדווים והתנועה הוא חבר־מיפלגה, המשמש בתפקיד ממלכתי הקשור במגע יומיומי עם הבדווים.

תמ"י תוציא ע"יתון

דוברת תמ"י, ויקי שירן, יוזמת הוצאת כתב־עת שיפרסם את היוצרים בני עדות־המיזרח. ביחד עם שירן עוסקים בהכנות המשורר ארז ביטון, המחזאי גבריאל בן־שימחון והמרצה אשר עידן.

הכוונה היא להכשיר את הקרקע להוצאת יומון, שלדעת אנשי הקבוצה יבטא את דעת עדות־המיזרח בארץ.

החניינה תורחב

בוועדת־החוקה של הכנסת מתגבשת הצעה להפוך את חגיגת יום־ירושלים לחוק, ולמנוע מצב שבו ועדות תהיינה אחראיות באופן בילעדי להחלטה אם לחגן אסירים ואם לא.

כוועדה יש נטיה להרחיב את תכולת החניינה.

הסופרים הנעדרים בהפגנה

בעצומה של סופרים ומבקרים, ש־הודיעו על הצטרפותם למישמרת האבל והמחאה של "שלום עכשיו" שהתקיימה בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב, על ההרג ומדיניות הממשלה בשטחים הכבושים, חסרו כמה שמות בולטים.

עמליה כהנא־כרמון, חיים גורי, אבא קובנר, אהרון מגד, שימעון הל־קין, וגם מאיר ויזלטיר ומנחם פרי, לא הצטרפו לרשימת החותמים.

לעומת זאת, שמו של יורם קניוק אינו מופיע משום שלא ניתן היה להשיגו, ואילו אברהם ב' יהושע שוהה בחוץ־לארץ.

"שטרן" מוצע למכירה

בית הקפה הוותיק ברחוב דיזנגוף, שטרן, מוצע למכירה. בעלי המקום מתרצים את הסיבה למכירה בעייפות מצטברת.

הקפה, שהפך מרכז של אנשי־רוח ופוליטיקאים, הוא אחד מבתי־הקפה הוותיקים האחרונים שנשארו ברחוב דיזנגוף.

עד עתה התעניינו כמה משקיעים ברכישת המקום, אך המכירה עדיין לא יצאה לפועל.

כביש חדש בדרום

לאורך הגבול הבינלאומי בין ישראל ומצרים נסלל כביש חדש, בצד הישראלי, שיחבר את איזור רפיח עם אילת.

בימים אלה עוסקים בפריצת קטעים הרריים קשים במיוחד בתווי הכביש, שיהיה מוכן בתוך שנה עד שנתיים.

שריר נגד פת

מאחרי מסע הגיזויים של אנשי מישרד־התיירות על ליקויים בעבודתו של אבי ברוק, מנכ"ל החברה לפיתוח התיירות, עומד ניסיונו של שר־התיירות, אברהם שריר, לנגח את יריבו במיפלגה, גדעון פת, המנסה כיום לכבוש את צמרת הליברלים.

פת, שהחזיק בתיק התיירות, בקדנציה הקודמת, הוא שמינה את ברוק לתפקידו.

דובונים לארגנטינה

בניגוד לידיעות שפורסמו על הפ־סקת מישלוחים ישראליים לארגנטי־נה, הגיע לשם באחרונה מישלוח של 60 אלף דובונים, תוצרת ישראל.

בעד פירוק המערך

"החוג לשיווק" במיפלגת העבודה, המונה כ־15 אחוז מחברי המרכז, דורש שהמערך של מיפלגת העבודה ומפ"ם יפורק, אם בתוך זמן קצוב לא תאוחדנה שתי המיפלגות.

מכיוון שברור שמפ"ם תתנגד להיטמעות בעבודה, עולה סבירותו של מהלך הפירוק.

במדינה

העם

מדינה טאבה

בישראל מסוכן לספר בדיחות — כי כל בדיחה מתגשמת כמציאות.

ערב הנסיגה הסופית מסיני השתזפו כמה אנשים בכפר־הנופש של רפי נלסון בטאבה, וההליפו ברוח מבודחת דיעות על מצבו המישפטי הצפוי של איזור־מריבה זה.

בתיאוריה, היו האפשרויות כימעט בלתי־מוגבלות.

מכיוון שישראל לא הכירה ב־בעלות של מצרים על טאבה, לא יכול היה האיזור להיחשב כשטח שעליו חלים המישפט והשיפוט של מצריים. אך מצריים גם לא הכירה בריבונות הישראלית על איזור זה. במילא לא חלים עליו המישפט והשיפוט של ישראל. ההסכמה שהושגה בין שני הצדדים לא כללה — ולא במיקרה — הסכם על מצב־הביניים.

כך נולד הרעיון שטאבה היא, בעצם, שטח ללא חוק ומישפט. אם כן, מדוע לא להפוך אותה לקאזינו־ענק, איזור חופשי שבו מותרים מישחקי־מזל, הימורים וגם חאשיש?

זאת היתה בדיחה, והכל צחקו. אולם רפי נלסון התייחס לדברים ברצינות. כאשר נוצר הגבול ה־כפול, משני עברי טאבה, הוא הביא לשם מכוונות־מזל, שהן אסורות בישראל.

והמימשל איננו. השבוע נחתכה הבעייה. המצרים הכירו בכך שטאבה נשארת בתחום המישפט של ישראל, עד אשר תוחזר — כפי שמקווים המצרים — אליהם, בתוקף הסכם או פסק־בוררות. ישראל, המקווה שהאיזור יישאר בידיה, עמדה על כך, כמובן, והחתרימה את מכוונות־המזל.

זה נראה סביר. מישפטנים חריפים טענו כי אכן זהו המצב החוקי: עד אשר (ואם) יעבור האיזור לידיים מישפטיות חדשות, ממשיך לשרור בו החוק הקיים.

אבל גם זה אינו ברור. כי טאבה לא היתה שייכת עד כה לישראל, אלא למרש"ל („מרחב שלמה"), שהיתה איזור של מימשל צבאי, שבו חלו על פי החוק הבינלאומי חוקי מצריים וחוקי המושל הצבאי. אך המימשל הצבאי אינו קיים עוד, ומיפקדת מרחב־שלמה פורקה.

אילו היה רפי נלסון פונה לבית־המישפט, היו המישפטנים יכולים לחגוג. אולם הוא התעייף והודיע כי הוא נוסע לחו"ל, עד אשר תיפול ההכרעה לגבי גורל השטח שלו.

מדיניות

מיטות משונות

ישראל משתפת פעולה עם סוריה, אש"ף ובריתהמועצות בכמה זירות.

„המילחמה, כמו האהבה, מכניסה למיטה זוגות משונים מאוד," אומר הפיתגם הבריטי. השבוע מצאה ישראל את עצמה בכמה מיטות משונות.

רגליים ארוכות

בגבול איראן—עיראק המשיכה המילחמה לסעור, כאשר האיראנים מתקדמים וכובשים בחזרה את השטח שאיבדו בסערת־הקרב הראשונה, ואילו הצבא העיראקי נתון במצב קשה. פרשנים צבאיים ברחבי העולם ציפו להתמוטטות עיראקית.

לדעת ממשלות וכלי־תיקשורת רבים בעולם, ישראל מעורבת במילחמה זו כספקית נשק מרכזית של איראן. האיית־אללה רוח־אללה חומייני הודה בכך בעצמו, כאשר אמר כי למען המטרה הקדושה יקח נשק „גם מן השטן". בעיני הקנאים הדתיים השולטים באיראן, ישראל היא אכן בת־השטן. הם אנטי־שמים ואנטי־ציונים קיצוניים.

ההיערכות היא מוזרה ביותר. מצד אחד: איראן, הנתמכת על־ידי סוריה, זוכה גם בתמיכה ברורה מצד אש"ף (המגדיר את המילחמה הזאת כולה כ„המילחמה המטורפת"). כך מוצאת ישראל את עצמה במיטה אחת עם סוריה ואש"ף, בעוד שבגבול הצפוני היא מאיימת על סוריה ואש"ף במילחמה (ראה עמוד 7).

בצד השני: עיראק נתמכת ללא־הסתייגות על־ידי ירדן, שגייסה מתנדבים לצבא העיראקי. מאחורי עיראק עומדות גם סעודיה וכל מדינות המיפרץ הפרסי (שהערבים קוראים לו „המיפרץ הערבי"). אלה פוחדות פחד־מוות מפני איראן המנצחת, העלולה להשתלט על כל החוף הדרומי של המיפרץ. מצריים התייצבה לימין עיראק, והשבוע חודשו למעשה היחסים בין קאהיר ובגדאד. בצורה זהירה ובעקיפין תומכת ארצות־הברית בעיראק, ובריתהמועצות באיראן.

יחד עם אש"ף. לא פחות מוזרה ההיערכות הבינלאומית סביב סיכסוך אחר, המסעיר את העולם: מילחמת בריטניה—ארגנטינה על איי־פוקלנד, הם איי־מאלווינאס (ראה עמוד 79).

חלק ניכר מן הנשק המופעל על־ידי הארגנטינים בים ובאוויר

(המשך בעמוד 8)

ההרג בגדה: מי אחראי?

מי אשם במצב המביא להרג של מפגינים, וביניהם נערים וילדים, בשטחים הכבושים?

שאלה זו מסעירה לאחרונה חוגים ביטחוניים, הרגישים להאשמות שהוטחו בעניין זה בפני צה"ל. הכתב הצבאי זאב שיף, המשמש לא־פעם כדובר של חוגים אלה, טען פומבית כי צה"ל אינו אשם, ושכל האשמה רובצת על „הדרג המדיני" — קרי: שר־הביטחון*.

לדיברי חוגים אלה, נוצר עתה שוב מצב כפי שהיה קיים לפני מילחמת יום־הכיפורים, כאשר שר־הביטחון משה דיין שימש למעשה כרמטכ"ל־על, ונתן במישרין פקודות לדרגי־הפיקוד הבינוניים והנמוכים של צה"ל. אריאל שרון, כך הם טוענים, נותן עתה פקודות למפקדי היחידות בשטחים הכבושים, ואף מדריך אישית מפקדים נמוכים כיצד לנהוג באוכלוסיה, לפזר הפגנות וכו', את האחריות להרג הם מטילים על אריאל שרון אישית.

לפי גירסה זו, מתיימר שרון להיות מומחה לטיפול באוכלוסיה כבושה, על סמך נסיונו בעזה לפני 10 שנים, כאשר חיסל את מעשי־החבלה ברצועה באמצעים החריגים המיוחדים לו. שרון ניהל אז את הפעולות בעצמו, גם בדרג של כיתות ומחלקות. שיטתו היתה להרוג בו במקום כל „מחבל", ולהימנע מפגיעה באוכלוסיה האחרת.

עתה מופיע שרון בשטחים, בטענו כי לפיקוד הגבוה של צה"ל אין כל נסיון במשימה זו, ועל כן הוא מנחיל מנסיונו האישי לדרג המבצע. שיטותיו, שהביאו לריבוי ההרוגים, זוכות בביקורת קטלנית בכמה חוגים ביטחוניים, הטוענים כי אין קשר בין המצב והמשימות בעזה לפני עשור ובין הנתונים המשימות בגדה המערבית וברצועה כעת.

נשק בלתי־קטלני

בקרב חלק מן החוגים הביטחוניים גוברת בימים האחרונים אי־הנוחות לגבי המצב הקיים. צה"ל מודאג מן התנועה הגוברת של צעירים המתכוננים לסרב לשרת בשטחים הכבושים — דבר העלול להעמיד את צה"ל בלחצים פנימיים כבדים ביותר (ראה הנדון). נפוצה גם הדיעה כי לא זה בילבד ששיטותיו הפוליטיות של הפרופסור מנחם מילסון נכשלו לחלוטין, אלא שגם השיטות הצבאיות שהופעלו לאחרונה בגדה וברצועה לפי הנחיות שרון מביאות לתוצאות הפוכות מן המקוות. מיספר ההרוגים לא הביא ל„שחיקה" של תנועת־המרי בקרב הנוער הפלסטיני, אלא להיפך.

החוגים הביטחוניים אינם מקבלים את הטענה כי החיילים יורים סתם כדי להרוג. לדעתם, נוצר מצב שבו מועמדים חיילים יחידים, וקבוצות קטנות של חיילים, במצב מפחיד. מכיוון שאין בידי החיילים אמצעים מילבד

- אימונים לכל היחידות המועסקות במשימות כאלה, בליווי הסברה תקיפה לגבי השימוש בנשק והשמירה על טוהרו — כפי שנעשה לפני פינוי ימית.

כל אחד מן האמצעים האלה מעורר מחלוקת חריפה ובעיות. אין לצה"ל חשק לעסוק באימון חייליו לתפקידי שיטור, רבים היו רוצים להעביר את התפקיד כולו למישמר־הגבול, שהוא חיל שכיר מיקצועי. מישמר־הגבול ידוע בשיטותיו הברוטליות, אך הוא לא גרם לאבידות בנפש, כמו החיילים דווקא.

הימנעות מכוונת מעימותים מיותרים סותרת את הגישה הנוכחית, של „הפגנת נוכחות" בכל מקום ובכל עת. משה דיין דגל בשיטה הראשונה, אריאל שרון דוגל בשניה.

שר־הביטחון או צה"ל: מי אשם בהידרדרות?

מתחת לפני השטח

חילוקי האחריות בין שר־הביטחון וצה"ל היא חלק מן הוויכוח, המחמיר והולך.

יש הסבורים כי צה"ל אינו יכול להתנער מאחריותו למצב, גם כאשר הוא מקבל הנחיות פוליטיות חמורות ביותר. תירגום הדברים לשפת השיטה הצבאית, כגון הפעלת כוחות, רכישת ציוד והפעלתו, דרכי אימונים והסברה — נמצא בתחום־האחריות של צה"ל. גם אם המדיניות של אריאל שרון היא להביא לעימות, לחמם את המצב ולהחריף על־ידי כך את המילחמה בעם הפלסטיני, אין צה"ל מחוייב לפעול על פי כוונה בלתי־מוצהרת זו בפעולתו היומיומית.

נראה כי כל הבעיות האלה זוכות עתה, אולי בפעם הראשונה, במחשבה רצינית בחוגים הביטחוניים. ריבוי ההרוגים הערביים בשבועות האחרונים גרם אצל רבים להלם, המעורר למחשבה. גם מי שאינו מושרש על־ידי ההשלכות המוסרית, מודאג על־ידי השלכות אחרות, כגון תנועת־הסירוב, התדמית של צה"ל בעולם והתגובות בקרב הציבור הפלסטיני.

יתכן כי החלטת הרמטכ"ל, רפאל איתן, להטיל על מצ"ח לחקור ברצינות את הטענות שהועלו בשבוע שעבר על־ידי כמה מקציני שלום עכשיו, וביניהם נושא אותה הגבורה, היא תוצאה ראשונה של הרגשה כללית זו של אי־נוחות. יתכן שעומד להיווצר, מתחת לפני השטח, עימות בין גישתו של שר־הביטחון וגישתם של רבים מקציני־צה"ל, שתדמית הצבא ושלמותו חשובים להם יותר מאשר התוכניות הפוליטיות של אריאל שרון.

הלהיט של 1982 ש' במלונות דן.

מה דעתך לבלות ולהנות בארץ - כמו תייר מחו"ל? חברת מלונות דן מציעה לך את הלהיט של 1982:
בילוי במלונות דן כולל פנסיון מלא, ומכונית שכורה, וכל זה במחיר שהוא הצעה שקשה לסרב לה - רק 1982 ש' לזוג, כולל דמי שירות ומ.ע.מ. טלפן אל כל אחד ממלונות דן ובקש פרטים **על הלהיט של 1982**. אל תחמיץ את ההזדמנות להנות, לבלות, לסעוד ולנוח ברשת מלונות דן באוירה יוקרתית ואירוח מפואר.

לרשותך מכונית "אויס" צמודה, כך שאתה יכול לטייל בארץ ולשהות בכל לילה במלון דן אחר, או לבלות את החופשה כולה במלון אחד.

הזדרז! ההצעה בתוקף רק עד ה־15 ביולי ומספר המקומות מוגבל. המחיר המוזל של 1982 ש' לזוג רק למזמינים 3 לילות לפחות. (תוספת קטנה לנופשים במלון "המלך דוד").

"אויס" - אתה מקבל ללא תשלום מכונית שכורה לכל תקופת החופשה, ועליך לשלם רק את מחיר הדלק, הביטוח והקילומטרז'.

AVIS

בעלי מכוניות פרטיות יקבלו תלושים לקניית 20 ליטר דלק.

שמור על ארץ ישראל יפה

THE DANS דן

דן שרות הזמנות
טל. (03)241141

DAN ACCADIA דן אכדיה

דן אכדיה, הרצליה
טל.(052)78555

דן תל אביב DAN TELAVIV

דן תל־אביב
טל. (03)241111

KD המלך דוד KING DAVID

המלך דוד, ירושלים
טל. (02)221111

דן כרמל DAN CARMEL

דן כרמל, חיפה
טל. (04)86211

DAN CAESAREA דן קיסריה

דן קיסריה
טל. (063)62266

DAN NETANYA דן נתניה

דן נתניה
טל. (053)30044

minsar.arielu

אריק רוצה – בגין מהסס – האמריקאים אומרים: לא!

המלחמה החדשה

לא היה מדובר במילחמה, שבה עלולים אלפים, ואולי רבבות, לאבד את חייהם. היתה „המילחמה הדחוייה" של אריאל שרון הופכת בדיחה.

הרוגי המילחמה הזאת — חיילי צה"ל, לוחמים לבנוניים ופלסטיניים, ובעיקר אזרחים חפים־מפשע בכפרים ובעיירות משני עברי הגבול — שומעים עליה מדי־יום במהדורת החדשות, קוראים עליה בעיתונים.

מעולם לא דובר כל־כך הרבה על מילחמה לפני שפרצה, מעולם לא נותחה מילחמה ל־פרטיה, על כך מהלכיה, בצורה כזאת, עוד לפני שנורתה היריה הראשונה.

עיתונים ברחבי העולם, אנשים ברחוב, חיילים משני הצדדים — הכל כבר יודעים את טיבה של מילחמה זו.

היונה ו'עיני־הפצצות*

„לוותר על סיני, להכות בלבנון!"

ישראל תפלוש ללבנון, תכבוש את כל השטח עד לביירות המיזרחית והמיני־מדינה הנוצרית במרכז הלבנון. היא תנסה לגרור אל תוך המילחמה את סוריה וירדן, כדי להנחית גם עליהן מכה מוחצת. היא תגרש את כוחות אש"ף ואת מאות אלפי הפליטים הפלסטיניים מלבנון אל תוך סוריה. היא תמסור את כל לבנון לידי ההנהגה הימנית הנוצרית, כדי להפוך את לבנון כולה למדינה נוצרית מאוחדת, בחסות ישראל.

כדי לאפשר מילחמה כזאת דרוש תיאום בין שלושה גורמים:

● **ממשלת־ישראל,** הצריכה להתיר את הרצועה של אריק ולאפשר לו לבצע את זממו.

● **ממשלת ארצות־הברית,** הצריכה לתת לכך את האור הירוק.

● **ההנהגה הנוצרית בלבנון,** הצריכה לשתף פעולה במילחמה, ובעיקר אחריה.

מזה כמה חודשים מנסה אריאל שרון לכפות את רצונו על כל שלושת הגורמים האלה. הוא עושה זאת בשיטתו הרגילה: הוא יוצר שוב ושוב משבר, מביא את המדינה לעברי־פי־פחת של מילחמה, יוצר פסיכוזה מילחמתית, ומקווה שברגע האחרון יקבל אישור. השבוע עשה זאת שוב — ושוב נדחתה המילחמה.

האישור לא בא.

שיטה זו אפשרית מפני שלרשות אריאל שרון עומד מכשיר שלא עמד לרשות קודמיו: צבא המסוגל לחולל מבלי להזדקק לגיוס משמעותי של המילואים.

בתקופות קודמות, כאשר ראש־הממשלה ו/או שר־הביטחון רצה לפתוח במילחמה, היה צורך בגיוס נרחב. הדבר היה מדליק נורות אדומות ברחבי העולם. ישראל עצמה לא יכלה להחזיק את כוחותיה במצב של גיוס במשך תקופה ממושכת, ולחזור על התרגיל שוב ושוב.

כיום, למשימה זו, אין צורך בכך. צה"ל יכול להלום בכל רגע, במינימום של הכנות, בכוחותיו הסדירים. כך יכול שרון להגיע למצב של ערב־פלישה שוב ושוב, מבלי לעייף את המדינה, ובכל פעם נדמה שהנה, או־טו־טו, המילחמה פורצת.

עד שהיא תפרוץ באמת.

● אמריקה: אין אור ירוק

לישראל אינה יכולה לצאת למילחמה כזאת — להב־דיל מפעולה חד־פעמית של חיל־האויר או פשיטת־

* שער השבועון טיים לפני שבועיים.

וזו היתה קומנדו — בלי אישור ארצות־הברית.

יש לכך כמה סיבות:

● מילחמה שבה תתערב סוריה עלולה להפוך בן־רגע למשבר עולמי ראשון־במעלה. יתכן אולטימטום אטומי סובייטי, כמו ב־1956. תיתכן התערבות מהירה של מועצת־הביטחון, רק המיטריה הפוליטית והצבאית של ארצות־הברית, וכוח־הווטו שלה במועצת־הביטחון, יכולים לעצור תהליך כזה.

● מילחמה בממדים נרחבים מחייבת חידוש של מלאי החלפים — אם לא במהלך הקרבות, הרי מייד לאחר מכן. אמבארגו אמריקאי עלול להיות קטלני במצב כזה.

● יחסי ישראל־אמריקה הם עניין חיוני, ושום פעולה אינה כדאית אם יש בה הסתכנות בקרע רציני עם ארצות־הברית.

יתכן ששיקולים אלה לא היו מכריעים, אילו היה אריאל שרון עצמו אדם למעשיו. אך האיש הצריך לחלוץ על מילחמה הוא מנחם בגין — אדם יותר זהיר מאשר שרון.

נראה כי עד כה סירבה ארצות־הברית לתת אור ירוק לתוכניותיו של שרון. וושינגטון מתנגדת למילחמה זו מכמה סיבות, ביניהן:

● החשש שמא תביא המילחמה להתלקחות כללית במרחב ותפתח בתהליך־שרשרת שיגרום לעירעור היצי־בות בכל המדינות הפרו־אמריקאיות המתונות, ובראשן סעודיה.

● החשש שמא תגיב ברית־המועצות בצורה תקיפה, כדי להסיח את דעת העולם מבעיותיה בפולין ובאפגניסתאן.

בגין מפוצץ כיבנון*

הכישלון יהיה של בגין, ההצלחה תהיה של שרון

● החשש שמא יתלכד העולם הערבי יותר מן המצופה. למשל: עיראק, העייפה ממילחמתה חסרת־התוחלת ב־איראן, עשוייה לראות במילחמה כזאת תירוץ מצויין כדי לסיים את המילחמה ההיא, בטענה שיש לרכז את כל הכוחות הערביים נגד האוייב הציוני.

● החשש שהמילחמה תיצור מצוקה נפשית ופוליטית במצריים, שלא תתערב בה, אך שיחסיה עם ישראל יתער־ערו במיקרה זה לחלוטין.

ובעיקר: וושינגטון עסוקה בתריסר בעיות אחרות. אין לה היכולת לגבש מדיניות כישהי במרחב, ואין היא רוצה שיעמיסו על רונלד רגן המיסכן בעייה חדשה.

כל זה יכול להשתנות, ובמיקרה זה יש לצפות להתחלת המילחמה. אך כרגע עדיין מחזיק הווטו האמריקאי מעמד, ונמנעת המילחמה.

● הפאלאנגות: אב מול בן

שותף בעייתי עוד יותר הוא הכוח הנוצרי הלבנוני, שלו נועד תפקיד של משתף־פעולה במילחמה ויורש עתידי של השטח.

במרכז לבנון קיימת עתה מדינה־זוטא, הכוללת כ־18% משטח המדינה וכמיליון תושבים. חולש בה ביד־ברזל פיאר ג'מייל הזקן, מייסד אל־ח'טאיב („הפאלאנגות", כפי שקרא להם בלועזית, על שם המיפלגה הפאשיסטית של פראנקו בספרד). ג'מייל חיסל את כל יריביו הנוצריים. הוא קורא עכשיו לכוחותיו „הכוחות הלבנוניים", ולמדינונת שלו „לבנון החופשית".

הצרה היא, מבחינת שרון ושות', כי קיימת במישפחת ג'מייל מחלוקת עמוקה לגבי שיתוף־הפעולה עם ישראל, שיש לה צד רעיוני וצד מעשי.

מבחינה רעיונית יש הבדל גדול בין ג'מייל הזקן ובין בנו־יורשו, בשיר ג'מייל, שהוא מפקד הכוחות הצבאיים.

הזקן היה ונשאר פאשיסט. ב־1936 ביקר בגרמניה ובאיטליה, והושפע שם עמוקות מתורתם של הדיקטטורים האנטי־שמיים. הדבר לא הפריע לו להסתייע בישראל בחימוש, אך הוא נרתע עדיין ממילחמה משותפת.

בשיר הצעיר, לעומת זאת, הוא פרו־ישראלי. קציניו גם הם בעלי אוריינטציה ישראלית. הכתב האמ־ריקאי רוברט פרידמן, אשר ביקר אצל הכוחות הנוצריים, דיווח כי כמה מן הקצינים שם ביקשו ממנו לשלוח להם ספרים על ישראל והציונות.

המחלוקת היא גם מעשית. ג'מייל הזקן שייך לשיכבה של פיאודלים כלכליים, שיש להם עסקים נרחבים ברחבי העולם הערבי. הוא יודע ששיתוף־פעולה גלוי עם ישראל במילחמתה יכניס את המדינה הנוצרית לגטו, לצד ישראל. הגשרים אל העולם הערבי ייהרסו.

ביולי האחרון חתם ג'מייל על הסכם עם סוריה, ובו התחייב לנתק בעתיד את יחסיו עם ישראל. הדבר קרה אחרי שסעודיה הגישה לו אולטימטום ואיימה לחסל את כל העסקים המארוניים הנרחבים באיזור המיפרץ.

בשיר ג'מייל אינו מייצג שיכבה של בעלי אינטרסים כאלה. הוא מייצג צעירים אשר שינאתם לסורים ולפלסטי־נים גוברת על כל שיקול אחר. הוא מוכן למילחמה.

בחודשים האחרונים חש יאסר ערפאת כי סכנה, והוא פעל בשקט כדי לקשור קשרים חדשים עם מישפחת ג'מייל. מבחי שממשלת־ישראל ידעה על כך, התנחל משא־ומתן בין ג'מייל־האב ובין ערפאת, והיחסים ביניהם השתפרו בהרבה.

כל זה יוצר אי־ודאות מסויימת לגבי השותף הצפוני.

● ישראל: אין קונסנזוס

ה בעייה העיקרית של שרון היא כמובן, בישראל עצמה. שמה מנחם בגין.

בניגוד לשרון, שהוא הרפתקן בעל תפיסה פשטנית, בגין הוא אדם זהיר, בעל תפיסה הרבה יותר רחבה.

שרון גדל בכפר־מל"ל, ואין לו מושג אמיתי על מעצמה כמו ברית־המועצות, למשל. בגין שהה בארץ הסובייטים, ויש לו מושג ברור מאוד על יכולתה. הוא יודע שעימות

* קאריקאטורה של אוליפנט בוושינגטון סטאר. מא־חרי בגין: פיליפ חביב, מחזיק גלילון־נייר ועליו כתוב „הפסקת האש".

(המשך מעמוד 7)

עם הסובייטים עלול לגרור את ישראל למצבים שאין לשערם מ־ראש.

לגבי אריאל שרון, העניין כולו פשוט: ישראל פולשת בכוח־אש עצום, נוחלת ניצחון קל, מאבדת אנשים מעטים (אך הורגת רבבות בצד השני), מקימה מדינה נוצ־רית בלבנון, מחסלת בהזדמנות זו את כוחות סוריה ואולי גם ירדן, משמידה את אש"ף או משליטה אותו בעמאן. פשוט.

בגין הוא מבוגר ומנוסה יותר, והוא יודע שאף אחד מן המהלכים האלה אינו פשוט.

משהו יכול להתקלקל בדרך. קל לפתוח במילחמה. אך לא תמיד קל לסיים אותה. במילחמה אי־אפשר לדעת מראש כמה אנשים ייהרגו, ושיעור גדול יותר של אבידות עלול לשנות בן־רגע את דעת־הקהל בישראל. עלולה לנחות מכה מוחצת על הישובים בצפון (ראה עמודים 29—27). ברית־המועצות עלולה להתערב ולגרום להסתבכות בינלאומית שאליה ייגררו גם בעיות הגדה המערבית ורצועת־עזה.

בגין יודע שבניגוד לכך המילחמות הקודמות, אין בארץ קונסנזוס לגבי מיל־חמה זו. לא רק מחנה־השלום יתנגד לה, אלא שגם המערך עלול לנצל כל תקלה או כישלון, כדי להוריד את בגין לשאול־תחתית.

יתכן שעומד לנגד עיניו של בגין גם חישוב נוסף:

אם תיכשל המילחמה, יהיה זה כישלונו של בגין. אך אם היא תסתיים בהצ־לחה, תהיה זאת הצלחתו של שרון.

במיקרה כזה, אי־אפשר יהיה לעצור את שרון. התלהבות ההמו־נים תסלק את כל יריביו של שרון, גם בצמרת תנועת־החרות, ותהפוך אותו יורש־העצר. עוד לפני ש־בגין יהיה מוכן לכך, עלול שרון לתפוס את מקומו.

בגין אינו רוצה בשרון כבירושו. אין הוא סומך עליו, ואין הוא בוטח בו. לא זה בלבד ששרון אינו שייך למישפחה הלוחמת, ו־עלול מחר ללכת בדרך הפוכה, אלא שבגין גם אינו סומך עליו בעניינים אחרים. ה„בדיחה" של בגין בשעתו, שאריאל שרון עלול להקיף את מישרד ראש־הממשלה בטאנקים ולחולל הפיכה צבאית, לא היתה בדיחה כלל וכלל.

בגין רוצה להמיך תחתיו את אחד מנאמניו — אם לא את יעקוב מרידור, שירד מן הפרק, הרי אז את יצחק שמיר. הוא פוחד מפני שרון.

● להחיש את בגין

כך? הגורמים האלה ביחד יוצרים מערכת־בלמים, שלא איפשרו עד כה לאריאל שרון לפתוח במיבצע. הוא נאלץ להס־תפק בפעולות ספוראדיות קטנות, שהוא מתגנב להן. לא פעם אמר בעבר שמוטב שלא לעשות כלום, מאשר לעסוק בפעולות כאלה.

אבל הוא לא נואש. הוא מעדה את תביעתו שוב ושוב. מתוך תיקווה שיצליח ל־התיש את המתנגדים וגו־רור אחריו את בגין, ברגע של זעם, חולשה או מחלה.

בינתיים הוא מחמם את האווירה ועוסק בשטיפת־מוח שיטתית. הוא מנצל כל תקרית זעירה — הנחת מיטען שלא התפוצץ, תפיסת חוליה כושלת בגבול אחר, מעשה־טרור בחו"ל שאין לו קשר מוכח עם אש"ף — כדי לפברק בארץ אווירה של היסטריה תחת הסיסמה „המ־חבלים הפרו את הפסקת־האש".

שרון מקווה, כמובן, שאחד מ־אירגוני אש"ף יבצע בסופו של דבר פעולה רצינית כלשהי, ש־תאפשר לו לשכנע את בגין וה־אמריקאים כי „מוכרחים להגיב". לשם כך בוצעה בשבוע שעבר תקיפת חיל־האוויר בלבנון, אף ללא תירוץ רציני כלשהו. התיקווה היתה שכוחות אש"ף יגיבו תגובה מאסיבית, ובכך ייווצר „מצב־המילחמה" המיוחל.

אנשי־אש"ף לא נפלו בפח. הם הסתפקו בתגובה מינימלית של ירי קטיושות ומרגמות, בעל סיכוי־פגיעה מיזערי. במיקרה או שלא־במיקרה לא נפגע איש, והאמרי־קאים לא התירו את הרצועה.

בינתיים הרוויחו בגין ו־שרון משהו מן המצב. לא זה בלבד שהחזיקו את אש"ף במתח מתמיד, אלא שגם הכריחו את האמריקאים לזרוק להם כמה פירורים, בבחינת „רמי לא־יתחק".

בין השאר:

● הוזמן מנחם בגין סוף־סוף לפגישה עם רונלד רגן בחודש הבא, והוזמן שרון ברובי־כבוד ל־ביקור בוושינגטון עוד קודם לכן.

● הודיע רגן על כוונתו לחדש את „מיזכר־ההבנה האסטראטגי" האומלל, שהושג על־ידי שרון ב־תקופה הראשונה של כהונתו כשר־הביטחון. אחרי ההילולה הגדולה מת המיזכר מוות אומלל, כאשר סופחה רמת־הגולן בלי תיאום עם האמריקאים. עתה הוא קם לתחייה, לפחות להלכה, כדי להרגיע את שרון.

לפי שעה.

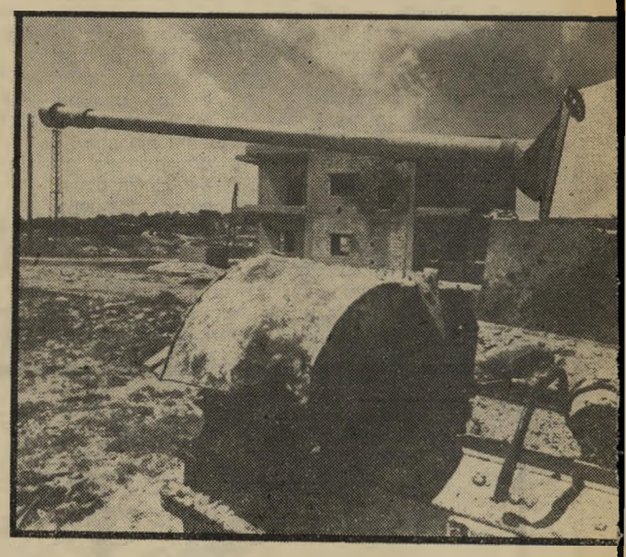

טנק בכפר לבנוני הרוס במילחמת־ליטאני (1978)
אנשי אש"ף לא נפלו בפח

(המשך מעמוד 5)

נמכר לה על־ידי ישראל. יש־ראל ממשיכה לספק נשק ל־ארגנטינה, על פי ההודעות הרש־מיות, תוך מילוי התחייבויות קוד־מות. בבריטניה גורמת עובדה זו לזעם רב.

בריטניה נתמכת, כמובן, על־ידי ארצות־הברית, המספקת לה מידע חיוני הנאסף על־ידי לווייני־הריגול שלה. ארגנטינה, לעומת זאת, זוכה בתמיכתה הגלוייה של ברית־המו־עצות (ראה מה הם אומרים). הסובייטים רואים במילחמה זו זו־דמנות־פז לקנות אחיזה באמריקה הלאטינית, „החצר האחורית של ארצות־הברית". הספינות מתוצרת־ישראל של חיל־הים הארגנטיני מופעלות עתה בעזרת מידע המגיע מן הלוויינים הסובייטיים. האופי הפאשיסטי של שליטי ארגנטינה אינו מפריע למנהיגי מוסקבה.

השבוע הגיע שליח מיוחד של הכת הצבאית הפאשיסטית, השו־לטת בארגנטינה, לביירות, כדי להיוועד עם יאסר ערפאת, ולקבל את עזרתו.

אם נמצאת ישראל במילחמת עיראק—איראן במיטה אחת עם סוריה, אש"ף וברית־המועצות, היא נמצאת במילחמת בריטניה—ארגנ־טינה במיטה אחת עם ברית־המו־עצות ואש"ף.

שליח מיוחד. שונה המצב במילחמת־האזרחים באל־סלוואדור. ישראל היא ספקית־נשק מרכזית של המישטר הפאשיסטי השורר שם, על פי הדיווחים הרישמיים של המכונים למחקר איסטראטגי בלונ־דון ובסטוקהולם. על פי דיווחים אלה סיפקה ישראל לאל־סלוואדור, בין השאר, 25 מטוסי ערבה, 200 תת־מקלעים מסוג עוזי, 200 מטולי־ראקטות, 18 מטוסי אוראגאן משו־פצים, שישה מטוסי פוגה־מאג'יסטר. השבוע הגיע לארץ שליח מיוחד של המחתרת הסלוואדורית, כדי לבקש את הפסקתם של מישלוחי־הנשק לכת הרצחנית השלטת.

בזירה זו פועלת ישראל, כמובן, בשיתוף־פעולה הדוק עם ארצות־הברית, בעוד שברית־המועצות, ניקאראגואה, קובה, אירופה המע־רבית והאינטרנציונל הסוציאליסטי (שבה חברה מיפלגת־העבודה ה־ישראלית) תומכים במחתרת הלו־חמת.

צנחן ישראלי. גם ביבשת האפריקאית מתואמת ישראל היטב עם ארצות־הברית. החלטת ממשלת זאיר לחדש, השבוע, את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, היא חלק ממערכה זו. ארצות־הברית לחצה על זאיר — ועל מדינות אחרות — לחדש את היחסים עם ישראל, כחלק מן השוחד שהיא משלמת לממשלת־בגין כדי להימנע מעי־מות עם אש"ף וסוריה בלבנון (ראה עמוד 7). ואילו מנהיג זאיר, מובוטו ססה סקו, שעבר בשעתו פורס־צניחה בישראל, מקווה ש־ישראל תעניק לו סיוע כלכלי, ותעזור לו לפבל סיוע גדול יותר בארצות־הברית.

פוסטה־רליקה. שהחליטה השבוע להחזיר את שגרירותה לירושלים, ותמכת גם היא על־ידי ארצות־הברית.

שכונה בניו־יורק. רל־יחסים האלה היו מחאימים בהחלט למדיניה גדולה. חוץ־פת־יוולם.

היה למישהו בעולם להטלות של הדעת שמאחורי משרכם מסורת זעת עומדת מדיניה של תוות מטרתה מיללוי ותי. רוזדל שהיה ניוי־יורק.

הפגנות

לא להניח לשכוח

בתי־אבים ובירושלים הפגינו צעירים נגד הרג פלסטינים.

הפרופסור ישעיהו ליבוביץ' תת־קדם באיטיות לעבר שטח ההפג־נות, על הגיבעה שמול בניין־הכנסת. השטח היה בוצי וההליכה בו קשה, אך המדען הקשיש לא נרתע, והתקרב לקבוצת הצעירים שעמדו מאחרי הגדר והניפו של־טים.

הפעם היו אלה שלטים יוצאי־דופן. על גבי בריסטולים לבנים, מוקפים בפס שחור נרשמו שמות של ערבים וציון גילם. היו אלה שמותיהם של 16 הפלסטינים ש־נהרגו בשבועות האחרונים מירי חיילי צה"ל בגדה המערבית וב־רצועת־עזה.

לסרב פקודה! הצעירים, תלמידי־תיכון חברי חוג פוליטי על־מיפלגתי בירושלים, החליטו לא לשתוק על מעשי ההרג בשט־חים. הנערים, הנפגשים לעיתים מזומנות ובכל שבוע מחלקים כרוז־זים בבתי־הספר ברחבי העיר, הת־ליטו לצאת להפגנה שונה, מול בניין הכנסת. 16 מהם החזיקו, כל־אחד, כרזה שנשאה שמו של הרוג, ועוד כמה עשרות חברים ואוהדים הצטרפו אליהם.

ליבוביץ' בא להביע את הזד־הותו עם תלמידי־התיכון. הוא נמ־נע מלדבר, עמד בצד, הציץ מדי פעם בשעונו והביט חמור־סבר ב־שלטים. כאשר התבקש לומר דע־תו על האירוע, הזכיר את הדברים שכתב במיכתב לעיתון הארץ, ש־בו הוא קרא לחיילים לסרב פקו־דה.

פעילותם של הנערים הירושל־מים נגד ההרג בשטחים הכבושים היא. מז הסתם, ההתנסות הצי־בורית הראשונה שלהם. אך היא מעוררת כבוד הרבה יותר מתי־רוציהם. אדישותם והתרגשותם של אותם המכונים בטעות „בעלי־נסיון־חיים".

אם ביקש מישהו השבוע למצוא נקודת־אור במציאות הישראלית, הוא מצא אותה בתלמידים שאחזו בשלטים דמויי מודעות־אבל.

המחיר המוסרי. באותה שעה, בתל־אביב, בכיכר מלכי־ישראל, המשיכה מישמרת האבל והמחאה על ההרג ועל מדיניות הממשלה בשטחים. בקצה הכיכר, בצילו של פסל השואה של יגאל תומרקין, מתכוונים אנשי שלום־עכשיו לעמוד במקום שישה ימים רצופים, במשך כל שעות היממה. המישמרות הן קטנות ביותר וגם השלטים הם מועטים, אך ברחבה הגדולה והריקה הם נראים ל־מרחוק.

המישמרת גורמת לאנשים לא מעטים לעצור. חלקם מזדהה, אח־רים מגדפים. ביניהם יש כאלה הטוענים כי מי שאינו מסכים למדיניותם של ראש־הממשלה מנחם בגין ושר־הביטחון אריק שרון ב־שטחים הכבושים הוא בוגד.

כאשר אנשי שלום־עכשיו עונים שחלק מהם הם יוצאי־צבא בעלי דרגות ואוותות הצטיינות, אין ה־דבר משכנע את תומכי הכיבוש.

בולט לעין מיספרם הקטן של המפגינים. לאט, אולי באיחור, חדרה לתודעת בעלי־המצפון בארץ הידיעה על מה שמתחולל באמת במרחק נסיעה קצרה מתל־אביב, ועוד יותר קצרה מירושלים. יש תחושה, שאנשים מתחילים להבין כיצד משחית הכיבוש את חיש־ראלים עצמם.

אך אי־אפשר להתעלם מהעובדה, שזהו מיעוט. מיעוט קטן ביותר.

גם בתל־אביב, גם בירושלים, עברו אנשים רבים ליד המפגינים. מבניין הכנסת יצאה קבוצה גדולה של מבקרים מצפון הארץ. הם מיהרו לאוטובוסים שהמתינו להם במיגרשי־החנייה ולא התקרבו ולוא רק כדי לקרוא את תוכן הכרזות.

בתל־אביב עוברים ברחוב אבן־גבירול אלפי כלי־רכב ביום. אפשר לספור על אצבעות יד אחת את הנהגים שנעצרו והתעניינו במיש־מרת הקטנה.

הרוב אדיש למתחולל מעבר לפו הירוק. אם רצה מישהו הוכחה ל־מחיר המוסרי שמשלמים הישראלים על ישיבתם שם, האדישות היא הראייה לכך.

מישמרת „שלום עכשיו" בתל־אביב
„שרון יורה — אין קונסנזוס!"

הפגנת הצעירים בירושלים
מעוררים כבוד

שני קברים

ה אחד הוא חדש, ומוקף עדיין ב־מיסגרת־עץ. תקועה בו, על יתד, מצבת־עץ זמנית, שבראשה מתנוסס סמל צבא־הגנה־לישראל. מתחתיו כתוב: „ניב מתתיהו, י"ז אייר תשמ"ב".

לא הרחק משם, באותה שורת־קברים, מונחת מצבת־אבן. חקוק עליה אותו ה־סמל וכתוב: „אייל ניב (רובינוביץ), בן ניצה ומתתיהו, נולד בתל־אביב, נפל במי־לוי תפקידו, י"ד בכסלו תשל"ט, בן 19 בנפלו תנצב"ה".

בבוקר היום השני בשבוע שעבר עמד תת־אלוף מתתיהו („מתי") ניב על קבר בנו, הסמל אייל ניב, שניספה לפני שלוש שנים וחצי בעת שירותו הצבאי. הקצין הבכיר שלף אקדח וירה כדור אחד בליבו. למחרת זכה להיקבר בסמוך לבן.

הועלו השערות רבות על הנסיבות ש־

האב היה קשוח, מסוגר, וחקיין ביחסיו עם הסביבה

הביאו את איש־הצבא הוותיק לשלוח יד בנפשו. תעלומת מעשהו טמונה בטרגדיה של אב ובנו.

ציפיות גבוהות

ה טרגדיה הכפולה, שפקדה את מישפחת ניב, היא סיפור אנושי נוגע־ללב של מפקד מעולה, בעל אישיות קשו־חה, שחלומו הגדול ביותר היה שבנו ילך בעיקבותיו. היו לו ציפיות גבוהות מיוצא חלציו. הוא עמד עליהן בתקיפות, כפי שנהג גם כלפי פקודיו בצבא. התת־אלוף לא היה מסוגל להפעיל את כושר־האבחנה החד שלו דווקא לגבי בנו — אולי בשל הרגשות העמוקים שהיו מעו־רבים ביחסו אליו. הוא לא ראה שאייל בנוי אחרת, שלעולם לא יוכל להיות כמוהו.

אבות רבים, בעלי אישיות חזקה, ש־פילסו להם את דרכם לצמרת, נתקלים באותה בעיה. הדבר שכיח במיוחד בקרב הקצינים הבכירים, שחונכו על בירכי הש־קפת־עולם קשוחה וחד־משמעית.

בניהם שייכים לדור אחר. שוב אין הם נושאים את עיניהם אל המיתוסים, שהיו נשגבים בעיני אבותיהם. הפער יוצר לא אחת קרע בין אב לבנו. בדרך־כלל מוצאים, בסופו של דבר, שני הדורות

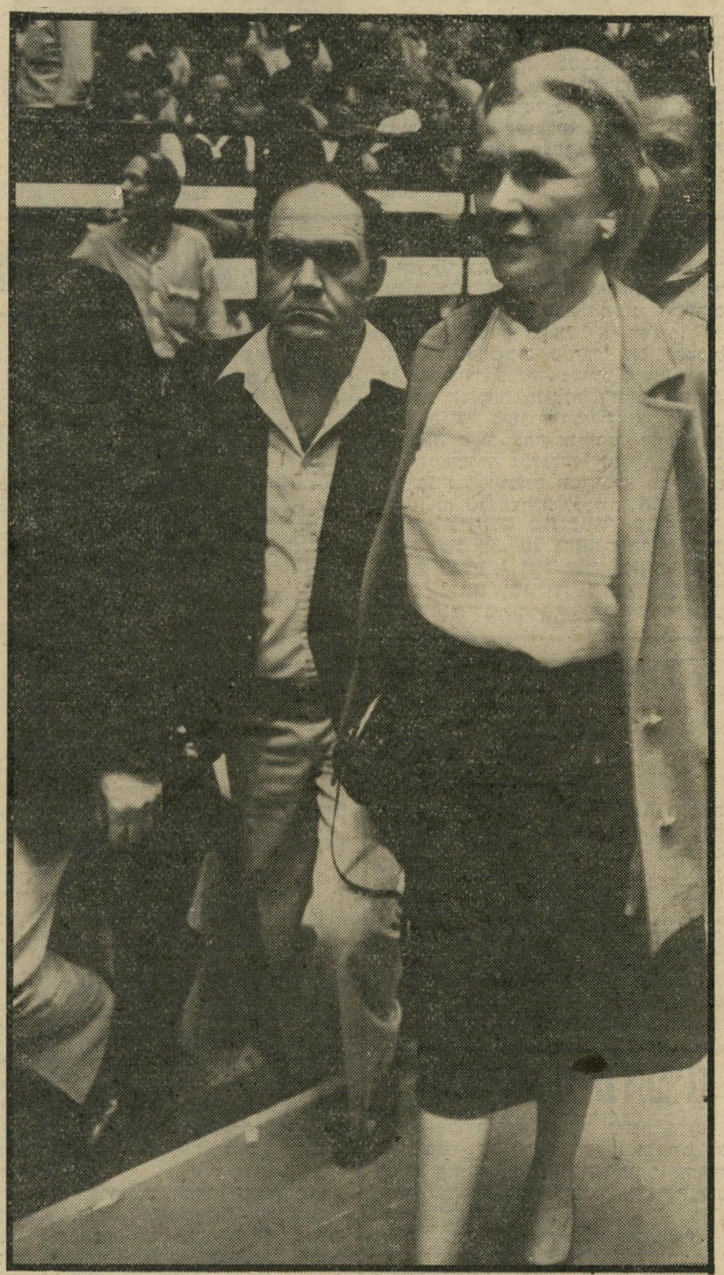

תת־אלוף ניב (עם רחץ דיין)
משוגעים לספורט

את שביל־הזהב, שבו יכול הבן להמשיך להתפתח בדרכו שלו. אצל מתי ואייל ניב זה לא קרה. היה קצר.

הסיבה לכך טמונה בשוני המוחלט שבין השניים.

מתי היה קשוח ומסוגר. אייל היה פתוח לכולם ועדין. תמיד סבבו אותו חברים וחברות. מתי היה איש־עבודה חרוץ ויסודי, שהקריב על מיזבח זה את כל תענוגות החיים. אייל אהב לבלות וליהנות מן החיים. מתי ניחן בכושר ניתוח מדוייק ואובייקטיבי, שבאמצעותו חתך דברים חד וחלק. אייל ניחן בתכונות אחרות. הוא היה מורכב יותר, רגיש יותר. היה לו קשה להתמודד עם המציאות באותה תקיפות והחלטיות של אביו.

איש־הצבא קר־הרוח היה קשור מאוד לבנו הבכור. יש לו רק עוד בת אחת,

הבן היה פתוח לכולם, רגיש, עדין ובעל אופי מורכב

מיכל, בת 17. הוא העריך מאוד את אייל והירבה לדבר בשיבחו. יותר מכל רצה שיהיה כמוהו: אדם גאה ונמרץ, התורם ככל יכולתו למדינה ולחברה. הצעיר יפה־התואר רצה לתרום, אך על־פי כישוריו. עמידתו של אביו על כך שילך בדרכו, למרות שהיתה מטובלת בהרבה דברי עידוד ומחמאות, התפרשה אצלו דווקא בזילזול ואי־הכרה במעלָתיו שלו.

אכזבה מרה

א ייך התגיים לצה"ל בנובמבר 1977. מתי, שהיה אז קצין־שלישות ראשי, רצה שיתגייס לגולני. במילחמת ששת־הימים היה האב קצין־שלישות של חטיבת גולני. מאז נקשר קשר אמיץ בינו ובין החטיבה, והוא הקפיד לשמור עליו עד יומו האחרון. כמה ימים לפני מותו עוד עסק באירגון כנס לוחמי גולני, העומד להתקיים לציון 15 שנה למילחמה.

אך למרות השיחות הארוכות שניהל עימו, סירב הבן להתגייס לחטיבה ובחר בחיל־השיריון דווקא. היה בכך יותר מסתם עקשנות. זה היה מרד.

הוא עבר את השלבים הרגילים בחיל וסיים קורס מפקדי־טנקים, שזיכה אותו בדרגת סמל. אך בנו של התת־אלוף

(המשך בעמוד 80)

מאת מאיר תדמור

הסגן לא חשוב העיקר המנכ"ל

סגן־שר קאופמן
לא חשוב

בסוף השבוע שעבר חזר הביתה שר האוצר, יורם אריזור, ממסע קצר בארצות־הברית. בנמל־התעופה לוד קיבלו אותו, בין היתר, מנכ"ל המישרד, פרופ' עזרא סדן, וסגן־השר חיים קאופמן. **למה זה חשוב? כי האדם הכי חשוב אחרי אריזור במישרד־האוצר הוא עזרא סדן, לא סגן־השר קאופמן.**

איך יודעים? אפשר לשאול פקידים בכירים במישרד־האוצר ואם יש קצת מזל, אפשר גם לחש־תף בישיבה שבה משתתפים ה־שלושה, ולראות כך פעם את תנו־עת הביטוי וחוסר־הסבלנות של השר, כאשר סגנו מדבר, או ריצה לדבר.

סגן־שר שואב את תחום אחריותו וסמ־כויותיו מהשר הממונה. חיים קאופמן אמור לטפל בנושאי מיסוי שונים. הוא משקיע בעניין זה המון עבודה ומרץ. אך מאז ששר־האוצר התחיל לעשות תנועות של קוצר־רוח כשסגנו מדבר, התחילו גם הפקידים הבכירים במישרד־האוצר לייחס פחות חשיבות לדבריו ומעשיו של סגן־השר.

שר־אוצר אריזור
תנועת ביטול

ועוד משהו: כמה פקידים מאוד בכי־רים, בעיקר באגפי המיסים, למדו שלבצע הוראות צריך, לשאול שאלות לא כדאי, אפילו הן נראות כמנוגדות להליכים מקו־בלים ולעיתים אפילו אינן מתיישרות עם רוח החוק.

במיסגרת התקציב לשנת 1982—1983, נכללו אומדנים שונים לגביית מיסים שונים. מי שסבור שפקידים מפוחדים יכולים לעמוד באומדני ההכנסות, כשכל מה שמעניין אותם זה לשמור על עורם, בוודאי טועה. סגנון העבודה, אומר מי שמכיר את המצב באוצר, מתאים לשועלים, ולאומרי הן. כמה זמן יחזיק העסק מעמד, קשה לנבא. מה שבטוח, שטובה לעם ישראל לא תצמח מזה.

הבורסה רמת שערים גבוהה ומסוכנת

שאלתי את אחד מהידעונים של הבורסה, מה בעצם קרה בשבוע האחרון בתחום התמחותו. תשמע, הוא אמר, קרה דבר פשוט: כששערי המניות עולות ויורדות, מגיע רגע של אמת וכולם מתחילים לדבר על „רמות שערים" ויש בזה משהו. אם כולם מדברים, בעיקר מקורבי הבורסה, צריך להיזהר — הם הראשונים שמתחילים למכור, וכך הם עשו גם בשבוע שעבר. המתיחות בצפון לא היתה הסיבה, אלא בעיקר האליבי. זה דומה לקומקום, עד שהוא רותח עולה הטמפרטורה, כשהוא מגיע למאה מעלות המים רותחים, אדים מתחילים לפרוץ, משתחרר הלחץ, ושוב אפשר להרתיח מים. **ההבדל הוא ש־במניות מפסידים כסף, לא מים.**

הנפט עולה, הביטוח יורד

בשבת בבוקר התקשר אלי מישהו ו־אמר: אתה זוכר אותי? אמרתי לו: לא. אתה לא זוכר, אני ניר, דיברנו... הפסקתי אותו ואמרתי, בסדר, מה העניין. שמע, הוא אמר, יש שמועות שמצאו נפט, ואתה יכול לברר לי אם זה נכון. אמרתי לו תשאיר את מיספר הטלפון שלך ואני אברר. בירר־תי. התשובה של המקור ה־מוסמך היתה: עורבא פרח.

בערב צילצלתי לבחור ואמרתי לו: אמרו לי שכל העניין עורבא פרח. חבל, הוא אמר, רציתי לשים „בוחטה" רציני על מניות הנפט.

ביום הראשון בבוקר אני שומע ברדיו שגילו גז בשדות קיבוץ מסדה. בשעת המיסחר בבורסה, בצהריים, עולים שערי מניות חברות הנפט בצורה חדה. אחרי הצהריים מצלצל אלי שוב ניר ואומר, נו, אמרתי לך. מאיפה ידעת? שאלתי, אמר לי: תשמע, ביום החמישי, אחד מאלה שעוסקים בקידוחי נפט קנה חבילה רצינית. אז מה, הוא מטומטם? **ואני חשבתי שזה עוד סיפור שטורחים לספר לי, כדי שאפשר יהיה למכור בעליה את הביזות מניות הנפט שעשו השבוע כמה עשרות אחו־זים כל אחת.**

יש לי עוד סיפור, הפעם בענייני ביטוח. מצלצל אלי אחד מבעליה של חברת־ביטוח ואומר לי: תבוא למישרדי, אנחנו מפרסמים מחר את המאזן. בוא ותתרשם. סירבתי באדיבות, פשוט לא היה לי חשק ללכת. בצהריים הגעתי לבורסה, מייד קידמו את פני בידיעה האחרונה: שמעת, חברת־הביטוח תחלק מניות הטבה בשיעור של 300% ודיבידנד במזומן, אתה בפנים? לא! חבל. **למחרת מתפרסם הדו"ח הכספי. רווח אין. מניות הטבה, גם כן אין. רווח? היתה הרבה. שער המניה יורד, כמה חבר־ה אכלו אותה בגדול.**

מחי להפסיק מיסחר במניה

בשבוע האחרון התחילו מנהלי הבורסה לנקוט שיטות של „יד קשה" בניירות־ערך שהתכונה הבולטת שלהם היא — מניפו־לציה. ואמנם, ביום הראשון, בפעם הרא־שונה בתולדות הבורסה, הפסיקו את המיסחר בשלוש מניות לתקופה בלתי מוגדרת.

רציתי לברר מתי בדיוק מפסיקים את המיסחר במניה ומי מחליט. הלכתי אל מנכ"ל הבורסה, יוסי ניצני, ושאלתי אותו. הנה התשובה: העילה להפסקת מיסחר במניה היא בדרך־כלל פקודה חריגה בגודלה מצד חבר בורסה בנייר־ערך מסויים. מה זה חריגה? זה תלוי בכמות הרשומה למיסחר, הצורה שבה הכמות מפורטת בין בעלי העניין והציבור הרחב.

יש לנו נתונים מעודכנים לימים האח־רונים לגבי המחזור היומי הממוצע של כל מניה, והצורה שבה התנהגו השערים כתוצאה מעודף ביקוש או היצע; כל אלה הם מרכיבים בשיקול אם להפסיק את המיסחר במניה מסויימת. ואז מה? הפסקת המיסחר מנוצלת לעריכת בדיקה מעמיקה של מקורות הביקוש או ההיצע, האם זה מקור אחד או יותר ועוד. ואם קיימת הצדקה כלכלית לעליית השער של מניה מסויימת? אנחנו לא מתייחסים לעניין זה של הצדקה כלכלית. **אתה לא יכול להתעלם מתופעות כמו הכ־דים של 30, 40 ו־50 אחוזים בין מניה למוכ"ז ועל שם, כאשר אין שום סיבה שיהיה הבדל כלשהו בין השתיים, מלבד מספר הרישום.**

הטלפון שמעשיר את המכס

השיגעון האחרון ביבוא אישי של ישרא־לים החוזרים ממסע בחו"ל, בעיקר ב־ארצות־הברית, הוא טלפון אלחוטי לבית. הטלפון הוא מכשיר רגיל עם פטנט: אתה יכול להסתובב בבית עם הטלפון ולצלצל בלי לסחוב אחריך חוט, עד לטווח של 200 מטר.

לפני שבועיים חזר אחד ממכרי מארצות־הברית והביא עימו טלפון אלחוטי בצבע אדום לוהט. כדי להיות בסדר, כדבריו, עבר ב„אדום", הצהיר על מה שהביא איתו, גם הראה קבלה על 85 דולר ששילם עבור הטלפון האלחוטי, וחשב שבזה גמר. טעות. כאן זה התחיל. אמרו לו במכס: תשמע, את הטלפון תשאיר פה. עליך להביא אישור ממישרד־התיקשורת שיתיר לך להכניס את הטלפון ארצה. אנחנו נעביר את הטלפון למחסנים של ממ"ן. הלך הבחור למישרד־התיקשורת במשרדים שביהודה הלוי בתל־אביב, ולהפתעתו קיבל במקום אישור למכס, המתיר לו להכניס לארץ את המכשיר.

נסע למחסני ממ"ן בלוד, אמרו לו בסדר, קודם תשלם את המכס. ניגש למכס, הכינו לו חשבון: 2224 שקל, בבקשה. נידהם, שאל על מה. אמרו, המכשיר עולה 130 דולר, ועליהם צריך לשלם 100% מס. אמר להם, אבל מסרתי לכם קבלה שבה רשום שהמכשיר עלה 85 דולר. הוויכוח לא עזר ובלית ברירה שילם את סכום המכס.

ועכשיו לממ"ן. יש. המכשיר נמצא ארון במקומו. צריך לשלם עבור החסנה של שבוע ימים. המחיר 374 שקל לשישה ימים. מה פתאום? זהו התעריף. בלית ברירה משלמים, לוקחים את המכשיר ונוסעים הביתה.

עניין הטלפון לא נתן לו מנוחה. הלך, סיפר, ברר והעלה, שכל אלה שהביאו מחו"ל טלפון אלחוטי, חוייבו להביא אישור ממישרד־התיקשורת וכולם קיבלו אותו במקום, ללא בעיות.

עכשיו הוא שואל, אם האישור הוא אוטומטי, מדוע לא מזדיע מישרד־התיקשורת למכס אילו טיפונים מזדרים ביבוא ועל־ידי כך ימנעו ריצות מיותרות ובעיקר, יפסיקו להעשיר את קופת מחסני ממ"ן בדוד.

מכוניות רוסיות בחצי מחיר

תופתעו, המכונית הכי מבוקשת בבלגיה היום היא הלאדה הרוסית, הדומה בכל לדגם של פיאט מלפני 10 שנים, עם מנוע בן 1200 סמ"ק, או 1300 סמ"ק. מכונית קומפקטית, בנויה היטב. **באירופה מוכת המיתון הכלכלי הכי אפשרי, כמו למשל מכונית רוסית חדשה ב־1888 דולר, מחצית המחיר של מכונית בגודל דומה מתוצרת מיפעל גרמני או צרפתי. 31% מכלל המכוניות שנמכרו בבלגיה בשנה האחרונה היו רוסיות.** הן מתחרות בכולן, גם ביפאניות, הנראות עתה פחות על הכביש.

הרוסים, באמצעות המונופול ליצוא מכו־ניות אבטואכספורט, עושים כל מאמץ למכור מה שיותר. המחיר לא חשוב.

בכל מדינות אירופה ניתן למצוא סוכני־מישנה מקומיים, המוכנים תמורת עמלה נאה למכור מכוניות רוסיות, זולות בשליש וברבע מכל המתחרות. כלכלנים במערב אירופה מעריכים שהחדירה הרוסית לשוק המכוניות תלך ותגדל, ככל שיגדל הצורך של בריית־המועצות במטבע קשה, וככל שיקטן מלאי ההזהב שלה, שכמויות גדולות ממנו מציפות את שוקי הזהב בשווייץ ובמיזרח הרחוק.

לאחרונה התברר, שהזמנות של מיזרח־גרמניה לאלפי מכוניות לאדה לא בוצעו, בשל הצורך להעביר את המשלוחים ל־מדינות מערב אירופה. הגרמנים במיזרח כועסים, אך גם במערב איש אינו מרוצה, להוציא את רוכשי המכוניות הרוסיות, בחצי מחיר.

תנאים מועדפים לרוכשי „אל־על"

לא ברור איך תיגמר פרשת אל־על. מה שכן ברור הוא, שכבר נעשו תרגילים „על יבש", של הסעת נוסעים חרדיים בשתי מחלקות: אחת לגברים והשניה לנשים. על פי השיטה החדשה קודם יורד מהמטוס הרבי ואחריו תלמידיו. אלה יוצאים מפתח הגברים. הפתח השני ליציאה מיועד לנשים. אלה מתחילות לרדת כאשר אחרון הגברים מתייציב בפתח המטוס.

מי שסבור שישנה סיבה טובה למכור את אל־על לקבוצת חיים שיף צמודת ליכוד, לא ישעה אם יעלה ברוחו שאל־על יכולה להירכש גם על־ידי קבוצת מיליונרים מקנדה, האחים רייכמן הידועים כאנשי עסקים חרדיים, וח"כ אברהם שפירא יהיה יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה מטעם אגודת־ישראל. **אגב, בשני המיקרים תשלם ממשלת ישראל את החובות, כ־400 מיליון דולר, והכעיסים החדשים יקבלו את החברה בתנאים מועדפים.**

סל גמל

כל היתרונות שבקופת גמל כפול שלוש

"סל גמל" – אפשרות חדשנית נוספת לחסכון בהוראה קבועה אחת בשלוש קופות גמל המשלימות זו את זו:

נדיש	קופת הגמל הרווחית ביותר בעשור האחרון.
הון עתיד	קופת הגמל הצעירה והדינאמית
יזע	קופת הגמל המבטיחה תשואה ראלית קבועה.

אתה צובר בעת ובעונה אחת וותק בכמה קופות גמל רווחיות ביותר ומבטיח לעצמך גמישות רבה בהחלטותיך הפיננסיות בעתיד.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים בע"מ

ממחשבת את קווי הטלפון שלך.

תדיראן חטיבת תקשורת רח' הסיבים 18, אזור התעשיה, פ"ת, טל. 928585, 3-926641
"טל-גל" - רח' ביאליק 137, רמת גן, טל. 03-732094
"סברלופון" בע"מ - רח' צה"ל 10 קרית אליעזר חיפה, טל. 04-539227
"רמ-טל" בע"מ - מערכות תקשורת, רח' תפוצות ישראל 3, גבעתיים, טל. 03-770141 (5 קוים)
"איילת תקשורת" - רח' הלני המלכה 5, ירושלים, טל. 222606 - 02-240404
"אורטלקו" בע"מ - רח' לוינסקי 56, תל-אביב, טל. 823731, 824882
שמרד אלקטרוניקה (1977) בע"מ - רח' השומר 72, בני-ברק, טל. 03-772171

תדיראן
תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ

חטיבת התקשורת - בית התקשורת שלך

GLOBUS צילום

תדקס
תדיראן
חטיבת התקשורת

עם משפחת פנטסטיק אין בעיות!

מבצע פרסים טיסה לארה"ב!

כל בעיות הניקיון הביתי נפתרו עם משפחת פנטסטיק — משפחת הניקיון.

זהו את בני המשפחה — וטוסו לארה"ב ועוד מאות פרסים!

עיינו בתאור המוצרים, שייכו כל הגדרה למוצר לו היא מתאימה, מלאו את התלוש, שילחו אותו — והשתתפו בהגרלת הפרסים:

★ פרס ראשון: 2 כרטיסי טיסה לארה"ב (זוגי, הלוך וחזור — 45 יום באמצעות גנים תורס — דיזנגוף 146 תל־אביב).

● 5 זוגות אופניים.

● 100 מערכות מטקות לשפת־הים.

● 500 חבילות שי — ממוצרי משפחת פנטסטיק.

א. לניקוי והברקת שמשות, מראות וזכוכית — תכשיר מרוכז ויעיל. מתאים גם לתוספת למיכל ניקוי השמשות במכונית.

ב. תרכיז שמפו לכלים — ריחני, מקציף ומרוכז ביותר, ממיס שומנים רב עצמה. מגן על עור הידיים.

ג. לניקוי, חיטוי והברקת אסלות, כיורים וברזים.

ד. תכשיר מרוכז לניקוי שומנים מתנורים, כיריים, גריל, מחבתות, סירים ושאר כלי המטבח.

ה. תכשיר מיוחד לניקוי המכונית. מכיל וקס. מסיר במהירות לכלוך ומגן על צבע המכונית.

ו. תכשיר חדשני! נוזל לכביסת אריגים עדינים. מתאים לכל סוגי כביסת יד או כביסת מכונה.

ז. עוד תכשיר חדשני מעולה! מסיר לכלוך וכתמים לפני כביסת היד או כביסת מכונה.

לכב' קדם כימיקלים, בע"מ ת.ד. 165 אשדוד 77101
זיהיתי את מוצרי משפחת פנטסטיק!

הגדרה	מתאימה למוצר מס'
א.	
ב.	
ג.	
ד.	
ה.	
ו.	
ז.	

שם _____

כתובת _____

_____

טל _____

בהגרלה ישתתפו כל התלושים שיגיעו עד לתאריך 30.6.82 ההגרלה תערך ב־1.7.82

משפחת פנטסטיק

קדם KEDEM

הקסם שבניקיון!

מוצרי משפחת פנטסטיק — ברשתות השיווק, בחנויות המכולת ובחנויות לחמרי ניקיון.

קדם כימיקלים בע"מ — ת.ד. 165 אשדוד.

אדי מו

זוהי האלמנה שעל ביתה זורקים

אלמונים ר'מונים ובקבוקי־תבערה, והאומרת:

נמות — ולא נשתוק!

ה תפיצות עזה החרידה את בית המישפחה. השעה היתה שלוש לפ־נות בוקר.

צריחות אימה וקולות־בכי של ילדים עלו מתוך הבית. אמם, שזינקה ממיטתה לשמע הרעש, עברה בין מיטות הילדים והרגיעה אותם. היא עצמה לא היתה נרגשת כל־כך. במשך הזמן כבר התרגלה להתנכלויות החוזרות ונשנות למישפחתה ולביתה.

הרימון, שנזרק לפני חודש על בית־מישפחת דענא בחברון, היה השלישי ב־מיספר בחודשים האחרונים. אבנים ו־חפצים שונים אחרים, המושלכים על ה־בית, הפכו כבר לדבר של יום־יום. המישפחה כולה חיה זחת איום ופחד מתמיד.

בית המישפחה הערבית ניצב במרחק כמה מטרים מן הגדר של קריית־ארבע. הוא נבנה לפני 16 שנה. לפני כן גרה המישפחה ליד מערת־המכפלה. השטח ליד הקרייה נמצא בבעלות המישפחה כבר עשרות בשנים. אחרי הכיבוש ב־1967 הופקעו מבני־המישפחה שמונה דונאם, שעליהם נבנו כמה מהבתים ה־משותפים הגבוהים של הקרייה היהודית. למישפחה נשארו 12 דונאם בלבד, שרובם הגדול הוא אדמה חקלאית. מזה כמה שנים רוצים לקחת מהם גם אותם.

הפיצוץ נאג'ה דענא בן ה־18 מצביע על המקום שבו התפוצץ הרימון, שנזרק לבית המישפחה.

הפקעת אדמות

א בי המישפחה, סעיד עבד אל־קאדר דענא, נפטר לפני חמש שנים. אשתו, סעדייה, היא אם לשמונה ילדים. הקטנים בהם הם בני 6 ו־10.

אנשי קריית־ארבע ניסו לקנות את הבית והאדמה שמסביבו, עוד כאשר אבי המישפחה היה עדיין בחיים. אך האיש הגא התקיף לא היה מוכן לשמוע על כך. בעת שהפקיעו ממנו את שמונת הדונאמים הראשונים הוצע לו פיצוי כספי. גם לכך סירב. „אני לא מוכר לכם דבר ואיני רוצה כל תמורה," אמר אז. „אתם לוקחים ממני את זה בכוח, ומה שנלקח בכוח יוחזר בכוח! לפי חוקי האיסלאם, אסור לאדם לקבל פיצוי אם אינו מוכן שיקחו ממנו את אדמתו. האדמה היא דבר קדוש, ועליו להגין עליה."

מאוחר יותר נאסר האב על־ידי המימ־של הצבאי. הוא ריצה שתי שנות מאסר, ולטענת בני מישפחתו הם אינם יודעים עד היום על מה נענש. בבית־הסוהר לקח בליבו. שנתיים אחרי ששוחרר מת מהתקף־לב.

אחרי מותו גברו הלחצים על המיש־פחה. האלמנה, שנשארה נאמנה לגאוות בעלה, עמדה מולם בתקיפות לא פחותה. אך אנשי הקרייה, שרובם ככולם הם אנשי גוש־אמונים וחסידיו של ה„רב" כהנא, לא נואשו מתוכניתם להשתלט ויהי־מה גם על שארית אדמת המיש־פחה. באופן רישמי מכחישים מנהיגי הקרייה כל קשר לפיגועים הנפשעים. אך יחד עם זאת, הם אינם מסתירים את רצונם לסלק את המישפחה האומללה, שנפלה קורבן לטירור, מעל אדמתה.

זריקת הרימונים על בית המישפחה, שרק בנס לא גרמו עד עתה לאבידות בנפש, עוררה ביקורת קשה בכלי־התיק־שורת העולמיים. בארץ פירסמה תנועת שלום עכשיו הודעה, שבה גינתה את התופעה וקראה לשים לה קץ.

מיכתב מתחסד

א חרי פירסום דברי הביקורת על זריקת הרימון, שלח ראש־מועצת קריית־ארבע, יהודה רידר, מיכתב למיש־פחת דענא, שהיה מי שדאג לשלוח העתקים ממנו לעיתונות. כתב ראש־המועצה:

„שלום וברכה. כפי שאמרנו בעל־פה במיקרים המצערים הקודמים, הרינו לח־זור ולהביע במיכתב בשם כל תושבי קריית־ארבע את הזדעזותנו וצערנו ה־עמוקים על המיקרים החוזרים ונשנים של התנכלויות לביתכם על־ידי אנשים בלתי־ידועים ובלתי־מזוהים.

„יהיו מבצעי המעשה הנפשע אשר יהין, אנו מוקיעים אותם ונשתדל לסייע ככל הניתן למישטרה ולכוחות הביטחון לאתרם ולהביאם לדין.

„יחד עם זאת, אנו שותפים לתחושה האיומה בה אתם חיים, ומבקשים מכם לא לעזוב את ביתכם מסיבה זו.

„אנו מביעים את נכונותנו, כשכנים

(המשך בעמוד 60)

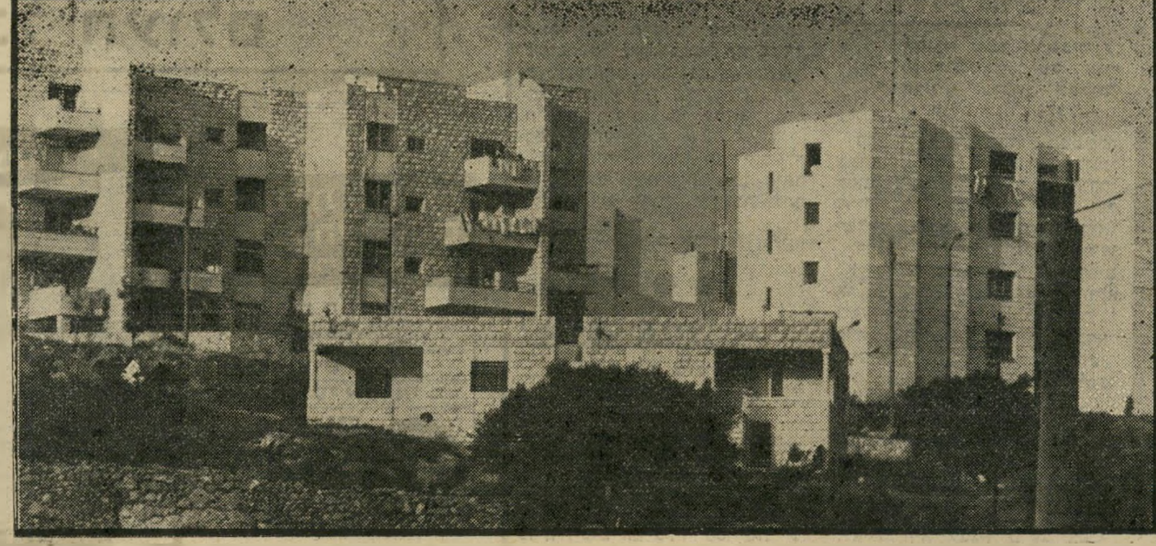

בית קטן מול הקרייה ניצב במקום מזה 16 שנה, לפני כן גרה מישפחת דענא ליד מערת המכפלה בחברון. השטח נמצא בבעלותם עשרות שנים. הבניינים הגבוהים של קריית־ארבע, הנר־אים בתמונה מאחרי בית המישפחה, ניבנו על שטח שהופקע מהם ב־1967. אחרי שסירבו לפנות גם את הבית, החלו להתנכל להם.

מכתבים

אימרות כנף

זה מה שיש לקורא לומר על מאורעות חימים האחרונים:

אם אין קמח — אין תורה. אם יש קמח — אין זמן.
וזאת התורה אשר שם משה לפני בני־ישראל — והם נפלו!

קורא אילתי
השיאון של המיזרחי

הדתיים עובדים בשבת. עובדה! בנק־המיזרחי מפעיל את השיאון שלו גם בשבת!

רפי אילתי, קרית־אתא

● ● ●

העלייה היחידה

מיכתב גלוי לשירות המטאורולוגי.

שמעתי ששירותכם סובל מחוסר כוח־אדם.
הרשה נא לי להציע לך לפנות למחלקת העלייה של הסוכנות ו־הממשלה, ולגייס את הפקידים שלהם לשירותך.
לפי מיטב הבנתי, העלייה היחידה בזמן הקרוב תהיה עלייה במידות החום.

ה. רקח הילינגר,
מהנדס, תל־אביב

● ● ●

תחי האופרה

נגד הכוונה לסגור את האופרה הישראלית.

זהו מוסד תרבותי ייחודי שחבל להרסו, כי כדי לבנותו היה צורך במיפעל־חיים של מקימיו. צריך למצוא פיתרונות של מימון בהשתתפות בנקים, או על־ידי גיוס כספים בחו"ל.
אילו היתה האופרה מצידה מעלה יצירות עם נושאים תנ"כיים, היתה מוצאת את ייחודה ומושכת יותר קהל.

מיכל אלון, גבעתיים

● ● ●

לא אוהבים חיות?

גן־החיות בתל־אביב חוסל, במקומו יהיו רבי־קומות.

ראש־העיריה, שלמה להט, הוציא את גן־החיות מתל־אביב. בכך הוא הראה לעולם שאנו, התל־אביבים, לא אוהבים חיות. בכל אנציקלופדיה רשום אם בעיר מסויימת יש גן־חיות. עכשיו יהיה רשום שם שהתל־אביבים לא סבלו חיות, ו־האריה דווקא אמר לי שהוא אהב את העיר, את הרעש והכל. זו היתה נחמתו על כך שהוא בשבי.

אריה פשטיצקי, תל־אביב

● ● ●

אוטיוכוס, חומייזם ותעסה־גלזר

יחסה של סגנית שר־החינוך לכתות הדתיות מעורר זיכרונות.

כששמעתי בחדשות הרדיו על מיסעדה בצרפת שעל השלט שלה כתוב: „לקופים וליהודים הכניסה אסורה", נזכרתי ביחסה העויין של סגנית שר־החינוך, מרים תעסה־גלזר, כלפי מאמיני הגורו. נזכרתי גם באנטיוכוס שהכניס חזיר לבית־המיקדש, כאשר המכבים העדיפו למות על זכותם לחופש האמונה.
פעם האמנתי שכל הדם שנשפך בהיסטוריה למען חופש הדת יספיק גם בשביל העתיד. היום אני מבין שבכל דור ודור צריך לחזור ולהקיז דם למען זכותו של האדם להאמין כבחירתו.
בתור חסיד ותיק של אחד הגורואים, אני מוכן ומזומן לשלם את מחיר החופש הזה במלואו! עדיין לא גולד האדם שיכתיב לי במי להאמין ובמי לא. אפילו לא

סגנית־שר תעסה־גלזר
להקיז דם

סגנית שר־החינוך, ואפילו לא הארגון יד־לאחים. על החומייניזם אני שם פס!

חנן גולדברט, חולון

● ● ●

וסיגה ללא שלום?

הקורא נוטה להסכים לנאמר במאמרו של אורי אבנרי, „רצח השלום" („העולם הזה" 2329).

בלי כל קשר למחדלי הממשלה בטיפולה בבעיית השלום, דומני שאנו עומדים כיום לפני הידרדרות בלתי נמנעת במעמדה של ישראל בגדה, ברצועה ובגולן.
הרבה תסיסה ומהפכות אירעו לא כאשר התנאים היו נוקשים או בלתי־נסבלים, אלא דווקא בשעה שנראה האור בקצה המינהרה: אחרי תקופות של ליברא־ליזציה, אחרי נקודות מיפנה חשובות ואחרי שהודגמה, הלכה למעשה, אפשרות השינוי.
מיותר לציין שמראה פינוי היישובים בסיני הוא הזדמנות מעין זו, והדבר יעורר, במוקדם או במאוחר תסיסה, ואולי אף התקוממות כללית בגדה.
אילו היה לבגין מושג בפסיכולוגיה פוליטית, היה מבין זאת מלכתחילה. ברם, הלגליזם וחוסר

(המשך בעמוד 18)

מרתון מחול אירובי

ביום חמישי 3.6.82
בשעה 18.00, במרכז הספורט של אוניברסיטת תל אביב.
ארגון ובצוע: סטודיו B בנהול אבי פאנק.
סטודיו 81 בנהול ורד צבעון.

הפנינג מחול אירובי לילדים (שעה) מיני מרתון - לא תחרותי (שעה וחצי) מרתון תחרותי - (שלוש שעות)

פרסים יקרי ערך לזוכים. ההשתתפות פתוחה לגברים, נשים, ילדים ונוער

פרטים והרשמה - במרכז הספורט - אוניברסיטת ת"א טל 03-420155
סטודיו B ארלוזורוב 80 ת"א טלפון 03-237026
סטודיו 81 יהודה המכבי ת"א טלפון 03-458910

בואו לחגוג אתנו בחגיגה לגוף ולנפש.

בחסות: גלי Gali

פרס ראשון - כרטיס טיסה לאיטליה מתנת חברת סביב כל העולם

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
• שרות ת.ד
ללא תשלום
• מכבדים
כרטיסי אשראי
פרסום אידיאל
אבן גבירול 100
טל: 227117

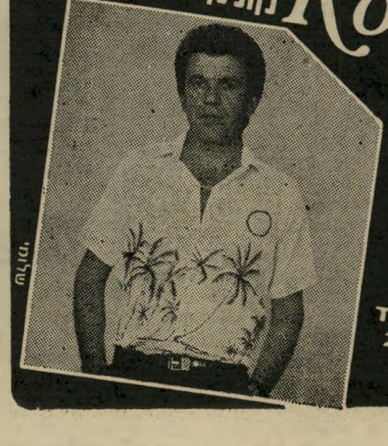

מודעה זו מיועדת למי שאינו מוכן להתפשר בפחות מאשר

OPEL

המכוניות שלפניך משלבות אמינות והידור לפי מיטב מסורת אופל. כל אחת מהן שומרת על ערכה בזכות יתרונות מיוחדים:

מרווחת וחסכונית

Opel Ascona

• 1300 או 1600 סמ"ק • הינע קדמי • הילוכים רגילים או אוטומטיים • המרווחת ביותר מסוגה • נסיעה שקטה • 4 או 5 דלתות • מומלצת ע"י חברות להשכרה

1300 אוטומטית

Opel Kadett

• 1200 או 1300 סמ"ק — גם עם הילוכים רגילים • הינע קדמי • ביצועים מעולים • 4 או 5 דלתות • צריכת דלק חסכונית • דגמי "סטנדרט" "ספיישל" ודגם "סטיישן"-CARAVAN

מחיר מפתה

Opel Rekord

• 1700 סמ"ק • הילוכים רגילים או אוטומטים • 4 דלתות • רמת גימור גבוהה • נסיעה נוחה ושקטה • דגם "סטיישן" 5 דלתות CARAVAN

ספורטיבית ומיוחדת

Opel Manta

• 1300 או 1600 סמ"ק • 2 דלתות • עיצוב אירודינמי ספורטיבי • 5 מקומות • ביצועים מיוחדים • הילוכים אוטומטיים ומזגן אויר מקורי לדגמי 1600 סמ"ק

משרד ראשי: ת"א דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86 טל. 284111,
חיפה: דרך יפו 132, **י-ם:** שלומציון המלכה 15, **סוכנים: חיפה:** בית המכונית, יפו 19, **נתניה:** מכוניות נתניה, סמילנסקי 24, **נצרת:** בישארה יוסף סרוג'י, רח' פאולוס השישי 56

ליאו גולדברג בע"מ GM OPEL

משבצתון

2333

מאת נדיב אבידן

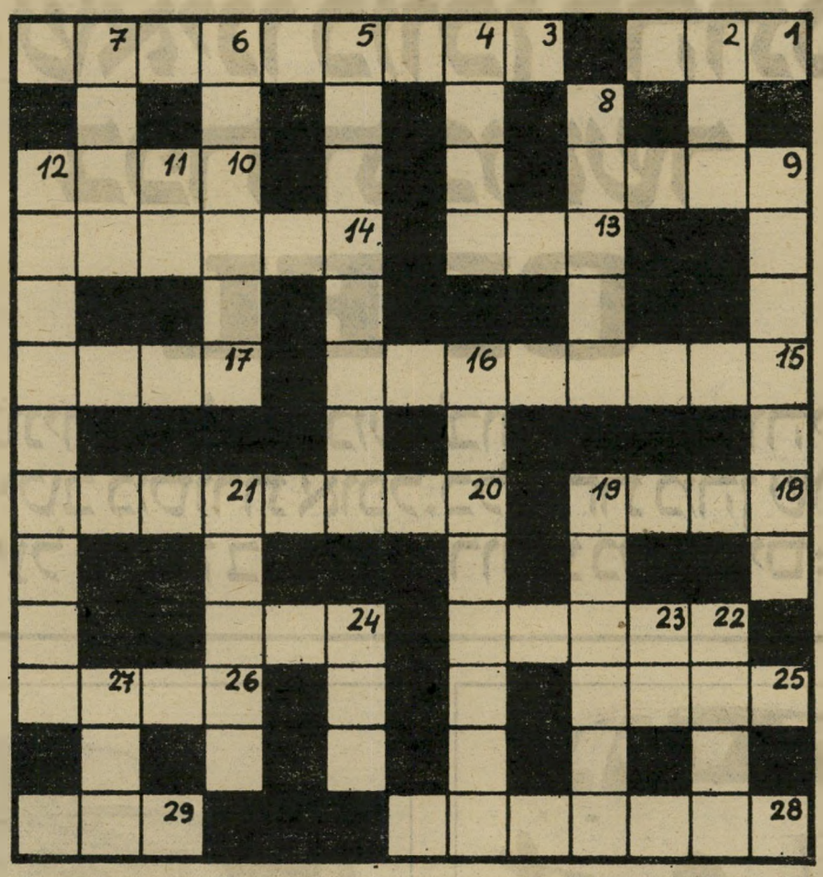

מאוזן:

1. עשה חשבון לפי מה שהיה בצלחת (3).
3. איך התאבד הקניבל ה־מתוסכל? (3, 2, 4).
9. המאפיונר שלהם נמצא ב־שטח (4).
10. הבהמה נוכחת — אני מציע שנחלק מחדש (4).
13. למרות שהוא דורס, אל תתאכזר אליו (3).
14. מחסן כמו חדר קטן, כך נודע ממקור מהימן (6).
15. איבד הכל פרט ליד אחת, זו הסיבה שכולם עזבו אותו (4, 4).
17. מה שהוא עושה כדי לשמש כעד מדינה, זה באופנה (4).
18. כשאינו רדום הוא מופיע עם השקיעה (4).
20. מוסד פיננסי משמיע בלי הרף הצעה חלקית לדג או דוב קמץ (מ) (3, 5).
22. סקס עבורי, זה להופיע בקברט (5).
24. מסר חוזה (3).
25. הפסק לשוטט מתחת לבית! (4).
26. במבט לאחור, אורך, רוחב, או גובה — שווים כסף (4).
28. כמו אש בצבע אדום, הוא רק עוזר ל„מספר אחד" (4, 3).
29. על הרזה מרבים ללחוץ (3).

מאונך:

2. תפסו חרוש עם רב־חובל ידוע (3).
4. אם יש בכם משהו (4).
5. אגלה מקום בסביבות ירושלים, שיעזור לי לצאת מהבוץ (4, 4).
6. פעם יום מבורדק כזה היה יכול להתאים גם לברוז (3, 3).
7. כך הבעת חוסר שביעות רצון ממזון מעוך (4).
8. תקוע בדרכים בצער רב (5).
9. דנו עימו על המשך הטיסה למרות שאחד „הלך" (2, 5).
11. כשהוא נולד הוא לא קשוח כלל ועיקר (2).
12. באיזה תבלין את משתמשת? זה עניין אישי — השיבה (4, 2, 3).
16. בגלון ניר אפשר לכסות רק רגל אחת (3, 5).
19. העתון אולי, אבל זה לא נורא (3, 3).
21. דנו גר למאסר (5).
22. הוא משלם עבור תחליף למזון שמיימי (4).
23. יה אללה! איזה סבוב (2).
24. הקים אהל וגם את העצים לא שכח על־פי השמועה (3).
27. כאן ניתן האות לצריבה (3).

פתרון חשבצופן 2331

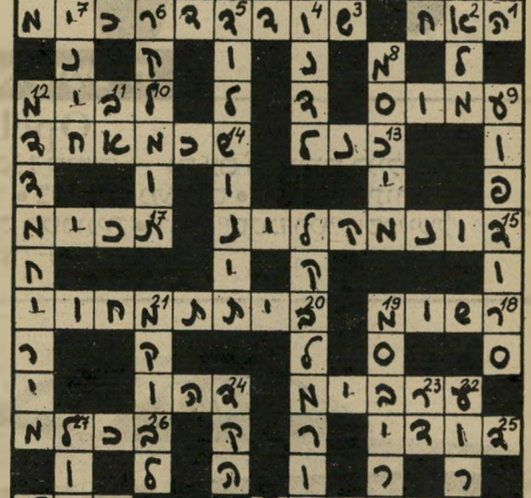

מכתבים

(המשך מעמוד 16)

התיחכום, הם שהוליכוהו לצעד שמבחינתו הוא ומבחינת חסידי הסיפור הוא מעשה חלם גמור.

התסריט שאני צופה הוא שצעדי המחאה בגדה יוליכו לתגובות ברוטאליות של אריק שרון, ואלה עוד יחמירו את ההתנגדות וחוזר חלילה, עד אשר ייכפה על ישראל הסדר של נסיגה ללא שלום.

אכן, באורח פרדוכסאלי, דווקא חסידי ארץ־ישראל־השלמה הם שתרמו, יותר מאנשי המערך המתוחכמים, להתרופפות שליטת ישראל בשטחים. אילו אכן היו הדברים מסתיימים בנקודה זו, למשל — במעין חזרה לגבולות 1967 ללא שלום — ניחא. קרוב לוודאי שהדבר היה לטובת המדינה והחברה הישראלית.

אולם, אם הדברים יסתיימו בהשפלה לאומית, אני רואה תסריט מסוכן, שבו כל הכוחות השפויים יואשמו באחריות למפולת, ותוקם קואליציה של מתנגדי הנסיגה מימין ומשמאל ואלה יעלו לשילטון במדינה.

צבי בלייברג, חולון

● ● ●

משהו שלא ייעשה

על הניתוח הפסיכולוגי של הפרופ' מנחם מילסון („העולם הזה" 2329).

הכיצד אפשר לסמוך על חוות־דעת המתבססת על עדות כתובה, אשר נכתבת שנתיים אחרי האירוע! הכיצד הסכים העולם הזה להסתיר את זהותם של שני ה־

פרופסור מילסון
והחרדות שלהם

פסיכולוגים, שכל קהילה מדעית היתה מתגאה מהם, אילו היה בהם די אומץ לחשוף את זהותם? בטרם ייחסו למילסון ולאחרים מחלות נפשיות כמו פרנואידיות, ושיגעון גדלות, סכיזופרניה ונרקיסיזם (האם כל הדברים מסתדרים בכלל יחד? מוטב לאותם פסיכיאטרים רעי־לב להתגבר על חרדות שלהם ולהתייצב בגלוי מול הציבור.

הרצי יבלפור חקק,
ירושלים

● ● ●

להכנס לסיני

הקורא מתריע מפני הסכנה שבנסיגה מסיני, וטוען: צריך לחזור!

למדינת ישראל אין קיום בטוח לאורך שנים בלי מרחבי סיני ומשאביה. גם המשך ההתיישבות הציונית ההומנית — מקומה ב־

(המשך בעמוד 20)

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 6-5-790114 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

היה זה יום חם ופתחתי חלון כשנתקעתי בפקק בצומת חולון. פתאום הרגשתי שאני כמעט נחנק, כי מולי עמדה משאית ענק.
מה לעשות?
הטריק פשוט וגלוי —
אצלי במכונית „עץ הפלא" תלוי.
להשיג בריחות שונים, בחנויות לאביזרי רכב ורשתות השיווק.
היבואן: אוטו־פרט, 03-331863

ט.וו.א - אל ארצות הברית ובתוכה

ט.וו.א מגלה לך הרבה אמריקה

ניו יורק $749
הלוך וחזור

לוס אנג'לס $999
הלוך וחזור

בוסטון $749
הלוך וחזור

שיקגו $874
הלוך וחזור

סן פרנציסקו $999
הלוך וחזור

מיאמי $887
הלוך וחזור

וושינגטון $831
הלוך וחזור

כרטיס VUSA
$399

סט. לואיס $969
הלוך וחזור

לאס וגאס $1009
הלוך וחזור

כשאתה חושב על נסיעה לאמריקה חשוב על ט.וו.א.
ט.וו.א לא רק לוקחת אותך אל אמריקה.
ט.וו.א מטיסה אותך בכל אמריקה ואף אחד לא יעשה זאת במחיר נמוך יותר.

ט.וו.א מציעה לך טיסות יומיות מתל־אביב לניו יורק שבה יש לנו מרכז טיסה משלנו בנמל התעופה קנדי.
בטרמינל בינלאומי זה אתה מסיים את הליכי המכס, בדיקת הדרכונים והטיפול במטען — במהירות ובקלות. סמוך אליו נמצא הטרמינל של ט.וו.א לטיסות־פנים ברחבי אמריקה.

ט.וו.א טסה ליותר מ־50 ערים בארצות הברית. תוכל לבקר בכמה ערים שתרצה עם כרטיס VUSA של ט.וו.א.

רק ט.וו.א מציע לך מבחר של שלוש ארוחות במחלקת תיירים, והדבר אופייני לשירות שט.וו.א מעניקה לך בזמן הטיסה - חביב, מלא תשומת לב ומסביר פנים.

ראה אמריקה על רמה — על הרמה של ט.וו.א.
פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

יהיה לך טוב אתנו.

TWA

מכתבים

(המשך מעמוד 18)

סיני במאה השנים הבאות. שם אין חיכוכים דימוגרפיים, וניתן להפריח את השממות לפי מיטב המסורת הציונית שהולכת ונשכחת בגלל תעמולת האוייב ומסייעיו מבית.

מי שחושב שאפשר יהיה להיכנס לסיני דה־לוקס אחרי שתצטרף מצריים אל העולם הערבי גם מבחינה צבאית — טועה ועלול להיות מופתע.

מי שהחליט לוותר על סיני תמורת „השלום" עשה מישגה חמור שעלול לעלות לישראל ב־קיומה, ויש הכרח דחוף לשנות זאת, אולי על־ידי מתנדבים בלבד, כדי להחזיר את מרחבי סיני.

עמי יכנה, עין־חרוד מאוחד

● ● ●

השני חמכובד

תגובה על מה שנאמר בכתבה על התחרות שקד־מה לאירוויזיון („העולם הזה" 2329).

איני מלחין ואף לא מומחה ל־מוסיקה, אך נהניתי מאוד מהשיר־רים בתחרות הקדם־אירוויזיון ב־ארץ.

כשקראתי את ביקורתה של טיבי זיכרוני על התחרות, קשה היה לי להבין מאין היא שאבה את היכולת הבלתי־נדלית לפגוע ב־תמונתה של גברת אחרת, שאיני מכיר כלל בפניה. אני יכול רק להניח שאותה גברת אחרת אינה אלא צפי הלפרין. אבל מי יודע?

מרטי קוך, תל־אביב

● הקורא צודק, הפעם זה בסדר (ראה גלופה).

● ● ●

הנאהבים

את היצירה חיברה חיילת משועממת בתורנות, וחשו־לח הוא גדעון.

הם טיילו לבדם בשדות ובגן / שואפים לקירבם את ריחות הדגן / אוחזים יד־ביד וצועדים לאיטם / בערב רומנטי שתיכף יחם / לפתע הצמידה האיש אל הקיר / אך היא גופה מיאנה להפקיר / וירם שמאלו ויאחז בצמתה / ויר־שיט ימינו לקרוע חולצתה / וימ־שיך ויקרע בתנופה חצאיתה / ובטרם הספיקה להתאושש מההזיה / כבר עמדה לפניו ללא חזיה / אחוזת פחד ומלאת אימה / הגנה על עצמה עד כלות הנשמה / ותכ־רע על הארץ מיואשת וסחוטה / ויתעודד מאוד בראותו אותה / ויפשוט מכנסיו ויבוא לקראתה / ועוד נותר מפלטה האחרון / זוג תחתוניה שקיבלה דורון / והוא ניסה לקרען אך לא ניתן / כי אלה היו תחתוניו אקרילן!

מסקנה — אם ברצונך לטייל בשדה ובגן / לבשי תמיד תחתוני אקרילן / כי אם תלבשי סטרץ' או לודזיה / מי יודע לאן הוא יגיע!

בת־שבע, צה"ל

צפי הלפרין

ג'ודי קראוז

דברים נבונים

לא אמר

על הידיעה שהופיעה ב־מדור „תשקיף", כי בת־נאים מסויימים תהיה מפ"ם מוכנה להצטרף ל־ממשלת ליכוד לאומי („העולם הזה" 2331).

ברצוני להכחיש בשמו של מז־כיר מרכז מפ"ם, בנימין יסעור, את הידיעה כולה.

מזכיר מרכז מפ"ם אמר בשיחה בקיבוץ מגן, כי מפ"ם דוחה על הסף הצטרפות לממשלת אחדות לאומית בכל תנאי, ולא כפי ש־פורסם במדרוכם.

נעמי ריפתין, דוברת מפ"ם

● המערכת עומדת על דעתה שהדברים נאמרו.

● ● ●

לא לשלוח חיצים

הקורא מתרעם על דבריו של אורי אבנרי בעניין הפ־גנת שלום עכשיו (יומן אי־שי, „העולם הזה" 2327).

מדיניותה של תנועת שלום עכ־שיו, בניגוד לאבנרי וחבריו, לא התיימרה מעולם להיות אנטי־תיזה לגוש־אמונים, דהיינו, בעלת מונו־פול בלעדי על הצדק, מונופול ה־מתיר לה לפעול נגד החוק אם הוא אינו תואם את מטרותיה ואת דרכי פעולתה, יהיו אשר יהיו.

לפי החוק במדינת ישראל חל איסור להניף את דגל אש"ף, ומ־סיבה זו בלבד לא היה מקום להניפו בהפגנה. זה אינו סותר את זכותם, ולדעתי אף את חובתם של אזרחי־ישראל, להיאבק למען חופש־הבי־טוי וחופש ההתארגנות הפוליטית, כולל הצגת סמלים ודגלים, של כל קבוצה אתנית זו או אחרת, הנמצאת בשטח הנשלט על־ידי מדי־נת ישראל.

נסיון ההפגנה מוכיח כי לגוף כמו שלום עכשיו במתכונתו הנוכ־חית יש סיכוי להשפיע על חלקים גדולים יותר של דעת־הקהל ו־לשכנעה בנחיצותה של מדיניות של דו־קיום עם העם הערבי־הפלס־טיני — מתוך הכרה הדדית ונכו־נות להסכים לחלוקתה מחדש של ארץ־ישראל המערבית ולשיתוף ערבי בריבונותה של ירושלים, ב־דרך זו או אחרת.

קביעתו של אירי אבנרי, כי לא התבטאו בהפגנה נגד מעשי ה־ממשלה בגדה וברמת־הגולן, היא בסיגנון פרלמנטרי „לא אמת", מ־אחר שזה היה הנושא המרכזי ש־לשמו אורגנה ההפגנה.

גם אם חסר בהפגנה „הסופר־סטאר" פרופסור לייבוביץ, הרי שעל הצלחתה מעידה תגובתו ה־זועמת של בגין, שגרמה לי הנאה מרובה.

דומני שאורי אבנרי ייטיב לשרת את עניין השלום אם יפסיק לשלוח חצים אל גוף כמו שלום עכשיו, ויעשה מאמץ לשיתוף־פעולה עם אותם חלקים בציבור המתנגדים למדיניות הממשלה ומעשיה בשט־חים הכבושים.

יהושע רזין, רחובות

המתקרנפים

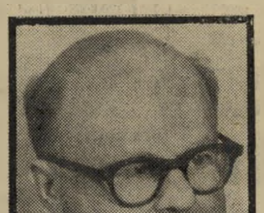

בישן סימן
מי המציא

בעיקבות רשימתו של חיים ברעם, „קרנפים" („העולם הזה 2330):

המחזה הקרנפים מאת אז'ן יו־נסקו, אבי מחזה האבסורד, שהתי־אטרון העירוני בחיפה הציגו לפני כמה שנים, הביא לעולם את מו־שג ההתקרנפות. בני־אדם במחזה הזה הופכים בהמוניהם לקרנפים ומסתגלים לתפיסת עולם ולאורח חיים המנוגדים להשקפתם היסו־דית, „רוצים לחרוג מכל ה'לא־וויס' והאיסורים האנושיים ולהצ־טרף ל'הן' העליז והפראי של הקר־נפים... אחד המתקרנפים אומר: לשמע המלה 'מוסר' אני בא לידי בחילה... הטבע! עלינו לחזור לטבע, התרבות אין בה עוד צורך, מיושנת היא. אחרי שנהרסה ייטב לכולנו" (בערך יונסקו בלקסיקון המצויין ספרות העולם מאת יוחנן טברסקי, הוצאת דביר ועם עובד).

גם בתוכנו אין מחסור בסתגלנים, מתקרנפים ומתקרנפות, המעדי־פים לשגות את תפיסת חייהם היסודית וללכת עם הזרם הגואה, החייתי.

את המלה קרנף (קיצור של קרן־אף) המציא ד"ר יוסף קלוזנר בספרו האדם הקדמון, שיצא ב־1900. שם מסביר המחדש שגזר את המלה על פי השם הפרסי חרומף הנזכר בנחמיה (פרק ג') שלדעתו הוא קיצור של חרום־אף. מעניין שחידושו הקולע של קלוזנר מאפשר בעברית יצירת פועל התקרנף — מה שנמנע בלשונות אירופה, המש־תמשות בשם הלאטיני המסורבל רינוצרוס.

ד"ר ראובן סיון, ירושלים

דברים נבונים

על טעות שנפלה במדור מה הם אומרים („העולם הזה" 2331).

בכל הכבוד הראוי, אבקש להסב את תשומת־לבכם לכך, שפניה ה־נאים של הגברת המוכרת לי מכבר, ג'ודי קראוז, היפיעו מעל לדבריה הנבונים של גברת אחרת, שאיני מכיר כלל בשמה.

לעומת זאת הופיעה מעל ל־דבריה הנבונים מאוד של ג'ודי מופע האמנותי שנהניתי לחזות בו, ובפרט בשיר הזוכה, הורה.

את התשובה לאיכותו של השיר — „אוסף של סיסמות ריקות" כהגדרת הכותבת, נתנו המדינות שהציבו אותו במקום השני המכו־בד.

מוטי הוכמן, גיבעת־שמואל

● ● ●

חתונות באוירה כפרית בלב הפרדסים.

מסיבות גן בסגנון ייחודי.

הפרדס גם ציונה

טלפון: 054-73751

שרותי קייטרינג - תנשיות דונסקוי 1981 בע"מ
(מתפטני מסעדות מכון ויצמן)

מבצע אביב 82

3

שלש אריזות ויטו

במחיר של שתים

ויטו vito

קרם מעולה להרחקת שערות

להשיג בכל בתי מרקחת, פרפומריות ורשתות שיווק.

2

על כל נסיון פריצה אנו מגיבים מיד

ומדווחים לך רק אחרי שהכל ניגמר.

"אמינות אלקטרוניקה" פועלת כבר 12 שנה בהצלחה מרובה בכל תחומי הביטחון - בתקיפות, במהירות ובאמצעים מתקדמים. מפעלים באזורי־תעשיה, במקומות מרוחקים ומבודדים וגם וילות ודירות פרטיות, מוגנים היטב על ידי המקצועים של מוקד "אמינות אלקטרוניקה".

מוקדים אזוריים בכל הארץ

הפריסה הארצית של המוקדים, בתל אביב, בחיפה, בירושלים, בבאר־שבע, בנתניה ובאשדוד, מאפשרת תגובת־בזק. האמצעים האלקטרוניים והתקשורת האלחוטית, המצויים בכל אחד מ-6 המוקדים, ניכנסים לפעולה עם כל נסיון־פריצה, שוד ודליקה, וגורמים לאיתות ולמישלוח אחת מ-16 הניידות המקומיות עם צוות חמוש. פריסת הניידות מאפשרת הגעה מיידית של הצוות לכל מקום.

אתה נישאר בבית

מערכות האזעקה הרגילות פועלות, אומנם, בכל נסיון־פריצה, אך אז עליך לצאת מהבית, לרוץ למיפעל ולהתמודד עם פורצים אלימים באזור אשר בדרך כלל הוא חשוך ומבודד. אתה צפוי גם לאזעקת־שוא בגלל תקלה טכנית או עקב שיטות־פריצה מתוחכמות שמטרתן להתיש אותך. במקרה כזה, אם לא תגיע למיפעל, לא ישולמו לך דמי־הביטוח. אין ספק כי הרגשתך תהיה טובה כשתדע שיש מי ששומר על ביתך ועל רכושך ויש מי שמונע ממך את המראה הנורא ואת הטירדה שאחרי פריצה.

600 שקל לחודשם

תמורת סכום כל־כך נמוך אתה קונה שקט נפשי וחיסכון כספי רב. 6 מוקדים, 16 ניידות וסיירות שכונתיות (בשלב זה בקיסריה, בדניה־חיפה, בעומר, ברעננה ובכפר־סבא). כל אלה עומדים לרשותך 24 שעות ביממה. במרבית המקרים מניסה הסיירת המתקרבת - עם זרקורים וסירנה - את הפורצים כבר בשלב הפריצה הראשון. כך נימנע ממך המראה הנורא של כספת פרוצה, מסמכים מפוזרים, רהיטים מושחתים וסחורה חסרה. מראה שאי־אפשר לשכוח זמן־רב.

הנחה בביטוח

בשיטה המודרנית של מוקד "אמינות" אתה פטור מכל הצרות. אנחנו מגיבים מיד על כל נסיון פריצה, מטפלים באירוע על כל היבטיו ומדווחים לך רק אחרי שהכל ניגמר. אינך מוטרד בלילה ואתה נהנה מתחושה נעימה של בטחון - שהמקצוענים עובדים בשבילך בכל עת. חברות הביטוח מכירות בשרות זה ומעניקות הנחה למבוטחים הקשורים למוקד "אמינות אלקטרוניקה".

אתה יכול לישון בשקט

מוקד אמינות

תל אביב, סלמה 23, טלפון 828112. • **ירושלים,** ירמיהו, בנין פרזות, טל. 537807. • **חיפה,** הנביאים 20, טל. 673591.
• **נתניה,** שטמפר 5, טל. 33044/5, • **אשדוד,** קיבוץ גלויות 9, טל. 31742. • **באר שבע,** רמב"ם 17, טל. 73598.

מרים בנימיני

מזל החודש: שור

חיי־האהבה הסוערים של בן־הבקר השמרן

אחד הדברים החשובים ביותר לבני מזל שור הוא חיי־האהבה. מעניין שבני מזל זה מתוארים כיציבים ועומדים עם שתי רגליים מוצקות על הקרקע. הם שמרנים ואינם ששים לבצע שינויים בהרגליהם הקבועים. אין דבר שמרגיז אותם יותר מהצורך להתחיל בדרך חיים שונה, או לעבור לסביבה אחרת.

אפילו המאכלים שאליהם התרגלו ב־בית אמא „מלווים" אותם כמעט לכל אורך חייהם. הם נעשים חשדנים וזהי־רים כשמישהו מנסה להכיר להם מאכל חדש, ולמרות שאינם אוהבים להעליב את הסובבים אותם, ואפילו חוששים מעצם השינוי במצב־הרוח של המציעים, כאן הם מתקוממים, מתעקשים ומע־דיפים להישאר רעבים, אך לא לסכן את לשונם במטעמים שאינם מוכרים להם.

בחיי־האהבה המצב בדרך־כלל שונה, וכאן השור השמרן, העקשן, הזהיר והשקט, מתנהג פעם כשכניו משמאל, כלומר, בני מזל טלה — ופעם כשכניו מימין, שהם בני מזל תאומים.

קיימות כמה סיבות לתופעה זו. רא־שית בני מזל שור רגישים מאוד ליופי, וערים להופעתם של בני המין השני. גם כשהם אוהבים את בני זוגם, אינם יכו־לים להתעלם ממישהו בעל הופעה מו־שכת ונעימה. האופי הרכושני שלהם מת־עורר והם חשים צורך עז „לספח" אלי־הם את נושא התפעלותם. לא פעם מת־עורר בהם קונפליקט בין אופיים המסור והנאמן, ובין ההתלהבות והמשיכה המת־עוררים ברגע, ומשכיחים מהם את זהי־רותם הטבעית.

בני שור נשואים או כאלה הקשורים בקשר מחייב עם בני זוגם, מסוגלים לחזר אחרי אהבה נוספת, בעקשנות והת־עלמות מהסיכון שהם לוקחים על עצ־מם. אך משחשיגו את רצונם, הם משנים את התנהגותם. לפתע הם נזכרים שאינם יכולים להרשות לעצמם לוותר על בני זוגם הקבועים, וחוששים מאוד שהקשר הישן, הקבוע והבטוח ישתנה, ואז קשה להם ליהנות מקשר נוסף. הפחד שרכו־שם הקבוע ינטוש אותם, גורם להם ל־בהלה, ולכן הם אינם מאבדים את ראשם, ודואגים שהקשר הנוסף לא יג־רום להם לחוסר שליטה ברגשותיהם.

השותף השני יהיה חסובל והנפגע ב־קשר מעין זה. חשור יתעקש לא להיות מושפע מרגשותיו של השותף הנוסף, מאחר שבני שור אינם ממהרים לגלות את ליבם לאיש, בן הזוג המתוסכל יצפה למלים שיוסיפו לו שקט וביטחון, אך תקופה של עבודה מאומצת במיוחד, אך חשים יותר מרץ ויכולת להתגבר על הקשיים. הבריאות מש־תפרת ואפשר לתכנן נסיעות וטיולים ללא חשש. סטודנטים מת־חילים לראות תוצאות חיוביות למאמצים ש־השקיעו במשך השנה, ויוכלו לשוחח כעת עם מוריהם על עתידם. נסיעות קצרות יביאו למתח רב, רצוי לר־חותן לתקופה מאוחרת יותר. היחסים עם בני־הזוג עדיין אינם משביעים רצון.

* * *

העקרבים, שהתרגלו ליהנות בזמן האח־רון, יאלצו להתרגל למצב־רוח שונה בת־קופה זו. עניינים כס־פיים גורמים לדאגה, אתם תלויים במצבי־רוח של עמיתיכם או של הממונים עליכם במקום העבודה. נסו להימנע מלהביע ביקורת בכל צורה שהיא, דיבורים עלולים לגרום נזק. בריאותם של קרובי־המישפחה מעוררת דא־גה ויש להקפיד לדאוג להם ולא לתת להם להזניח את הבעיות הטעונות טיפול רפואי.

* * *

אנשים בסביבתכם מגלים יחס אוהד אלי־כם ומוכנים לבוא לעזרתכם. בתקופה המתקרבת תחושו שי־נוי לטובה, העומס ב־עבודה מתחיל להעלם, והראש מתפנה לעניי־נים יותר מושכים. תת־חום הרומנטי יעסיק אתכם הרבה יותר, פר־שיות אהבה חדשות עומדות בפתח, השבוע צפויות פגישות מרג־שות וכן הצעות מפ־תיעות ומשמחות. הימנעו משינויים דר־מטיים ביחסים שביניכם ובין בני־הזוג.

עליות וירידות בתחום הכספי משנות במהירות את מצב־הרוח, ואיננכם יודעים איך להתייחס למצב. סכום כסף עשוי להגיע באופן פתאומי ולתת הרגשה שהעניינים הס־תדרו ואפשר שוב לנ־שום לרווחה. אך למר־בה הפלא, כבר למח־רת יתברר שהשימחה היתה מוקדמת. לכן אל־לכם להיחפז ולחו־ציא כספים — חימעו מקניות אימפולסיביות. בתחום הרומנטי עומדת בפתח פרשה חדשה. היו סבלניים.

* * *

השבוע יהיה עליכם להיזהר מאנשים בעבו־דה, אלה מראים פנים ידידותיים, אך למע־שה כוונתם אינה כל־כך טהורה. המדובר בתוכ־נית שמתבשלת כבר זמן רב ועבולה ליפול עלי־כם במפתיע. קבלו את הדברים בקור־רוח, הפ־גינו ביטחון והמשיכו בשיגרה, היו זהירים ב־כספכם. למרות שמבחי־נה רומנטית המצב אי־נו יציב, בכל זאת תמיד נמצא מישהו שגורם לשימחה באופן בלתי־צפוי, טוב להתייעץ עימו, הוא ירגיעכם.

* * *

בני תאומים שנולדו בתחילת המזל יר־גישו הקלה, וחלק מהחששות והחרדות שהיו מנת־חלקם לאח־רונה יעלמו. אחרים יאלצו להמתין עוד מעט וגם הם יוכלו להנות משיפור ה־מצב. מיפגשים חב־רתיים ישמחו אתכם, אך מצד שני יוסיפו על העול ויגרמו לעייפות נוספת. הרפתקות אה־בה חדשות יעסיקו את־כם בתקופה זו ויגזלו את מירב מירצכם וכוחכם. סוף־סוף תרגישו התעוררות.

תיקוות חדשות בתחום הקאריירה ממלאות אתכם שימחה, אתם מתכננים את תוכני־תיכם בקפידה והדבר מעסיקכם רוב שעות היממה. במקום העבודה מעכבים אתכם, אנשים שמרנים אינם מוכנים לבצע שינויים המוצעים על־ידכם, ואתם מרגי־שים כבולים ונעלבים. תוך זמן קצר תוכלו לבצע את רעיונותיכם הטובים הקשורים להת־קדמותכם. כדאי להיזהר מדיבורים — שלכם ושל אחרים — אלה עלולים להזיק לכם.

* * *

שאיפות נסתרות שכמעט לא האמנתם שתוכלנה לצאת לפועל, נראות בטווח־הג־שמה. יש להשקיע מרץ רב בלימודים כדי ל־השלים את החומר החסר לכם להמשך דרככם. הבדידות וחו־סר שביעות־הרצון ש־חשתם לא מזמן, מת־חילים להעלם — יו־תר ויותר אנשים מעוניינים בחברתכם. בשטח הרומנטי קורות הפתעות מרגשות ומוזרות. הקשרים קשו־רים בצורה זו או אחרת במכרים שונים.

* * *

עניינים כספיים ממשיכים להטריד אתכם, אך למעשה אתם עומדים לפני שינוי לטו־בה. תוך זמן קצר ית־ברר שלפניכם התקד־מות כספית משביעת רצון, זו קשורה לשי־נוי מקום העבודה, או לתפקיד שאותו תבצעו בקרוב. ברגע זה חשים עיכובים, אך אלה יח־לפו תוך זמן קצר, אלה שעסוקים בשיפוץ הדי־רה יצטרכו להיזהר ה־שבוע, שכן תקלות בלתי־צפויות עלו־לות לגרום לנזקים מרגיזים ומיותרים.

בני מזל גדי אינם מפחדים מעבודה, ואולם צפוי להם עומס רב מהרגיל. הם יאלצו להשקיע מאמצים רבים בעבודה, אם כי יהיו מרוצים מתוצאות עבו־דתם. למעשה, אתם סו־לים כבר את הדרך ל־מה שעומד לקרות בעוד כחצי שנה. המצב בבית אינו מקל על התקו־פה. הורים מבוגרים או בני־משפחה אחרים תובעים תשומת־לב וט־פול ממושך, דבר המגביר את הנטל. בני גדי חייבים לשים לב במיוחד לבריאותם.

* * *

נסיעות שתיכננתם באחרונה, ואשר הת־עכבו משום מה, יצאו עתה אל הפועל, שוב אתם יכולים ל־השתחרר מהמתח ש־איפיין את התקופה האחרונה, ולצאת לב־לות עם ידידים. הר־פתקות אהבה צפויות, אך הן ישאו אופי בל־תי־יציב. אירועים ס־פורטיביים יוסיפו תנ־אה השבוע. אלה מבי־ניכם שעוסקים ב־ספורט, יזכו בהצלחות לא מבוטלות ולש־בחים מפי ידידים. רעיונותיכם יתקבלו.

* * *

המצב הכספי עדיין אינו מעודד. אתם שרויים בחובות ואיננכם יודעים איך לצאת מהסבך הזה. יתכן ש־הישועה תבוא לכם מ־מקור בלתי־צפוי ותש־נה את המצב לטובה. תוכניות למעבר דירה אם יש כאלה, יתבצעו במהירות ובמפתיע, עד כדי להדהים את השכ־נים, הידידים ואת עצ־מכם. באהבה צפוי מיפ־נה לטובה, כאשר סוף־סוף תיזהרו יוכלו לשאת אופי מעשי. להפתעתכם, בני מאזנים יהיו שותפיכם.

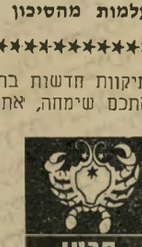
טלה
21 במרס – 20 באפריל

כבר ניסית... עם סקווש

1 סקווש לילדים: הוסיפי סירופ סקווש לכוס חלב קר, ערבבי היטב והגישי לילדים. אפשר כמובן להגיש סקווש עם מים קרים!

2

3 טום קולינס: 2 כפות סקווש לימון, 3 כפות ג'ין, הוסיפי מי סודה צוננים, ערבבי היטב וקשטי בפלח לימון ודובדבן.

4 וודקה עם סקווש: 3 כפות סקווש תפוזים, חצי כוס מים קרים, 3 כפות וודקה, 2 קוביות קרח, ערבבי וקשטי בפלח תפוז.

5 יוגורט עם סקווש: נסי זאת! הוסיפי סירופ סקווש לכוס מלאה יוגורט, ערבבי היטב והגישי.

6 גלידה עם סקווש: הכניסי לגביע מספר כדורי גלידה, הוסיפי מעט סקווש פטל וקשטי באגוזים ובפירות טריים או משומרים.

7 סודה עם סקווש: מזגי סירופ סקווש לתוך כוס והתיזי סודה צוננת. ערבבי היטב והגישי.

8 קוקטייל ולנסיה: 2 כפות סקווש תפוזים, 2 כפות ברנדי אפרסקים, כף קוביות קרח קטנות, 2 טיפות אנגוסטורה מרה, ערבבי היטב והגישי.

הסקווש האמיתי בבקבוק הירוק. לבחירתך – סקווש פטל, סקווש תפוזים, סקווש לימון, סקווש מנדריגות.

עיסקה עגולה עושים באתא.

טל-ארוין

SKOL

COCONUT

הקיץ הגיע, עכשיו זה דחוף
התחילי עם "סקול" — השיזוף החצוף!
"קוקונט סקול" — השילוב הנפלא
לשיזוף מהיר ומלא הנאה.

קוקונט סקול עם תמצית קוקוס טבעית
ב־3 דרגות הגנה, לכל סוגי העור.

סקול
השיזוף החצוף!

הסוכן בישראל: בלמור בע"מ. המפיצים: חב' עזריה בע"מ

בזמן שבתל־אביב מבלים בדיסקוטקים ובמסיבות, יורדים תושבי אצבע הגליל למיקלטים, חיים בפחד ומחכים

מחכים למילחמה

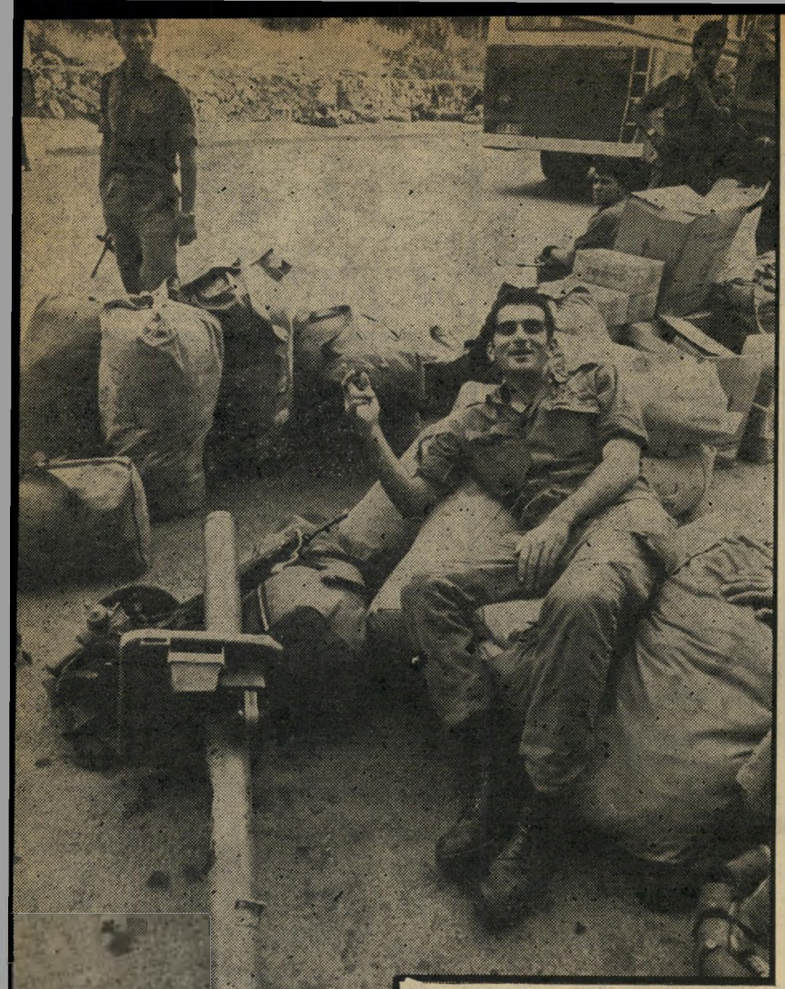

ל יום הראשון, 8.30 בערב. הרחבה שלפני קולנוע גת בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב המתה בני־אדם. שחקנים, עיתונאים, צלמים וסקרנים עמדו בפתח הקולנוע. המצלמות הבזיקו, העיתונאים רשמו בפנקסים. האירוע: הצגת־הבכורה של לנה, סירטו החדש של הבימאי איתן גרין.

ההביט באשתו. „שכחנו את יואב בבית!" צעקה מזל. אחד הנוכחים במיקלט, שוטר צעיר ממרכז הארץ, שהגיע לקריית־שמונה מייד עם הדיווח על הפצצת הקטיושות, כדי לעזור להוריו הזקנים, התנדב ללכת לבית המישפחה ולהביא את הילד שנשכח. אבי הילד ואמו פחדו לצאת מהמיקלט.

לוי בן ה־12 מתנדב מייד לענות במקומי: „רק תשמעי את הפסססס של הקטיושה, תיכף תשתטחי על האדמה ותסתירי את הראש."

„זה פחד שאוכל את הבן־אדם," אומר לי שלמה פטוק בן ה־13, שאביו הוא האחראי על המיקלטים בקריית־שמונה. שלמה מגן על אביו. שעה קלה קודם לכן לקחו אותנו הילדים לסיור מיקלטים בכיכר המרכזית של העיירה. לא הצלחנו

מאת

שרית ישי

צילם: ציון צפריר

להדליק את החשמל — פשוט לא היה חשמל. שלמה מאשים את הילדים, הילדים מאשימים את המועצה הקרואה. „אין לנו עירייה. כל אחד עושה מה שהוא רוצה," הם אומרים.

בצל המיקלט

ילדים מקריית־שמונה משחקים בכדור, בצילו של אחד המיקלטים בעיר. הילדים מתורגלים למצב של אזעקת־אמת, ומראים בגאווה את המיקלטים החדשים, ההולכים ונבנים על כל צעד ושעל בעיר. המיקלטים פתוחים באופן קבוע. אחדים מהם משוכללים ביותר, אחדים מתוחזקים במצב גרוע. במיקלט שבכיכר העיר אין חשמל, ואחד הילדים נקע את רגלו כשרץ לתוכו. למעלה: חייל עם בזוקה יושב על ציודו האישי, בהמתנה למילחמה.

במרחק כמה מאות קילומטרים צפונה היתה האווירה שונה לחלוטין. באותה שעה בדיוק השכיבה מזל אבוטבול את ארבעת ילדיה לישון על המישטח המאולתרות שבמיקלט בקריית־שמונה. הילדים רבו ביניהם על הקומה העליונה של המיטות. לפתע נכנסה מזל להיסטרייה: „תילד שלי, איפה הילד שלי!" צרחה בקולי־קולות.

בעלה הניח את עיתון־הערב שעיין בו

תל־אביב לא הרגישה כלל את שהתרחש באותו יום הראשון במה שמכונה אצבע־הגליל. אצבע־הגליל מבחינתם של יושבי מרכז הארץ, אינו אלא כינוי שהודבק על־ידי קרייני הרדיו והטלוויזיה לאיזור הנמצא שם בצפון.

בשעה שתושבי תל־אביב חיו את חייהם כרגיל, שהו עשרות מישפחות בגליל, זקנים נשים וטף, בתוך המיקלטים, כשהם מליטים את ראשיהם בידיהם ומנסים להתעלם מרעש הקטיושות.

„אין לכם מושג," אמר לנו ציון מסורי, ילד בן 12 שהתנדב להראות לנו את מצב המיקלטים בקריית־שמונה, „אתם יודעים מה זה שפיתאום עוברת לך קטיושה מעל לראש?"

„מה תעשי אם פיתאום עכשיו יתחילו הקטיושות?" שואלת־מתגרה גילה בורקינטל, ילדה יפהפיה בת 8, ששתי סיכות לבנות שזורות בצמותיה השחורות. גדי

עיר־מיקלט

ל ילדים בני 7, 9 ו־12 גדלים בצל הסכנה. הם מודעים לסכנות. בבית־הספר מתרגלים אותם פעמיים בשבוע. „צילצול מקוטע זה תרגיל, המנהל מודיע שזה תרגיל," אמרה גלית אדרי. „יש לנו סימנים מוסכמים — כשהצילצול נשמע כמו טלפון, זה סימן שצריכים לרוץ למיקלטים; צילצול ארוך זה לברוח מבית־הספר כמה שיותר רחוק, כל כיתה יודעת לאן היא בורחת. יש מקומות קבועים."

יוסי סבאג, שאביו הוא מנהל סופר־מרקט, סיפר: „בזמן שהפגיזו עם הקטיושות היינו בחיפה. אבא שלי היה בסופר־מרקט. את יודעת איך דאגנו? למרות שזה היה מסוכן, תיכף חזרנו הביתה."

הוריו של יוסי סבאג רכשו דירה בקריית־אתא, אך הוא מסרב לעבור: „הילדים חושבים שאנחנו מיסכנים," אמרה גלית. „כשאני מגיעה לתל־אביב ואומרת שאני מקריית־שמונה, מתייחסים אלי כאי־

(המשך מעמוד 27)

לו נפלתי מהחלל. זה לא נכון, אנחנו לא מיסכנים, אבל הייתי רוצה שהילדים מתל־אביב ירגישו מה שאני מרגישה, כשאני צריכה לישון במיקלט והם רואים את דאלאס."

"איזה עצבים, דווקא ביום ראשון הם היו צריכים להתחיל עם הקטיושות! בגללם הפסדנו דאלאס," התלונן יוסי סבאג. "אצלנו במיקלט," סיפר בגאווה גדי לוי, "הביאו טלוויזיה ציבעונית ואפילו וידיאו."

"אצלנו במיקלט מגעיל, מחניק. אנשים זורקים את הגרביים והנעליים שלהם וזה נורא מסריח. המבוגרים מעשנים סיגריות ולא מתחשבים," אמרה בכעס גילה. "אצלנו דווקא מתחשבים האחד בשני, עוזרים זה לזה," מיהר להוסיף יוסי.

הילדים הפגינו לפניהם תרגילים לשעת־חרום: טיפסו בזריזות של חתול בסולמות עד לפתחי־החרום, הצביעו בגאווה על המיקלטים, המתנוססים בכל פינה. "תראו מה זה, כל כמה מטרים מיקלט. אנחנו עיר־מיקלט," סיכם יוסי סבאג.

פטרייה אדומה

ב ניגוד לילדים, האוהבים מאד את עירם, המבוגרים היו מלאי טענות. רותי בן־סימון סיפרה, כי ברחוב שלה

צריך ללכת מרחק של 300 מטרים כדי להגיע למיקלט. היא אומרת: "איך שמתחילות ההפגזות יורדים למיקלט. אחרי ההיסטריה הראשונה נרגעים, נוצרים הווי ובידור. מעבירים את הזמן בשיחות, בדיחות, במישחקי־קלפים. מסתירים את הפחד האחד מהשני."

הבעייה של רחלה איבגי היא הילדים. "הם נכנסים לפאניקה ולא מפסיקים לבכות. אני פוחדת מהפגזות. את מתארת לעצמך מה זה לשמוע פיתאום באמצע הלילה, או כשאת במיקלחת, את הקטיושות? בפעם האחרונה הייתי אצל חברים, שיחקנו קלפים. פיתאום שמעתי הפגזה. חשבתי שזו איזה דלת שנטרקה, ואז ראיתי את הפיטרייה האדומה על ההר."

רותי בן־סימון מטפלת בילדיהם של שחקן־הכדורסל אריה מנקין ורעייתו, פניה. "הייתי בבית עם שני התינוקות של מישפחת מנקין," סיפרה. "תיכף הכנסתי אותם לחדר־ביטחון. אמא שלהם היתה בתל־אביב. כששמעה מה קרה בקריית־שמונה, תיכף חזרה."

אילנה יששכר, אם לתינוקת בת שנה ובהריון מתקדם סיפרה: "שתינו רצנו למיקלט, נכנסנו לפאניקה. הילדה צרחה ובכתה." שאלתי אם ניסתה להרגיע את הילדה והיא ענתה: "גברת, הייתי צריכה קודם־כל להרגיע את עצמי." מה עובר בראשה עד שהיא יורדת עם התינוקת למיקלט? "כל דבר עובר לי בראש, אין רגע של מנוחה. את במיטבח, את בבית, בכרמיאל. "רק אחרי שהרמטכ"ל," כך אמר, "חתם לי שלא יהיו יותר הפגזות, חזרתי לכאן."

כעת הוא אומר: "אני רוצה שירחיקו את הגבול. שיעלו על המחבלים ויגמרו אותם, פעם אחת ולתמיד. בגין הבטיח.

ממחינים

חיילי צה"ל ממתינים במיזנון חורשת טל. הם נמצאים בכוננות, אך אינם יודעים מתי יתחילו בפעולה. בינתיים נהנים.

לוחמי גדעון

חיילי צה"ל מבלים על שפת־הבריכה שבחורשת טל ולוגמים ממימיה הזכים. החיילים הגיעו לחורשה בחגור מלא. אחד מהם אמר שהם נבחנים על־פי הקריטריונים של גידעון, המנהיג התנ"כי.

הגדר הטובה

דגל ישראל ודגל לבנון במיצפה הגדר הטובה. ליד הדגלים שלט בשלוש שפות — ערבית, עברית ואנגלית — האומר: "בעזרך לאחיך הלבנונים, אתה עוזר להילחם בטרוריזם הבינלאומי." ליד השלט קופה ובתוכה מתבקשים המבקרים לתרום כסף לטובת חבורתו של סאעד חדאד. מעבר לגדר, בתחום שטח לבנון, נמצאת תחנת־השידור של חדאד קול התיקווה, המופעלת על־ידי אמריקאים, המעדיפים להתגורר בעיר מטולה.

"...עיר מקלט"

כך מכנים ילדי קריית־שמונה את עירם. בתמונה: הילד גדי לוי בן ה־12 מדגים כיצד יוצאים מפתח־חרום במיקלט. הילדים מקבלים את המצב הקשה הרבה יותר קל מן המבוגרים והם אינם מתלוננים.

את יודעת שזה יבוא — אם לא עכשיו אז מחר. מחכים להפגזות."

בכיכר המרכזית של קריית־שמונה יושבים כל החבר'ה בקפה סיגלית עם הפנים לטלוויזיה. דויד אלמקייס הציג לקליינטים שלו בווידיאו את הסרט שמונה וחצי. אלמקייס סיפר שעזב את קריית־שמונה אחרי ההפגזות בשנה שעברה ורכש דירה בגין צריך לקיים. בגין לא שווה גרוש אם הוא לא עומד בהבטחות שלו לתושבי קריית־שמונה." "אל תלכלך על בגין!" צועק לו מישהו תוך כדי דבריו.

ל"ג בעומר. ביום כזה אין מקום, בדרך כלל, להכניס אצבע לחורשת טל. זהו יום חג לרשות־הגנים, והכניסה חינם. הפעם הפארק היפהפה ריק באדם.

קבוצת חסידים מבני־ברק נקלעה למקום. הם באו מהר מירון, עשו חלקה לבן הקטן. ליד הבריכה חיילים צעירים, ש־חתימת זקן טריה מקשטת את לחייהם, זורקים האחד את השני למים.

הלוויה של בר־כוכבא

עש תי חיילות יושבות על שפת הברי־כה. רותי ודורית, פקידות פלוגתיות, עצובות: „החברה שלנו ילדים, רק גמרו טירונות. קשה לחשוב על זה שהם יילחמו שם למעלה ואנחנו נישאר עם מנות־הקרב," הן אמרו.

אריה סבאג, חייל יפה־תואר בעל עיניים כחולות, עומד מאחרי דלפק המיז־נון בחורשת טל. הוא בן מושב רמות־נפתלי. כששמעו ביחידה שלו על ה־קטיושות בצפון, שלחו אותו הביתה לעזור למישפחה. „המצב חרא," הפליט. „כולם להלוויה של בר־כוכבא."

ג'ו האלג'רי, מוכר כרטיסי מפעל־הפיס, ישב בחברתן של שתי חדרניות ממארג־עיון ומקליעה: „חאלאס," אמר, „נהיה שקט. מה זה פה, כל יום מילחמה?" ג'ו הזקן מעריץ את אריק שרון. „בוא אריק שרון, יעשה פה סדר," אמר כשנש־אל אם הוא מודאג מהמצב. „עכשיו נהיה שקט. אולי יתחילו עוד פעם בקיץ, כשתתחיל העונה," הוסיף כאילו יש לו תיאום עם הלוחמים הפלסטינים.

המושבה הצפונית מתנמנמת. ראש־המועצה, יוסי גולדברג, עסק בענייניו בבית־המועצה המשופץ. עניינים של תר־בות שאינם קשורים כלל למצב הביטחוני הדחוק. ב־4.30 התכנסו כל ילדי העיירה בבית־התרבות, לצפות בהצגת הילדים מחשבות שאינן רוצות לישון. „ברגע שתתחיל לעוף קטיושה, הילדים ייכנסו לפאניקה ונצטרך להריץ אותם למיק־לטים," התמרמרה אחת האמהות. „אומרים שזה עניין של הרגל — שטויות, לעניין

חדרניות ממרג' עיון

הדה חאמד ומארי אבו־סאמד, שתי חד־רניות במלון **ארזים** במטולה, תושבות הכפרים הלבנונים קליעה ומרג'־עיון. הן מוענות, כי בזמן הפגזות הקטיושה אינן פו־חדות, מכיוון שהן כבר רגילות. אחיה של מארי הוא חייל בשירותו של חדאד, ומגיע למטולה מדי יום עם הג'יפ כדי להשגיח על אחותו. השתיים דוברות עברית רהוטה.

פקידות פלוגתיות

הן רותי ודורית. השתיים מעבירות את הזמן בחורשת טל במצב־רוח מדוכדך: „החיילים שלנו ממש ילדים. אין להם אפילו חתימת זקן. לא נעים לחשוב שהם יצאו בקרוב לקרב."

מתאמנים במיקלטים

שלמה פטוק ויוסי סבאג מדגימים כיצד לרדת בסולמות־החרום של המיקלט. הילדים מקבלים הדרכה קבועה בבתי־הספר, ופעמיים בשבוע עורכים אימונים של כניסה למיקלט, יציאה מתוכו והתנהגות בזמן־חרום. הם מתורגלים כמו חיילים, ומספרים כי בזמן אזעקת־אמת הם עוזרים למבוגרים ולהורים אשר יש להם תינוקות להסתדר.

במושב במתה, עדיין לא התרגלו לחיות עם הקטיושות. זה לא חיים, אמא שלי פוחדת, אבא שלי פוחד, האחים שלי פוחדים, כולם פוחדים."

כולם פוחדים ורק תושבי מטולה מעמי־דים פני גיבורים. הם לא יתנו לקטיושות להפריע לחייהם. דויד הטרקטוריסט היה במטעי התפוחים כאשר התחילו הקס־יושות לשרוק מעליו: „המשכתי לעבוד. רק כאשר שמעתי את האזעקה חזרתי הביתה."

יום אחרי ההפגזות נערך במושבה מירוץ הקפת מטולה. מאות עמדו בצידי הדרך וקיבלו את פני הרצים.

העיירה הצפונית מתנהלת כרגיל. הרחוב הראשי נם את שנת הצהריים שלו. בקפה של בית־המלון ארזים, „בית סוקולוב" של מטולה, שני צוותים — של סי־בי־אס ושל הטלוויזיה הצרפתית — אורזים את הציוד. מבחינתם החגיגה נגמרה. שאלתי את עיינה ביאלסקי לפשר השקט, והיא אמרה: „מה, את לא יודעת? כולם נסעו הזה לא מתרגלים.

חיילים של צה"ל,

זורקים צרורותיהם בצד הכביש המוליך אל הגדר הטובה. ממול מבצר הבופור המאיים.

מעבר לגדר הטובה החיים כרגיל. חייל של צה"ל עמד במחסום ונתן לתושבים לבנוניים לעבור את הגדר. כל שעליהם לעשות היה להשאיר במחסום את תעודות־הזהות שלהם.

ערביה זקנה ישבה מעבר לגדר, המתינה למכונית שתסיע אותה לכפרה. שלוש מכוניות מילאו דלק בתחנת־הדלק ותחנת־השידור של רב־סרן חדאד שידרה כהר־גלה. חדאד איבד מהפופולריות שלו בקרב העיתונאים, אפילו אנשי מטולה תופסים את זה, וכבר אינם מציעים אותו כגימיק.

במטולה היה שקט. האנשים חזרו ל־שדות, הילדים חזו בהצגה בבית־התרבות, אך בדרך לתל־אביב החוגגת נוצרו פקקים.

בקריית־שמונה רגעו הרוחות, למרות שהתושבים החליטו, ליתר ביטחון, לרדת גם בלילה זה למיקלטים. „מה אני צריכה אחר־כך לאכול את עצמי, שבגלל חוסר נוחיות קרה אסון," אמרה שרה אזולאי, אם לחמישה ילדים, שהקטן בהם בן 3 חודשים והגדול בן שמונה.

יואב אליעזרוב הודיע שהוא לא יורד למיקלט אף פעם: „לא נוח. כולם רבים על מקום, משתינים בתוך בית־השימוש שבתוך המיקלט וזה נורא מסריח. אני לא מסוגל לישון במיקלט. ההורים שלי ואני אף פעם לא יורדים."

בניגוד לפעם הקודמת, שבה הופגזה קריית־שמונה, לא היתה הפעם נהירה דרומה, להיפך. התושבים סיפרו כי מיש־פחות רבות, שעזבו את העיירה, חזרו אליה. דוד אלמקייס רכש דירה בכרמיאל, אך מיהר לחזור לקריית־שמונה. „לא אוהב את מזג־האוויר שם," אמר.

אלמקייס רוצה שיכבשו את דרום־לב־נון: „אני מוכן מחר לקחת את האשה ואת הילדים ולהתנחל בדרום־לבנון, ליד מארג' עיון או ליד קליעה. אני מוכן ביחד עם המישפחה שלי לקבוע עובדות בשטח. זה לא יתכן שימשיכו להפגיז אותנו ושלא יהיה לנו צ'אנס לחיות."

מטולה, שש בערב, הילדים גמרו לראות את ההצגה, דממת־מוות ברחוב הראשי. יוסי גולדברג, ראש־המועצה, נסע לצפת לישיבה, ויקטור נקש חזר מהשדה והחנה את הטרקטור שלו, רמי ירמיהו פשט את ביגדי־העבודה והלך להתקלח. הרצים שהקיפו את מטולה בהקפה הראשונה על שם יוסף רוזנפלד ישבו ליד השולחן לא־רוחת־הערב.

החיים ממשיכים כרגיל. רמי ירמיה אמר שגם מחר יצא אל השדה וגם ביום שאחרי מחר: „אנחנו לא נפסיק לעבוד בשדות, גם אם ירדו עשרות קטיושות. החיים שלנו לא יפסקו, אנחנו רק רוצים שיהיה לזה סוף."

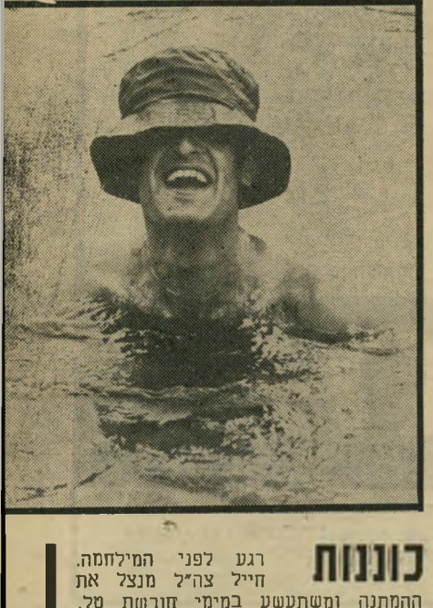

כוננות

רגע לפני המילחמה. חייל צה"ל מנצל את ההמתנה ומשתעשע במימי חורשת טל.

"לטכנאים אין פרנסה מבלאופונקט.

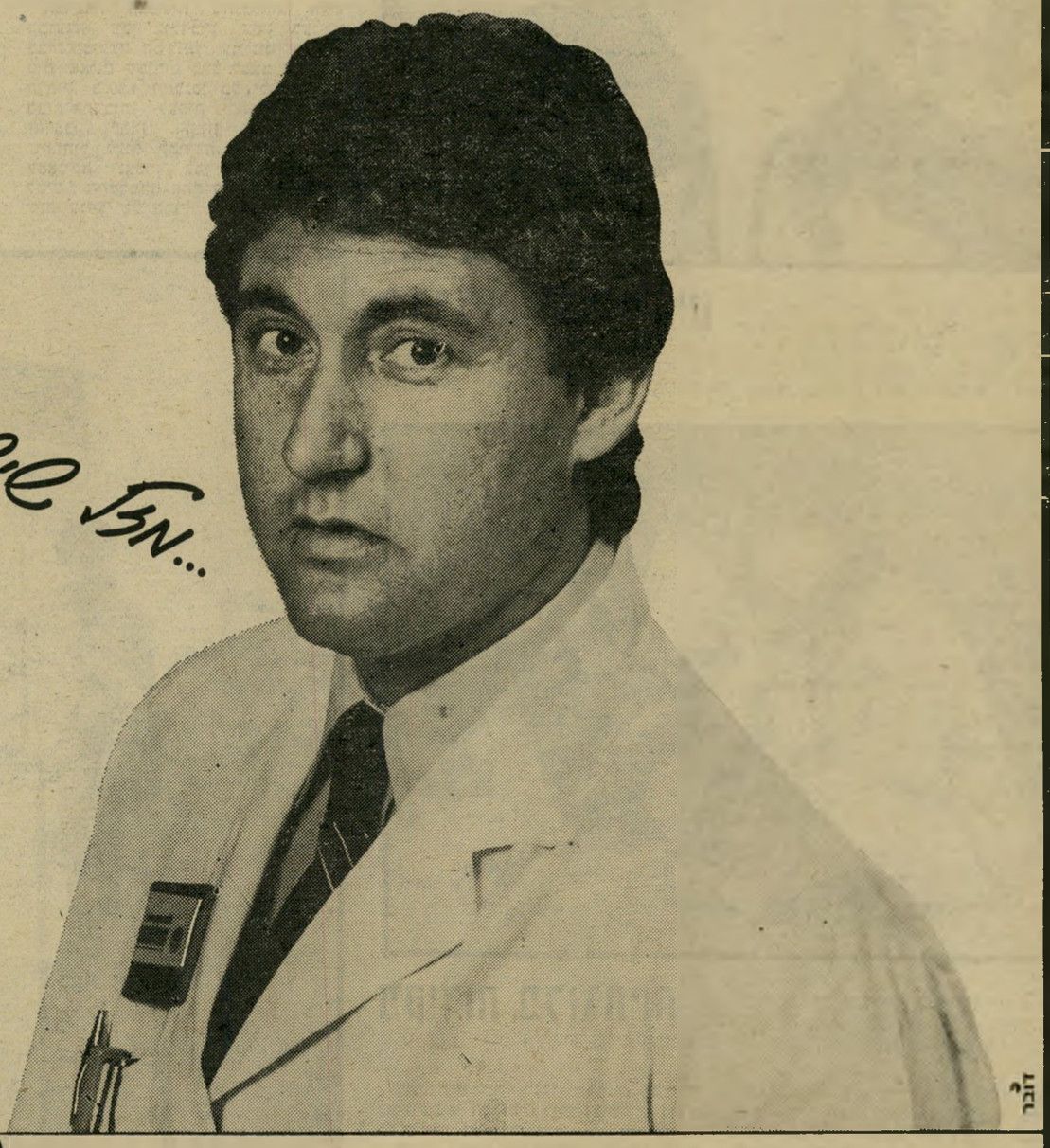

...אבל שיש אחרות."

הגיע!
וידיאו-טייפ
בלאופונקט

"אם הייתי צריך לחכות עד שיביאו לי בלאופונקט לתיקון — הייתי נשאר בלי עבודה.
טלויזיות בלאופונקט פשוט לא רוצות להתקלקל. וזאת בעצם הסיבה שיש לי בלאופונקט בבית.
אבל כיף לחוד ופרנסה לחוד. לכן, טוב שיש טלויזיות אחרות. ופרנסה יש. ברוך השם".

אבי עדיני

טל-גל, שירותי טלויזיה
מעלה השחרור 23, חיפה

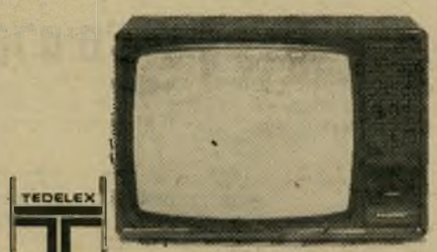

בלאופונקט-בכל מחיר.

BLAUPUNKT

היבואן הבלעדי: טרכף יבוא בע"מ, רחוב בוגרשוב 70, תל-אביב.

נתניה: רדיו אלחוט, ויצמן 5; **חדרה:** חשמלית, הרברט סמואל 80; **חיפה:** טרקלין חשמל, הנביאים 25, הדר כרמל; **קרית מוצקין:** פלג טלויזיות בע"מ, השופטים 13; **אשדוד:** חשמל כהן, מרכז מסחרי א'; **רמלה:** אסתר אוניברסל, ביאליק 2; **ירושלים:** צדוק שיר, שמאי 23; **באר-שבע:** א.א. אלקטרוניקה, העצמאות 48; **חולון:** סלון חולון, סוקולוב 82; **תל-אביב:** שווק הוגן, דיזנגוף סנטר; **רמת השרון:** סנסור, סוקולוב 42; **רעננה:** בועז שרותי טלויזיה, בורוכוב 6.

סודאן: צילו של קד'אפי

ג'עפר אל־נומיירי אינו הרוצח היחידי המכהן כיום כראש־מדינה. בארצות רבות בעולם יש מנהיגים שעברם עקוב מדם, או במיקרה הטוב, מעורפל. את ההיסטוריה של נומיירי קל לחשוף, ודוק הערפל העוטה אותה אינו מטשה איש. נומיירי רצח עשרות מראשי האופוזיציה בארצו, והוא אחראי אישית לג'נוסייד מחריד שנערך בקרב השבטים הנוצריים בדרום־סודאן.

גם היום שולט נומיירי ביד ברזל. בתי־הכלא שלו מלאים סטודנטים ואינטלקטואלים מהשמאל. שיטות ה־

ג'עפר אל־נומיירי
חבר במועדון הנשיאים הרוצחים

דיכוי שלו בדרום הפכו נושא קבוע בכל דיווח של אמנסטי אינטרנשיונל.

כל זה אינו מונע מארצות־הברית לספק לו נשק ולהגיש לו סיוע כלכלי ניכר. הוא עומד בצד הנכון של המיתרס במאבק הגלובאלי, והיה השליט הערבי היחיד שתמך, אפילו שלא באורח עיקבי, במדיניותו של נשיא מצריים המנוח, אנוור אל־סאדאת. נומיירי שולט בסודאן מאז 1969, ואין ספק שיש בדעתו להחזיק ברסן השילטון עוד שנים רבות.

חרפת רעב. המצב הכלכלי מדאיג, כמובן. מומחים מערביים מגדירים אותו אפילו כאנוש. הבעיות הן רגילות, יחסית. עודף יבוא, חוסר יעילות בתעשייה, שחיתות מזעזעת ושלוחת־רסן, חוב חיצוני עצום. מצב דברים זה גורר גם אי־שקט חברתי.

בדרך כלל מתעוררת סודאן עם העלאת מחירי הסוכר. גם מהומות הסטודנטים האחרונות סבבו על ציר זה. נומיירי העלה את מחירי הסוכר כחלק ממדיניות כלכלית חדשה. אזרחיו, בעיקר הנאורים מביניהם, שוב אינם מאמינים בסיפור על „עידן כלכלי חדש". כשהועלו גם מחירי הלחם הבינו כולם, שתושבי סודאן פשוט משלמים את מחיר מדיניותו הכושלת של הנשיא. הון־עתק מוצא על תקציבי־מילחמה, תקציבי־הרווחה מקוצצים בהתמדה. סודאנים רבים סובלים פשוט מחרפת־רעב.

הכישלון הכלכלי לווה גם בתסיסה הולכת וגוברת בדרום־סודאן. השבטים בדרום, שהתאוששו במיקצת מאימי מילחמת־האזרחים, מחדשים את תביעתם ליתר אוטונומיה. שבט דינקה הגדול דורש משהו הקרוב מאוד לעצמאות כמעט מוחלטת. נומיירי ניסה, בהצלחה מסויימת, לסכסך בין דינקה ובין יתר השבטים בדרום, אבל הוא עדיין ניצב לפני האפשרות של התלקחות חדשה. במעדר רזרבות של מטבע־חוץ הוא נתקל בקשיים גדולים לשחד את בני עמו בסיגנון אריזדורי. נומיירי הוא שליט בלתי־פופולארי, השולט בכוח הצבא. הוא זקוק מאוד לשעיר־לעזאזל חיצוני.

אוייב רציני. נומיירי משתמש, כמובן, באוייבו הוותיק, שליט לוב מועמר קד'אפי. האופוזיציה בסודאן מושמצת באורח קבע כפרו־לובית. כל מנהיג רציני הקורא תיגר על נומיירי, מוגדר כסוכן של קד'אפי. אין צורך לומר שאיש לא יעז להתייחס ענייניות לטענותיו של פוליטיקאי כזה. מנהיגי הסטודנטים שהפגינו נגד נומיירי, רובם קומוניסטים הרחוקים מאוד מהפונדמנטליזם האיסלאמי של לוב, הועמדו לדין באשמת בגידה וקשירת קשר עם קד'אפי. לפחות כמה מהם צפויים לגזר־דין מוות.

נומיירי גם מרבה להזהיר מפני הקשר הפרו־סובייטי נגדו, שבו לוקחים חלק לוב, אתיופיה ודרום תימן.

יש הרבה צביעות בהאשמה הזו. למעשה משתפים האתיופים פעולה עם נומיירי, מונעים כל סיוע, כולל סיוע הומניטארי, לשבטי דרום־סודאן. נומיירי גם מתעלם מהסיוע הלוגיסטי והפוליטי שהוא עצמו מגיש לסוכני סי־אי־איי העוסקים בחתירה (דה־סטאביליזציה) נגד קד'אפי.

נומיירי נפגע קשה מהשיפור הרב שחל במעמדו המדיני של קד'אפי, בעיקר מאז ביקורו באוסטריה. גם ההשוואה הסוציו־כלכלית בין שתי המדינות אינה לטובתו של שליט סודאן. עם כל ההסתייגויות המוצדקות בהחלט ממישטרו של קד'אפי וממדיניותו במיזרח־התיכון, אין ספק שהוא חולל מהפכה מיבנית אדירה בארצו. קד'אפי ביצע רפורמות חברתיות מרשימות, פעל במרץ לחיסול הבערות ולשיפור מצב התברואה, גייס מומחים מערב־אירופיים למיבצעי תיעוש ועיור מעוררי כבוד. חרף סיגונו הממור ודביקותו המפוקפקת במיקצת באיסלאם הוא נחשב בעיני מומחים

כשליט רציני, או אוייב רציני. רק מעטים, ובדרך כלל לא מעודכנים במיוחד, מתייחסים אליו בבדיחות־דעת פטרנאליסטית.

מדיניות הפנים והחוץ של קד'אפי מפרידה אותו בבירור ממעצמות הנפט האחרות. סודאן, לעומת זאת, היתה תמיד מדינה ענייה ומפגרת. עם זאת ברור, שנומיירי לא תרם הרבה לקידומה הכלכלי והחברתי של ארצו. הוא משליך את כל יהבו על תמיכה אמריקאית ומצרית, ומתחלחל לשמוע על צעדי פיוס בין קאהיר ובין קד'אפי.

באוגוסט תארח לוב את ועידת האירגון לאחדות אפריקה. בהתאם למסורת ייבחר, ככל הנראה, קד'אפי לנשיא האירגון. נומיירי עדיין מקווה שהוועידה תתבטל, בשל ההתנגדות הרבה ללוב ביבשת אפריקה. הוא לא העז להצהיר שאם הוועידה אומנם תתקיים בלוב, היא תוחרם על־ידי סודאן.

בריטניה: או, איזו מילחמה נחמדה!

מי שתהה מדוע ששה ראש־ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, אלי קרב — יכול להרגע. מסתבר שהיו לה סיבות מצויינות לכך.

עד משבר איי פוקלנד היה מצבה של תאצ'ר במישאלי דעת־הקהל חמור ביותר. רוב המומחים ניבאו לה כישלון חרוץ בבחירות. אחרי הכל, מדיניות מכוונת המובילה לאבטלה של ארבעה מיליוני בני אדם חייבת במחיר. גבירת הברזל נחשבה, ובצדק, למנהיגה כושלת ופרימיטיבית.

שתי אלמנות. עתה, עם המשבר שנגרם, ללא ספק, באשמת ארגנטינה, מתחילה הגברת לפרוח. השבועון הציוני סאנדיי טיימס, שגילה גישה מאופקת יחסית לעימות על פוקלנד, מדווח השבוע שתאצ'ר שוב מובילה במישאלים. בסקר שנערך השבוע מובילים השמרנים (מיפלגת השילטון) עם 40 אחוז מכלל הקולות, לייבור 31 אחוז ואילו הברית החדשה הליברלית־סוציאל־דמוקראטית תזכה רק ב־26 אחוז. אם תתגשם התחזית תסייע שיטת הבחירות האיזורית, הנהוגה בבריטניה, לשמרנים לזכות ברוב מוחלט בפרלמנט.

לזכותו של סאנדיי טיימס יש לציין שהוא מראה, לפחות מבחינה אנושית, את שני צדדיה של המילחמה. לצד תמונת אלמנת המילחמה הבריטית, אודרי טיל, המתאבלת על בעלה שנפל על סיפונה של המשחתת שפילד, מפרסם העיתון גם את תמונתה של האלמנה הארגנטינית, מריה אוליביירה, שבעלה נהרג על סיפון הספינה גנראל בלגראנו.

דוגמה נאה של שפיות־הדעת ושמירה מינימלית על צלם־האדם, גם בעיצומן של פעולות איבה ושפיכות־דמים.

ברית המנודים

קוראי עולם קטן לא הופתעו לקרוא את הדיווח הסנסציוני בעיתון הארץ על טיל־השיוט הגרעיני, שישראל מפתחת בשיתוף פעולה הדוק עם דרום־אפריקה וטייוואן.

. לא תמיד מאפשרת הצנזורה את הפירסום, אבל ידה קצרה כאשר המידע מצוטט ישירות ממקורות־חוץ.

הפעם זכתה הידיעה בהבלטה ניכרת בכלי־התיקשורת הישראליים, מכיוון שהיא יוחסה לשני מדענים מימסדיים ידועי־שם, הפרופסורים עמוס פרלמוטר ומיכאל הנדל. סיפרם, המדווח על פיתוח משותף של טילי־שיוט גרעיניים המסוגלים לשגר ראשי־נפץ גרעיניים למרחק של 2400 ק"מ, הופיע בבת־אחת בבריטניה ובארצות־הברית, וזכה לתהודה עצומה בעיתונות האיכות במערב.

קשרים אפלים. עתה גם הספקנים יכולים סוף־סוף להאמין שיש לישראל אוריינטציה בינלאומית ברורה. ישראל כרתה ברית מנודים עם שתי הארצות השנואות ביותר בעולם, שעתידן לוט בערפל. זוהי ברית הבנוייה על פאטליזם, שמרנות, שינאה לכל קידמה, מילחמת חורמה בכל תנועת שיחרור. המדיניות הישראלית כלפי הפלסטינים חדלה להיות נושא מקומי, התלוי בהתפתחויות באיזור, והפכה לחלק מברית המצורעים, שיש לה אופי אידיאולוגי ברור.

קשה להאמין, בתנאים אלה, שאיש כמו נפתלי בלונטל, ח"כ המערך ויו"ר כור, המקיים יחסים הדוקים עם גזעני דרום־אפריקה, יכול באמת להתפשר עם

ח"כ נפתלי בלומנטל
אפרטהייד יוני

התנועה הלאומית הפלסטינית, חרף יוניותו המוצהרת. הדברים עמוקים יותר, מעוגנים בהסכמים, בקשרים אפלים עם דרום־אפריקה הפשיסטית.

לתהליך זה יש השלכה על היחס לתנועות שיחרור בנאמיביה ובדרום־אפריקה עצמה. מנהיגי המערך, שיזמו את הקו המדיני

וראשי הליכוד

שהוסיפו לקו המדיני הזה גם נופך אידיאולוגי מפחיד, הוציאו מכלל אפשרות השתלבות כלשהי באיזור שבו אנו חיים.

קשה להאמין שאנשים כאלה מסוגלים להוביל אותנו לשלום עם הפלסטינים.

תיקון טעות

במדור זה בשבוע שעבר (העולם הזה 2332) נפלה טעות, שלתיקונה יש חשיבות עקרונית. הכותרת הגסה כלפי שליטי ארגנטינה (לכו להזדיין) לא הופיעה בסמרטוטון הרפש הסוציאל־דמוקרטי סאנדיי מירור, אלא בעיתון המתחרה, סאן.

הטעות אינה מיקרית. סאן, עיתון המקדיש בדרך כלל רק 10 אחוז מטוריו לפוליטיקה (כל היתר מוקדש לשערוריות־מין, לקוסמים וידעונים ומיכתבים חושפניים למערכת), שטוף עתה כולו בהיסטריה מילחמתית. מבחינה גראפית הוא זהה לחלוטין למירור הוותיק יותר. למעשה, היא מהווה חיקוי מדוקדק של המירור, אבל המדיניות המערכתית שלו היא ימנית קיצונית. המירור מגלה הסתייגות בהיסטריה המילחמתית של תאצ'ר. כך נוהגים, ביתר שאת, גם שבועון השמאל האיכותי, ניו סטייטסמן, והעיתונים הליברליים סאנדיי טיימס וגארדיין.

אין בכך כדי להצביע, כמובן, על תמיכה בארגנטינה, אלא על קו מציאותי יותר השולל הרפתקנות מילחמתית, ובעיקר ניצול משבר בעל אופי מקומי ליצירת משבר בינלאומי, כדי להסיח את הדעת ממצוקות מקומיות.

מלון החוף הירוק נתניה
Club Hotel

נופש מושלם ומותאם לתקציבך!

42 דונם של דשא ונוי. 200 חדרים ממוזגים, חדר אוכל עם תפריט עשיר ומגוון וכל זה בצמוד לחוף רחצה צבורי.

ילדים:
עד גיל 2 בחדר ההורים – חופשי! ● מגיל 2-15 50% הנחה.
לקבוצות מאורגנות מחירים מיוחדים.

במלון: בריכת שחיה אולימפית ובריכת ילדים, 4 מגרשי טניס (תאורת לילה), מגרש כדורסל/עף, סאונה ואולם התעמלות, מועדון לילה עם מופעים וריקודים, רחבת משחקי ילדים כולל ארגון פעילויות מיוחדות, חוף ים צבורי צמוד וחוות סוסים.

פרטים: מלון החוף הירוק נתניה, טל: 053-44166
במשרדי קופל או אצל סוכן הנסיעות שלך

טיולים נהדרים
במסלולים המרתקים ביותר!

★ אירופה – 8-31 יום.
★ ארה"ב, קנדה ומכסיקו – 22-31 יום.
★ המזרח הרחוק – 23-30 יום.
★ דרום אמריקה ומכסיקו – 31 יום.
★ דרום אפריקה – 16 יום.

● 10% הנחה למשלמים 75 יום לפני הנסיעה.
● 40% בתשלומים לא צמודים וללא ריבית.
● 10% הנחה למשתתפים בטיולינו, בכל טיול נוסף של אירופה טורס עד סוף 1985.

הארגון התכנון והביצוע ע"י אירופה טורס, רח' בן יהודה 100, ת"א טל. 243227 (03)

חוברת עם פרטים מלאים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

אירופה טורס EUROPA TOURS

הטיול הטוב ביותר עם

51 שנות נסיון לשרותך!

בתנאים הסבירים ביותר!

לקראת שבוע הספר יופיע!

ג'רום ק. ג'רום

שלושה בבומל

המסע השני של השלושה בסירה אחת

עד סוף שבוע הספר, ניתן להשיג רק ישירות מההוצאה!

נצל הנחה של 25%, שלח שיק על סך 160 שקל (כולל מע"מ ומשלוח) אל הוצאת גמיר, ת.ד. 22658, תל-אביב 61226, ותקבל את הספר בדואר.

שם .....
כתובת .....
מיקוד .....

קול המפרסם

תן טרמפ לחייל

וידיאוסרט
חסרטת ארועים בוידיאו!
צילום ועצמות בד' מצמה וארועים מיוחדים
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662
רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

רק ברהיטי "דירן"

מבחר ענק של רהיטים מרהיבים ביופיים מתוצרת חוץ ומתוצרת מקומית.

תכניות רכישה באשראי:
עד 8 תשלומים חודשים

בית האופנה לריהוט מודרני

דירן

תל אביב- אבן גבירול 30 03-252470
ירושלים- יד החרוצים 14, איזור תעשיה 02-716368/9
חיפה- טרומפלדור 54/56, נוה שאנן 04-229238
הרצליה- ויצמן 20 052-88365

במחיר מוזבלת!

מערכת ישיבה
דגם TIVOLI – טודפי יצוא
תלת מושבי + דו מושבי
כולל בדים מתוצרת איטליה
16,500 שקל במזומן (כולל מ.ע.מ.)

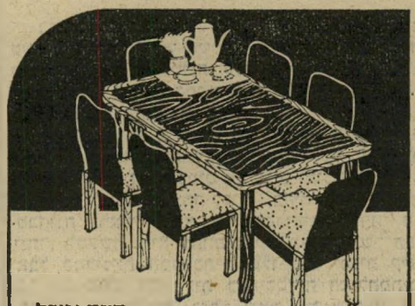

פינת אוכל
דגם TIMOTY – תוצרת I.C.M. איטליה
שולחן להגדלה + 6 כסאות
8,500 שקל במזומן (כולל מ.ע.מ.)

בוא לדברים היפים שבחיים בוא לדירן.

עסקים

חרם מועיל מאוד

בעיתונות הישראלית מופיע המיליארדר הבריטי כאיש אמיץ, המעז להיאבק בחרם הערבי. כוונתו האמיתית שונה לחלוטין: הוא רוצה בחרם!

רולן („הקטן") ראולנד החליט להיפטר משותפיו הכווייתים, ולקנות בזול את מניותיהם בחברת הענק לונהרו שבשליטתו. אך הכווייתים — השייח' סבאח אל־סבאח

איש־עסקים ראולנד
עיתוי לא מוצלח

ושני בניו, בני המישפחה השלטת — לא נטו לוותר על חלקם בחברה הגדולה והמצליחה.

סילוק הכווייתים נעשה חיוני במיוחד כאשר נשקפה לראולנד הסכנה ששותפיו יצליחו לגייס בעלי־מניות אחרים בחברה, ולהשיג רוב נגדו באסיפת בעלי־המניות של לונהרו. באסיפה זו מבקש ראולנד להגדיל את נפח האשראי של החברה ממיליארד למיליארד וחצי לירות שטרלינג. הכווייתים — כמו גם לא מעט מהשותפים הבריטים — מתנגדים לתוכניות הגראנדיוזיות של ראולנד.

ואז צץ במוחו של ראולנד רעיון גאוני: הכווייתים לא יוכלו להמשיך את שותפותם בחברה המנהלת עסקים עם ישראל. חברה כזאת תיכנס לרשימת החרם הערבי, ועל הכווייתים יהיה למכור מיד את מניותיהם — ובזול.

הכווייתים לא נבהלו. אלא שבדעתו של ראולנד לא עלה להשקיע באמת בישראל. לו היה די בפירסומים על כוונה כזאת, כדי להבהיל את הכווייתים. ואכן, איש־העסקים המפולפל מצא בעיתונות הישראלית שותפה נאמנה.

ראולנד נולד בהודו לאב גרמני ולאם אנגליה. שמו היה ארי־יו פורהופ. המישפחה עקרה לגרמניה לפני מילחמת העולם השניה, ושם, בהיותו בן 15, הצטרף ראולנד להיטלר־יוגנד. אחר־כך עקרה המישפחה לאנגליה, ובמילחמת העולם השניה התגייס ראולנד לחיל־הרפואה הבריטי. אחרי המילחמה הקים את לונהרו שהתפתחה והפכה חברת־ענק רב־לאומית.

את קפיצתה הגדולה קדימה עשתה לונהרו כאשר ניהלה עסקים עם רודזיה הגזענית, כשהיא שוברת את החרם שהטילה הממשלה הבריטית על הסחר עם הלבנים ברודזיה. לחברה יש רשת מסועפת של עסקים ביבשת השחורה, והיא עוסקת בעיקר בסחר בחומרי־גלם.

פגישות עם שרים. לבני מישפחת המלוכה הכווייתית, בי־אמצעות חברת גולף־פישריס שבבעלותם, יש מניות בסך 40 מיליון לירות שטרלינג בחברה. מניות אלה מקנות לכווייתים 15% מכוח ההצבעה. מכיוון שרבים ממחזיקי המניות הבריטים תומכים בהם, נוצר מתח רב בינם ובין ראולנד גבהקומה, המכונה באירוניה „הקטן".

עד מהרה גילה ראולנד שדי ביקיור קצר בישראל, ובדיבורים אמיצים נגד החרם הערבי, כדי לקנות את אהדת העיתונות בישראל, ולזכות בפגישות עם שרהתעשייה־והמיסחר גדעון פת, ועם שר־האנרגיה־והתשתית יצחק ברמן.

בעיתונות הישראלית לא מזכירים אפילו ברמז את הסיכסוך שבין ראולנד ושותפיו הכווייתים, סיכסוך שאין לו שום קשר לישראל. העיתונות המקומית משרתת את ראולנד הטוען כאילו הוא מבקש לגרום לכווייתים להשקיע בישראל, ומצטטים אותו כאשר הוא מדבר באופן מעורפל לחלוטין על טיב ההשקעות שהוא מתכנן בישראל.

מישפט אופייני המבהיר עד כמה אין כוונותיו רציניות, התפרסם בהארץ, ב־22 באפריל 1982.

„הכוונה היא כי לונהרו תקים יחד עם חברות ממשלתיות ופרטיות בישראל חברות משותפות, הן בארץ והן חברות שישתתפו בפרוייקטים שונים, ושתהיינה מעורבות בתוכניות של טכנולוגיה מתקדמת בבריטניה."

עיתוי בלתי־מוצלח. ביניתיים מתברר כי העיתוי שבו בחר ראולנד „הקטן" לחרגיל שלו היה בלתי־מוצלח ביותר מבחינת דעת־הקהל הבריטית. ראולנד והעיתונות הישראלית ידעו לספר על פגישות של המיליארדר עם ראשי התעוזייה הצבאית הישראלית בדיוק כאשר זעמו הבריטים על הספקת נשק ישראלי לארגנטינה.

ככל הנראה החליט ראולנד ביניתיים לדחות מהברווז העיתונאי שיהאליק לנפח. הכווייתים לא נהלו, ויש לראולנד היה לחפש דרך אחרת כדי לרכוש בזול את מניותיהם.

נשק

מציון חצא תזרה

תת־מיקלע „עוזי" הוא צעצוע למבוגרים, הנמכר לכל דורש במאה אלף לירות.

„חנות־צעצועים למבוגרים" — כך מגדירה את עצמה חנות אדלמן בעיירה ויין, במדינת ניו־ג'רסי בארצות הברית.

במשך שיבעה ימים בשבוע יכולים האזרחים, החולפים בכביש הראשי, לקנות שם כובעי־טכסאס (49.95 דולר) מעילים לגברים ולנשים, כותונות קאובוי (7.99 דולר עד 12.99 דולר), ובעיקר — אקדחים ורובים מכל הסוגים.

במודעת־ענק המציגה עשרות פריטים, שפירסמה החנות בעיתון מקומי, אחד משני הפריטים היקרים ביותר מוגדר כך: „עוזי, חצי־אוטומטי, קארבין חצי־אוטומטי, 9 מ"מ. החרב המודרנית של הכוחות המזויינים של ישראל. קומפאקטי, מהיר וניתן להחזקה בידיים בקלות. המחיר — 549.95 דולר."

איל הנשק

יומן הפטנטים והמידגמים המופיע ברשומות מגלה לאן מועדות פניה של התעשיה הישראלית.

מתוך 400 בקשות לרישום פטנט, שהוגשו למישרד־הפטנטים בישראל בין מארס 1978 ופברואר 1981, כמעט רבע הן נוגעים לכלי־נשק שונים, לחומרי־נפץ ושיכלולים הקשורים לתעשיות הצבאיות.

מדי כמה חודשים מופיעה ברשומות רשימה מעודכנת. הרשימה האחרונה כוללת, בין השאר, פטנטים מאיימים כמו „מרעום הקשה קדמי עבור קליע מתפוצץ", „תוצר נפיץ, מקושר על־ידי שרף ומכיל

כמודעה של „חנות הצעצועים"
למבוגרים בלבד

הקטע על ה„עוזי"
קומפאקטי

מים", „נשק חם עם מחסנית הניתנת לטעינה מחדש", „קליע מטיפוס חץ בעל סנפירים", „התקן ביטחון למערכת ההדק של רובה מטיפוס משאבת גז", „מחסנית תוף לרובה", ועוד עשרות פטנטים מסוג זה.

ביומן הפטנטים מופיעים גם פטנטים שאושרו, וגם ביניהם אפשר למצוא כלי־נשק רבים. אחד מהם הוא מעניין במיוחד: מכונת יריה אוטומטית רבת־קנים. ההמצאה, שהוגשה על־ידי שלמה רוזנצווייג מרמת־השרון על־ידי חברת זליגסון את גבריאלי, מזכירה את הדגמים הראשונים של מכונות היריה, מסוף המאה הקודמת.

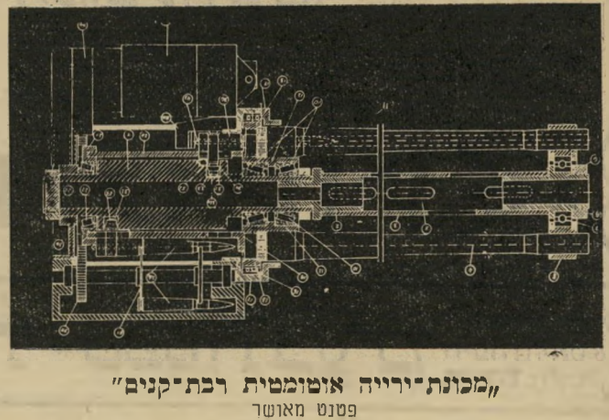

„מכונת־יריה אוטומטית רבת־קנים"
פטנט מאושר

הנגב

בקיעים בסבכון של הדרום

תוך כדי דיון בבית־דין לעבודה נתגלו פרטים מרתקים על הנעשה בשכונת עומר.

לכאורה היה זה עוד דיון משעמם בבית־הדין האיזורי לעבודה בדרום, שדן בתביעת עובד שפוטר, זלמן קופל, נגד המועצה המקומית עומר. אך הדיון לא התרכז כלל בענייני הפיטורין אלא בסיפורים פיקנטיים על הנעשה במועצה המקומית.

עד־התביעה, אפרים שמע, שגם הוא פוטר והגיש על כך תביעה נפרדת בבית־הדין לעבודה, סיפר כי סורגי חלון ושער ברזל, שאותם ראה בחצר המועצה, לא נמצאו שם אחרי ששבו העובדים מחופשה מרוכזת בפסח שעבר. לדבריו, אמר לו המחסנאי, שהסורגים והשער נלקחו להתקנה בביתו החדש של ראש־המועצה, בצלאל גבר. תוך כדי סיורו בישוב, הוא אכן הבחין בסורגים ובשער בביתו של גבר.

כשהתבקש שמע לדייק, הוא הודה כי אינו יכול לומר בביטחון מלא, כי אכן אלה הם אותם הסורגים, ואמר שהם היו דומים מאוד, ואילו הסורגים המקוריים, שהיו אמורים להיות מותקנים בגן־הילדים של עומר, לא הותקנו. זאת הוא ידע לומר בביטחון.

רשימה מנופחת. בהמשך העדות אישר שמע את דברי התובע, כי באחד הימים היתה פריצה אל מחסן המועצה. הוא סיפר שבנוכחותו אמר גבר למזכיר המועצה, דויד ברקי, כי „זו הזדמנות לקבל כסף מהביטוח ולנפח את הרשימה." אחרי דברים אלה הורה ברקי לשמע לקרוא אליו את המחסנאי. שמע קרא לו ובדרך אמר לו, שהוא מציע לו להיזהר, מכיוון שכוונתו של ברקי היא לנפח את רשימת התביעה מהברת הביטוח.

שמע סיפר כי ברקי הסביר למחסנאי, שבמחסן ישנם פריטים בלויים, שאותם אפשר לצרף לרשימה שתוגש כתביעה לחברת־הביטוח. כמו כן העיד שמע, שלאחר סיום הכנת הרשימה, התבקש המחסנאי על־ידי ברקי להביא למישרדו את כל הפריטים המופיעים ברשימה והנמצאים במחסן.

שמע סיפר שיום אחד הוא ראה את המחסנאי עם עובדים של המועצה עם חבילות של קפה, תה וסוכר. כל המיצרכים הוכנסו לארון־המיסמכים במישרדו של ברקי. „תמיד החזיקו מלאי ממיצרכים כאלה במישרדים, לצריכה שוטפת, אך מעולם לא הייתה זו כמות כה גדולה," סיפר העד.

העד שמע סיפר על היעלמם של שני מדי־צריכת מים. המחסנאי שבמחופשה וגילה ששני שעוני־מים חסרים במחסן. אחרי שחיפש ושאל בקשר להיעלמם את כל העובדים, כולל ראש־המועצה, אמר לשמע שהחליט לצרף את השעונים לרשימה.

שמע המשיך וסיפר שכעבור כמה ימים ראה את המחסנאי כשהוא מחטט בתיק־מיסמכים של עובד אחר. היה זה תיק של מיסמכי ציוד המים, שעליו הופקד עובד אחר, יוסף בוכובזה. המחסנאי הוציא מן התיק מיסמך בכתב ידו של ראש־המועצה, והראה אותו לשמע. היה זה מיסמך שהסביר את היעלמם של שני שעוני־המים.

אין ספק שהדיונים הבאים מבטיחים מידע מרתק לא פחות על מה שקורה בסבכון של הנגב.

אדרטון

שום חופשה לא מגיעה לירכתיים של "אטלס"

אטלס 16,000 טון

קיץ ניפלא של אושר, שבוע של שייט מהנה על סיפון המלון הצף באונית הפאר "אטלס": נוף מרתק של מים ושמים, 6 ארוחות ביום בימי ההפלגה (גם מזנון חצות!), מטבח בינלאומי מעולה, סיפוני שיזוף, קאזינו, סאונה, קוקטיילים, דיסקוטק עד השעות הקטנות, קולנוע, תזמורת, שעורי התעמלות, 3 בריכות־שחיה, נשפי־ריקודים, בינגו, תזמורת, צוות הווי, נשף תחפושות, משחקים, חנות פטורת־מכס, מספרה, טלפון ורדיו בכל תא (קשר-רדיו מהאוניה לחוף), מיזוג אויר מלא בכל התאים.

כל יום חמישי הפלגה מאשדוד

7 ימים-$423

למזמינים במאי וביוני.
המחיר הזול ביותר לחופשת־שייט.

תשלומים ללא ריבית

לבעלי כרטיסי אשראי ויזה, דינרס־קלוב, ישראכרט: 50% במזומן והיתרה ב-4 תשלומים חודשיים רצופים ושוים ללא ריבית וללא הצמדה. או - 10% במזומן והיתרה ב-9 תשלומים צמודים לדולר.

המסלול

אשדוד, פורט סעיד (קהיר), פאטמוס, קוסאדסי (תורקיה), פיראוס, רודוס, אשדוד. הפלגה בכל יום חמישי.

סיווג בטיחותי: אטלס, ב', 1951.

אטלס, המובילה בים.

הזמן עוד היום את חופשת השייט שלך אצל סוכני הנסיעות.

EPIROTIKI LINES

הסוכנים הכלליים: **אלאלוף ושות' • ספנות בע"מ**

תל אביב: אנגל 6, טל: 615283/622591
חיפה: היאט 6, טל: 671742.
אשדוד: הנמל; ביתן 16, טל: 34541.

אנשים

„קול ישראל" אינו משדר את שיר יודי־האבנים של נטורי־קרתא

יצחק נבון מביט בטקס הקבורה של עצמות לוחמי בר־כוכבא, שנערך בנחל־חבר, במידבר־יהודה. נבון הביע את דעתו על הטקס על־ידי שתיקתו הרועמת. בדרכו חזרה לירושלים, במסוק צבאי, הוא חש ברע והתאושש אחרי שניגב את פניו במימחטה מבושמת. בעיקבותיו ביקשו גם שאר נוסעי־המסוק ממחטות דו־מות. שר־הביטחון, אריק שרון (שלישי מימין), שעמד בשורה הראשונה של צמרת המדינה, שבאה למקום, התעלם מהרמזים, שהופנו אליו, בתום הנחת הארונות בקברים, שיקח סלסלת־חול ושיעזור בכיסוי הקברים. עד שפנה אליו מנהל לישכתו של ראש־הממשלה, יחיאל קדישאי, ואמר לו: „מלא אחר מיצוות ראש־הממשלה ושפוך קצת עפר." הרב הראשי האשכנזי, שלמה גורן, אבי רעיון הקבורה (עומד ליד הנשיא), ניהל לפני תחילת הטקס דו־קרב מילולי חריף עם הרב הצבאי הראשי, גד נבון. הוא עמד על כך שנבון יערוך איתו סיור באתר וכמו כן שיפתח עבורו את הארונות. גורן היה היחידי מבין המוזמנים שבא עם אשתו, הרבנית צפיה, לטקס. השר יעקב מרידור (עומד ליד אשת הרב גורן) סבל מהחום הרב ששרר במקום והתאושש אחרי שקיבל שקית משקה עם קש. ח"כ הליברלים, אלי קולאס (הרביעי מימין) היה נרגש מאוד מכך שהמראת המסוק שלו התאחרה. חברו למיפלגה, פנחס גולדשטיין, הסביר שבא לטקס, מכיוון שהוא אוהב לטייל. מימין עומדים, נתנאל לורך, מזכיר הכנסת ולידו אורי פורת, יועץ ראש־הממשלה.

■ עורך־הדין **יואל ריפל**, היזוע גם ככותב שירים ו־מערכונים, לא העלה על דעתו שהמילים הבאות, לפי לחן ה־שיר אוסקר בנטון בלוז, יעורר גלים כה גבוהים ברשות־השי־דור. השיר, הנקרא נטורי־קרתא **מזצי אביב**, ועל רקע הבלוז החסידי בפיזמון החוזר נשמעים קולות רקע הקוראים „שאבעס". מילות השיר הן כדלקמן: „הרבי הודיע באופן מוחלט / צריך להפריע לחנועה ביום שבת / ואז כל החברה שוב יוצאים במאות / זורקים את הבלוקים על דרך רמות // יש לנו את אחמד פועל הבניין / כל יום שישי הביא את הבלו־קים לכאן / בשבת כבר ב־ארבע שוב מתחיל הכינוס / וכולנו שרים על הגבעות: נטורי־קרתא בלוז // כל יום בשבוע אנו שוב מתאמנים / שברנו שיא אולימפי ביידוי־אבנים / יש לנו פרובלמה שבשבילנו עסק־ביש / מה נעשה בשבת כשיסגרו את ה־כביש / וכבר הרי התרגלנו בשבת לבלות / הקמנו את להקת האבנים המתגלגלות / אם לנסוע בשבת יפסיקו / אז במאה אחוז כאן נפסיק לומר."

■ השיר שהועבר לרדיו, עם הפלייבאק המקורי עורר התרגשות רבה ברשת ג'. הוא הושמע, במשך יומיים, כ־20 פעם. באחד הבקרים, כשבא אביב לאולפן־רדיו בתל־אביב, קראה לו **ריבקה מיכאלי** העובדת ברדיו וביקשה ממנו שיקרא בטלפון את מילות־השיר לאחד העורכים המוסי־קאליים בירושלים. אחרי ש־אביב קרא את מילות־השיר הופסקה השמעת השיר ברדיו ללא כל הסבר רישמי. כש־התעניין ריפל מה קרה, הו־לא קיבל תשובה ברורה. א־אחד מעורכי התוכניות אמ־לו: „מה עם הזכויות? קיבלת רשות מ**אוסקר בנטון**?" אחר אמר שאיכות־התקלי־„אינה עונה על הקריטריונים" שלישי ציין שרעיונות מס־זה צריכים לבוא ברמיזה.

מנחם בגין עוזר לשפוך סלסלה מלאה חול על ארונות העצמות של לוחמי בר־כוכבא (אולי). ראש־הממשלה התקשה להגיע למקום הקבורה. הוא נעזר בחיילה ובנהגו, מנחם דמתי, והתאמץ לצעוד למקום־הכבוד, משום שבכיסא גלגלים אי־אפשר היה להגיע לשם.

■ אחרי שביתת־המישפט ה־עליון קבע שהפסקת טיסות אל על בשבת תהיה נתונה ל־החלטת ועדת־הכספים של ה־כנסת, החלו חברי המערך בוועדה ללחוץ על הליברלים שבה לפחות שיימנעו בהצבעה, שתהיה בוועדה על סגירת ה־חברה בשבת. ח"כי המערך **אריק נחמקין** ו**אימרי רון** סגנו לעמיתיהם **דן תיכון** ו־**יצחק זייגר** וניסו להניעם שיצביעו משיקולים כלכליים נגד דרישת אגודת־ישראל, נאשר ברור שזה יגרום להפלת הממשלה. בעניין זה סיפר להם זייגר שבאנגליה היה חבר־פרלמנט שהאופוזיציה אמרה לו כל הזמן: „תהיה גבר ותצביע נגד הממשלה!" פעם אחת הוא עשה זאת, ובעזרת קולו נפלה הממשלה. הוא בא לאופוזיציה ואמר לעמיתיו: „נו, מה אתם אומרים עלי, אני גבר, הא?" והם ענו לו: „לא, אתה פרא־ייר!"

■ אחרי ששר־החקלאות **שימחה ארליך** התבטא נגד יישום סעיפי ההסכם הקואליצ־יוני שנחתם עם אגודת־ישראל, העיר סגן־השר במישרד ראש־הממשלה, **דב שילנסקי**, שזה הזמן לפרק את השותפות בין הליברלים וחרות. פנתה אליו ח"כ הליברלים, **שרה דורון**, באידיש: „מה זה, דב, אתה משלח את הכלה?" העיר זייגר, שעמד בקירבתם: „מה את רוצה, אם הכלה לא נותנת?"

■ כשהתבקש ח"כ שי־גון, **אמנון רובינשטיין**, לומר את דעתו על צעדיו ה־אחרונים של ארליך הוא ענה: „איני מבין מה הוא בכלל אומר. אני זוכר שהוא אמר פעם בטלוויזיה שהוא לא חושב מה שהוא אומר ולא אומר מה שהוא חושב."

■ כשביקר בארץ לא מ־כבר **הודינג קארטר**, דובר מישרד־החוץ האמריקאי בימי כהונתו של הנשיא **ג'ימי קארטר**, נדהם כשראה את ההתנחלויות בגדה המערבית. ראש עיריית בית־לחם, **אל־יאס פרייג'**, לקח אותו לסיור בעיר החדשה גילה, ושם הפ־ליט קארטר: „בכל תקופת כהונתי הייתי בטוח שההתנח־לויות הישראליות מורכבות מקאראוואנים, שניתן להזיזם בכל עת!"

■ אשת שר־התיירות, **ריבקה שריר**, מגלה שתפ־קידו של בעלה אינו מאפשר לה לנהוג כפי שהיא היתה רוצה. היא מספרת שהיא מש־תוקקת ללבוש ג'ינס אך בעלה, **אברהם**, חושב שזה לא מת־אים לאשת־שר.

■ על יחסיה עם בעלה היא מספרת שהיא בת למישפחה ענפה של שישה ילדים. היא כבר רגילה לדאוג לכולם, ו־להיות עירנית, ופתוח רגישה. ואילו בעלה, כבן יחיד, רגיש מאוד, וכדי להרגיעו היא נו־הגת לשוחח עימו ארוכות.

■ לבני־הזוג ארבעה ילי־דים, אך, לדברי האם, בעוד שבתה, **דפנה**, ובנה, **גירעון**, אינם רגישים לביקורת, ולמה שנכתב בעיתונות על אביהם, הרי שבנה **דני**, המשרת ב־צבא, הוא טיפוס מאוד מופנם. בכל פעם שמתפרסמת ידיעה על אביו, כל החיילים מסתו־דדים סביבו והוא חש שלא בנוח. לדבריה, אם ביום אחד ישורבב שמו לרעה בפירסום כלשהו, הקשור לאביו, אין לה ספק שתיגרם לו פגיעה רגשית ממשית.

■ מעטים יודעים ש**נפתלי לביא**, הקונסול הישראלי ב־ניו־יורק, מי שהיה יד ימינם של **משה דיין**, ואחר־כך של **שימעון פרס**, ואחר־כך שוב

מודול בטון בונה בשבילך את נוה זיתים בכרמיאל

באזור הוילות של כרמיאל אנו בונים דירה שהיא וילה, בבנינים בני 2 קומות
עם חלון אנגלי ייחודי. לכל דירה כניסה חיצונית נפרדת
ובקומת הקרקע יציאה לגינה. תכנון סביבתי חדש. שירותי מסחר וקהילה.

משכנתאות, מענקים והלוואות משלימות עד 500.000 ש'

3 חדרים 792.000 ש' לא כולל מע"מ
4 חדרים 895.000 ש' לא כולל מע"מ

בואו להפגש עם אנשי המכירות שלנו בשבת באתר הבניה באזור הוילות בכרמיאל. בשעות 10-14
שלטי הכוונה יכוונו את הבאים.
צלינו אתה יכול לבוא!

משרד מכירות: חיפה,
רח' הרצליה 28, טל: 04-528211
ימים א,ב,ג,ה 7:30-18:00
יום ד' 7:30-15:30
יום ו' 7:30-12:00
באתר הבניה:
בשעות העבודה אצל טאהא פאדל

מודול בטון (ישראל) בע"מ
אזורים

אנשים

של משה דיין, אינו רק אחיו של הרב האשכנזי של נתניה, **ישראל לאו**, אלא גם דתי שומר־מיצוות. אף שאינו חובש כיפה בתפקיד, ילדיו קיבלו חינוך דתי אדוק, והוא עצמו הסתפק באכילת פירות ודגים, כשנלווה לדיין במסעות לאיראן ולמארוקו, וגם בוועידת בלייר־האוס בוושינגטון ולידס בברי־טניה. עתה מקפיד לביא ללכת לבית־הכנסת ולהתפלל בעיר־כהונתו, לשימחתם של היהודים הדתיים שם.

■ מה שהטריד את ה־ח"כיות בסיור שערכה ועדת־הכנסת לביקורת־המדינה ב־גליל, היתה השאלה אם יש בתי־שימוש במושב התעשייתי החדש יעד. בסיור, שבו השתתפו **תמר אשר, חיים הרצוג, יעקב גיל, צבי רנר, יוסף רום, אברהם בין־עוז, נאוה ארד, שולמית אלוני ואברהם מיז־מז**, ושנערך גם במיצפים ה־שונים בצפון הארץ, לחצה מאוד בעיית חדרי־הנוחיות אח־רי נסיעה ארוכה. העיר מלמד: „אם במושב יעד, שהוא מורכב מבוגרי־הטכניון, יש מחשבים, קל וחומר שיש שם שירותים." כאשר ירדו הח"כים מהאוטו־בוס, פגש אותם מזכיר המושב ושאל אותם: „מה הייתם רו־צים לדעת על המקום?" אמרה לו אלוני: „אני רוצה לדעת איפה נמצא הקל וחומר!"

■ בהמשך הסיור התארחו הח"כים לארוחת־צהריים בכר־מיאל, וראש־העיר, **ברוך וג־נר**, הירצה לפניהם על מצב התעסוקה בעירו. כאשר שאלה אותו תמר אשל שאלה, הוא הקשיב לה ואחר־כך ענה: „כן, **סנטה**." באולם הועלו חיוכים. הנוכחים הבינו כי וגנר שתי דקות, „לזכר השחקן **יוסי ידין**." איש לא קם, אך הכל הסכימו לדברי כרמון, ש־רצה למחות בדרך זו על ה־שערוריה שעורר ידין בחזרה הכללית, כאשר מחה על הצגת הזונה הגדולה מבבל וטען כי לא לשם כך הוקם הקאמרי. דרך־המחאה זיעזעה את אל־מגור, הן בשל השימוש בדימוי של מוות, הן בשל הפגיעה בכבודו של ידין, שנמנה עם מייסדי הקאמרי.

■ טקס־נישואין בלתי־שיג־רתי נערך בחצר ביתם של שולמית ו**ראובן אלוני**, ב־כפר־שמריהו. הבן האמצעי, **נימרוד** („נימי"), התחתן עם חברתו **סימה**, לצלילי שירי ארץ־ישראל הישנה של **אריק איינשטיין**, עם בירכתו של מי שהיה בעבר רבה של ה־שכונה, **שמואל אבידור הכהן**, כשנשים מחזיקות את מוטות־החופה. נימרוד הוא הבן הפוליטי במישפחת אלוני. ה־בן הבכור, **דרור**, הוא קצין בחיל־הים, נשוי ואב לשלוש בנות. ואילו הבן הצעיר, **אד־די**, נמצא בסיור ארוך בדרום־אמריקה, ומבלה שם בין קרנבל לקרנבל. נימרוד היה מפעילי קמפוס באוניברסיטה העברית בירושלים, והיה ממקימי תא הסטודנטים של ר"צ. כיום הוא מלמד אנגלית בבית־הספר ה־תיכון דנציגר במטולה, וסימה לומדת אמנות במיכללת תל־חי. השניים מתעתדים לנסוע לארצות־הברית כדי להמשיך את לימודיהם שם.

■ לצרה לא־צפוייה נקלע הקונסול המיצרי באילת, **חסן עיסא**, שעבר להתגורר בבית פרטי של הקבלן **ניסן נוימן**. לפני שנכנס לדירה הוא ביקש שבחצר הבית יותקן תורן גבוה, שעליו יונף דגל מצריים. כשהתבקש לנקוב במדוייק ב־אורך התורן, הוא ציין שהוא רוצה שהדגל ייראה בעיר ה־ירדנית הסמוכה, עקבה. התורן הגבוה הרתיח את דמם של שכניו בווילות הסמוכות, ואחת השכנות כבר הודיעה שהיא תניף דגל ישראלי בגובה דומה.

■ עיסא, שהוא גרוש ושו־ני ילדיו מתחנכים במצריים, בילה שנים רבות בשליחויות דיפלומטיות באירופה. הוא ו־קצין המצרי בטבה, **ממדוח שעפ**, הם מקור־משיכה ל־אילתיות רבות, המשחרות ל־פתח ביתם. אך בעוד שממדוח שעט מקפיד לשמור על מרחק, המתבקש מתפקידו הצבאי, הרי שעיסא נראה מבלה בכל מקום באילת, ובכל פעם עם בחורה אחרת.

■ באחד הימים בתקופת העיצומים של עובדי בתי־המישפט, הפסיק נשיא בית־המישפט המחוזי, **בנימין כהן**, דיון בתיק, ופנה לכתבת ל־ענייני־מישפט שנכחה באולם. הוא שאל אותה מה קורה מחוץ לאולם. מי עובד, מי שובת, מה קורה במזכירות. רק אחרי שהעיתונאית השיבה לו בפ־רוטרוט, הוא המשיך בדיון.

■ השופט **אליהו מצא**, הידוע כשופט מחמיר וקפדני, עיין בבקשת המישטרה להאריך את מעצרו של חשוד. בעוד שהסניגורית שלו טוענת לזכות לקוחה, פצה העציר את פיו. מצא הפסיק את הדיון ואמר: „אמשיך לדון רק כאשר הלקוח שלך ידע שאו את או הוא מדברים." הוא עבר לעיון ב־תיקים אחרים, ואחרי כרבע שעה חזר לטפל בתיק הקודם. כאשר העציר פתח שוב את פיו, אמר מצא: „גבירתי ה־סניגורית תדאג שהחשוד ישב כשפיו סגור. אני אינני שומע מקהלות! אני יכול לדון ב־עניין זה גם בשבוע הבא!" כאשר הסתיים הדיון ומצא החל לרשום את החלטתו להא־ריך את מעצר החשוד, ניסה זה לדבר, אך השופט התעלם ממנו.

■ בדיוק בתיק אחר היה מצא חסר־סבלנות כאשר סניגור של עציר אחר הירבה לשאול את התובע המישטרתי. הוא אמר: „חבל על הזמן. אני אף פעם לא מחליט לפי השאלות, אלא לפי החומר שבתיק, ואני מוכן לכתוב זאת כדי שתוכל לטעון לכך בערר." אמר לו הסניגור: „אדוני יקרא את התיק?" ענה לו מצא: „אני אקרא את התיק אם אדוני ירצה או יסרב לכך."

■ צלם העיתונות **אסף קוטין**, שנפטר אחרי התקף־לב שלישי, היה ידוע בעולם־העיתונות כמי שסדר ודיוק חשובים לו ביותר. הוא היה נוהג לעבור על כל עמוד ב־עיתון, רק כדי לאתר שגיאות־כתיב, או חוסר שלמות בראיון המובא בכתבה. קוטין, שהוכר כצלם־ספורט, ושב־20 השנים האחרונות נהג לצלם מדי שבת בכל תנאי מזג־אוויר, היה בוודאי יוצא מקברו „ועושה סקנדל," כדברי חברו, העיתו־נאי **משה לרר**, אילו ידע שעל קיברו נכתב שמו הפרטי בשיבוש. תחת אסף נרשם שם „יוסף".

■ יושב־ראש אגודת מכבי תל־אביב, **יחזקאל פלומין**, נשאל באיזה ספורט הוא עוסק. פלומין העלגל השיב שהוא נחשב בעצמו ככדור.

■ הספר **קובי בר** לא האמין למישמע אוזניו כאשר למיספרתו נכנסה אשה קשישה ושאלה אותו אם הוא יכול לעשות תיספורת לפאה שלה. אחרי שהתאושש, הוא פרץ בצחוק: „בבני־ברק, גברת, ב־בני־ברק!"

■ יושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, **שלמה זורינץ**, מספר שלא אחת נתקלים ב־קשיים גם באגודת־ישראל בכל מה שקשור בתרומות. כדוגמה לכך טען שכאשר ניסו להניע בארצות־הברית תורמים של חברת קוקה קולה לתרום לבית כנסת גדול, היתנה התורם את תרומתו בזה שאחרי „אמן" יאמרו „קוקה קולה."

חברי־הכנסת היו מעוניינים בעיקר בבתי־השימוש וגילה אלמגור נדהמה מטקס האזכרה שנערך לשחקן החי

גיזי מוזס מחבקת בשימחה את ידידה־לשעבר, צביקה פיק, כשאישתו הנוכחית של צביקה, מירית שם־אור, עוקבת אחריה במבט רב־משמעות. מוזס, עיתונאית בעיתון של אביה, „ידיעות אחרונות", באה למסיבה שערך צביקה פיק במלאות עשור להופעותיו.

עידן אגמון יושב לצידו של השחקנית גילה אלמגור (משמאל) הנשואה לאביו, יעקב אגמון, והמחזאית חנה גורן, חברתו איתה הוא עומד להתחתן. אגמון שלמד צילום בארצות־הברית והעובד בטלוויזיה, ישב על מדרגות הכניסה למועדון בית־ליסין, שאותו מנהל אביו.

מ-8 יוצא 1

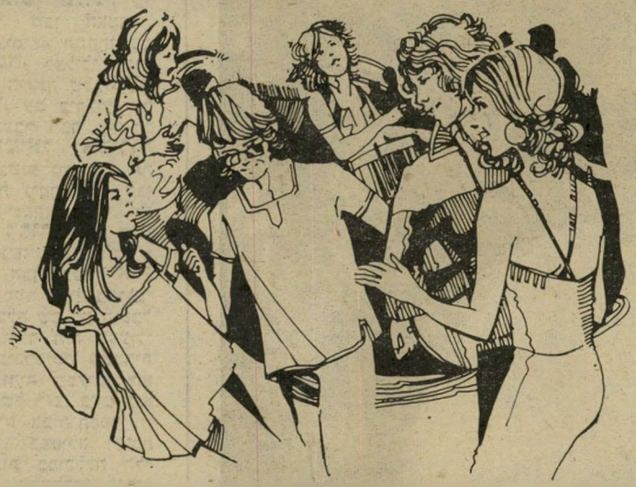

הערב במסיבה או במפגש-חברים, ארגן 7 מחבריך לנסיעה לחו"ל, לכל אחד מ-14 יעדי מעוף באירופה, ואתה מקבל את הפרס המגיע לך.

אתה נוסע חינם

הזדרז. ההרשמה עד 31.5.82

כל ה-8 יוצאים וחוזרים יחד

הצעה נוספת:

מיניבוס לטיול באירופה במחירים הזולים ביותר.

הטיסה במטוסי מעוף נתיבי-אויר המוביל הבינלאומי בדרגל ישראל

כפוף לתקנות לפיהן טיסות השכר מסוג .I.T
כוללות חבילות תיור עם הסעה ואיכסון.
כפוף לאישור ממשלתי.
משך השהות באירופה:
מינימום 7 ימים — מקסימום 28 יום.

פרטים אצל כל סוכני הנסיעות ובמשרדי מעוף צ'רטר 1, ת"א דיזנגוף סנטר

מעוף צ'רטר 1

1982 העסק התיירותי המובחר

הקניה הטובה ביותר 1982

רשיון מס' 348/נ

סיגנון חדש בתעופה

אנשים

כוכבת המחזימה

תהיה ירוקה מרוב אכילה

של חסה, כדי לרזות

■ התמליון־מלחין־זמר **עוֹ־דד גִּלְאִי**, פגש את הקריקטוריסט **זאב (פרקש)**, שבתו **דורית**, מהצמד שוקי ודורית, הופיעה בפסטיבל הזמר דרור בסיגנון עדות־המיזרח. הוא שאל אותו מה דעתו על כך שבתו האשכנזית הופיעה שם. ענה זאב: „אנו היינו כמו הגוי שקונה חמץ בפסח."

■ הזמרת **עליזה עזיקרי**, המככבת במחזימה החדש הו מלכותא, התשובה הישראלית למחזמר הו כלכותא, החליטה לפתוח במסע־דיאטה לקראת הבכורה שתיערך בקרוב. אחרי התייעצות עם מומחים היא החליטה שהדיאטה המתאימה לה ביותר היא דיאטת־חסה. מאז היא באה לכל חזרה כשבידה סל עמוס בכמויות אדירות של ירק זה, ואין היא מפסיקה ללעוס. לכך יש כבר תוצאות חיוביות. היא הורידה ממשקלה שניים וחצי קילו. צוות ההצגה נמנע מלאכול לידה, כדי שהיא לא תתפתה, ורק המפיק, **ששון שבתאי**, דואג שמא עזיקרי תיהפך לבסוף לירוקה.

● **העיתונאי שלום רוזנפלד**, על הנ"ל: „לפחות לגבי כמה מיליונים טובים מחקציב המדינה אי־אפשר יהיה לטעון שמקום־קבורתם לא נודע."

● **הנ"ל**, על המצב העכשווי בארץ: „הארכיאולוגים מוטרדים בבעיות ההווה. הפוליטיקאים מחטטים בעבר, וההיסטוריונים מודאגים מן העתיד."

● **הרב מנחם הכהן**: „בימים הקרובים תתבהר התמונה, מי יישב עם מי, ומי יילך אצל מי; ראש־האופוזיציה אל ראש־הממשלה, או ראש־הממשלה אל נשיא־המדינה."

● **סגן ראש־הממשלה, שימחה ארליך**: „הייתי מציע ל(אברהם) שפירא שיפסיק לדבר כגביר מהעיירה."

● **העיתונאית זיוה יריב**: „אל תאמר להרוג. אמור לחרוג."

● **הסאטיריקן מיכאל („ב. מיכאל") בריזן**, בצטטו אימרה דמיונית של שר־הביטחון אריאל שרון: „שלושה חודשים אני מסתובב עם מילחמה בבטן, והיא לא יוצאת לי."

● **מנדי ריים־דייווים**, על תקופת שהייתה בארץ: „קיבלתי מעמד של נכס לאומי. כל עיתונאי שבא לכתוב על ישראל נשלח לראיין את משה דיין, ואחר־כך את מנדי ריים־דייווים. אחר־כך את גולדה מאיר, ושוב את מנדי ריים־דייווים."

● **המשורר יהונתן גפן**: „לאנגלים יש פאב, לצרפתים ביסטרו ולנו כספומט."

פסוקי השבוע

● **ח"כ המפד"ל, אברהם מזמד**, על המתרחש בשטחים הכבושים: „הללוב היינו, הלאוגנדה דמינו?"

● **הנ"ל, על קבורת החיילת עצמות בנחל־חבר**: „מה הבדואים מתלוננים שמדינת־ישראל לא מתייחסת אליהם יפה? שיראו איזו הלוויה עשינו לשלדים שלהם!"

ברוך ויינשטיין

כבול בכבלי שעון, המקדם אותו אל מותו. כך צייר ברוך אלרון את חברו, שהיה פעיל מרכזי במיפלגת הציונים הכלליים, ושאף כיהן בעבר כח"כ. אלרון צייר את ויינשטיין כמה פעמים, אך את תמונתו זו לא ראה ונשטיין. התמונה, שצויירה לא מכבר, רמזה על סופו הקרב של ברוך ויינשטיין, שמת לפני חודש.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

יועץ ראש־המשלה לענייני תיקשורת, אורי פורת

עצמות יהודה המכבי

משהו היה חסר לי בקבורה הממלכתית שערך אותו צמד־חמד — ראש־הממשלה והרב הראשי — לעצמות במידבר־יהודה.

לא ידעתי מה, עד ששמעתי ברחוב הירקון בתל־אביב צפירות של מכוניות־משטרה, ועל פני חלפה מכונית משוריינת שחורה, שהניפה את דיגלי ישראל ואיטליה. ישב בה שר־החוץ שבא מרומא.

מדוע לא חשבתי על כך קודם? הרי זה ברור כשמש!

כדי שהטקס הסוריאליסטי יהיה שלם, היה צורך להזמין אליו את נציג ממ־שלת־רומא. ולא רק מפני שהעצמות יכולות להיות שרידיהם של ליונרים רו־מאיים בדיוק כמו שרידי־הם של לוחמי בר־כוכבא. אלא קודם כל מפני שה־מלחמה ההיא היתה נטו־שה בין ירושלים ורומא. אם בגין וגורן הם יורשי בר־כוכבא, הרי שממשלת־איטליה היא יורשת אדריי־נוס קיסר.

אדריינוס

זה יכול היה להיות חג גדול של התפייסות היס־טורית, אחרי 1800 וכמה שנים. איזה נאום נהדר של מנחם בגין הוחמץ כאן! איזו הצגה בינלאומית!

ממש אין גבול לאפשרויות. אפשר היה להביא מאופירה כמה חיילים איטלקיים, ילידי רומא, כדי שיתחבקו במהלך הטקס עם חיילות צה"ל, יורשות בר־כוכבא הגיבור. חברי ממשלות ישראל ואיטליה יכלו לחבק זה את זה, כשעיניהם זולגות דמעות של התרגשות, ומשק כנפי ההיסטוריה היה נשמע במרום, בליווי שלושה מטחי־כבוד של חיצים.

מילא. זה מאוחר מדי. אבל כדאי לזכור את הלקח לקראת היום הבלתי־נמנע שבו יגלה הרב גורן את עצמותיו של יהודה המכבי.

היכונו, היוונים!

המילכוד של קסטנר

שתי תוכניות־הטלוויזיה על „פרשת קסטנר" מדגימות היטב את הכוח ואת המיגבלות של המכשיר הטלוויזיוני.

היתה זאת בוודאי התוכנית הטובה ביותר (ואולי הטובה היחידה) שהופקה לאחרונה על־ידי הטלוויזיה הישראלית הגוססת. היא העלתה פרשה מן העבר בצורה דרמתית ואקטואלית. היא העלתה את הציפה מן הבליל היומיומי הקלוקל של „בידור" אל עולם המציאות, שבו יש מאבקים של ממש על דברים הנוגעים לגורלות־אדם.

זהו כוחה של הטלוויזיה. מאה מאמרים בעיתונות לא היו יכולים לעורר עניין כה רב אצל אנשים כה רבים בפרשה כה ישנה.

אולם כוח זה נקנה במחיר די כבד — מחיר של פשטנות, ואפילו רדידות. הטלוויזיה יכולה לעורר עניין, לרתק, לגרות את התיאבון. אך אין היא יכולה, כנראה, להגיע לעומקם של דברים ולהקיף את מורכבותם. בסופו של דבר היא שוגה בדיוק באותה השגיאה שבה היא מאשימה (במרומז) את מאשימי קסטנר: ראיית הדברים בשחור־לבן.

בביקורת זה אני יכול לשפוט על כך על פי נסיוני העצמי. בראיון ארוך שנתתי לעורכי תוכנית זו אמרתי דברים שנראו לי חשובים, וגם דברים פחות חשובים ובלתי־חשובים. הדברים החשובים לא צוטטו, הדברים הפחות־חשובים הובאו. לא מתוך כוונה רעה, חלילה, אלא פשוט מפני שהתאימו יותר למדיום. אני מניח שכך קרה גם למרואיינים האחרים, שהיה להם חלק זה או אחר בדראמה הגדולה של פרשת קסטנר, ובטר־גדיה שבה הסתיימה.

הדבר החשוב ביותר בפרשת קסטנר, שעליו עמדתי בדברי שלא הובאו, היה המילכוד האכזרי שבו מצא קסטנר את עצמו: כדי להציל את עצמו היה צריך להגיד את האמת, ולהאשים את ראשי מפא"י. אילו עשה כך, היתה הנהגת מפא"י מתנקמת בו, ודווקא ברגע שבו היה פגיע ביותר.

מילכוד זה נבע מסתירה עמוקה יותר, שגם עליה עמדתי. אמרתי למראיין כי שמואל תמיר לא הבין (או לא רצה להבין) את הבעייה היסודית: שאם הצעת אייכמן („דם תמורת סחורה, סחורה תמורת דם") היתה אמיתית, כי אז קסטנר צדק, ואילו ההנהגה הציונית בארץ־ישראל ביצעה פשע. ואם ההצעה לא היתה רצינית, אלא היתה אך אחיזת־עיניים, כי אז קסטנר לא צדק — ואילו ההנהגה הציונית בארץ צדקה, כאשר התעלמה מהצעה זו.

כדי לקבל מימד שלישי, היתה התוכנית צריכה להע־מיד בעייה זו במרכזה. אך יתכן שזוהי בעיה מסובכת מדי, מורכבת מדי. ולכן הושם הדגש על דברים קטנים ובאנאליים יותר: איך הרגישה אשתו של קסטנר אחרי פסק־הדין, מה חשה הבת, וכו'. זה אנושי, זה מעניין — אך למען השם, כאן מדובר על פרשה הנוגעת לחייהם של מאות־אלפים, ושאלות בעלות חשיבות היסטורית תובעות מענה!

לפעמים אני שואל את עצמי אם אכן נגזרו מיגבלות אלה על המכשיר הטלוויזיוני, ואין להיחלץ מהן אף כשהוא במיטבו (כמו בתוכנית זו). שמא זוהי מיגבלה אשר מפעיליה־המכשיר גזרו אותה על עצמם? שמא הם דומים לתרנגולת הכלואה במעגל של גיר, מפני שנדמה לה שאי־אפשר לחצות את הקו הלבן?

אף אחד לא השתנה

איסר הראל לא השתנה. הוא פוקח את עיניו הכחולות (הצבע אינו נראה במירקע) והתמימות. הוא מעורר אימון ומשכנע. ודרוש חוש־ביקורת ערני כדי להיווכח שהתמימות אינה תמימות, ושהדברים שיש להם צליל כה משכנע תלויים על בלימה.

בדקות מעטות מאוד הצליח הראל להגיד את הדברים הבאים: שמנקס היה ידוע לש"ב כמטורף מסוכן, שהיה קיים כל הזמן חשש שמא יעשה משהו נורא; שזאב אקשטיין היה מודיע הש"ב בתוככי המחתרת של מנקס; הקשר עם אקשטיין נותק מפני שהוא השתעבד לאידיאו־לוגיה של מנקס; אקשטיין רצח את קסטנר.

משכנע?

לא. אין זה משכנע כלל וכלל! חוסר־ההגיון בדברים זועק ממש לשמיים! הרי כאן מישפט אינו מצטרף למישפט, והמיבנה כולו רופף אף מבניין־קלפים!

מר הראל, ידעת שמנקס הוא מטורף מסוכן. ידעת שבחור צעיר, צנחן, סוכן של הש"ב, נמצא במחתרת של איש מסוכן זה, המסוגל בכל עת לבצע רצח. מסהבר לך שאותו צעיר מתרחק ממך, שהוא חדל מלמסור מידע על המתרחש במחתרת. אתה מאמין שהוא עושה

זאת מפני שהופנט על־ידי האידיאולוגיה של אותו מטורף מסוכן ורצחני.

מה אתה עושה, מר הראל, כשאתה הממונה על שרותי־הביטחון?

האם אתה מנתק עימו מגע? האם אתה אומר: „טוב, אם אתה לא רוצה למסור מידע, אז לא צריך"? האם אתה מושך בכתפיים באדישות, ואומר „מילא"?

או להיפך: אתה תופס את הבחור וחוקר אותו, או עוקב אחריו, או נוקט בכל דרך אחרת כדי להדק את הפיקוח על אותה מחתרת רצחנית?

מוזר שהמראיין לא שאל אותו שאלות פשוטות אלה, המתבקשות ממש מעצמן — מה גם שאנחנו שאלנו אותן עוד בעת מישפט רוצחי־קסטנר, והן רשומות בעמודי העולם הזה:

אפשר היה, כמובן, לשאול את המרואיינים עוד כמה וכמה שאלות רלוונטיות.

למשל:

מר חיים כהן, האם אתה חושב בדיעבד שהיה זה מעשה חכם מצידך לתבוע את מלכיאל גרינוולד לדין על הוצאת־דיבה, וכך לפתוח תיבת־פנדורה זו? האם לפני קבלת החלטה גורלית זו, שעלתה לקסטנר בחייו, דאגת לערוך חקירה פנימית, כדי לברר אם יש קורטוב של אמת בהאשמותיו של גרינוולד? כשאתה מאשים את בנימין הלוי ושמואל תמיר, האם אינך מאשים קצת־קצת גם את עצמך?

ומדוע, במבוכתא ממך, יעצת לממשלת־ישראל להגיש עירעור על פסק־דינו של השופט הלוי, תחת לקבל את הצעת העולם הזה ולהמליץ על הקמת ועדת־חקירה לאומית, לבירור הפרשה ההיסטורית הכאובה מחוץ למיטת־סדום של פרוצדורה פלילית? ואם בכל זאת רצית בהמשך ההליכים המישפטיים, מדוע לא העמדת את קסטנר לדין, כדי שיוכל להגן על עצמו כראוי, בעזרת כל המכשירים המישפטיים אשר הנוהל המישפטי מעמיד אותם לרשותו של נאשם?

ואתה, מר שמואל תמיר, האם שפע המידע שנודע מאז מישפט קסטנר, למשל במהלך עדותו ומישפטו של אדולף אייכמן, לא סיפק לך חומר כדי שתשנה — ולוא בנקודה הקטנה ביותר! — את הדיעות שהבעת בזמן המישפט, ושאתה חוזר עליהן עתה כמו תוכי?

ועתה, הפרופסור יהודה באואר, האם המידע שלך על מה שהתרחש בהונגריה ב־1944 מהימן כמו המידע שלך על מה שהתרחש בישראל ב־1954? למשל, על סמך מה הגעת למסקנה האבסורדית שתמיר פעל בשלי־חות תנועת־החרות — כאשר כל מי שהיה בקי בעניינים אז יודע כי תמיר היה בימים ההם אויבו המושבע של מנחם בגין, ושהכריז (ב־1959) כי „אלוהים ירחם על המדינה אם אתם (אנשי בגין) תגיעו אי־פעם לשיל־טון!" זה הביא לשגיאה יסודית בתוכנית. חרות לא תמכה בתמיר בשום צורה שהיא, והיא תפסה טרמפ על פסק־הדין אחרי שניתן.

ייתכן שהמישפט האבסורדי ביותר בתוכנית כולה יצא מפיו של איסר הראל, כאשר דיבר על „הקאמפאניה של תמיר, אבנרי ושייב..." אמנם, שיתפנו אז פעולה עם תמיר כדי להגיע לחקר האמת, אך בהחלט לא קיבלנו אוטומטית את דיעותיו, וביחוד לא על עניני השואה. אז, כמו היום, סברתי שהוא לא הבין את המכניזם של המישטר הנאצי. ואילו הטענה, כאילו אלדד־שייב ואני שיתפנו פעולה — הרי היא מצחיקה עד דמעות. זמן לא־רב לפני כן התנהל מישפט פלילי נגד אלדד־שייב, מפני שהסית בכתב־העת סולם להתנק־שות בחיי.

שייב הטיף אז, כמו היום, למלכות־ישראל השלישית, מנחל־מצריים עד הנהר הגדול, נהר פרת. ואילו אני פירסמתי — 11 שבועות בילבד אחרי רצח קסטנר — את התוכנית המפורטת הראשונה שלי להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, והקמת פדרציה ישראלית־פלסטינית („אוגדת הירדן").

איך בכל זאת דבק הגיק המוזר הזה במוחו התימהוני של איסר הראל? פשוט מאוד: חיים כהן רצה, על פי עצת שרותי־הביטחון של הראל, לשלול מאלדד־שייב את האפשרות להכהן כמורה בבית־ספר. העולם הזה יצא חוצץ נגד תקדים מסוכן זה, על פי הכלל המפורסם של וולטייר: אני מתנגד לכל דבריך, אך אני מוכן להיהרג על זכותך לומר אותם.

על הראל לא היה כלל זה מקובל מעולם.

עברו 25 שנים — אף אחד לא השתנה.

יחי הצנזור!

קשה לדעת אילו אסונות היו מתרחשים בעולם, אלמלא היה קיים אותו אדם חשוב ודגול, הוד מעלתו הצנזור.

למשל, המילחמה על אייי־פוקלנד.

מילחמה זו נמנעה מפני שהצנזור של הכנסיה הקא־תולית עמד לפני 350 שנים על המישמר. כאשר פירסם הכופר גלילאו גלילי את כתביו, הכניס אותם הצנזור הקאתולי לרשימת הספרים האסורים („האינדכס"), יחד עם סיפרי מורו ורבו, קופרניקוס. כתוצאה מכך מוסיפים הימאים להאמין, עד עצם היום הזה, שהעולם הוא שטוח, וכי השמש סובבת את הארץ. קולומבוס לא הפליג, אמריקה לא התגלתה, וגם לא אייי־פוקלנד. ממילא אין מילחמה עליהם.

מאותה הסיבה לא התחוללה הרפורמציה הגדולה. הצנזור מיהר להכניס את התיזות של אותו נזיר גרמני שיכור, מארטין לותר, לאינדכס של הספרים האסורים. כתוצאה מכך שולטת כיום הכנסיה הקאתולית על אירופה כולה, מסטוקהולם ועד פאלרמו. כך נמנעה, כמובן, גם מילחמת־שלושים־השנים, שהחריבה את גרמניה, ושלדעת כמה היסטוריונים הביאה לטראומה שהעלתה בסופו־של־דבר את אדולף היטלר לשילטון.

מובן מאליו שכך נמנעה גם המהפכה הצרפתית הרת־האסון. הצנזור אסר בעוד מועד את כתיבי וולטייר ורוסו, וכך נחנק כל ה־עניין הזה בעודו באיבו.

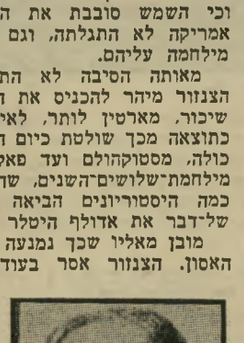

גלילי

מדוע מחזיק הרייך־של־אלף־השנים של אדולף היטלר מעמד עד עצם היום הזה, ויגיע בשנה הבאה ליובל ה־50 שלו? פשוט מאוד: מפני שיווף גבלס זרק למדורה את כיתביהם שלי היהודים וסוכניהם, תומאס מאן, היינריך מאן, סטפאן צווייג, זיגמונד פרויד ושאר מפיצי הרעל של הקולטורי־בולשביזם ה־רקוב.

ואם כל אלה הצליחו, מדוע לא יצליח הצנזור שלנו בירושלים, האוסר את הפצתם של יותר מאלף ספרים בגדה המערבית וברצועת־עזה? ברור שאין שמץ של סיכוי לפלסטינים לזכות בעצמאותם, אחרי שהצנזור אסר את התרגום הערבי של כתבי יגאל אלון (בגלל ההקדמה המסיתה), ואת הסמוך מונציה (המהדורה הקלוקלת), ואת היהודי ממאלטה של אותו נאצי בריטי מלפני 400 שנים, המחזאי כריסטופר מארלו.

וכך, תודה לאל, ניצלנו.

הנדון:

לשרת או לא לשרת בשטחים הכבושים?

הסירוב

ה פרופסור ישעיהו ליבוביץ אינו רק אדם מבריק, בעל מוח מזהיר ולשון נוקבת. הוא גם אישיות מוסרית בעלת שיעור־קומה עולמי. הוא מצטרף לשורה ארוכה של אנשי־מוסר דתיים והומאניסטיים, העוברת כחוט־השני בהיסטוריה של עמנו.

השבוע פירסם הפרופסור ליבוביץ מיכתב למערכת הארץ, שבו הגיב על מודעה שהייתי אחד מיוזמיה. המודעה היתה בת חמש מלים — „אל חייל צה"ל: ל א ת ר צ ח!"

במיכתבו קבע ליבוביץ כי „הרציחה היא תוצאה מחוייבת־המציאות ומחוייבת־ההגיון מקיום שילטון־כיבוש על עם אחר," והגיע למסקנה הגיונית:

„המתעבים את הכיבוש והדיכוי, המביאים דיד רציחה, חייבים לפנות אל חייל צה"ל: סרב לשרת בשטחים הכבושים, שלא יעשוך מפקדיך מרצח!"

בעיקבות פירסומו של מיכתב זה נודע כי הממשלה רוצה לתבוע לדין פלילי את הפרופסור או את עורך העיתון שפירסם את מיכתבו. אם כן, יהיה זה מיבחן מישפטי חשוב ומעניין.

אך אנו חייבים לבחון את תביעתו של ליבוביץ עצמו, שאין חמורה ממנה.

חייל הנקרא עתה לשרות בשטחים הכבושים — האם הוא רשאי, האם הוא חייב, לסרב לשרת שם?

■ ■ ■

ע ד לאחרונה, כאשר הודיעו צעירים בעלי מצפון ואומץ־לב על הסירוב לשרת בשטחים הכבושים, הבעתי על כך דיעה שלילית.

לא היה לי שמץ של ספק ביושרם של צעירים אלה. הצדעתי בליבי לאומץ־ליבם. ידעתי שכולם חיילים קר־ביים מעולים. ידעתי גם שדרוש הרבה יותר אומץ־לב כדי לקום בצבא ולסרב למלא פקודה מאשר לצאת לפעולת־הקומנדו המסוכנת ביותר.

פסלתי את דרכם מטעמים הגיוניים.

בעיקר הדריכו אותי שני טעמים:

ראשית, דרושה עדות. מישהו מוכרח לדווח על המרחש שם בשמנו ותחת דיגלנו. כדי להיאבק בהסתאבות המוסרית, המכתימה את מדי צה"ל, דרושה עדות אמינה של עדי־ראייה.

לעדות כזאת יש חשיבות. כאשר כיהנתי בכנסת, פירסמתי כמה פעמים עדויות כאלה של קצינים וחיילים שהסתכנו ומסרו לי דיווחים מועזעים על אשר ראו עיניהם. בשבוע האחרון עשו כך כמה מפעילי שלום עכשיו, וביניהם איש הנושא את אות־הגבורה. יש לכך השפעה רבה.

יתר על כן, נוכחותם של „מלשיני־צדק" כאלה — בעיני זהו תואר־כבוד — היא גורם בולם. אם כל מפקד קטן וגדול יידע שמישהו רואה את מעשיו וידווח על כך לציבור, עשוי הדבר להשפיע עליו לטובה.

שנית, אדם הנון אחד, בעל החלטה נחושה ותוקף מוסרי, מסוגל לא־פעם למנוע מעשה־זוועה.

הייתי נוכח במצבים שבהם היו חיין של אדם חסר־ישע — זקן, ילד, אשה, שבוי — תלויים על בלימה. קבוצה קטנה של חיילים בשדה עומדת מול אדם כזה. ההכרעה בין חיים ומוות, בין התנהגות חיילית הגונה ובין התבהמות רצחנית, תלויה לא־פעם על חוט השערה. (תיארתי מצבים כאלה בסיפורי הצד השני של המטבע.)

במיקרה כזה, פועלת ההסתברות. בקבוצה של עשרה חיילים, נמצא כמעט תמיד אדם בלתי־שפוי מבחינה מוסרית. בדרך כלל (אך לא תמיד) זהו גם החייל העלוב ביותר, הנחות ביותר. מולו יתייצב, במיקרה הטוב, חייל בעל איכות אחרת, המוהיר מפני רצח פחדני. ביני־הם מתנדנדים שאר אנשי היחידה, ומצב־הרוח המיקרי שנוצר אצלם הוא הקובע בסופו של דבר. אם החייל ההגון הוא גם חייל טוב, אמיץ, בהנהגה מאהדת חבריו, הוא יכול לא־פעם למנוע מעשים מחפירים. (אחר־כך ישמחו על כך הכל.)

החיילים ההגונים האלה, שיש להם הכוח הנפשי הדרוש כדי לקום ברגע כזה ולהתנגד למעשה־זוועה — אם הם ייעלמו מן היחידות, האם לא יורע המצב עוד יותר?

האם לא נפקיר את השטחים הכבושים, וכך אשר כם, ליחידות שבהן לא יעז עוד איש להרים קול, ברגע המכריע, כדי למנוע מעשים שלאייעשו?

■ ■ ■

א רחיב את היריעה. גישתי זו נבעה מגישתי הכללית לבעייה המוסרית של הצבא.

מעולם לא הייתי פאציפיסט במובן של הסירוב לשרת בצבא, בימי שלום ומילחמה. כמה מידידי הטובים ביותר ראו בכך, בתקופות שונות של חייהם, את התשובה המוסרית הנכונה לבעיית־המילחמה. כיבדתי אותם, אך לא הסכמתי עימם.

המילחמה — כך מיקחמה — היא זוועה. אבל יש מילחמות שאי־אפשר להימנע מהן.

כאשר קמה האנושות נגד המיפלצת הנאצית וחסמה את דרכה בכוח הנשק ובערימה של גוויות, זאת היתה פעולה הגיונית, נחוצה ומוסרית.

אין זה אנושי להיכנע לעריץ בלתי־אנושי.

במאבק בכובש זר או בעריץ מקומי, אחרי שכל שאר האמצעים נכשלו, אין מנוס מן השימוש באלימות. שאם לא כן, נפקיר את האנושות כולה לעריצים כאלה.

מצב זה ברור לחלוטין כאשר המאבק הוא בין הטוב והרע, כפי שהיתה מילחמת־העולם השניה (להבדיל מן

מרכז שכם! רגע לפני היריה

הראשונה). אך אתה יכול למצוא את עצמך במילכוד כזה גם כאשר המאבק הוא בין צדק וצדק.

כזאת היתה, למשל, מילחמת־העצמאות שלנו.

„שיגעון השלום" שלי לא התחיל אחרי מילחמה זו, כפי שנדמה לכמה מידידי. נסיוני באותה מילחמה וזוועותיה בוודאי הגבירו את דבקותי בעניין השלום, אך דבקות זו היתה קיימת אצלי גם קודם לכן. את תוכנית־השלום הראשונה שלי, בחוברת ששמה מילחמה ושלום במרחב השמי, פירסמתי כמה שבועות לפני המילחמה, בספטמבר 1947.

כאשר פרצה המילחמה, היו שרצו להפעיל פרוטקציות כדי לשחרר אותי מן השרות, כדי שאוכל לפעול למען הרעיונות שהבעתי. סירבתי בהחלט. האמנתי כי אנשי־שלום מקומם בצבא, ודווקא ביחידות הקרביות ביותר. כך הגעתי אל שועלי שימשון.

כחייל באותה מילחמה ארוכה לחמתי למען קיומנו הפיסי, למען קיום היישוב העברי וזכותנו להגדרה עצמית ולמדינה משלנו. היה ברור לי כי הצד השני, „האוייב", לוחם גם הוא למען האידיאלים הלאומיים שלו, ושהצדק שלו אינו נופל מן הצדק שלנו. זה לא הפריע לי — כך אני מקוה — להיות חייל טוב. כי ידעתי ש„אין ברירה". במציאות ההיא, אכן לא היתה ברירה.

כיום המציאות היא שונה לגמרי. יש ברירה. זמכיוון שיש ברירה, יש בעייה מוסרית חמורה ללא־שיעור.

■ ■ ■

ב רגע זה אנחנו שולטים בעם אחר, המורד בשילטוננו — כפי שאנחנו היינו מורדים, אילו נמצאנו במקומו.

ברגע זה עומדת בראשנו ממשלה המכריזה בצורה חד־משמעית, בלי כחל ושרק, שהיא מואסת בשלום, אם השלום יחייב את החזרת השטחים הכבושים בגדה המערבית, ברצועת־עזה וברמת־הגולן, או חלק מהם.

כדי להגשים מדיניות זו, יש צורך לשכור את רצונו הלאומי של העם היושב בשטחים אלה.

הממשלות הקודמות ניסו לעשות זאת בדרך של דיכוי סלקטיבי, הרגעה והרדמה. הממשלה הנוכחית מנסה לעשות זאת בדרך של דיכוי ברוטאלי, פרובוקציה מתמדת והתנחלות מאסיבית.

העם המדוכא, המרגיש כי עצם קיומו הלאומי נתון עתה בסכנת־מוות, מגיב באמצעים העומדים לרשותו: מרי אזרחי, הפגנות בלתי־אלימות ואלימות, מיטעני־נפץ. מישטר־הכיבוש עונה על כך באכזריות גוברת והולכת, שגם היא בלתי־נמנעת: מעצרים המוניים; התעללות שיטתית בעצירים ובעוברים־ושבים; שבירת המוסדות הפוליטיים, הציבוריים והאקדמיים; הטלת־עוצר, הרעבה והפעלת לחץ כלכלי; ובסופו של דבר באמצעי האחרון: יריות באוויר, ברגלים ובראש. ובו־זמנית: הפקעה סיטונית של קרקעות, שלילת תשתית־הקיום הלאומית, הקמת ערים וכפרים למתנחלים. וגם: איום צבאי מוחץ על המוסדות הלאומיים — האזרחיים והצבאיים — של התנועה הלאומית הפלסטינית שמעבר לגבול.

זהו המצב כשעה זו. כמצב הזה נקרא החייל — מגויים־החובה ואיש־המילואים — לשרת עתה בשטחים הכבושים.

זוהי מציאות של השפלה אישית יומיומית של אלפי ערבים בשטחים אלה; של הכאת מאות עצירים מיקריים ועוברי־אורח מדי יום; של פתיחה־באש מדי יום; של הריגתם ופציעתם של מפגינים, נערים ונערות, ילדים וילדות, המתייצבם מול הצבא המעולה בעולם כשהם חמושים באבנים.

אל המציאות הזאת אנחנו שולחים עתה את הטובים שבבנינו, צעירים שאך אתמול יצאו מבתי־הספר, אנשי־מילואים שבאו מן האוניברסיטה ובית־החרושת והמישרד והקיבוץ והבורסה.

להם אומר ישעיהו ליבוביץ: „סרב לשרת בשטחים הכבושים, שלא יעשוך מפקדיך מרצח!"

■ ■ ■

מ וך פני דיימה מוסרית זו, יש שתי שיטות־בחינה: אישית וקיבוצית.

הבחינה האישית היא פשוטה בתכלית. אני חייב לשאול את עצמי: אילו נקראתי אני היום לשרת ברמאללה, מה הייתי עושה?

הקדשתי הרבה שעות של התלבטות קשה לשאלה זו. בחנתי את עצמי שוב ושוב, עד כמה שיכול אדם לבחון איך היה מתנהג במצב שהוא לא נקלע אליו בפועל. הגעתי למסקנה. וזוהי:

הייתי מבקש ממפקדי לשחרר אותי מן החי שרות בשטחים הכבושים.

הייתי אומר לו: שלח אותי למשימת־ההתאבדות הקשה ביותר של צה"ל. אל תשלח אותי לרמאללה.

חייל אנוכי, ולא קלגס.

חייל של צבא־הגנה, שלא במיקרה נקרא כך. לא חייל של צבא־כיבוש קולוניאלי.

איני יכול להתהלך בעיר שבה כל ילד, כל נערה, כל גבר ואשה שולחים בי מבטים של שינאה, ביודעי כי זוהי שינאה מוצדקת.

איני יכול להרים אלה ולשבור את העצמות של נער הלוחם — ובאומץ־לב רב — על זכות המגיעה, לפי מיטב הכרתי, לכל אדם הברוא־בצלם: הזכות לכבוד אנושי ולחרות לאומית.

אני מתעב את מעשינו בשטחים הכבושים — את מטרתם ואת שיטתם כאחת. אני תובע מעצמי את אשר תבעתי מכל אדם אשר שירת אי־פעם בצבא שדיכא יהודים. אני תובע מעצמי להתנהג כפי שהתנהגו אותם שאנו מכנים אותם בשם „חסידי אומות העולם".

יש קו אדום שאיני מוכן לעבור אותו. כיום זהו חקו הירוק.

■ ■ ■

ך והי הבחינה האישית. יש גם בחינה קיבוצית. היא הוגדרה ב„ציווי המוחלט" המפורסם של עימנואל קאנט: נהג כך שהתנהגותך תוכל לשמש כחוק כללי.

אם חיילי צה"ל יסרבו בהמוניהם לשרת בשטחים הכבושים — איך תוכל המדינה להתנהל? איך יוכל הצבא לתפקד? איך תוכל הדמוקרטיה בארץ להתקיים?

היטב. היטב. היטב.

מול פני תופעה כזאת, היתה דעת הקהל מתעוררת לחומרת המצב, המאיים על נפשנו ועל גופנו. הממשלה היתה משנה את מדיניותה, או מסנה את מקומה לממשלה אחרת. האנשים הטובים בצמרת הצבא — והם רבים וחשובים — היו מזדקפים ואומרים לרשות המדינית: פעולתכם מסכנת את שלמותו ובריאותו של צה"ל, אשר עליו גם גאוותנו וגם קיומנו.

יש דרך אחת למנוע את הדילמה: לשים קץ למדי־ניות שהיא בלתי־מוסרית מעיקרה, ולהציע למורדים הצעת־שלום סבירה, שתספק את מאווייהם הלאומיים, תוך התחשבות בצורכי־הביטחון האמיתיים של ישראל.

לא רק למענם. קודם כל למעננו, למען מדי־נתנו, למען צבאנו.

מאת אורי אבנרי

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

פשוט מגעיל

אני מקווה שלרבותי הקוראים יצא לקרוא בשבועון זה את הידיעה על הרמטכ"ל אשר נתן לחייל מצטיין שעון שהוסר מידו של „מחבל". אותו חייל מצטיין, הוא החייל שגילה את החוליה המסוכנת.

כאשר שמעתי על המעשה הזה, נתקפתי בתחושת גועל עמוקה ופיתאומית, שאולי היתה קצת לא מובנת, אלמלא הסיפור הבא:

יום אחד בא אדם אל הפסיכיאטר ונשכב על ספתו. „אדוני הפסיכיאטר", הוא אומר, „אני לא יודע מה לעשות! אשתי חושבת שאני מגעיל! ילדי חושבים שאני מגעיל! חברי חושבים שאני מגעיל! אפילו אנשים שאינם מכירים אותי בטוחים שאני מגעיל! זהו, אדוני הפסיכיאטר. כולם חושבים שאני מגעיל! זו הבעייה שלי!"

נעץ הפסיכיאטר באיש מבט אחד ודי, ואמר לו: „אין לי שום בעייה, אדוני. אתה פשוט מגעיל!"

וזה בדיוק גם העניין עם הסיפור הזה בעניין השעון. זה פשוט מגעיל.

פסיכיאטר וזקוק
אין בעיה

כדור שורק ליד האוזן

שלום ראש־ממשלתי היקר, מר בגין.

יש לי בקשה מאוד אישית אליך, ואין לי דרך לפנות אליך אלא בכתב. במידה רבה, גם אשמתך היא זו. הנה טרחת להזמין את ראשי האופוזיה של הוד מעלתך להתייעצות ביטחונית דחופה, אשר בה שאלת לדעתם על הפלישה בלבנון. ואילו אלי לא פנית ואותי לא שאלת.

והנה למרבית הפלא, גם לי יש דעה בעניין הזה, והייתי מבקש להשמיעה באזניך.

אודה ואתוודה, אדוני ראש־הממשלה. הדעה הזאת אשר לי היא סובייקטיבית לחלוטין, וכל כולה תלוייה בדבר. והנה הדבר: בדיוק עכשיו אני טרוד בשירות מילואים שלי. מילחמה מפוארת בלבנון, אשר „תכרית ותאבד, תשמיד ותחסל" את מי שלא יהיה, מילחמה שכזאת עלולה להפוך את שירות המילואים שלי, עניין משעמם ומעצבן סתם, לחווייה דרמאטית מסוג הבלתי־חביב ביותר.

רואה אתה, אדוני ראש־הממשלה, איני מתיימר לדבר בשם אינטרסים לאומיים, בשם ביטחון האומה, או בשם ההיסטוריה. אני מדבר בשם הכדורים השורקים.

בעניין זה, אדוני ראש־הממשלה, הייתי רוצה לפנות אליך בשאה הבאה:

וזו השאלה: האם שמעת מעודך, מר בגין, כדור שורק ליד אוזנך?

אני יודע, אדוני ראש־הממשלה, כי עוד בטרם נאלץ היית לברוח מפני החיה הנאצית, וממנה נמלטת בעור שיניך (ואגב, בהזדמנות זאת, שלח נא ד"ש חם למר אכסל שפרינגר, ידידך הטוב). אני יודע גם שנאספת על־ידי המישטרה החשאית של הצורר הסטאליניסטי, ו־חוויות לא־נעימות עברו על הוד מעלתך בפרק החוא של חייך ההיסטוריים (ו־היום ממלאת גאווה גדולה את ליבנו כאשר הנשק הישראלי הטוב, בצד הנשק הסובייטי, מגן על ארגנטינה הנאבקת באימפריאליסט הבריטי. ועוד יודע אני שהתגייסת באומץ לצבאו של הגנרל הפולני אנדרס, ועימו הגעת לארץ־ישראל, שאז נקראה גם בשם המשונה פלסטינה. ועוד יודע אני כי אחר־כך חיית ראש המחתרת האמיצה, איש שפרס הושם על ראשו, וחייו היו נתונים בסכנה נוראה. היה עליך להתחפש, אדוני ראש־הממשלה, ולהתחכם לצר ולאוייב.

ועוד יודע אני, אדוני מר בגין, כי הועובדה שלא נלחמת באומץ בשורות צבא־ההגנה־לישראל במילחמת הקוממיות, לא היתה תלוייה בך. בן־גוריון סירב בכל תוקף לחייל אותך. ואתה, כמובן, בחוש האחריות הממלכתי שפיתחת כבר אז, לא העלית בדעתך לשנות שם, להתגייס באופן אנונימי וכיוצא באלה מעשים שלא ייעשו במדינה מתוקנת, ולוגם כדי להלחם כגבר צעיר בן 35 על מישמר המולדת.

ואחר־כך, אדוני ראש־הממשלה, משנבחרת לכנסת, מובן כי שוחררת משירות המילואים, ככל תאדונים הנבחרים האחרים.

ובכן, אדוני ראש־הממשלה, בכל הביוגראפיה המפוארת הזאת קשה לי להבחין בעיקבותיו הבלתי־נמחים של הכדור השורק ליד האוזן. זה הכדור השורק שגדולי הפרוזאינקנים כתבו עליו ספרים, זה הכדור השורק שטובי המשוררים שרו לו. זה הכדור השורק שגדולי הנואמים הילללו את נועם צליליו.

מובן שלא היה זה באשמתך, אדוני ראש־הממשלה. אילו היה הדבר תלוי בך — בטוח אני — לא היית מהסס להשליך את נפשך מנגד, וקול שריקות הכדורים היה אך מגביר ומחדד את הפטריוטיזם הטבוע בדמך היהודי הגאה.

אך חווייה זו בדיוק, אדוני ראש־הממשלה, חוויית הכדור השורק, בשמה אני בא לדבר אליך היום. בשמה אני בא לבקש — חכה קצת. התייעץ עם עוד כמה מומחים. אל תמהר.

הרשה לי, אדוני ראש־הממשלה, לתאר באזניך את החווייה אשר אותה — לרוע המזל — לא הזדמן לך להכיר באופן אינטימי.

תאר־נא לך, מר בגין, שאתה חייל לא צעיר, בן 35, נניח, כגילך בשנת 1948. בבית מחכים לך אשתך עליזה אשר אהבת, ובניך ובנותיך מחמלי־נפש. והנה אתה יושב לך בזח"לם, ולגופך חולצה דקה. על ראשך קסדה, ובידך אתה מחזיק רובה. והנה, אדוני ראש־הממשלה, ניתנת הפקודה: התחוצה!

דלת הזחל"ם נפתחת, אדוני ראש־הממשלה, ואתה קופץ ממנו החוצה. ובן רגע נעשים כל הרעשים העמומים אשר שמעת בתוך הזחל"ם חדים מאוד. לפתע, אדוני ראש־הממשלה, אתה שומע יבבה משונה מאוד ליד אוזנך. מין צליל שורקני כזה, ששום כלי נגינה בעולם — למרות שירי המשוררים — אינו יכול להשמיע. אתה מפנה את ראשך לאחור, אדוני ראש־הממשלה, והנה אתה רואה את פניו של החייל אשר יצא מן הזחל"ם ממש מאחוריך, והנה הם עיסה נוראה ומרוסקת. אתה צועק: „חובש!" — והנה עוד יבבה אתה שומע, וכל אותה העת, אדוני, יודע אתה כי את שריקת הכדור שיפגע בך — חס ושלום — לעולם לא תשמע.

בשם הכדורים השורקים, אדוני ראש־הממשלה, אני מבקש ממך — פחדן נורא שכמוני — תחשוב פעמיים. ואם לא יסכימו לך פעמיים — תחשוב פעם שלישית.

נ.ב. אני מקווה שסידורי הדואר במדינתנו יאפשרו למיכתב זה להגיע ליעדו לפני שהכדורים יתחילו לשרוק.

בנין חייק־גיבור
בן 35

הטראומה חוזרת

לאחד השרים החשובים במדינה התקלקלה המכונית 300 מטרים לפני שהגיע הביתה בצפון תל־אביב. הנהג שלו הציע להזמין מונית, אבל השר חכך בדעתו ובסוף אמר, אתה יודע מה? נלך ברגל!

וכך, בפעם הראשונה מאז שהיה לשר, הלך השר 300 מטרים שלמים ברגל, ככה סתם, ברחוב, כאילו שהוא היה בן־אדם פשוט. בדרך הכירו אותו אנשים, והיו גם אחדים שלא הכירו אותו, ובכלל חוא הצליח לקלוט משהו ממה שהרחוב חושב, והיה מאוד נסער ונרגש בישיבת הממשלה.

העם שכח מהטראומה! חזעיק השר את עמיתיו, אתמול הייתי בעם, ולא תאמינו מה ששמעתי! היה אפילו אחד שאמר שאם החזירו את ימית, אפשר גם להחזיר את אריאל! אתם תופסים, עמיתי השרים! פשוט אי־אפשר לסמוך על הזיכרון של העם הזה! הם כבר שכחו את הטראומה! היתה טראומה — והופ — איננה עוד! מה שמעניין אותם זה הבורסה, הנסיעות לחו"ל, ודברים מהסוג הזה! אף אחד לא התייחס באופן טראומטי למאורע הטראומטי של הפינוי הטראומטי מימית הטראומטית! זה לא ייתכן להמשיך בצורה כזאת!

ובכן, עמיתי השרים, סיכם השר שירד לרחוב, יש לזה רק פיתרון אחד! פיתרון אחד ויחיד! - צריך להקרין לפחות פעם בשבוע את כתבת הטלוויזיה שעישנו על הפינוי הטראומטי! כתבה נפלאה זאת היתה! הכתבה הכי טובה שהממשלה עשתה! ואין טעם שנתבייש בכתבה הזאת! הסיור שלי ברחוב הוכיח שפעם אחת להראות את זה — בהחלט לא מספיק! אני תובע בכל תוקף שהממשלה תחליט כאן מייד ולאלתר שהכתבה תוקרן לפחות פעם בשבוע, וגם תוכנס לתכניות הלימודים בבתי־הספר! אחרת אנחנו צפויים לאסון!

הנופש שלך זה המקצוע שלנו, ואנחנו יודעים בדיוק מה אתה צריך כשאתה יוצא לנופש:
אתה צריך מקום לפי רוחך ומחיר לפי כיסך.
אתה צריך מלון טוב שירות אדיב ופרטיות מלאה.
אתה צריך לטוס במטוס מרווח של חברה אמינה ומסודרת,
ואתה צריך שיורידו ממך את כל הטרדות והדאגות לסידורים השונים.

אתה צריך נופש שהוא כל כולו נופש.
אתה צריך להנות. אתה צריך לנוח,
אתה צריך לבלות.
אתה צריך נופש פלוס.
נופש פלוס נותנים לך הקיץ הזה מגוון טיולים וחבילות נופש ביעדים הבאים:

פלמה דה מיורקה • מונטה־קרלו וניצה • כרתים • רודוס • קורפו • החלום הסקנדינבי • ספרד ופלמה • אמריסע • יוון הקלסית • אתונה והאיים.

פרטים והרשמה:
הסתור – טיולי נופש פלוס,
פרישמן 76 ת״א, טל. 9/2221158(03)
בסניפי הסתור: נתניה: 91207(053)
ירושלים: 224171/2(02);
חיפה: 671313(04) ת״א: 299281(03);
ר״ג: 721343(03)

ואצל סוכן הנסיעות שלך.

וסתור טיולי
נופש פלוס

נותנים לך נופש פלוס - תיקח!

והפעם...על בגדי הספורט של גלי

פרסום מלניק • יעקב פרנקו • מיקי הירש

מתנה עם כל קנייה

רק פלתורס יכולה להציע לך תפריט כזה לארה"ב!

החל מ־$2540

פנקס הנחות של 15 חברות בארץ לכל המצטרף לטיולי פלתורס

טיול לחו"ל אינו דבר זול, אל תהמר על משרד נסיעות ואל תקנה חתול בשק, משרדי נסיעות מציפים אותך בהצעות מפתות שלא תמיד יש להן כיסוי.
אתנו מטיילים כבר למעלה מ־62 שנה. אנו מנוסים וכל המובטח לך יקויים.
הרבה יותר נעים לנסוע בהרגשה שהציפיות והדרישות שלך יבואו על סיפוקן. לכן, טייל עם מנוסים שאצלם מילה זו מילה.
זה חשוב לנו, זה עניין של שם!

דוגמאות מתוך מגוון תוכניות הטיולים

אירופה החל מ־$1001 **ניצה** החל מ־$699
יוון החל מ־$545 **אפריקה** החל מ־$2775
רומניה החל מ־$569 **סקנדינביה** החל מ־$1650 **ספרד ופורטוגל** החל מ־$1193

*תנאי אשראי 4 תשלומים בשקלים ללא ריבית וללא הצמדה, על סדרה RUSA 1/2/3/4

לבעלי כרטיס אשראי של ישראכרט ויזה דיינרס־קלאב. בתוקף עד 31.5.82.

בפלתורס קורים דברים!

תל־אביב
אחד־העם 28, 03-650862
מלון הילטון, רח' הירקון, 03-222147
רח' בן־יהודה 27, 651951 — 03
ירושלים
שלומציון המלכה 2, 02-234318
מלון הילטון, גבעת רם, 02-534097
מלון פלז'ה, המלך ג'ורג', 02-224622
חיפה
דרך העצמאות 82, 04-660981
נתניה
דיזנגוף 33, 053-22724
הרצליה
מלון השרון, 052-78526
רחובות
רח' הרצל 167, 054-51080
חדרה
סמטת הרברט סמואל 66, 063-22927

לכבוד פלתורס נסיעות ותיירות
מחלקת טיולים מאורגנים
ת.ד. 394 מיקוד 61003

אבקשכם לשלוח אלי מידע על היעד _____

שמי _____

כתובתי _____ טלפון _____

פלתורס נסיעות ותיירות
חברת התיירות הראשונה בישראל

שידור

צל"ש

סיקור מעולה

● **לחנן עזרן**, כתב־התחבורה של הטלוויזיה, שהתעלה בסיקוריו בשבועיים האחרונים מעל לרגילות הדיווח שהחלה לאפיין באחרונה את כתבות־הדיווח של כתבי הטלוויזיה. דיווחיו על משבר אל־על, ובעיקר כתבתו ביומן אירועים לפני שבוע (שבה צירף סירטוני פירסומת של אל על עם צילומיו של ח"כ אברהם שפירא בנמל־התעופה) גילה עזרן את סלידת הציבור מעיסקה קואליציונית זו,

כתב עזרן
ניצול נכון

שנועדה להשבית את אל־על בשבתות, תוך שהקפיד על ניצול נכון של המדיום הטלוויזיוני.

צל"ג

המסך הסרוג

● לכתב לענייני־דת **בני ליס**, שהביא את האורגזמה התיקשורתית־דתית של הרב **שלמה גורן** בפרשת קבורת עצמות „אנשי **בר־כוכבא**" בנחל־חבר הרחק מעבר לגבולות הטעם הטוב. ליס הדתי־לאומי לא שם מחסום להשקפותיו הלאומיות־קיצוניות במשך החודשים האחרונים, כאשר גילוה את הרב גורן ב־טיוליו ההליקופטריים לאיתור אתרי הקבורה במידבר. לשיאו הגיע ליס ב־דיווח מסקס הקבורה בנחל־חבר. הוא טישטש את ההפגנה שנערכה במקום על־ידי לובשי טוגות רומיות. בעוד שכתב־הרדיו, שסיקר את האירוע, דיווח על ה־מפגינים שהתריעו על הלוויה הנערכת לעצמות אלה של מתים מלפני 2000 שנה, המסתיימת ביריות ברגליהם של ילדים ערביים — הרי הפך ליס הפגנה זו לאירוע שולי. ליס גם לא סיקר על ההעדרות המכוונת מהטקס של רבים מחברי הממשלה והכנסת. פרט לא־מתמיה הוא שאיש מחברי הוועד המנהל של רשות־השידור לא הרהיב לשאול על הקשר שבין כיפתו הסרוגה של ליס ובין לשון דיווחיו ההופכת את המסך למסך סרוג, ולהתריע על כך שליס מדווח כ־אילו עבד בטלוויזיה של גוש־אמונים.

משיחי־שקר

● אם היה מישהו שהאמין כי מחלקת הדת בטלוויזיה, בהנהלתו של **בנימין צביאלי**, תעבור בשתיקה על אירוע דתי־משיחי כפינוי סיני, טעה. בסרט „רב בישראל" של הבימאי **צחי שיף** הוצגה משיחיות השקר של הרב **איסר קלוסקי**, רבה של חצר־אדר, שהתמסרותו לישוב בלתי־חוקי זה הוצגה בסרט כ„קידוש השם". לא רק נושא הסרט היה מבחיל, אלא שגם מבחינה איכותית, היה זה אחד הגרועים שבסרטים שייוצרו בשנים האחרונות עבור הטלוויזיה הישראלית.

מאחרי הקלעים

המר הזועם

שר־החינוך־והתרבות **זבולון המר**, הישר האחראי לרשות־השידור, שניסה לשפר את תדמיתו הציבורית בנאומו בטקס חלוקת פרס ישראל, שבו הטיף ל־סובלנות, אינו סובלן כאשר מדובר ב־עניינים הקשורים לאמונתו.

כתוצאה מתוכנית מוקד לפני כשבועיים, שהתמקדה על היהדות בתקופה זו, עלה זעמו של שר־החינוך על הופעתו של הרב ח"כ **מנחם הכהן** במישדר זה.

השר ביקש מנציגו בוועד־המנהל של רשות־השידור, **מיכה ינון**, לברר אצל מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, כיצד קרה שמנחם הכהן הוזמן לתוכנית זו.

לפיד טען שכאשר הובאה לפניו רשימת המשתתפים בדיון (כל המשתתפים בתוקד עוברים את אישורו של מנכ"ל הרשות) לא הופיע שמו של הכהן.

כתוצאה מלחצים אלה של „סובלנות" מצידו של השר המר נערכה בדיקה. התברר כי במשך יומיים סירב הרב הכהן להשתתף בתוכנית, ולכן שמו לא הוגש לאישור המנכ"ל עם רשימת שאר המשתתפים, ורק כמה שעות לפני השידור הסכים הכהן להשתתף בו.

כך הוכח ניקיון־כפיו של מנכ"ל הרשות בנושא זה, אך זה לא שיכך את זעמו של שר־החינוך, המאמין במונופול של אנשיו על דת ישראל.

ראש הבימאים

שתי מישרות עם הקידומת „ראש" קיימות במדינת־ישראל. האחת: ראש הממשלה, והשניה: ראש־הבימאים בטלוויזיה הישראלית, מישרה שאותה מאייש הבימאי הוותיק והלא־בולט **ג'קי גורן**.

חתול שחור עובר בימים אלה בין ג'קי גורן ובין מנהלי כל המחלקות בטלוויזיה, הממתינים לשובה של אסתר סופר, כדי להעלות באמצעותה את טענותיהם כלפי האופן שבו מקצה גורן בימאים לתוכניות השונות.

גורן עומד על כך שהבימאים יוצבו לתוכניות אך ורק על־ידו. הוא פועל לשלילת הסמכות הבילעדית של המפיקים לקבוע (כנהוג בכל תחנות־הטלוויזיה המערב) את הבימאים ואת אופי התוכניות. אחד מבכירי־העובדים בטלוויזיה הבהיר בנושא זה ש„לא ייתכן שהמפיק יהיה האחראי הסופי על התוכנית, כאשר אין לו שליטה על תוכנית הצילומים."

מנהלי־המחלקות בטלוויזיה מתרעמים על מיספר מיקרים שאירעו באחרונה, שבמהלכם העניק מנהל־הטלוויזיה **טוביה סער** גיבוי להחלטותיו של ג'קי גורן על שיבוץ בימאים בתוכניות השונות. הם רואים בגיבוי זה נסיון של סער לקנות שקט תעשייתי עם העובדים על חשבון האיכויות, ואת אי־הבנה מצד סער לגבי המהות של תוכניות הטלוויזיה יאופני־ניהול.

כאשר נשאל סער על עמדתו בנושא זה השיב: „הבימאי אינו קובע מי מפיק את התוכנית, והמפיק אינו מביים את התוכנית. יחד עם זאת, אני עושה כל שביכולתי כדי שהצוות יהיה הומוגני."

פסקול

מחקרנפים

רעיון פורימי הועלה באחרונה על־ידי אחד מבכירי העובדים בטלוויזיה: להה־ליף את כתב־השטחים **רפיק חלבי** ב־שדרן **מאיר שויו**. ההצעה אמרה ש־שליו ידווח מהשטחים הכבושים ורפיק ינחה את ארץ אהבתי ●● הגיליון השני של עיתון־הקיר המהפכני קרנף, שנתלה בלוחות־המודעות של בניין־הטלוויזיה, התמקד באבטלה הסמויה של כמה מבכירי עובדי מחלקת־החדשות, ובמתחים שבין הכתבים על רקע נושאי־הסיקור השונים. הופעת הגיליון השני של קרנף הביאה להחרפת המתח וההאשמות בין עובדי מחלקת־החדשות. הכל חושדים ומאשימים זה את זה. ●● קרנף 2 הביא לסידרה של בדיחות בבניין־הטלוויזיה, כבדיחתו של **צבי** („צבה") **גורן**, שקבע: „מערכת קרנף 2 רוצה לפגוש את מערכת קרנף 2". מנהל־הטלוויזיה, **טוביה סער**, הגיב על קיומו של „הפורום הלוחם" (הנפגש בימי ג' במסעדת הצריף): „אם לא אוזמן להשתתף ב„פורום הלוחם", אוציא לאור את קרנף 3". מאחר וקרנף 2 מספל בבעיותיהם של כתבי־הטלוויזיה ה־תל־אביביים, ציין אחד מעובדי־החדשות בירושלים: „אולי כדאי להוציא לאור את קרנף תל־אביב לעומת קרנף ירושלים. ולא לשכוח את ילדיהם של עובדי מחלקת־החדשות ולפרסם גם קרנף לילדים".

הלויינים של בן־מאיר

סגן־שר בן־מאיר
הלוויינים קרובים לבורא

אחד הסיפורים המכעיסים ביותר את אחרוני הכתבים ש־איכפת להם במחלקת־החדשות הוא סיפור המכונה בעגתם „הלוויינים של בן־מאיר".

לדברי כתבים אלה, מקפיד סגן שר־החוץ ח"כ **יהודה בן־מאיר**, קודם לכל נסיעה שלו לחוצלארץ, לתאם עם הנהלת־הטלוויזיה שסיורי ידווחו בעזרת הלוויין.

כך היה לפני כחודש ימים, כאשר בן־מאיר טס לוועידה כלשהי בקנדה, שם נפגש באקראי עם ראש־ממשלת קנדה, אליוט פיאר טרודו. בן־מאיר תבע שכתב הטלוויזיה בניו־יורק, **דן רביב**, יטוס לקנדה כדי לראיינו.

בשבוע האחרון שהה בן־מאיר בוושינגטון, בוועידת השדולה („לובי") היהודית בבירה האמריקאית. דן רביב, התקשר, עם תחילת הוועידה, עם עורך חדשות־החוץ של הטלוויזיה, **משה שדונסקי**, ושאל: „מה לעשות? בן־מאיר טוען ש**טוביה סער** הבטיח לו לפני יציאתו מהארץ שתי כתבות־לוויין, שת־דווחנה על מעשיו בבירה האמריקאית!" שלונסקי סירב תחילה לאשר כתבת־לוויין כלשהי לדיווח על בן־מאיר. לבסוף הוחלט על כתבת־דיווח אחת, שתסקר את ועידת־השדולה, ושרק תציג את בן־מאיר.

חפסיק לקשקש!"

באחת מישיבות־הבוקר האחרונות של מחלקת־החדשות בטלוויזיה נערכה התכתשות מילולית בין כתב־המישטרה **דן סממה** לבין מנהל הטלוויזיה (ובינתיים גם מנהל חטיבת־החדשות) **טוביה סער**, ההתכתשות החלה אחרי ש**רפיק חלבי** שאל מה בדבר דיווח על שביתת ראשי־העיריות בגדה המערבית. עורך מבט, **יאיר שטרן** הורה לחלבי לדווח על נושא זה. הרב־שיח שהתחולל לאחר מכן, התנהל כך:

רפיק חלבי: איך אני יכול לעשות כתבה כזאת, אם אני מנוע על־ידי הוועד־המנהל לראיין את ראשי הערים? אני מנוטרל!

טוביה סער: הלאה.

דן סממה: מה זאת אומרת, „הלאה"? שטוביה יפנה לוועד־המנהל ויבקש אישור לדיווח זה. איך אפשר שלא לדווח על אירוע חדשותי שכזה?

טוביה סער: תפסיק לקשקש. בתור מה אתה מדבר כאן? זה לא הדסק שלך! זה לא ענייניך!

דן סממה: אני מדבר בתור עובד בבניין הזה, שרוצה שהטלוויזיה תדווח על הדברים שמתרחשים.

הלים והליסטים

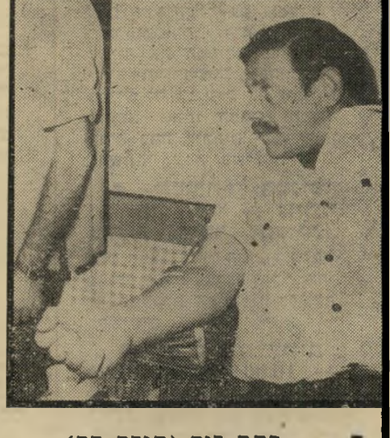

כתב ליס (תורם דם)
תפקיד לפי השקפה

כינוי הרווח באחרונה במיסדרון של מחלקת־החדשות לכתב־הדת **בני ליס** (ראה לעיל) הוא „ליסטים". הסיבה: ניסיונותיו של ליס לתפוס כתבות על הגדה המערבית וההתנחלויות, נושאים שהכתבים המואמנים להם הם **רפיק חלבי** ו**יגאל גורן**.

שמועה עקשנית המהלכת במחלקת־החדשות טוענת כי ליס מכשיר את עצמו למישרת הכתב הבא על הגדה־המערבית וההתנחלויות. עניינו של ליס בנושאים אלה הוא מעבר לאינטרס של קידום מיקצועי, ונובע מהשקפותיו.

כאשר נשאל עורך מבט, **יאיר שטרן**, על האפשרות שליס אכן יאייש תפקידים אלה, הגיב: „בינתיים אין שום שינוי־תפקיד במחלקת־החדשות — עד לבחירתו של מנהל חדש לחטיבת־החדשות."

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 19. 5

● **סידרה לילדים: קסים־קסם (6.15 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** תוכנית חינוכית בריטית, המכוונת להקניית מושגים ראשונים באמנות פלסטית לסוגיה, לילדים ובני־נוער.

● **סידרה: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** שתי מזימות חדשות מתרוצצות בראשו של ג׳יי־אר: לנצל את המשבר בחיי־הנישואין של אחיו החורג ריי ואשתו דונה, כדי להשתלט על מניותיו של ריי בחברה; ולהיפטר מקליף ברנס, שהחל לצאת עם סו־אלן, באמצעות מישרה מושכת באוקלהומה. בינתיים הוא מנסה גם לשבש את היחסים שנרקמו בין אפטון, אחותו היפה של מיטץ׳ ובין קליף, אחרי שנודע לו מבלש ששכר, כדי לעקוב אחר גרושתו, כי קליף בילה לילה בדירתה של סו־אלן.

יום חמישי 20. 5

● **בידור: לשיר בי־עמק עם שרה׳לה שרון (9.30 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).** תוכנית של שירי מיזמור לי־ירושלים, המוקדשים ליום ירושלים. התוכנית מתארחת הפעם בקיבוץ הזורע.

● **תיעוד: מנגינה של עיר — ירושלים (10.20 — שידור בצבע, מדבר עברית וגרמנית).** אחת מסדרות הטלוויזיה הגרמנית על ערים ברחבי העולם. התוכנית הופקה בשיתוף עם הטלוויזיה הישראלית. בין הסרטים שאר משתתפים להקת ישיבת התפוצות, תיזמורת סימפונית ירושלים, להקת דני גוטפריד, מקהלת קמרן, להקת־המחול שלום 80, הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר והתיזמורת הפילהרמונית בניצוחו של ליאונרד ברנשטיין. את הסרט מלווים קולות מרחובותיה ורחובותיה של העיר.

יום שישי 21. 5

● **סרט קולנוע: ה־חברה הגבוהה (10.15 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** קומדיה מוסיקאלית, המבוססת על מחזהו של פיליפ בארי. משתתפים: ביגי קרוסבי, גרייס קלי (נסיכת מונאקו) ופראנק סינטרה. בתפקיד אורח מופיע לואי ארמסטרונג בשירו החברה הגבוהה. גיבורת העלילה היא בת־טובים העומדת לינשא שנית. אלא שבעלה הראשון מנסה להניא אותה מצעד זה. סוף טוב, הכל טוב.

שבת 22. 5

● **סידרת טלוויזיה: ידיד ועת צרה (6.02 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הוגו נקלע ללונה־פארק ומסייע לבעליו לגלות מי הוא האדם המנסה להתנכל לו. הגילוי עצוב מאוד, אך בעל הלונה־פארק ניצל ממוות בטוח.

● **סידרה קומית: בנסון (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בפרק הדשא אינו ירוק יותר, מגיעה בקשה מאחד מבתי־הכלא של המדינה להגדיל תקציבו. בנסון מחליט להיכנס לכלא במסווה, כדי לברר אם יש הצדקה לבקשה ומדוע התקציב אינו מספיק. איש־הקשר שלו הוא המנהל, היחיד היודע את זהותו האמיתית. בין כותלי הכלא הוא נתקל בטיפוסים קשוחים, עובר חוויית ניסיון־התנקשות בשותפו לתא.

● **סידרה קומית: אצילות מחייבת (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הקומית הבריטית הנהדרת. המפגישה אצילה שירדה מנכסיה ברוכש נכסיה, שהוא בעל רשת סופרמרקטים.

● **מותחן: בדש על הגג (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** תחת הכותרת ספרי הריהיטים, פרק נוסף בסידרת עלילותיו של בלש יוצא־דופן, שהיה בעבר מתכנת־מחשבים.

יום ראשון 23. 5

● **סידרה טלוויזיה: בית קטן בערבה (5.40 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** נילס אולסון יוצא לעבוד כסוכן־נוסע אחרי מריבה משפחתית. בדרכו הוא פוגש בבעלת אכסנייה, ובין השניים נרקם סיפור אהבה, המסכן את חייו של נילס.

● **סידרת טלוויזיה: דאלאס (9.35 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק שני בתת־סידרה סוף ה־דרך. במהלך חתונתה של לוסי מתרחשים אירועים המטביעים חותם עמוק על המוזמנים.

● **מותחן: לא יאומן כי יסופר (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סיר ג׳ון מיילס מופיע בתפקיד ויליאם פרקינס, עורך־דין שקט ומכובד, רדוף סיוטים של התעללויות אלימות מימי בית־הספר. העבר שב והופך למציאות מחרידה, כאשר זר מים יוצאים המושבעים להתייעצות ומודיעים בסיומה את החלטתם — הרשעה או זיכוי.

יום שבת 22. 5

● **פלאי אדם וטבע: לא יאומן (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** תופעות מדהימות, אשר לעתים אף אינן מתקבלות על הדעת, מתרחשות במציאות ומוצגות לפני קהל צופים באולפן־טלוויזיה אמריקאי ולפנינו. המפיק, אלן לנדסברג, גם מזמין בסוף התוכנית כל מי שנתקל בתופעה מוזרה ראוייה לציון לכתוב אליו.

יום ראשון 23. 5

● **מישדר דוקומנטרי: עולם חדש (6.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה דוקומנטרית על חיות בטבע. בכל פרק, כתבה מצולמת על חיה מיערות אפריקה, אסיה או אמריקה.

יום שני 24. 5

● **סידרה לילדים: סיפורים מן העולם (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר ערבית).** סיפורים מאויירים ממיטב ספרות־הילדים בעולם, כגון היפהפיה הנרדמת, שילגה ושיבעה הגמדים, כיפה־אדומה, היידי בת־ההרים ועוד.

● **סידרת מתח: הארט ואשתו (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** פרקים חדשים בסידרת־המתח המשעשעת, החוזרת השבוע אל המסך הקטן, עם רוברט וגנר וסטפני פאוורס.

יום שלישי 25. 5

● **סידרת אנימציה: אנשי־המאדים (5.50 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 20 דקות, מדבר אנגלית).** הרפתקה הנותנת דרור לדמיונם של ציירי־האנימציות, על התרחשויות בחלל בין אנשי המאדים ובין תושבי כוכבי־לכת אחרים.

● **סידרת־מתח: החדר החשוך (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סיפורי־מתח מעולים מעובדים לטלוויזיה.

מילס: לא ייאמן כי יסופר
יום ראשון, שעה 10.50

יום שלישי 25. 5

● **סידרה קומית: רודה (8.03 — שידור בצבע, אנגלית ברוקלינית).** רודה עורכת מסיבה בלתי־נשכחת בערב ראש־השנה עם נופך פורימי מטורף. היא מחליטה לערוך את המסיבה כדי שלא לחוג את ערב־החג בגפה. כאשר מודיע לה ג׳ו שיש לו תוכניות אחרות לאותו הערב, מזמינה רודה כמה אורחים יוצאי־דופן להשתתף עמה בשימחה.

● **תעודה: המגיפה השקטה (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט המצביע על הטיפול הלקוי בחולי מחלת „אלצהיימר", מחלה המעקרת את המוח ופוגעת בקשישים.

● **סרט טלוויזיה: אביר בכחול (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סיפורו של קצין־משטרה, הנמצא בין הפטיש ובין הסדן. אהבה לאשה יפהפיה מול קאריירה מיקצועית מבטיחה. בתפקידים הראשיים: ויליאם הולדן ולי רמיק.

יום שני 24. 5

● **סידרת טלוויזיה: הטירה המכושפת (5.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק חיי קסם, שהוא פרק נוסף בסידרה המבוססת על סיפרה המעולה של אדית נסבית. בפרק זה הטבעת ממשיכה לגרום צרות לכל ה־אוחזים בה, והילדים מתקשים להבין את סודה.

● **סידרת טלוויזיה: אופנהיימר (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הבריטית המעולה, המספרת את חייו של אב׳ פצצת־האטום, ד״ר רוברט אופנהיימר, והעולם הסובב אותו.

יום חמישי 20. 5

● **בידור: לשיר בי־**

יום רביעי 19. 5

● **סידרה בידורית: ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ויולה פני (פיליס דיילר) מפקחת־מיסים, עולה לסיפון כדי לעבור על ספרי־נישומים. היא מתאהבת בקפטן סטובינג, עד שהיא מגלה משהו בספרים, הגורם לה לפקפק ביושרו. כוכבת טלוויזיה יפה (ג׳וי דהויט) יוצאת לשיט בחברת בנה. היא קנאית לפרטיותה ומגלה שכחב עיתון שעוריות עלה על עיקבותיה. היא מגייסת את דוק כדי לשמור על סודה מפני הכתב החטטן.

● **סרט קולנוע: אדם ללא כוכב (10.05 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** מערבון קלאסי של הבימאי קינג וידור. הגיבור הוא אקדוחן ותיק, איש המרחבים הפתוחים הנודד מערבה. בכל פעם, כאשר המרחבים נסגרים על־ידי גדרות־התיל של החברה, הוא ממשיך בדרכו. הוא מגיע לעיירה שבה בעלי העדרים הקטנים מנסים למנוע את הקמת הגדרות. למרות שינאתו לעיקרון הגדרות, ניצב האיש בסופו של דבר לצד האיכרים ומגן עליהם מפני סכנת בירוני בעלי־העדרים. הנמשל של סרט זה הוא „ציד המכשפות" של הסנטור מקארתי, בראשית שנות ה־50׳. בתפקיד הראשי מופיע קירק דאגלס ולצידו ריצ׳ארד בון, ג׳ין קריין ואחרים.

יום חמישי 20. 5

● **בידור: לשיר בי־**

לקראת שידור: הספורט הזוביב על הגבר

ביום שישי (28.5) יזכרן בטלוויזיה סרט הקולנוע „הספורט החביב על הגבר", בכיכובו של רוק האדסון. הסרט הוא באמירה חריפה על פולחן הגבריות באמריקה שקדם לאופנה הפמיניסטית. האדסון

רוק האדסון
יום שישי (28.5)

מגלם את דמותו של מומחה לדיג שלא אחז מימיו חכה. לתדהמתו מתברר לו שמעבידו רשם אותו לתחרות דיג יוקרתית. כך הופך האיש לממל הקסם הגברי הכל־יכול, ונאלץ לעמוד במבצעים מביכים. שתי נערות שובבות עוקות ביחסי־ציבור של האירוע ומתגלות כבעלות כישרון. השחקניות הן: פולה פרנצפים ומאריה פאראשי.

דיעות

ממשלה זמנית

כשקראו עוברים ושבים את דכריו של בן־גוריון הגיבו: „זה ערפאת, זה של פת"ח, זה בטח אבנרי!"

פלקאט תמים שעיצב הגרפיקאי דוד („טרטה") טרטקובר ערור את רוגזם של עוברים ושבים בתל־אביב׳ הפלקאט שהיה תלוי על עץ מול קפה כסית ברחוב דיזנגוף, חד־זיק שם מעמד שעות ספורות בלבד. הוא נתלש ונקרע בחמת־זעם על־ידי האנשים שהתקהלו סביבו.

היה זה מינשר שנוסח על־ידי דוד בן־גוריון, ופנה אל תושבי המדינה הצעירה שאך זה קמה. בן־גוריון עמד אז בראש הממשלה הזמנית, שהוקמה בה׳ באייר תש"ח ופעלה עד הבחירות לכנסת הראשונה, ש־נערכו בינואר 1949.

טרטה החליט להדפיס את פנייתו של בן־גוריון אל העם, כי רצה להזכיר את הערכים שבשמם קמה המדינה, איך ראו אותה מקימיה. תגובתם של האנשים שנקבצו סביב הפלקאט חשפה את פרצופו של ה־ישראלי המצוי 34 שנים בלבד מאו־חר יותר.

בכותרת הכרזה היה כתוב:

מדינת ישראל
הממשלה הזמנית

אל כל תושבי מדינת ישראל

בשורה התחתונה נאמר: „הוטלנו לתוך מלחמה אכזרית. אך נזכור: בתוך תחומי מדינתנו יוסיפו לחיות אזרחי בני העם הערבי — ולרבים מהם לזרא המלחמה הזאת. את זכו־יותיהם, זכויות אזרח שוות, מצווים אנו לקיים."

בתחתית הפלקט באותיות קטנ־טנות, הופיע התאריך: ה׳ באייר תש"ח, 14.5.1948.

יש מהפכה! אנשים שעברו בקרבת מקום נעצרו למראה הכו־תרת — „הממשלה הזמנית" — ש־בלטה באותיות של קידוש־לבנה. כמעט כולם נעלבו.

גברת מגונדרת כבת 40 הרימה קולה: „זה בטח של״י, רק לשל״י יש כזה סיגנון. הם מדברים כאן כרגיל על להחזיר שטחים בלי להי־לחם על זה."

„זה מרגיז אותי הפלקאט הזה. אני אשרוף אותו!" התלהטה אשה אחרת והושיטה יד לעבר הפלקאט, מנסה לתלוש אותו מעל העץ. איש חבוש כיפה הוציא עט ומחלק את המילים „ממשלה זמנית". „מספיק כבר, תהיו מדינה נורמלית. יש כאן הכנה לדיקטטורה!"

„מה זה צריך להיות, יש מהפ־כה?" שאל תלמיד־תיכון. „הממ־שלה הזמנית הזאת קוראת למה־פכה חברתית. היא פירסמה את הפ־לקט הזה," אמר עובר־אורח, שהציג עצמו כמהגר חדש מברית־המועצות. „אבל הם פחדנים, האנשים האלה, למה הם לא אומרים מי הם?"

„הם רוצים לתת לערבים את הזכויות שלהם. זה בטח השמאלנים כתבו את זה," צעקה נערה בתל־בושת פאנקיסטית.

„הכי מצחיק שהם החליטו על עצמם שהם הממשלה זמנית. גם אני יכולה להחליט שאני ממשלה זמ־נית," אמר סימה פרץ מאשדוד. חיילת שהתקרבה להתקהלות אמ־רה: „אני חותמת על כל דבר שהוא נגד הליכוד." היא קראה את תוכן הפלקאט עד שהגיעה למישפט המדבר על ערביי הארץ. כאן התפרצה בכעס: „אני לא מעוניינת שהם יהיו איתי. אני נגד המישפט האחרון. מצידי, הם יכולים ללכת.."

צעירים בדיזנגוף קוראים וקורעים את הכרזה
„זה בטח השמאלנים!"

למה ממשלה זמנית?" צעק מישל חדד מיפו. „בגין, כפרה עליך, „ש־יהיה לנו בריא!" הגן על כבודה של ממשלתו.

אשכנזיות עם בדווים. ה־מישפט שהרגיז את כולם היה זה שדיבר על זכויות האזרחים הער־בים. „הפלקאט הזה מזכיר לי את ערפאת. גם הוא אמר: ‚ידינו מוש־טות לשלום׳. זה בטח אורי אבנרי, הפת"ח־ניק הזה. הוא יביא לנו את פת"ח לתל־אביב."

מוני יקים, שנמנה בזמנו עם ה־פנתרים השחורים, חולל מהומה־זוטא ליד העץ. „פלקאט כזה עולה לפחות 1000 שקל. אני בטוח שאיזה אשכנזי כתב את זה. רק לאשכנזים יש כסף לבזבז על דברים כאלה".

מול כסית התחיל להתפתח ויכוח פוליטי סוער: „האשכנזים המ־וונים הם שמים מודעות בדיזנגוף במקום ללכת לשכונות," אמר אחד. „זה פלקאט של פחדנים. מאוד מ־עורפל ולא ברור. את המלה ‚ער־בים׳ צריך למחוק," הפליט־התחכם אחר. „מי זה טרטקובר? זה שם של ספרדי? זה שם של אשכנזי שאין לו מה לעשות," קבע איש עם סל־קניות בידו. „ראיתי בנוייבה א־שכנזיות עם בדווים," צעק ונופף באצבע מאיימת דתי עם פיאות.

„זה פלקאט מרגיז, אני אקרע אותו," צעק מישהו מבין המתגו־דדים. שני נערים התנפלו על הכרזה וקרעו אותה. רק צנחן צעיר במדים ניסה לעצור בעדם וקרא: „מה אתם רוצים? זה מיסמך היסטורי. זה כרוז איתנטי מ־48, שכתב אותו בן־גוריון.

הקהל המשתולל לא הניח לו ל־סיים את דבריו. הוא נדחף הצידה הפלקאט צנח מיותם וקרוע על ה־ריצפה.

TASTE OF SZE-CHUAN
המסעדה הסינית סצ'ואנית
בכפר שמריהו
טלפון להזמנות
052 - 70448

כך כותבים עלינו...

טעם המן

„טעם סצ׳ואן", כפר־שמריהו, המרכז המסחרי הישן.

מנוהלת כהלכה, המסעדה הזו. יד פטרונים איתנה שלטת בנעשה בה. זה ניכר בספר ההזמנות הממולא בקפידה רס"רית, ביעילותם של המלצרים ובחשבון הממוחשב, המוגש בליווייתשוקולד במנטה, להמתיקו.

יום ראשון במקומותינו איננו יום־יציאות מוכתר ובכל זאת, כאשר באנו לכאן בלא שהבטחנו שולחן מראש, התקשתה מדלן לאתר לנו מקום פנוי. מי היא מדלן? בלגית תוססת שאינה מניחה לשנים החולפות להתעמר בה. פעם היתה בעלת מסעדת באבן־גבירול וכעת היא מכהנת כמארחת למען בעליה הצעירים של סצ׳ואן. עצם נוכחותה ההדורה משווה לאחר הזה „קלאסה". „קלאסה", בכלל, היא מחכוונותיה של סצ׳ואן. למה אני מתכוון? לציבור הלקוחות, למשל. הלקוחות שגדשו את שני אולמות האוכל באים, על פי חזותם, מקרב האוכלוסיה הקוסמופוליטית של כפר־שמריהו והרצליה־פיתוח. זה ציבור אמיד, רב־לשוני ולבוש בקפידה. לגברים עור שזוף של מגרש טניס או אדמומית של סקוץ׳־ויסקי בלחייהם. הנשים שטוחות בטן וגבוהות מן הממוצע הארצי. יש; בהחלט יש, פיסיונומיה של אנשים עשירים. גם מערכת היחסים שבין בעל המסעדה ללקוחותיו דאויה להערה: אין זו הדרך המהתלת־חברמנית שבה פונים בעלי הפאבים אל הישראלי הדיגיטלי, אף לא ישירותם הגסה של מלצרי מסעדות הפועלים או הפואטיקה המחרוננת („אחמד, חשים אחד לבן על־הכיפק בשביל שמיל!") של הסטקיות — אלא משהו אחר, מעין מזימה מעודנת. הצפה באוויר הממוזג. פה, ככמסעדות צמרת בודדות אחרות, שורר חוק הפרכוס ההדדי, לאמור: האורחים מאצילים יוקרה על המסעדה ואילו בעל העסק מאותת זיהוי לטובי לקוחותיו ובכך מעניק להם את ההכרה שהם, אף הם, נמנים עם חוג מאצילי היוקרה.

אכילה
ירון לונדון

החפאורה, תודה לאל, נטולת רכיבים „סיניים" המציינים בדרך־כלל מסעדות סיניות אצלנו, ולא רק אצלנו. אני מתכוון, למשל, לנברשות העין האדומות או לציורי הדרקונים מזרי־האש המצוירים על זרדי־במבוק. או לאותו עיטור עין המתפתל על הקירות. את העיטור הזה, אגב, יחסתי, עד לפלישה הסינית, ללוחמיו של ניקאנור משום שהופיע תמיד על אמרות חצאיותיהם של הלוחמים. היוונים הרעים בהצגות חנוכה בביה"ס שלי. זה, ובכן, מה שאין.

מה יש? ציורי שמן של סוריאליסט ישראלי זוועתי מצוי ומכיר, המוצגים כאן למכירה לטובת ארגון צדקה כלשהו, צמחיה יפה (פילדנדרום, אם אינני טועה) ותאורה שהיא אינטימית, מחד גיסא, ובהירה דיה כדי למנוע את נעיצת מקלות האכילה לתוך נחיריך, מאידך.

עד שאני ממתין לשולחן, התעניינתי בתנאי עבודתם ובמקורות גיוסם של מלוכסני העיניים. אז אם אתם מעוניינים בהיבט הסוציולוגי של המסעדנות הסינית בישראל, הנה כמה פרטים: המלצרים מיובאים מהונג־קונג והטבחים מתאילנד. אלה ואלה סינים המה, אולם יחסי אחווה לא שוררים ביניהם. בתאילנד שוכנת הקהילה הסינית הגדולה ביותר מחוץ לגבולות המכורה — חמישה וחצי מיליונים. נכון לשעה זו שעת נעילת המהדורה האחרונה של האנציקלופדיה העברית. מעמדו הכלכלי של טבח סיני טוב לאין שיעור מזה של עמיתו העזתי: הוא משתכר למעלה מאלף דולר לחודש. פלוס מעון צנוע פלוס ביגוד פלוס דמי־מסע לארצו, אחת לשנתיים. כאשר התיישבנו, סוף סוף, לשולחן התברר לנו שהם שווים כל פרוטה.

ארבעה היינו ופתחנו במרק עוף ודגן ובמרק דגים. הראשון היה מתוק מדי לטעמי, והזכיר יתר על המידה גרגרי תירס הנשאבים מקופסה. השני היה מצוין. בתוך הקונסומה הטהור שטו פתיתי דג למכביר ואיזו גולה לבנה מסתורית. הגולה, כך העליתי בחקירתי, אינה אלא ביצת שליו ששימשה גם במאכל אחר, אשר יופיע על שולחננו במועד מאוחר יותר. אולם עכשיו הונחה על שולחננו צלחת ענקית, מהממת, ובה מגוון עשיר של הבשילים. ממרכז הצלחת התנשאה ציפור שפיסל הטבח מפלחי תפוח וצנון. הוא אהב את אומנותו, הטבח הזה, אם בהוך לחץ עבודתו טרח לקשט כך את הצלחת. יופי. אמנה את התבשילים אחד לאחד: היו שם כופתיות עשויות מתערובת של בשר ערוף וחסילונים, והם היו רכות ונימוחות. היו ספרי־ריבס מותקנים בשני אופנים: מתוקים וחריפים. אלה ואלה היו מדושני בשר וטעימים להפליא. היו סהרוני בצק ממולאים בשר (דים־סאם, כך מכונה משפחת הממולאים הסינית, אם אינני טועה) והיו חסילונים בשומשום והיו פיסות זעירות של בשר חזיר משופדות על קיסמים והיו מחמצים נפלאים עשויים, אני מנחש, ביין כלשהו. כאשר התיישבנו, סוף לתשבחות מאליפות, זולת הסהרונים שהיו לטעמי נוקשים מדי. פרט קטן.

בתכונה היינו עושים לוא הסתפקנו במנת מלכים. זו, אולם רעבתנותנו המגונה גררה אותנו למנות הבאות. את בתנו הקטנה פיתינו בעוף חמוץ־מתוק ותיפת. נגסתי מצלחתה וראיתי כי טוב. טוב מאוד. הכת הגדולה קיבלה מנת ביצי שליו קלופות. מתברר שיש בארץ מי שמגדל שלווים לבשר ומוכר את ביצי השליו למסעדות סיניות. טעם הביצים מוזר ואיני מסוגל לקבוע עמדה נחרצת כלפיו. כדאי לנסות. אני עשיתי שפטים בפילה בקר עם ליצ׳י, אותם פירות סיניים מבושמים. איכות הבשר מצוינת, המנה גדולה (אני נוטה להדגיש מעלה זו שמבקרי מסעדות אחרים, אנינים ממני, נוטים להזניחה. אני גורס זיקה בין תמחיר לכמות) והתיבול, מינון נכון של חריפות הפלפל ובושם הליצ׳י, היה נהדר. רעייתי, אשה מנומסת בדרך כלל, לא טיפלה מעדנות בשרצים שבצלחתה (חסילונים בנוסח סצ׳ואן) וכילתה אותם בטרם הספקתי לשנן באוזניה פתגם סיני עתיק, על אודות המתינות.

לסיום: בננה בלהבות. בסדר.

מחזור העסקה, שכללה גם כמה בקבוקי משקה קל, כוס יין מקומי ושני ספלי קפה: אלף ושלש מאות שקל הכוללים גם את דמי השירות שהענקנו. ללא היסוס. מקום טוב.

ירון לונדון „העיר" 16.4.82

פרס ראשון במרתון מחול אירובי
כרטיס טיסה
לרנפול׳ אינליה מחנת:
סביב כל העולם

אליהו בן־אלישר:

„פוליטיקה? לא על חשבון חוץ־וביטחון!"

ששת הקציניים של תנועת שלום־עכשיו ביקשו להו־פיע לפני ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, ולדווח על חריגים שהתגלו לעיניהם בעת שרותם במילואים. יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון, ח"כ אליהו בן־אלישר, סירב לקבל אותם. שאלתי אותו:

● למה לא הסכמת לקבל את אנשי שלום־עכשיו?

לא מתקבל על הדעת שאדם המשרת במילואים יעשה מסיבת־עתונאים, או אפילו ידבר עם אשתו על מה ש־קורה בצבא. היום זה מתחיל בחריגים, מחר זה ימשיך עם דיווח על אמצעי לחימה. אין לדעת איפה זה ייגמר. מי שמשרת במילואים חייב בסודיות. ברגע שהייתי נפגש עם אנשי שלום־עכשיו, הייתי נותן הכשר לנהל בלתי־תקין של גילוי סודות.

● אילולא ערכו מסיבת־עיתונאים, היית נפגש איתם?

לוא היו רוצים להתקבל על־ידי למה לא? אני מקבל המון אנשים.

● הם ביקשו להופיע לפני הוועדה, לא להת־קבל עליידך באופן פרטי.

ממתי אזרחים יכולים להופיע לפני ועדת־החוץ־וה־ביטחון?

● לא מעניין אותך, כיושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון, מה שיש להם להגיד?

בהחלט מעניין. אילו היו רציניים, היו פועלים בצינו־רות המוסמכים. אבל הם רצים על אפקטים פוליטיים. פוליטיקה? בבקשה! אבל לא על חשבון ועדת החוץ־והביטחון.

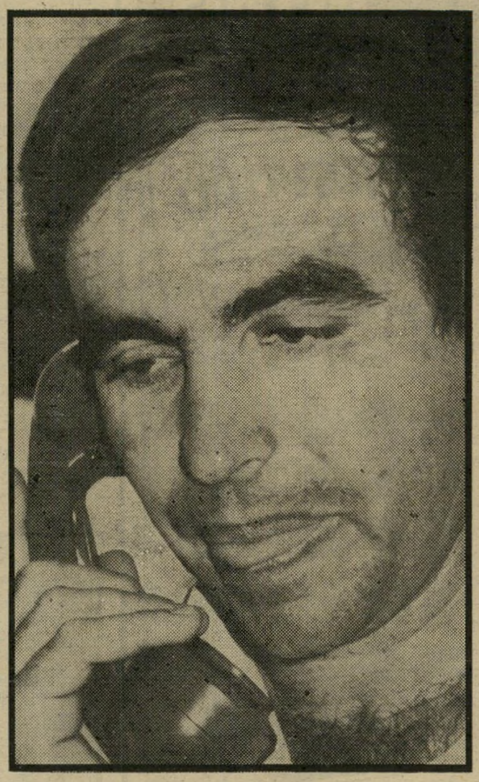

יוסי גולדברג:

„צריך מילחמה כדי להרחיק את הגבול!"

יוסי גולדברג, ראש־המועצה של מטולה, צעיר־ליכוד טיפוסי, יושב לו בבית־המועצה המחודש. המיבנה היפה־פה מזכיר מיבנים של מועצות או עיירות בגדה המע־רבית. הפקידה שלו מספרת שהבניין משוחזר. חלונות עץ לאורך התיקרה, מחמסד עד לטפחות, קירות לב־נים — יופי של מקום.

גולדברג משתוקק למילחמה. שאלתי אותו:

● ביקשת מאריק שרון שיתערב בלבנון?

ועוד איך! שאנחנו נשב פה עם הילדים שלנו במיק־לטים? הרי אין לזה סוף.

● אמרו לי שביקשת מראש־הממשלה למ־נוע מילחמה. איך זה מסתדר עם מה שביקשת מאריק שרון?

ביקשתי למנוע מילחמה? אף פעם לא! להיפך, אני חושב שצריך מילחמה, כדי להרחיק את הגבול פעם אחת ולתמיד.

● בקריית־שמונה אמרו לי שפוחדים מי־מילחמה.

בקריית־שמונה פוחדים, במטולה לא. צריך פעם אחת ולתמיד לפתור את בעיית הקטיושות ולהחליט: או הם או אנחנו, ביחד זה לא יילך. צריך למחוק את אש"ף אחת ולתמיד.

● מדוע אין איש ברחובות מטולה?

כי כולם בשדות. פה לא הפסיקו לעבוד אפילו לרגע אחד — קטיושות או לא קטיושות, תושבי מטולה עוב־דים. עוד מעט מגיעה עונת־התיירות, עונת־הנופש. אני רוצה להפוך את מטולה לעיירת־נופש, אני רוצה שיבואו אלינו מכל הארץ, כדי ליהנות מהנוף ומהאוויר ומהשקט.

אבל בשביל זה צריך שיהיה שקט מכיוון הלבנון עוד לפני העונה. אני דורש מהממשלה לפתור את בעיית ה־פלסטינים בגבול.

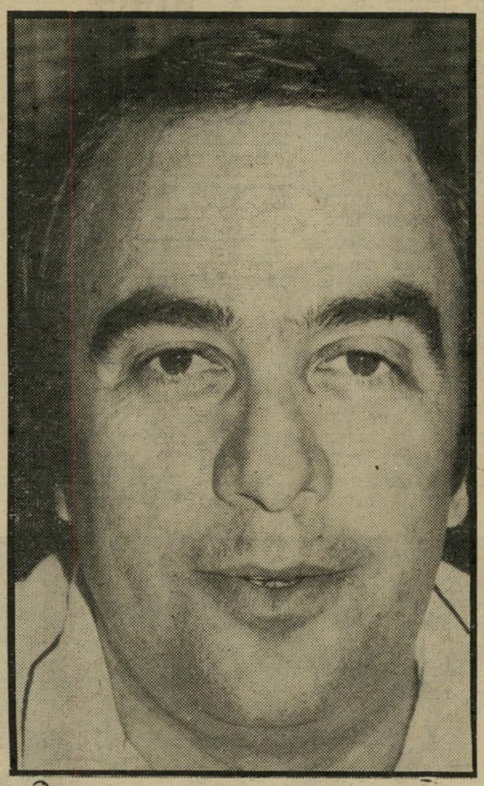

גדעון בריקמן:

„הפירוד מ„בנק לאומי" לא יהרוס אותנו!"

אחד מסיפורי השבוע בעולם־הפירסום הוא סיפורה של חברת־הפירסום הגדולה טל ארויו, שנגטשה על־ידי „בנק לאומי", ששכר את שרותיה של חברת־פיר־סום אחרת. „בנק לאומי" היה אחד הלקוחות החשו־בים ביותר של חברת טל ארויו — אם לא החשוב שבהם. ביקשתי לדבר עם גידעון בריקמן, אחד מבעלי־החברה, ושאלתי אותו:

● מדוע עזב „בנק לאומי" את „טל ארויו"?

בנק לאומי היה לקוח של החברה במשך 25 שנים. אני חושב שזה זמן ארוך מאוד, וכנראה שמיצינו את כל מה שניתן למצות האחד מהשני.

● השמועות אומרות כי הפירוד נעשה בצור־רה מכוערת.

שקר וכזב. הלוואי שכל לקוח יעזוב חברת־פירסום בצורה כל־כך מכובדת, כמו שעזב אותנו בנק לאומי. האיש האחראי על הפירסום בבנק בא אלינו ואמר, שהוא רוצה לעבור לחברה אחרת. לנו לא היתה התנגדות, מכיוון שהיה ברור לנו שהבנק זקוק לריענון בפירסום.

● כמה תפסידו?

25% מהתקציב שלנו היו של הבנק.

● מדובר בכסף רב. כיצד תתגברו על ה־חור בתקציב?

עזיבת הבנק לא היתה מהיום למחר. בשנתיים האח־רונות הכנו את עצמנו לאפשרות שהבנק יעזוב. כבר היום קיבלנו שלוש חברות־ענק, שאנחנו נעשה להן את הפירסום. כך שלא נסבול מחור בכיס.

עוזי בורשטיין:

„המפלגה הקומוניסטית אינה אובייקטיבית!"

דובר רק"ח עוזי בורשטיין היה במסיבה כשהפתעתי אותו וטילפנתי. „החבר עוזי, טלפון," שמעתי קול של אשה קורא לו. ביקשתי לשמוע מעוזי בורשטיין מהי עמדתה של המיפלגה הקומוניסטית הישראלית במשבר איי־פוקלנד.

● מה חושבים הקומוניסטים הישראליים על משבר איי פוקלנד?

אנחנו חושבים שבעניין זה צריך לבצע את החלטת האו"ם על דה־קולוניזציה של איי־פוקלנד. כלומר, שהאיים הם אדמה ארגנטינית.

● אתם מתייצבים לצידה של ממשלת הקולונלים הימנית של ארגנטינה?

אנחנו נגד יצירה של עובדות מוגמרות ושימוש בכוח. ובעניין הזה אנחנו לא מצדדים לא באנגליה ולא בארגנטינה.

● אתם נוקטים עמדה אובייקטיבית.

לא, המיפלגה הקומוניסטית אינה אובייקטיבית. אנחנו יודעים שהמישטרים בשתי הארצות מנוגדים לאינטרסים של העמים היושבים בתוכם. ברור לנו, שמשבר איי־פוקלנד בה כדי להסיח את דעת העם הארגנטיני מבעיות המישטר ואת דעת העם בבריטניה מבעיות כלכלה חמורות. אבל למרות שאנחנו נגד שני המישטרים — גם בארגנטינה וגם בבריטניה — אנחנו בוודאי נגד הקולוניאליזם.

זאב אקשטיין:

„אין לי מה להגיד לעיתונות!"

אחד מגיבורי פרשת קסטנר הוא זאב אקשטיין, האיש שלחץ על ההדק. ביקשתי לדבר איתו ולשאול אותו כמה שאלות על הפרשה. טילפנתי לביתו בירושלים, אך לפני שהספקתי להגיד את שמי הוא אמר לי:

אני לא מעוניין לדבר איתך.

● אני רוצה לשאול אותך כמה שאלות...

אני לא מעוניין לדבר עם העיתונות, או עם אף אחד אחר בנושא הזה.

● האם אתה צופה בתוכנית המזוויזיה.

אין לי מה להגיד לך או לאף אחד אחר. אם הייתי רוצה לדבר, הייתי אומר את מה שיש לי לומר לטלוויזיה.

אבי אתגר:

„אף אחד לא מוכן לסלוח לכישרון!"

סיפור השבוע שייך ללא ספק לקריין הפופולרי של רשת־גימל, אבי אתגר, האיש שהעלה את הרשת על המפה. מזה שבוע שקולו העמוק של אתגר לא נשמע מעל גלי־האתר, לפחות לא בתוכניתו הפופולרית „מה, כבר תשע"?

בתחילה חשבתי שהאיש יצא לחופשה, אך ציפור קטנה לחשה לי שאבי אתגר הושעה מהגשת התוכנית. טילפנתי לאתגר והוא סירב למסור לי אינפורמציה. אתגר אוהב מאוד את תוכניתו, והוא חשש שכל מילה מיותרת שיגיד לי תעלה לו בהשעייה נוספת. חשש קצת מוזר לאור העובדה שהאיש הוא ללא ספק הסופר־סטאר של הרדיו.

נאלצתי להשתמש במקורותי, וכך נודע לי כי האיש המגיש את התוכנית הפופולרית ביותר של רשת גימל לא הופיע לשידור שבו היה אמור לשמש כקריין־רצף של רשת אלף. אותם מקורות סיפרו לי כי אתגר סובל סבל רב מהעובדה שהוא נאלץ לעשות עבודות קטנות ולא חשובות. התוכנית שלו, סופר לי, משודרת במשך שעתיים, אך בהכנתה עובד אתגר שלוש שעות נוספות. ובנוסף נאלץ לעשות עבודות נוספות של קריינים מתחילים או קרייני־רצף.

טילפנתי שוב לאתגר ושאלתי:

● איך אתה מרגיש אחרי השעייתך?

יותר מכל דבר אחר אני מרגיש נפגע. ההצלחה של התוכנית היתה תולדה של המאמץ שהשקעתי בה, גם ביוזמה, גם בהפקה וגם בהגשה. עשיתי בתוכנית הזאת דברים לא נורמליים: הבאתי אמנים לבתי־חולים, אירגנתי הסעות לחיילים, אירגנתי בימות־בידור בשש ערים לא מרכזיות, עבדתי על זה חודשיים יומם ולילה, בלי לקבל אף פרוטה נוספת.

אבל את זה לא זוכרים לי. פעם אחת לא הגעתי לשידור שלא נכתב אצלי בלוח וזה יכול לקרות, אז משעים אותי. אני חושב שההשעייה לא פגעה רק בי, היא פגעה בכל הרשת. כשתוכנית טובה זה מביא יוקרה, לא רק לי, אלא לכל הרשת. אם זו היתה תחנה מיסחרית לא היו מפטרים אותי.

● כיצד לדעתך היה צריך לנהוג בך?

אני לא אומר שאני לא צריך להיענש, אבל יש דרכים אחרות. לדעתי, זה סתם עניין קנטרני. איך אמר לי מישהו ברדיו: לכישרון אין אף אחד המוכן לסלוח.

● אתה סבור כי ההשעייה נובעת מקינאה?

קשה לומר, אולי. מתוך עשר מילים שכותבים על הרדיו חמש מילים הן עלי. הדברים שאני עושה יוצרים כותרות, אני חושב שיש אנשים שלא אוהבים את העניין.

ההסתדרות צינזרה את התימנים ✶ דן אלמגור כמעט פרש ✶ התעלפות בקולוסיאום ✶ בסביון גובים בכניסה למסיבה תשלום

האשכנזים שולטים בעסק

שיגדה נערה במיני הרוקדת לבדה, ללא בן זוג, הוא מראה שכיח בקולוסיאום. למרות דמי הכניסה הגבוהים מלא המקום בני־נוער.

„בשלב מסויים של החזרות ל־הצגה ילדי הכרך, כמעט פרשתי מן ההפקה ואפילו סירבתי ששמי יופיע בתוכניה", סיפר לי הפיזמונאי **דן אל־מגור**, שכתב את ההצגה לפי הזמנת מחלקת התרבות של ההסתדרות.

„עסקני ההסתדרות התימנים, חבר־הכנ־סת **יהודה חשאי** וממלא מקום מזכ"ל ההסתדרות, **ישראל קיסר**, הפעילו עלי לחצים אדירים, כדי שלא אשתמש ב־מיסמכים אותנטיים אודות התימנים, שאו־תם רציתי לשלב בין הפיזמונים. העסקנים חששו — כך טענו — שהסיפורים ילבו את הפער העדתי, וביקשו ממני לא ללכת עד הסוף."

כתוצאה מהתערבות העסקנים גולדה הצגת שמאלץ שיטחית, שאינה מתמודדת עם הבעיה, שאותה כתבו וביימו אשכ־זים בלבד — דן אלמגור, הבימאי **יעקב אגמון** והמלחין **אלדד שרים**. מופע־ההווי, המבוסס על פיזמונים בלבד, אינו מצליח להחזיר ליוצאי־תימן את כבודם האבוד, כפי שהוא מתיימר.

בהצגת־הבכורה השבוע היטיב להגדיר אותה הפיזמונאי **חיים חפר**. כששאלתי אותו מה דעתו, ענה לי: „לא מוצא חן בעיני. יש כאן 10% אמת."

כששאלתי את **דן בן־אמוץ** לדעתו ענה לי: „זה לציטוט? לא רוצה לומר לך מה אני חושב, כי יעקב אגמון, מפיק ההצגה, הוא חבר שלי."

חבר־הכנסת יהודה חשאי ענה: „אני משותק." חברת־הכנסת **שושנה ארבלי אלמוזנינו** אמרה: „נחמד וקליל". כמוה גם חברת־הכנסת **גאולה כהן** וראש־האופוזיציה **שמעון פרס**. בהפסקה ראי־תי את פרס לוחץ ידו של תימני זקן ונחמד ומשוחח איתו בהתלהבות. כש־שאלתי בסקרנותי את פרס מי האיש, ענה לי? „את יודעת? אני באמת לא יודע". אחר־כך הסתבר לי שאותו תימני נחמד הוא אביה של **דינה גולן**, המשחקת בהצגה.

התימניה הגיזעית, השחקנית **יונה עמרי**, באה עם בעלה, הקברניט האש־כנזי **אורי יפה**, שהיה אמור לטוס שעה אחרי ההצגה והספיק לספר את הבדיחה הבאה: „הבעיה של טיסות השבת באל־על נפתרה. הוותיקן קנה את השבת, לא צריך אם כך למכור את החברה".

יומולדת לרחלי שחקני ההצגה **ילדי הכרך** מרימים אל על את השחקנית רחלי חיים, שחגגה את יום הולדתה בערב־הבכורה. מימין לשמאל: הזמרת דינה גולן, נתן עוקב, ניסים גרמה ועדנה גורן.

ריקוד בתחתונים בלבד

„אני מנסה לשקם את עצמי. סיום האהבה שלי עם הרוזנת כריסטינה פאר־לוצ'י הייתה לסיומה. מצבה של הרוזנת קשה מאוד. היא גוססת, אנחנו משוחחים יום־יום בטלפון ואני מנסה לעודד את רוחה. אני תותח קליניקה חדשה לרפואת עיניים בארץ ומקווה שהפאציינטים הר־בים שהיו לי יחזרו אלי. כל עסקי התי־מוטטו בעיקבות פרשת האהבה שלי עם

פרס בכל מקום יושב־ראש האופוזיציה, שימעון פרס, נכנס אל מאחורי הקלעים של ההצגה **ילדי הכרך**, כדי ללחוץ את ידיהם של השחקנים. כאן הוא נראה עם הזמר ניסים גרמה, המשתתף בהצגה.

אבא ובת הזמרת עדנה גורן זוכה לחיבוק מאביה ניסים, שהיה מדריך בנוער־העובד. עדנה שבעבר היתה זמרת ג'ז ידועה מאוד, חזרה לבימה אחרי היעדרות של כמה שנים. באמצע: צופה בשניים, השחקנית רחלי חיים.

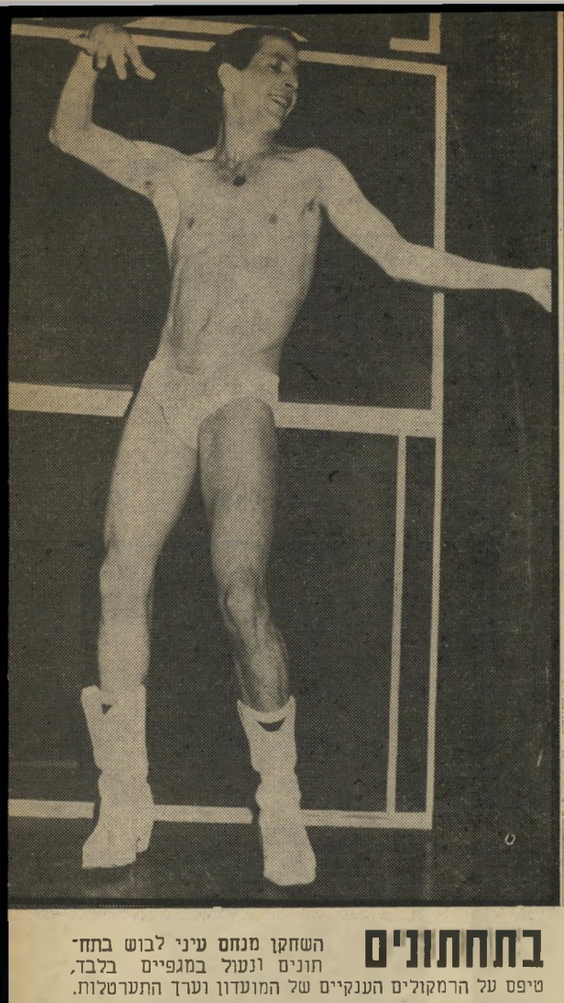

הרוזנת," פתח לפני את סגור ליבו רופא־השיניים הצעיר והחביב ד"ר **עמי ויז'־נסקי**, שפרשת אהבתו לרוזנת הסעירה את הארץ במשך כמה חודשים. את עמי, שדמותו רחוקה מאוד־מאוד מדמות הפלייבוי, שאותה הדביקו לו העיתונים, פגשתי השבוע בקולוסיאום. את נוכחותו שם הסביר בכך שהוא פשוט החבר הכי טוב של בעל המקום, **סמי הירש**, ולכן הוא בא לבלות קצת בחברתו.

לקולוסיאום הלכתי באחד מסיורי הלילה

התעלפות

נערה מתעלפת על רחבת־הריקודים בקולוסיאום, נישאת החוצה בזרועותיו של אחד הנוכחים במקום, שחש לעזרתה. בתחילה לא חשו הרוקדים במתעלפת, עד שניגש אליה עמי ויז'נסקי.

השבועים שלי, כדי לדווח לכם מה הולך שם בערב רגיל בהחלט. לשמות החשובים המפוצצים, שקישטו את ערבי־הפתיחה, אין זכר. המקום מלא עד אפס מקום בצעירים, האהובים לרקוד ומשלמים תמורת אהבתם במיטב כספם. את ההצגה לאותו ערב סיפק השחקן **מנחם עיני**, שכטוב ליבו ביין הפשיל את מכנסיו, טיפס למרומי הרמקולים הענקיים ורקד ריקודים אירוטיים, כשהוא לבוש בתחתוניו בלבד.

לפתע הבחנתי שהצעירה ששוחחה עם עמי ויז'נסקי התעלפה ליד הרמקולים והשתטחה במלוא גופה ארצה. האנשים סביבה לא קלטו לרגע כי האשה המוטלת על הריצפה התעלפה, וחשבו שזו סתם הצגה — דבר שכיח במקומות כאלה — לכן עברו כמה דקות עד שהואיל מישהו להתייחס אליה. ויז'נסקי ניגש ראשון, הרים אותה מהריצפה, ובעזרת כמה גברים הוציא אותה לפינה, עד שהתאוששה.

בדרך החוצה הספקתי לראות בכניסה כמה טיפוסים מוזרים, בתספורות אה־לה גרייס ג'ונס ותילבושות יוצאות־דופן, מבקשים להיכנס. בעל המועדון הכניס אותם ללא תשלום. לשאלתי מה קורה כאן ענה לי סמי הירש: „אני משוגע על הטיפוסים האלה. הם נותנים את הצבע למקום שלי. הלוואי שיבואו כאלה 100 בכל ערב. אני לא רוצה מהם כסף, העיקר שיבואו." אז לתשומת ליבכם: מי שרוצה לחסוך 350 שקלים ולהיכנס לבלות בקולוסיאום. כל מה שעליו לעשות הוא לאפר את פניו בצורה מצחיקה, ללבוש בגדים משונים, להיראות מיוחד, ולבלות ערב מהנה חינם־אין־כסף.

פורטונה

הוא שמו של הסרט, שבו כיכבה לפני הרבה שנים אהובה גורן, שפרשה כליל מהמישחק. היום היא עובדת כאשת יחסי־ציבור בחברת קוסמטיקה ולא חושבת על מישחק.

בתחתונים

השחקן מנחם עיני לבוש בתחתונים ונעול במגפיים בלבד, טיפס על הרמקולים הענקיים של המועדון וערך התערטלות.

הרוזנת חולה

רופא־השיניים הצעיר עמי ויז'נסקי, שהתפרסם בעיקבות הרומן שלו עם הרוזנת כריסטינה פאולוצי', בא בגפו לקולוסיאום אחרי שנפרד מהרוזנת החולה. הוא מנסה להתאושש מביטול האירוסין.

אלמגור את אלמגור

הפיזמונאי דן אלמגור זוכה בחיבוק מהשחקנית גילה אלמגור (מימין) ויונה עטרי. למרות שמות המישפחה הזהים, אין קירבה מישפחתית בין גילה ודן.

רחלי חיים, שחגגה באותו היום את יום־הולדתה, מילמלה ללא הרף: „איפה הגברים? כולם הבטיחו לי שירימו אותי הערב". אל המקום הובאה עוגת יום־הולדת ורחלי נשארה לבד עם העוגה.

באותה מסיבה עליזה שמעתי קצת סיפורים על התימנים. סיפר לי דן אלמגור: „חברי־הכנסת התימני יהודה חשאי ואני שירתנו יחד בגדנ"ע, במחנה שיקמונה. באותו מחנה היו שני קצינים תימנים, סגן **מימון** ויהודה חשאי. באותה תקופה אמר בן־גוריון שהוא חולם על רמטכ"ל תימני. לכן, כשהיו מגיעים למחנה אורחים ותיירים, היו מייד מציגים לפניהם את שני התימנים. ליהודה חשאי נמאס העניין מהר מאוד, וכשהיה שומע את המישפט: ‚איפה הקצין התימני?' היה בורח ומסתתר מפני התיירים".

שחקני ההצגה סיפרו שהיו אשכנזים שעזבו את ההצגה ברוגז, באחת ההצגות הראשונות, באומרם: „כמה עלבונות מסוגלים הפולנים לספוג בהצגה אחת?".

יהודה חשאי ניסה לתרץ את התערבותו בכתיבת החומר להצגה ואמר: „קטע המריבה היה כאשר רצה אלמגור לספר על מעשה שהיה: **פרדסן אשכנזי מרחובות**, בשם מקוב, גילה שלוש נשים תימניות מקוששות עצים ליד פרדסו. רצה להעניש, היכה אותן וקשר אותן בצוואר האחת לשניה. את הראשונה קשר לזנבו של חמור, וכך הוביל אותן בשדירה המרכזית של רחובות. סיפור כזה בתוך ההצגה היה גורם לסערת־רוחות אצל התימנים. היה מביא להסתה עדתית, שממנה פחדנו".

מי שרצה לראות את הגאווה התימנית במיטבה, שכה בלטה בהיעדרה בידי הכרך, יכול היה לראות אותה למחרת היום, בהצגת־הבכורה לתוכניתה החדשה של להקת ענבל. ההופעה נערכה ללא יחסי־ציבור, ללא מסיבה אחרי ההצגה וללא אורחים בעלי שמות מפוצצים. היה תענוג לשמוע את המוסיקה הנפלאה, שחיברה **שרה לוי־תנאי** למילים מתוך שיר־השירים ולעיבודים המעניינים של **שימה גרוניך**. היה תענוג לראות את הכלה התימנית בחתונתה, בשיא הדרה ותיפארתה, ולהיזכר בשירים כמו אל גינת אגוז והניצנים נראו בארץ, כשהם מלווים בריקודים מקוריים. אחרי הופעה זו, שהתבססה על מיטב מקורות התרבות של יוצאי תימן מבלי שיד עסקנים תתקן אותן, יכלו התימנים להתגאות במוצאם.

נירה גל

בכניסה לחווילה בסביון עמד סל גדול ובתוכו שטרי־כסף. „הסל הזה נועד להתרמות. כל האורחים מתבקשים לתרום, איש כנדבת ליבו, לכיסוי הוצאות המסיבה. היא עלתה לי עשרת אלפים שקלים, וזה כולל רק מערכת־קול ומשקאות חריפים,“ סיפר לי בעל המסיבה, איש־קולנוע צעיר בשם **שוקי פרידמן** התל־אביבים מחפ־שי המסיבות שמעו שבסביון נערכת מ־סיבה, תפסו טרמפים והגיעו בהמוניהם. מיספרם היה כמעט אלף איש.

סוף־סוף מצא הבימאי ומפיק הסרטים **בועז דווידזון** את נערת־החלומות ל־

הבבלית

השחקנית רדיה יש־ראלי, המגלמת את

התפקיד הראשי בהצגה **הזונה הגדולה מבבל**, בפוזת ריקוד עם ידידה, עמירם. סירטו החדש, עוד אחד בסידרת סרטי אסקימו לימון. בועז, שלא הצליח למצוא בין יפהפיות ישראל נערה לטעמו, מצא אותה דווקא באוסטריה. שם הנערה הח־דשה הוא **סוניה**, והיא בת 17. את הח־דשה הזאת סיפר לי השחקן הקבוע בס־רטיו של דווידזון, **יפתח קצור**, שאותו פגשתי באותה המסיבה בגפו. מה שמוכיח שיפהפיות הארץ כבר אינן מסוגלות לספק את צרכיו האומנותיים של דווידזון, הוא הלך לחפש אותן בשדותיו של קרייסקי.

במשך הערב ציפתה לאורחים הצעירים, ביניהם סטודנטים לקולנוע ואנשי־פירסום, הפתעה. חברו של שוקי פרידמן, הבדרן **שלמה** („הג'ינג'י“) **גולדברג**, הביא למ־סיבה את השחקנית ממוצא איתיופי **אניטה פללי**, שזכתה כבר לכינוי העכוז של ה־מדינה, כדי שתנעים לאורחים את הערב במופע חשפנות. בחצר החווילה נמתחו חבלים בחצי גורן, כדי לאפשר לאניטה להסגין את שהעניק לה הטבע, מבלי ש־איזה מעריץ נלהב ינסה לגעת במערומיה.

אניטה פללי ניענעה את גופה השחום בריקודים אתיופיים ושיגעה את החבר'ה,

העכוז של המדינה

כך מכונה טכוזה של אניטה פללי, החושפת את אחוריה על הבימה ובכל הזדמנות. מלטפים את עכוזה בהתפעלות: שחקן הקולנוע יפתח קצור (מימין), חתן המסיבה, איש־הקולנוע שוקי פרידמן וגיטו, שלא ויתר על ההנאה. את מופע החשפנות שלה במסיבה הציגה אניטה פללי בחצר הווילה.

מצטופפים בסנוביון

אוי לעיניים הגברים מסביון עוצמים עיניהם במבו־כה למראה הצגת החשפנית שערכה לפניהם השחקנית ממוצא האתיופי, אניטה פללי. הצעירים מסביון לא ידעו בדיוק כיצד „לאכול“ את המופע האירוטי שהוצג לפניהם. דווקא הנשים מתבוננות באניטה בסקרנות. לאחר שההצגה שבה השתתפה ירדה, מתפרנסת אניטה מדוגמנות.

אשר קיבלו את הופעתה בסקרנות ובהת־להבות, והשאירה אותם עם הלשון בחוץ.

„אני פורש מהנהלת מועדון הפקולטה, שאותו פתחתי לפני כחודש ימים“, סיפר לי במסיבה המלחין („צ'רצ'יל“) **יצחק קלפטר**. „עסקים זה לא בדיוק השטח שלי, עדיף שאלחין ואשיר את שירי, ולא אתעסק בהנהלת מועדונים,“ אמר.

„אני עומד להוציא תקליט חדש בקרוב,“ גילה לי המוסיקאי **אפריים שמיר**.

הבדרן והעיתונאי **מנחם זילברמן**, הקופץ מדי פעם מעיר מגוריו הנוכחית אילת כדי לחגוג עם התל־אביבים הע־ליזים, תפס את המיקרופון בשעה 2 אחרי חצות וצעק לעבר האורחים שהופיעו ב־אותה השעה במסיבה: „מי שמגיע עכשיו, משלם 50 דולר עבור החניה.“

כשניגשתי לקראת סוף המסיבה אל סל ההתרמות, גיליתי בו 200 שקלים בלבד. „לשלם, אוהבים האנשים רק בקולוסיאום“, הפטיר אחד האורחים, ותרם עשרה שקלים בלבד.

סמים

שומרת נאמנה

„תעשה זה כפח!" אמרו השוטרים לעציר, ואחר־כך האשימו אותו באיומים.

המישטרה תפסה את חדווה היימן כשהיא הגיעה למקום־המיסתור ו־הוציאה מתוכו 300 גרם חשיש. בחקירה סיפרה הצעירה כי החשיש שייך לידיד שלה, שלום קטן, אשר לפני שלושה חודשים מסר אותו לידיה. „הוא ביקש שאשמור לו על הסם," אמרה הנערה.

חוקרי המישטרה החליטו לערוך עימות בין השניים, מכיוון שקטן טען כי לא היו דברים מעולם. השניים נכנסו לחדר, שבו היו מכשירי הקלטה של המישטרה, ו־שוחחו. אך גם בשיחה חזר כל אחד מהם על גירסתו הקודמת, והמישטרה לא מצאה בהקלטה כל תועלת. לכן, כאשר יצא קטן מה־

מעשן סמים
בין מלכה ומתוקה

חדר, אמרו לו השוטרים לנקרי ומוצפי: „מה איתך? אל תהיה עכבר, תיכנס בה, תשתולל, תעשה לה כסח, אל תיתן שיעשו לך דאווין!" בעקבות עצה זו חזר קטן לחדר והחל צועק על הנערה. אחר־כך הואשם בהחזקת הסם ו־באיומים.

מאחר שהכל הוקלט, הרי גם עצותיהם של השוטרים נקלטו, ו־כשר הובאה קטן למעצר עד תום ההליכים ונטען נגדו כי הש־תמש באיומים, הביאה הסניגורית, כרמלה חנוך, את הקטע מההקלטה והתמליל. השופט, דויד ולר, שמע במו אוזניו מי יעץ לנאשם להש־תולל ולאיים.

דרכי חיים

נשואין ומסומנים

הנאשם בביגמיה טען להגנתו כי סומם לפני טקס־הנישואין המפוקפק.

„אני הייתי שיכור ומסטול. באתי יחד איתה לראש העין... וכנראה עשינו קידושין ונשאתי אותה לי־אשה. למחרת מלכה הראתה לי את הכתובה... לא זוכר מי היה הרב והעדים. לא ידעתי מה ש־נעשה איתי." במילים אלה תיאר ששון בן־שלום, בהודעתו במיש־טרה, את טקס נישואיו למלכה לוי.

בן־שלום (32) נאשם בריבוי ני־שואין.

ב־1973 נשא ששון, סייד במיק־צועו, את מתוקה אלידומי לאשה, וב־1975 נישא למלכה לוי, כשבאי־תה עת היה נשוי עדיין למתוקה. מאשתו הראשונה נולדו לבן־שלום שני ילדים, ומ„אשתו" ה־שניה נולדה לו בת. מלכה לוי ניסתה להגיש תביעת מזונות ב־בית־המישפט המחוזי, אולם זה לא הכיר בעובדת נישואיה ודרש ממנה להשיג פסק־דין מבית־הדין הרבני.

רק ב־1980 הגישה מלכה תלונה במישטרת פתח־תיקווה, ובהודעתו במישטרה טען אז בן־שלום כי לא התייחס ברצינות לאקט הני־שואין. בתם המשותפת נולדה עוד לפני הטקס. ששון מכיר בילדה ומשלם לה מזונות ללא כל תבי־עה מישפטית, אולם מלכה רצתה להינשא לו, והציעה שיינישאו ב־נישואין פרטיים.

עורך־דינו של בן־שלום, אבי אירן, טען כי טקס־הנישואין אינו הקף, משום שנערך בהילולה של סמים. „בביתה מתקיימות חינגות של סמים ואלכוהול," טען אורן, „המישטרה תפסה בביתה סמים... ואין זאת אלא שהיא זקוקה לפסק־דין של מזונות כדי לספק את צרכיה לרכישת סמים."

פרזיטיות. ששון ומלכה מעו־לם לא התגוררו יחדיו, טען ה־סניגור. הוא נשא את התובעת לאשה בטקס בלתי־רציני, תוך כדי חיים המשותפים עם אשתו הרא־שונה ושני ילדיהם.

„מלכה מקבלת קיצבה מהמוסד לביטוח לאומי ומלישכת הטעד, ו־בתצהיר שהגישה הודתה כי היא עובדת, אך עושה זאת לעיתים רחוקות," המשיך אורן. „התובעת עובדת מעת לעת כפקידה במישרד עורכי־דין בפתח־תיקווה, למרות שניסתה להעלים עובדה זו מבית־המישפט."

עורך־דינו של בן־שלום מכיר את התובעת מבית־המישפט, ובלחץ החקירה הנגדית היא הודתה כי אכן היא משמשת כפקידה לעת חירום. עוד טען אורן כי אין שום סיבה שמלכה לא תעבוד. היא יכולה לעבוד לפחות חצי מישרה, כאשר הילדה הולכת לגן.

„מוטב לה לאשה זו," טען ה־פרקליט, „שתתפוס לה בעל אמיתי ואל לו לבית־המישפט לעודד סח־טנות ממין זה."

זיהוי לאור הירח

מאחר שהאונס קרה לאור הירח, ביקש הסניגור כי גם מיסדר־הזיהוי יתקיים בתנאים דומים.

בחודש ספטמבר התלוננה חיילת במחנה צבאי ברמת־הגולן כי נאנסה בחדרה בשעת לילה. המישטרה חקרה את כל באי המחנה ואת המבקרים בו ולא מצאה רמז. לבסוף גילתה כי ביום המיקרה ביקר ב־מחנה שימעון עמר מאור־עקיבא, שחברתו משרתת באותו בסיס. עמר נעצר כחשוד.

שלושה חודשים אחרי האונס נתבקשה החיילת לערוך מיסדר־זיהוי תמונות, והיא אומנם זיהתה את עמר. אבל סניגורו, נחמן בטי־טר, לא הסתפק במיסדר כזה. הוא פנה לחוקרי־המישטרה וביקש כי ייערך גם מיסדר־זיהוי רגיל, וכי מיסדר זה ייערך באותם תנאים שבהם ראתה הצעירה את התוקף באותו לילה.

תיאור שונה. לבטיטו היה על מה להסתמך כאשר ביקש זאת. מכיוון שתיאורו של האנס, כפי שנמסר על־ידי המתלוננת ביום המיקרה, היה שונה מתיאורו של החשוד. המתלוננת גם טענה כי האנס היה לבוש במדים, ואילו עמר מעולם לא היה חייל ולא לבש מדים.

המישטרה התלבטה מאוד אם אפשר לערוך מיסדר־זיהוי כפי ש־מבקש הסניגור, ולבסוף נערך ה־מיסדר בלילה, במועדון־המישטרה,

(המשך בעמוד 62)

בונזו
שומר על בריאות כלבך 1982
המבצע מסתיים
ב־15 לחודש מאי 1982 יסתיים מבצע "שמור על בריאות כלבך 82". החל מהתאריך הזה לא יוכנסו יותר תלושי צבירה באריזות "בונזו".
חב' אסיא מעברות תכבד את כל התלושים שיגיעו עד סוף השנה בהתאם למחירון לטיפול בחיות מחמד של הסתדרות הרופאים הוטרינריים בישראל ובסכום שלא יעלה על 170.– שקל.
הבנו מודים לאלפי המשתתפים ולרופאים הוטרינריים ששיתפו עמנו פעולה ואנו מאחלים לכלבים ולבעליהם בריאות.
אסיא מעברות וטרינריים
תוצרים וטרינריים
1982

„עידן הדלי"
כתב עת לאסטרולוגיה
הופיע גליון מס' 4
הורוסקופ מדינת ישראל • הדבש והעוקץ • ארלוזורוב חי או מת • חידה אסטרולוגית עב"מים • האם הם מחפשים קשר איתנו? • ביוריתמוס — הכל מתחיל ברגע הלידה • מלות החודש, תחזיות מין ומזלות. וכל המדורים הקבועים
בשבוע הספר יהיה ניתן להשיג את הגליונות הקודמים.

החעמלות אירובית
במחירי פרסום!!!
קורס להתעמלות אירובית בהדרכת בוגר וינגייט שהתמחה במכוני ג'ין פונדה בארה"ב
לקבלת פרטים, טל' 453374, לנעמי

לחד צילום עכשיו
קורסים למתחילים ומתקדמים
מספר התלמידים בקבוצה מוגבל ל־10
• החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ג •
עוד פרטים־בין השעות 10.00-22.00
קמרה אובסקורה לימודי צילום
תל אביב: רח' ביאליק 23, טלפון 03-658677
ירושלים: רח' בצלאל 6, טלפון 02-233502
חיפה: רח' הנביאים 13, טלפון 04-662773

קורסים לקצרנות
עברית ו/או אנגלית * בוקר וערב
חיך זמן קצר ובהצלחה מובטחת! קורס חדש ב־30.5.82
ת"א: אולפן גרג (בר־קמא), רח' וייצמן 22, טל. 03-441662
חיפה: „במעלה", שמריהו לוין 30, טל. 04-664922
באיזורים אחרים — לפי פניה לכתובת הנ"ל בתל־אביב.

תן טרמפ לחייל

האמת על חווה אלברשטיין

האמת יוצאת לבסוף לאור. בכך אני מאמינה. הפעם יש לי גם הוכחה מוצקה לכך. זוכרים את סיפור הפרידה של הזמרת **חווה אלברשטיין** מבעלה **עמירם טננבוים**? הוא התפוצץ לפני כחצי שנה בקול רעש אדיר, וכולם התפלאו איך זה קרה להם. איש לא הבין מה גרם לשניים, שנודעו כאחד הזוגות היציבים של עולם־הבידור הישראלי, להגיע למשבר בחיי־הנישואין שלהם.

נדב ווייתן
שובר לבבות

בכתבת־שער שפורסמה אז בהעולם הזה, הועלתה השערה לגבי מה שעומד מאחרי הפרידה. בכתבה סופר על שמועות שנפוצו כאילו היחסים בין האמנית ובין **נדב ווייתן**, בימאי הסרט סיפור אינטימי, שבו כיכבה חווה, הם יותר מסתם יחסים מיקצועיים. אך לא היה מה שיתמוך בשמועות אלה. חווה סירבה לומר דבר, ואילו **מרים עציוני**, אמרגניתה ו־חברתה הטובה, הכחישה אותן בתוקף. „הסרט היה לפני שנה, וזה בכלל לא רלוונטי," הצהירה אז האמרגנית. „הם נפרדים לתקופת ניסיון בלבד. הם רק רוצים לבחון את היחסים ביניהם."

חווה אלברשטיין
עייפות מהנשואין

זה היה אז. עכשיו יצא המרצע מן השק. מסתבר שלא דובים ולא יער, לא תקופת ניסיון ולא בחינת יחסים, אלא גירושין של ממש. בני הזוג סיימו כבר את הליכי הגירושין ביניהם.

אבל זה עוד לא הכל. מתברר גם שלאותן שמועות דווקא כן היה בסיס. בין הזמרת לבימאי אכן התפתחו יחסים מאוד מיוחדים והדוקים, שנשמרים עד היום הזה. מה שקרה ביניהם הוא מה שקורה לעיתים קרובות בין שחקן ו־בימאי. נוצר קשר ריגשי עמוק, שנמשך גם אחרי סיום הצילומים.

במיקרה זה יש לעלילת הסרט השלכות מעניינות על הסיפור שמאחרי הקלעים. הסרט מספר על זוג נשוי, שחי הרבה זמן ביחד ומתעייף מחיי הנישואין. וזה בדיוק מה שקרה בין חווה לעמירם. נדב, שהוא בחור רגיש ויפה־תואר, הידוע כשובר־לבבות מיקצועי, גאל את הכוכבת מן השיעמום שאליו נקלעה בחיי הנישואין.

בימים אלה נמצאת חווה בעיצומו של מסע הופעות ברחבי יבשת אמריקה, ש־אורגן על־ידי בני־ברית. ומי אתם חושבים הצטרף אליה למסע אם לא נדב?

כל נערות רייסר

רמתו התרבותית ומידת בקיאותו ב־אמנות של חבר־הכנסת **מיכה רייסר** מהליכוד הם נושא השנוי במחלוקת. אבל בענייני נשים הוא מבין. בכך אין ספק.

רק לפני שבועיים דיווחתי לכם על המזכירה החתיכה שלו, **שרה פרנקו**. הפעם מדובר בעוזרתו הפרלמנטרית ה־יפהפיה, **רלי ברק**, ליתר דיוק — עוזרתו־לשעבר.

הגיעו אלי כל מיני רינונים על הסיבה

ח"כ מיכה רייסר
מהמזכירה לעוזרת

לפרידה בין השניים, שהתרחשה לפני חודש וחצי. סיפר לי שביחסים המיוחדים וההדוקים ביניהם נוצר קרע על רקע אישי, שהביא לריב ולניתוק. מיהרתי לפנות אל הצמד־חמד, כדי לאסוף את העניין, וזכיתי לשמוע שתי גירסות שונות.

רלי, שהיא גם מזכירת מועדון הליכוד, הקב, וגם אשת יחסי־ציבור של מלון פאר ירושלמי, הנמצא בבעלות אחד מעסקני חרות, סיפרה לי שהפרידה היא על רקע של מחלוקת פוליטית. לדבריה היא כעסה על כך שרייסר נכנע ללחצי הדתיים בירושלים, שהתנגדו ל־פתיחת סניף של הקב בבירה. היא לא היתה מוכנה להשלים עם הכפייה הדתית, ולכן עזבה אותו.

רייסר, לעומת זאת, דיבר איתי על כסף. הוא טען שהעוזרת המרשימה שלו פשוט משתכרת הרבה יותר טוב ממישרתה במלון, ולכן העדיפה להקדיש לה את מירב זמנה ולעזוב אותו.

עכשיו אני כבר ממש מבולבלת. יש לי כבר שלוש גירסות סותרות, ואני עדיין לא יודעת איזה מהן היא הנכונה. במצב כזה אין פלא שכל מיני שמועות עושות להן כנפיים. בכל אופן, נראה לי שרייסר הוא לא אחד שיישאר גלמוד. אני בטוחה שבקרוב אוכל לבשר לכם על עוזרת חתיכה לא פחות, שתפסה את מקומה של הקודמת.

העיתונאית במועדון הזוגות המתחלפים

לפני שבועיים סיפרתי לכם על רומן קצר שהתפתח והסתיים בין **עיתונאית** ישראלית ידועה, המתגוררת כעת יחד עם **בעלה** בניו־יורק, ובין **טייס** לשעבר בחיל־האוויר, הלומד כעת באחת האוניברסיטות בארצות־הברית. בסוף הסיפור צייניתי שהעיתונאית ובעלה הגיעו להסכם לשיקום נישואיהם, ושכל זמן שלא תשמעו עליה, תדעו שההסכם עדיין בתוקף.

ובכן, ההסכם הזה לא החזיק הרבה זמן מעמד.

אחרי שהעיתונאית, הכותבת באחד ה־יומונים היותר גדולים בארץ, התייאשה מן הטייס שלה, שעזב אותה לאנחות, היא החליטה שכל עוד היא נמצאת בכרך האמריקאי הגדול, היא לא תחמיץ אף אחד מתענוגותיו. מה עשתה? השאירה את הבעל בבית, צירפה אליה חברה אמריקאית, ויחד פנו השתיים למועדון־המין פלייטוס ריסורס, שהוא מוקד עלייה לרגל לכל ישראלי המבקר בעיר. מטרתן היתה לעשות חיים, על־פי הנוסח הניו־יורקי. אלא שגם הפעם נכונה לכתבת אכזבה מרה.

היא הסתובבה תחילה בבגדים, בין הזוגות העירומים שהיו עסוקים בשלהם. עד מהרה הסתבר לה שהגברים במקום מתעלמים כליל מנוכחותה. על־כן מיהרה הז'ורנליסטית, שהיא כבר בעשור ה־רביעי לחייה, למלתחה. שם הסירה את בגדיה, והתעטפה במגבת שהסתירה טפח וגילתה טפחיים. אך הסתבר שגם זה לא עזר.

בלית ברירה ניגשה למיזנון והעבירה את זמנה באכילה. ב־4 לפנות בוקר עזבה את המועדון, יחד עם חברתה, וחזרה שוב לבעלה.

בינתיים מסתבר שגם הבעל, הלומד במוסד אקדמי, אינו טומן את ידו ב־צלחת. רואים אותו מדי פעם בחברת סטודנטית זו או אחרת. אך אשתו עדיין לא נואשה. נודע לי שמנוי לגמור עימה לא לשוב ארצה בלי כמה הרפתקות ניו־יורקיות. על־פי כל הסימנים נראה שהמשך הטיפור לא יאחר לבוא.

ריקי מנור בהריון

ריקי מנור
מסתגן אחד

זוכרים את חמישיית איזוליר באנד, שהופיעה בתחרות הקדם־אירוויזיון? אז יש לי חדשות בשבילכם: זאת אינה חמישיה, אלא שישיה, לפחות לשיבעת החודשים הקרובים.

הרומן של רימון

מאז השתחרר מן הכלא הגרמני, בורח **שימעון („בושי") ריימון** מפירסומת כמו מאש. לכן כל־כך התפלאתי כשהבחור, שהורשע בגרמניה על סחר בסמים, ושחזר ארצה כדי לפתוח פרק חדש בחייו, פיתח רומן דווקא עם **עיתונאית**.

שמעון („בושי") ריימון
דווקא עיתונאית

הסיפור ביניהם התחיל כאשר אותה כתבת, העובדת באחד השבועונים בארץ, באה לראיין אותו. אחרי מאמצים רבים הצליחה לקבוע עימו פגישה. תוך כדי השיחה גלשו לאפיק אחר, שלא היה קשור כל־כך לראיון. עד מהרה הם גילו עניין הולך וגובר זה בזו. בשיאו של הראיון מצאו את עצמם חבוקים ואוהבים.

כתבה בעיתון לא יצאה מזה, אבל סיפור־אהבה יצא גם יצא. הרומן ביניהם הפך חם־חם, ועד כמה ששמעתי הצליח אפילו לעורר את קינאתן של כמה ממעריצותיו של כושי. אך היחסים לא נמשכו לאורך זמן. הגבר ירד לו לבאר־מנוחה שבערבה, כדי להקים שם פונדק־דרכים. ואילו העיתונאית נשארה בתל־אביב, והמרחק גרם להתקררות היחסים.

יחד עם זאת הסיפור לא הסתיים עדיין לגמרי. כושי מתקשר מדי פעם לכתבת שלו, והם די מתגעגעים זה לזו. אני לא אופתע אם הגברת תיקח באחד הימים הקרובים חופשה קצרה, ותקפוץ לבקר את האיש שלה בערבה.

רחל מרחלת על כל העולם

איציק קול מתגרש?

יתכן מאוד ש**יצחק** („**איציק**") **קול**, מנהל אולפני הרצליה, עומד להתגרש מאשתו, **נעמי**. עד כמה שנודע לי הסיבה היא רומן, שמנהל המנהל עם אופנאית אמריקאית בשם **איב מנסדן**.

פניתי לאיציק כדי לברר איתו את העניין. הוא סירב תחילה להתייחס כלל לדברים, אך לבסוף הצלחתי לרכך אותו קצת. הוא אמר לי ששמה של האופנאית האמריקאית אינו בדיוק כפי שציינתי. לדבריו יש עוד כמה אי־דיוקים בדברים

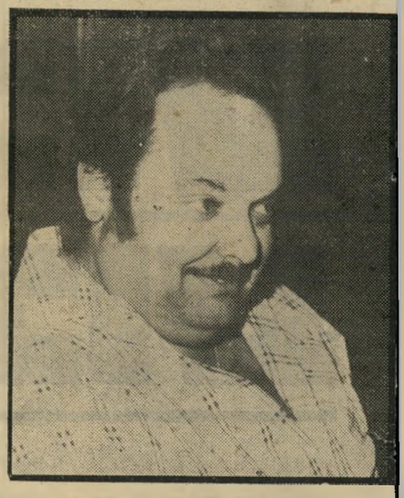

איציק קול
אי־דיוקים

שהגיעו אלי. יותר מכך לא היה מוכן להיסיח. הוא בכלל ידוע כטיפוס שאינו אוהב פירסומת, ונהנה להתחמק ממצלמות באירועים חברתיים שבהם הוא משתתף. לא מזמן הוא עשה ממש תרגילי אקרובטיקה, כדי שלא יונצח בחברתה של **פנינה רוזנבלום**.

בעיקבות ההערות של איציק, החלטתי להיזהר בדברי. כל מה שאני יכולה לומר לכם בשלב זה הוא שהמנהל בעל־הגוף והסמכותי הכיר את האהבה שלו בעת שבילה חופשה בהפלגה על אונייית הנוסעים המפוארת המלכה אליזבת השנייה, שגוייסה עתה למילחמה באיי פוקלנד.

אשתו של איציק נבלה כעת גם היא חופשה, ומטיילת מסביב לעולם. לכן נאלץ להמתין זמן־מה לתגובתה, ואז אולי אוכל למכור לכם פרטים מדוייקים יותר.

הזמרת **ריקי מנור**, המופיעה בהרכב זה, נמצאת בחודש השני להריונה. היא היתה כבר בהריון כאשר הופיעה בתחרות, אלא שאז אפילו היא לא ידעה עדיין שמשתרף נוסף הסתנן להופעה.

הזמרת מתגוררת כעת יחד עם בעלה, המלונאי **רודולפו כהן**, בבית־מלון תל־אביבי. השניים, שנישאו לפני כחצי שנה, עומדים לרדת בקרוב לאילת, שם ינהל הבעל מלון חדש.

הם הכירו בבית־מלון באילת לפני כחמש שנים. רודולפו ניהל אותו, ואילו ריקי הופיעה במועדון־הלילה שלו. מאז הם ביחד. אבל כאשר רצו להתחתן התעוררה בעיה: רודולפו הוא כהן וריקי גרושה. כדי לעקוף את המיכשול הם נסעו להתחתן בקפריסין. בהזדמנות זאת הם גם קפצו ללאס־פאלמס שבאיים הקנאריים, שם גרה אמו של החתן, ולארגנטינה, שם גר אביו.

מאז שובם ארצה הם התחילו לתכנן את הדור הבא. ריקי סיפרה לי שהם ציפו להריון, אבל לקח להם קצת זמן כדי לתפוס שזה קרה כל־כך מהר. עכשיו הם מצפים בכיליון עיניים למי שעתיד להפוך אותם להורים מאושרים.

אשת הנשיא והמאמן

ג'וליה וצ'ארלס וילסון
הבעל לא יודע

בארץ שוהה כעת יפהפיה שחורה בשם **ג'וליה וילסון**, שהיא אשתו של סגן־נשיא האוניברסיטה המפורסמת, V.C.L.A בקליפורניה, פרופסור **צ'ארלס וילסון**. החתיכה המשגעת הזאת היא לא רק יפה, אלא גם חכמה. בנוסף להיותה דוגמנית בארצות־הברית, היא גם סטודנטית לאנטרופולוגיה. לארץ היא הגיעה לפני כמה שבועות, יחד עם בעלה. הוא בא להשתתף במושב חבר־הנאמנים של אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, והיא באה לבצע מחקר אקדמי על אורחות חיי הבדואים בההיבט הפסיכיאטרי.

בעלה הפרופסור חזר כעבור זמן קצר הביתה, ואילו ג'וליה, שבעבר עבדה כדיילת־אוויר בחברת־תעופה אמריקאית, אמורה להישאר כאן למשך חודשיים. את הזמן שבו היא נמצאת הרחק מבעלה היא מנצלת יפה. במהירות הבזק מצאה לה ישראלי צעיר וחתיך, שהוא **מאמן ספורט** בבאר־שבע, וחבר של אחת המועמדות שהשתתפו בתחרות מלכת־היופי האחרונה. הוא גם ליווה את המועמדת שלו לתחרות, וצולם איתה.

נראה שכל זה לא הפריע לו לפתח קשרים מאוד קרובים עם אשת הפרופסור החתיכה. אני לא יודעת אם בעלה יודע על כך, אבל נראה לי שהשחורה היפה הזאת תתמהה כאן לא רק בבדואים.

ג'ודי ועמירם מתחתנים

ג'ודי מוזס, בתו של **נוח מוזס**, מבעלי הצהרון ידיעות אחרונות, **ועמירם ניר**, הכתב הצבאי לשעבר של הטלוויזיה, מתחתנים. אחרי חצי שנה שהם יוצאים ביחד, נקבע מועד החתונה לחודש ספטמבר הקרוב. הם כבר התחילו להזמין ידידים למסיבה.

ג'ודי היתה עד מוצאי יום־הבחירות לכנסת בת־זוג של **ישראל פלג**, דובר מיפלגת־העבודה. באותו ערב באה למטה המיפלגה, כדי להיות לידו. שם היא פגשה בעמירם, שפרש לפני הבחירות מהטלוויזיה והצטרף למטה־הבחירות של המערך. הוא קיבל לידיו את ריכוז אחת המחלקות במטה. אחרי כמה גישושים, זנחה בתו הנאה של מוזס, שאף היא עוסקת בעיתונות, את הדובר לטובת הכתב־לשעבר. מאז הם ביחד.

ג'ודי מוזס ועמירם ניר
זיווג מוצלח

נראה שההורים של ג'ודי מרוצים מהזיווג. עמירם בוודאי מוצא־חן בעיניהם יותר מהזמר **צביקה פיק**, שעימו היה לג'ודי רומן בעבר.

אני לא יודעת אם גם ההורים של עמירם מרוצים, אבל אני משוכנעת שהוא עצמו מאושר מאוד. אחרי שהתפטר מהטלוויזיה והתימור שלו על המערך, שהפסיד בבחירות, נכשל, הוא מצא עצמו קרח משני הצדדים. עכשיו הוא מצא לא רק כלה מוצלחת ואוהבת, אלא גם שער פתוח כדי להיבנות מחדש בעיתונו של החותן.

אהבתה של שחקנית השנה

כל מיני אנשים מספרים ששחקנית השנה, **פירה קנטר**, שזכתה בפרס מטעם הקרן לעידוד סירטי איכות בישראל על משחקה בסרט לנה, מנהלת רומן עם השחקן **דב** („דובלה") **גלזיקמן**, שהשתתף יחד עימה בסרט. אבל אני לא מאמינה לסיפורים האלה. אפילו אם היה משהו כזה, אז זה כבר לא אקטואלי.

מזה חצי שנה יש לפירה בת ה־30 סיפור־אהבה עם **עופר בן** בן ה־25, מקדם־מכירות בחברת בגדים. הם הכירו בתיאטרון המדרגות. השחקנית הופיעה שם בהצגה סירסור להמונים של ריצ'ארד פורמן, ועופר ישב באולם. אחרי ההצגה הוא מצא דרך, באמצעות ידידים, לשהות במחיצתה. הוא פשוט הזמין את כולם לכוס־קפה. אחר־כך המשיך לבקר אותה בתיאטרון, וניסה לרכוש את ליבה.

תקופת החיזור נמשכה אצלם די הרבה זמן. הקרח נשבר יום אחד, אחרי שלשחקנית נודע כי זכתה בפרס בפסטיבל־הסרטים באוריליאן בצרפת, שם הוקרן סירטה.

קנטר וכן
חיזור

עופר הביא שקית אטומה, ועמד על־כך שאהובתו תדרוך עליה. כאשר פירה עשתה כדבריו, נשמע קול נפץ. הסתבר שבתוכה היתה כוס בדולח.

עופר הסביר לה כי זה מינהג בפסיביל־הגל־ברלין, שם שוברים הזוכים כוס כזו.

למרות שבעת ה־טקס המזכיר את מינהגי החתונה היהודיים נקרעה נעלה של השחקנית, מצא חן בעיניה המחזר הנלהב ומאז גרים השניים ביחד, בדירתה של פירה. ידידיהם מספרים שהם מאוהבים עד מעל הראש, ולא עוזבים זה את זו לרגע.

כתבת העולם הזה גילה רזין קראה מודעה של גבר ואשה שהציעו

בילוי לזוג תמורת תשלום - ומדווחת על המארחים

זוג צעיר ולבבי מעונין לארח לסופי שבוע בתמורה כספית גבוהה בודדים/ות או זוג בגילאים 30-50 אינטלקטואלים בלבד.

את „כך המבקשים חידוש, משהו שונה, שעליו חולמים ומבקשים שיתממש.“ הזמינה המודעה בכתב־עת ישראלי הקורא לכל המעוניינים לפרסם במדורו המיוחד מודעות־חינם. רוב המו־דעות מפנות את אותם הנענים להן לכתוב לתיבת־דואר. מעטים הם הנועזים המפרס־מים גם את מיספר הטלפון.

עינו של צביקה צוויגנברג (35) צדה מודעה בזו הלשון: „זוג צעיר ולבבי מעוניין לארח בסופי־שבוע, בתמורה כס־פית גבוהה, בודדים/ות או זוג בגילאיים 50—30. אינטלקטואלים בלבד.“

צביקה ניסה לעניין אותי לצאת לבדוק ביחד את התופעה הרווחת היום בקרב ציבור רחב בישראל. הצעתי לו שנענה למודעות נוספות, כדי להתרשם מכמה הזמנות כאלה לבילוי אינטימי, אך במודעה ראשונה זו נעצרנו.

צביקה חייג למיספר הטלפון שצויין ב־מודעה, מהעבר השני של הקו הציג עצמו הגבר בשם יעקב נשר. השם הדליק בראשינו נורה אדומה. ניסינו לדובב את האיש ולהשיג ממנו כמה שיותר פרטים מזהים. הוא ניסה להתחמק מתשובה ברו־רה, אך התפאר בכך שבעבר הסתבך עם החוק. סיגנון דיבורו רימז על כך שהוא אדם דתי.

היה ברור לנו שנפגוש במוהל ובחיילת, בני־הזוג שנעצרו בנובמבר 81' על־ידי שוטרי מיחלק־מוסר במישטרת תל־אביב, בחשד של ניול בית־פגישות (עולם הזה 2308).

גילויים של יעקב נשר (35) וסיגלית פרקש (21) עורר הפתעה: פסק־הדין ב־מישפטם עדיין לא הושמע, בעיקבות בק־שתם. לשופט שלפניו הופיעו, הם הבטיחו שבדעתם להינשא ולעקור לירושלים, שם עתיד הרב־המוהל להצטרף לישיבת אור שמח.

נשר קבע עם צביקה פגישת היכרות ביום ראשון בכתובת מסויימת בבני־ברק.

בפגישה זו, כך אמר נשר, הוא ובת־זוגו יוכלו לעמוד על סיבנו, להתרשם אם אנו מספיק אינטלקטואלים לטעמם. אם נמ־צא חן בעיניהם, נסכם במקום את בילוי סוף־השבוע ומחירו.

תמונות חתונה

„סיגי, בואי תכירי את האורחים שהגיעו!“ קרא נשר כשהוא פתח לפנינו את דלת ביתו. סיגלית הופיעה מ־כיוון המיטבח, לבושה במכנסיים קצרים, שחשפו זוג רגליים ארוכות וחטובות. היא לבשה חולצת טריקו לבנה ונראתה כמו קיבוצניקית, לא כמארחת מפתה מהסרטים. היחידי שלא היה נבוך מהסיטואציה היה יעקב נשר, שהפגין ביטחון עצמי רב. הוא הזמין אותנו לשבת בסלון, את סיגלת הוא שלח אל המיטבח, כדי שתב־דוק אם עוגת־השוקולד הנאפת בתנור עו־לה יפה. היא הסבירה לנו בהתנצלות שיעקב הכין אותה, ורק בו תלויה הצ־לחת האפיה.

הצגנו עצמנו בשמותינו הפרטיים. צבי־קה צוויגנברג סיפר שהוא סופר, וסיגלית ביקשה לדעת מהם הספרים שכתב. צביקה הזכיר את ספרו „מדרגות לשמים“, שיצא לאור בהוצאת „עם עובד“, ואת ספרו „מלכת הכלים“, שיצא לאור בהוצאת „ידיעות אחרונות“.

סיגלית ענדה טבעת, בעוד שצבעותיו של יעקב היו נקיות מתכשיטים. הת־עניינתי לדעת אם הם נשואים. היא סיפרה לנו בהתרגשות שהם נישאו לפני חודש, שהיא היתה זו שלחצה על יעקב להי־נשא. היא דיברה בהתרגשות על הטקס בבית־הכנסת, שאליו הוזמנו רק ידידים מעטים.

ביקשתי לראות תמונות מהחתונה. סיג־לית הביאה לנו כמה תמונות, שצולמו באיכות גרועה.

סיפרתי לבני הזוג שאני יודעת לצלם ובמיקרה מצויה בתיקי מצלמה. הצעתי לצלם אותם כדי שבאלבום המישפחתי יהיו להם גם תמונות באיכות טובה.

הוצאתי את המצלמה, חיברתי את ה־פלאש ואז קפץ לעברי המארח: „יש לך מנוע המחובר למצלמה, אתם בטח אנשי־מישטרה!“ קרא בבהלה.

הוא רץ אל הדלת, סובב את המפתח. חצה במהירות את הסלון וסגר את התרי־סים ודלת הזכוכית, המפרידה בין המיר־פסת והסלון.

„תראו לי תעודות, אני רוצה לדעת מי אתם!“ פקד עלינו בתקיפות. הודעתי ש־אני לא נושאת איתי תעודות. צביקה שלף תעודה ומסר אותה לידיו של יעקב. דקות ארוכות עיין הבודק שוב ושוב בכל דף. הוא שינן לעצמו את מיספר הזהות וניגש אל מכשיר הטלפון.

„יש לי ידידים בכל מקום, אני יכול מייד לברר מי אתם.“ הכריז. הוא חייג, שוחח, התרשם מהתשובה שקיבל מהאיש, שנמצא לדבריו בעברו השני של הקו, לבסוף אמר: „הכל בסדר, אני מצטער על החשד שהעליתי.“ החזיר את התעודה וסובב בחזרה את המפתח בדלתות הנעו־לות.

התלבטנו ביחד באיזו פוזה אצלם אותם. שרית ישבה בכורסה עגולה והתקשתה להחליט. הצעתי לאיציק לשבת על הכור־סה לידה, כי אפשר לביים על מושב כה צר תמונות מקסימות.

המצלמה חוללה פלאים. היא שינתה מייד את האריך בהסבר על סיפורי מדע בידיוני שחיבר.

המארחת מזגה לנו משקה חריף. המארח הלך למיטבח והכין לנו סחלב. שעה ארו־כה עסקנו בהשמעת חוות־דעת על טיבם של המשקאות והמאכלים שהוגשו לפנינו.

סיגלית ענדה טבעת, בעוד שצבעותיו של יעקב היו נקיות מתכשיטים. הת־עניינתי לדעת אם הם נשואים. היא סיפרה לנו בהתרגשות שהם נישאו לפני חודש, שהיא היתה זו שלחצה על יעקב להי־נשא. היא דיברה בהתרגשות על הטקס בבית־הכנסת, שאליו הוזמנו רק ידידים מעטים.

ביקשתי לראות תמונות מהחתונה. סיג־לית הביאה לנו כמה תמונות, שצולמו באיכות גרועה.

סיפרתי לבני הזוג שאני יודעת לצלם ובמיקרה מצויה בתיקי מצלמה. הצעתי לצלם אותם כדי שבאלבום המישפחתי יהיו להם גם תמונות באיכות טובה.

הוצאתי את המצלמה, חיברתי את ה־פלאש ואז קפץ לעברי המארח: „יש לך מנוע המחובר למצלמה, אתם בטח אנשי־מישטרה!“ קרא בבהלה.

הוא רץ אל הדלת, סובב את המפתח. חצה במהירות את הסלון וסגר את התרי־סים ודלת הזכוכית, המפרידה בין המיר־פסת והסלון.

„תראו לי תעודות, אני רוצה לדעת מי אתם!“ פקד עלינו בתקיפות. הודעתי ש־אני לא נושאת איתי תעודות. צביקה שלף תעודה ומסר אותה לידיו של יעקב. דקות ארוכות עיין הבודק שוב ושוב בכל דף. הוא שינן לעצמו את מיספר הזהות וניגש אל מכשיר הטלפון.

„יש לי ידידים בכל מקום, אני יכול מייד לברר מי אתם.“ הכריז. הוא חייג, שוחח, התרשם מהתשובה שקיבל מהאיש, שנמצא לדבריו בעברו השני של הקו, לבסוף אמר: „הכל בסדר, אני מצטער על החשד שהעליתי.“ החזיר את התעודה וסובב בחזרה את המפתח בדלתות הנעו־לות.

התלבטנו ביחד באיזו פוזה אצלם אותם. שרית ישבה בכורסה עגולה והתקשתה להחליט. הצעתי לאיציק לשבת על הכור־סה לידה, כי אפשר לביים על מושב כה צר תמונות מקסימות.

המצלמה חוללה פלאים. היא שינתה מייד

יעקב וסיגלית משחזרים תמונת נשואיהם
נשואים רק חודש

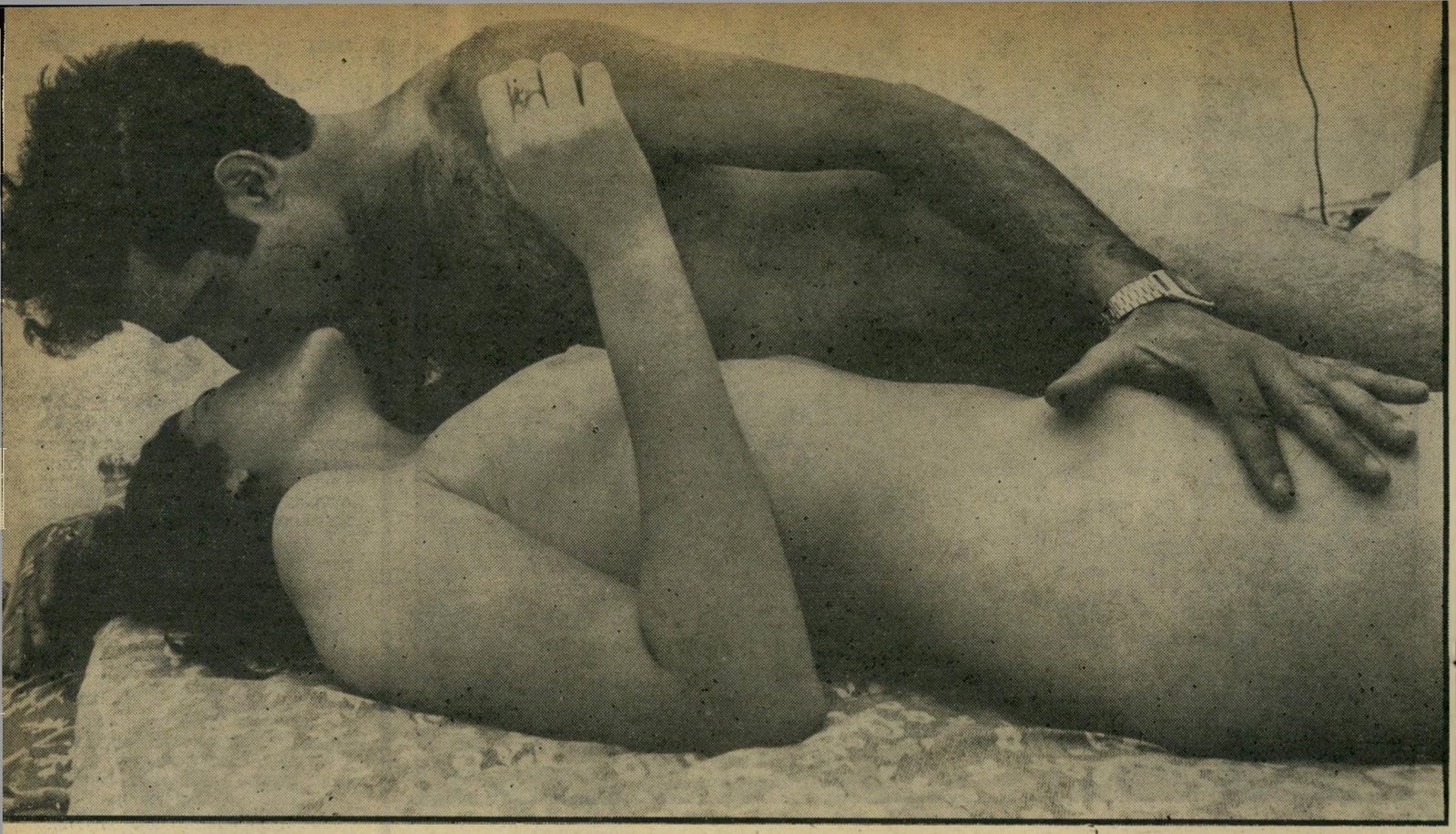

יעקב וסיגלית במהלך אירוח
200 דולר עבור סוף־שבוע

את נושאי השיחה. מכאן והילך התרכז בני־הזוג בנושא אחד ויחיד — מין ואירוטיקה. איך נעים יותר, כמה פעמים, ועם מי.

מישגל פוטוגרפי

הבזק הפלאש עשה משהו לבחור. הוא הציע לנערה להתפשט. היא התלבטה, אמרה שהיא מתביישת, אך לא העזה לפגום בהתלהבותו. כהרף־עין עמדו מולי שניהם עירומים. חלפו עוד כמה שניות וסיגלית הבינה כי יעקב מתכוון למישגל מלא מול המצלמה.

צביקה לא יכול היה להסתיר את מבוכתו. הוא לקח לידיו ספר וכבש בו את פניו. אני המשכתי לצלם.

בשלב מסויים הסצינה התחילה לשעמם אותי. אך השניים מיאנו להינתק זה מזו ומזוהר הבזקי האור. הם הפצירו בי שאדריך אותם כיצד להתנהג כדי שבאלבום המישפחתי שלהם יופיעו תמונות מעניינות.

כעת בא תורי להיות נבוכה. בקורס הצילום שעברתי לא לימדו אותי פרק זה. גם לא נתקלתי בבעייה דומה בעבודתי עד כה. הם צייתו לכל הוראה: „סיגלית את הראש תפני לכאן. יעקב תעביר את הרגליים לשם!" אלה היו הקולות היחידים כמעט שנשמעו בחדר החשוך, מלבד איילו התנשפויות.

כשנמאס לי, הודעתי להם שהסרט נגמר. כמו בן רגע פג הקסם, השניים סיימו את המישגל הפוטוגרפי ומיהרו להתלבש.

מדי רבע שעה צילצל הטלפון. מעברו השני היה לקוח נוסף, שקרא את המודעה וביקש לברר פרטים. יעקב רשם כל שם במחברת, וככל שהאיש נשמע לו מבטיח יותר מבחינה כספית, עלתה התרגשותו.

היו שיחות שבהן טרק בעל־הבית את השפופרת, והסביר: „אנחנו נענים אך ורק לאנשים המסכימים לבלות עם שנינו. מי שמעמיד תנאי, ורוצה רק אחד מאיתנו, אני בכלל לא מדבר איתו."

צביקה שאל: „איך אתה מרגיש במיטה, כשמלבד סיגלית יש בה עוד גבר?"

המארח פתח בהסבר ארוך: „בגיל 16 הותקפתי על־ידי ארבעה גברים בגן־העמאות. כדי להירגע מהמיקרה המשפיל ניסיתי לבדוק עצמי בהתנסות מינית עם גברים. התקופה הזאת חלפה. היום, כשאני נכנס למיטה תמורת תשלום עם גבר נורסף, לא נוצר ביננו מגע. שנינו רוצים אך ורק לגרום הנאה לסיגי המתוקה."

שאלתי את פי הנערה, ששקעה לה בכורסה וניתקה עצמה מאיתנו. „את מקנאת כשיעקב נהנה בחברת אשה אחרת?" יעקב, כהרגלו מאז ראשאית הערב, התנדב לענות במקומה: „שנינו מתגרים מהר. לכל אחד מאיתנו יש תקופות של פזילה לצדדים, לכן החלטנו שנגשים את כל צרכינו ביחד. לא קרה שאחד מאיתנו התקשר אל אחר, אנחנו יודעים לשלוט בעצמנו ומפסיקים קשר כזה בעוד מועד."

סיגלית המשיכה לשקול תשובה כלשהי לשאלה, שנשאלה חמש דקות קודם לכן. לפתע הודיעה בביישנות: „כן, אני מקנאת."

צביקה ביקש מהצעירה שתמזוג לו עוד כוסית מהמשקה החריף. יעקב הניח תקליט, החליף לקסטה. המארח התיישב ביני ובין צביקה ובחדר התחילו להתעופף קריצות בין בעלי־הבית.

מיד הצהרתי על עצמי שאני ביישנית. יעקב הציע לי שעורים בסקסולוגיה. הוא התפאר שנשים שונות הציגו בפניו את בעיותיהן, והוא פתר אותן בהצלחה.

הפעם — בלי כסף

צביקה החניט שהגיע הזמן לדבר תכלית. „טוב, מה השלב הבא? מצאנו חן בעיניכם?" יעקב, בהתחשבות נדירה, השיב: „אני לא שוביניסט. נשאל גם לדעתה." הוא קרא לסיגלית והורה לה לשבת מולו. היא כרעה ברך והביטה הישר לתוך עיניו.

המוהל הסביר לנו את פשר הטקס: „מתוך המבט מעיניה אני קורא את תשובתה." היא חייכה ברוך, ואדונה אמר שהוא הבין את תשובתה. „בסדר," קבע. „נפגש בסוף השבוע."

המארחת, ששבה אל כורסתה, נקבה מחיר: „ניקח 200 דולר."

צביקה שאל: „איך נמסור לידכם את הכסף? ידוע לי שזה יכול להתפרש כעבירה על החוק."

נשר הרגיע אותו. הוא הסביר שהמדובר באירוח. הוא מחתים כל אורח על מיסמך, שבו מצהיר מוסר הכסף כי התשלום הוא עבור אירוח, הכולל ארוחה.

לבילוי סוף־השבוע הזמין צביקה יין רוזה ודגים. אני הודעתי שאוכל כל מה שיזמין צביקה. על הודעה זו נזנפתי קשות. המארח הסביר לי שלכל אדם יש העדפות משלו, והוא חייב לבטא אותן. ענייתי בהתנצלות שהאוכל אינו חשוב לי. חשוב יותר אם כולנו ניהנה מהאקט המיני המיועד. על כך הצהיר שהוא מומחה גדול. הוא למד לשלוט באיברו, מאיכת שפגש בסינגפור.

כלקוחות לכל דבר, היה עלינו לעמוד

(המשך בעמוד 84)

יעקב וסיגלית במהלך השיחה
דירה שכורה בבני־ברק

(המשך בעמוד 15)

טובים, לסייע לכם בכל הדרוש. נשמח לשמוע כל הצעה שתסייע לכם. בכבוד רב, יהודה רידר, ראש־המועצה."

אפילו במיכתב תעמולתי מתחסד זה רומז רידר כי תושבי הקרייה רוצים שהמישפחה תפנה את ביתה. הוא כתב ש„מבקשים מכם לא לעזוב את ביתכם מסיבה זו," בהתכוונו למעשי ההתנכלות. אולם מתוך הניסוח עולה שאם יעזבו מתוך סיבה אחרת, לא יצטער כלל וכלל.

„אין מחיר לאדמה"

א ותם אנשים „בלתי־ידועים ובלתי מזוהים" לא נלכדו עד היום. מן המימשל הצבאי נמסר, כמו בהרבה מיקרי התנכלות לערבים אחרים, כי נערכת חקירה בעניין. תוצאות החקירה הזאת היו כמו תוצאות כל החקירות האחרות על פגיעות בתושבי השטחים הכבושים: אפס.

אם המישפחה, האלמנה, אינה מרבה לדבר על צרותיה. „אני פוחדת שכמה שאדבר יותר הם יזיקו לנו יותר," אמרה. „אני אשה פשוטה, שלא מבינה בפוליטיקה. כל מה שאני רוצה זה שיניחו לנו לחיות בשקט בביתנו ועל אדמתנו. מצער אותי שגם את זה לא מוכנים לתת לנו.

„הילדים הקטנים שלי מאוד מפחדים. הם נמצאים בפאניקה. כל לילה הם מסרבים ללכת לישון ואומרים לי שאולי שוב יזרקו עלינו פצצה. המעשים האלה הזיקו מאוד לילדים.

„נולדתי בחברון. אני זוכרת שכבר בילדותי האדמה הזאת היתה שייכת למישפחה של בעלי. עכשיו באים אלי האנשים של קריית־ארבע ואומרים לי שזאת אדמה שלהם. אמרתי להם שזה לא נכון, האדמה הזאת היא שלנו. אנחנו לא נעזוב אותה. עדיף לנו למות ולא לעזוב!

„כבר אחרי הפיצוץ הראשון, לפני שלושה חודשים, הבטיחו לנו שיותר זה לא יקרה. אבל אלה רק דיבורים. הם ממשיכים לפגוע בנו כל הזמן."

בני מישפחת דענא מתפרנסים מגידול זיתים וענבים. לפני כמה שבועות עלה טרקטור על חלקה שלהם וחרש אותה. הם עומדים חסרי־אונים גם לנוכח הפגיעה בפרנסתם.

„אני לא מפחד," אמר נאג'ח דענא, בן ה־18, הבן המבוגר במישפחה, „זהו ביתי. אדם לא יכול לפחד כשהוא נמצא בביתו.

„לפני שנה באו אלינו אנשים מקריית־ארבע. הם רצו שנעזוב את האדמה ושאלו כמה כסף אנחנו רוצים. אמרנו להם שאין מחיר לאדמה. היו איתם גם חיילים. הם איימו עלינו שאם לא נעזוב בטוב, הם יפרצו את הבית. אמרתי להם, שאפילו אם יהרגו את כל המישפחה אנחנו לא נעזוב. עדיף לנו למות.

„זאת אדמתנו. זה הדבר החשוב ביותר בשבילנו. ללא אדמה — איפה נחיה? איך יהיה שלום אם זה מה שהם עושים? גם קריית־ארבע נמצאת על אדמה שלנו. המתנחלים הם שצריכים לעזוב. הם התחילו במשהו לא טוב. יהיה לזה סוף כמו לכל דבר רע אחר. אין גבול לתאוות ההתפשטות שלהם. לבסוף, הם יפלו כמו האימפריה הבריטית."

הבת הבכורה של המישפחה, סאמירה בת ה־20, היא מורה בבית־ספר תיכון בחברון. היא חוששת לדבר על מצוקת המישפחה, פן תפוטר מעבודתה. אך ריגשותיה גברו עליה. „האנשים של קריית־ארבע שברו את לב אבי," אמרה, „הוא מת מהתקף־לב בגלל הצרות שהם והצבא עשו לו. בבית־הסוהר הם כמעט הרגו אותו במכות. המתנחלים והצבא זה אותו הדבר. גם כשבאו לאיים עלינו שנעזוב את ביתנו, הם באו ביחד.

„האנשים שזורקים עלינו פצצות הם חסרי־לב. אפילו על ילדים קטנים הם לא חסים. האחים הקטנים שלי נפגעו נפשית ממה שקרה להם. הם זקוקים לטיפול פסיכולוגי בגלל המשוגעים שעשו את זה.

„אני חושבת שאנשי קריית־ארבע הם טיפשים. גם אם יזרקו עלינו פצצות ויהרגו אותנו — לא נעזוב. זאת היא ארצנו והישראלים הם שצריכים לעזוב. זה לא שייך להם." **יוסי הימן** ■

פניה של רזיה ישראלי - אחרי שהכלב קרע את לחיה

הזוועה הגדולה מכל

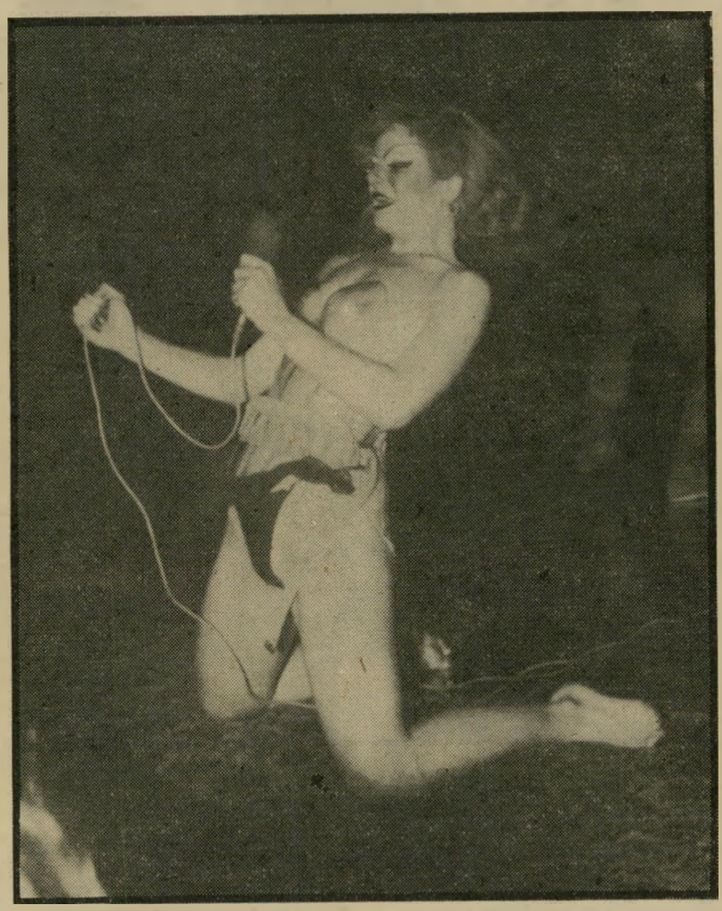

על המירפסת רזיה ישראלי בלבוש פלסטיק שקוף על חזה, כורעת על ברכיה בתפקיד שנטל, מנהיגת המורדים בהצגת המירפסת לז'אן ז'אנה בתיאטרון החאן הירושלמי, שבה אף שרה שירי רוק כבד.

„את סצינת שחיטת הילד, במחזה הזונה הגדולה מבבל, אני אוהבת יותר מכל," מצהירה כוכבת ההצגה, רזיה ישראלי, המגלמת את תפקיד הזונה, במחזהו השנוי במחלוקת של חנוך לוין.

„הסצינה הזו," מסבירה רזיה, „בנויה מדיאלוג קצר, הנע בין הטראגי לקומי. אצל הקהל הסצינה מתקבלת כאכזריות גרידא, אך אני, כשחקנית, רואה את זה אחרת."

רזיה גבוהת־הקומה, מגינה בקנאות על המחזה ומצהירה בכעס: „ממה נובעת ההתייפיפות הזאת של הקהל הישראלי! הוא מתחיל להזדעזע כשהוא רואה את הזוועות בתיאטרון. אנחנו חיים בעולם ברוטאלי. שבו מתרחשות זוועות אימומת מדי שעה. האם אנשים הפסיקו לאכול, כאשר צפו בטלוויזיה בזוועות שהתרחשו בווייט־נאם? לא! האם אנשים הזדעזעו והרימו קול צעקה כאשר הוקרן ביום השואה סרט טלוויזיה, שבו הראו טרקטור הדוחף גוויות של יהודים לערימות? לא, הם עניין עבר בשקט. אם כן, מדוע הצביעות הזאת?

מדוע אנשים לא מזדעזעים מהקטל בדרכים? רואים מתנגדי נסיגה מכים חיילים, וממשיכים לאכול כאילו לא קרה דבר! מדוע לא מזדעזעים כשכלבים תוקפים אנשים?"

כאן מתכנסת רזיה בתוך עצמה ומספרת על חוויה מסמרת־שיער שעברה לפני כמה חודשים, כאשר הותקפה על־ידי כלב שכמעט הרג אותה:

„בחודש דצמבר האחרון התארחתי אצל

חברתי במושב חופית. הוריה מגדלים כלב אימתני מגזע רוטווייילר, גרמני, אשר נשך כבר בעבר פעמים רבות.

„כשנכנסתי לביתם הכלב היה קשור, סגור בחדר אחר. התיישבתי על המיטה, ואיני יודעת מדוע החליטה לפתע האם לערוך בינינו הכרה. הכלב ניצב מולי, הביט בי, שנייה אחת ולפתע התנפל עלי, ישר על הפנים וקרע ממני את הלחי. גל־קחתי לבית־החולים ובמשך שבועיים וחצי היה לי חור, שממנו טיפטפה מוגלה, ליד העין. במשך תקופה מסויימת לא ראיתי בעיני האחת, והייתי משוכנעת שאיבדתי את ראייתי. הלחי היתה תלויה באוויר. חיברו לי אותה, אך נשארה לי צלקת."

רזיה מצביעה בכאב על הצלקת הגדולה, המכסה את לחיה. „אני צריכה לעבור ניתוח פלאסטי כדי לשפר את מראה פני. לכלב לא עשו כלום. עברתי טראומה עמוקה. מאז אותו מיקרה אני פוחדת מכלבים, את החתול שהיה לי מסרתי, בלילות תוקפים אותי סיוטים.

„אז מה האנשים מזדעזעים מהזוועות בהצגה? הזוועות הקורות בחיים, הזוועה שאני עברתי — אלה זוועות אמיתיות, אבל מזה אין איש מתרגש. זוהי צביעות." עבור רזיה, הסצינות הברוטאליות שבמחזה, הם לדבריה הדברים השוליים והקלים.

בעניין סצינת הפיתוי ואונס הזונה על קבר אחותה מסבירה רזיה: „עבורי, כשחקנית, סצינת הפיתוי היא מילולית. יוסי כרמון, המגלם את ברודק, והזונה, עומדים במרחק זה מזה והפיתוי הוא מילולי בלבד. לי לא משנה אם אונסים אותי על הקבר או במקום אחר. עבורי הפרטים האלה הם שוליים בלבד."

„לא יכולתי לעמוד בפיתוי"

ה תפקיד הראשי בהזונה הגדולה מ־בבל נועד בתחילה לשחקנית אחרת בתיאטרון הקאמרי, אסתי קוסוביצקי, אשר אף הספיקה לעבוד עליו במשך שבועיים.

„יום אחד נקראתי למישרדי התיאטרון הקאמרי כדי לחתום על חוזה להצגה אחרת, גוד, כאשר הגעתי למישרד חיכה לי שם חנוך לוין, שהציע לי להיות הזונה הגדו־לה מבבל ובו במקום נתן לי את הסכסט, למרות שלא ראה אותי כמעט בהצגות קודמות. הוא זכר אותי ממחזה אחד בלבד, סורגים, שבו גילמתי תפקיד של אסיר־גבר.

„האמת היא, שאחרי קריאה ראשונה של המחזה של לוין סירבתי. הרגשתי שאני עדיין איני בשלה לגלם תפקיד המצריך, לדעתי, שחקנית מבוגרת עם המון נסיון וכוח. במחזה צריך להתמודד עם המון טכסט, ובעצם כל המחזה בנוי על תפ־קיד הזונה, שכמעט איננה יורדת מהבי־מה במהלך כל ההצגה."

גם חנוך לוין לא הבטיח לשחקנית דבר, וביקש לערוך לה בחינה. „לבסוף לא יכולתי לעמוד בפיתוי, לשחק במחזה של לוין, הסכמתי להיבחן והתקבלתי. ה־עבודה עם חנוך היתה מרתקת. הוא קורא את השחקן כמו קרני רנטגן, מוציא ממנו צבעים ומעשיר אותו עד לאין סוף. הצטערתי כשהסתיימו החזרות."

רזיה זכתה בפירסום רב בזכות תפ־קידה בהזונה הגדולה מבבל. העובדה שההצגה הצליחה להעמיד במשך כחודש ימים את עם ישראל על הרגליים, הביאה את רזיה לתודעת ההמונים. אנשים הת־חילו לזהות אותה ברחוב, וקריאות כמו „הנה הזונה הגדולה!" הפכו לשיגרה בכל מקום שבו היא עוברת. „אני משנה את תסרוקתי כדי שלא יכירו אותי ברחוב," היא מצטחקת.

רזיה, ילידת ראשון־לציון, משחקת ורו־קדת מילדות. גם היום היא רוקדת ג'אז וסטפס, פורטת על פסנתר ולומדת פיתוח קול אצל זמרת האופרה נתניה דוברת. היא סיימה חוג לתיאטרון באוניברסיטה, וגילמה שורה של תפקידים מרשימים, בין השאר במחזה המירפסת, שבו אף שרה שירי רוק כבד.

„הזונה הגדולה"

רזיה ישראלי במחזה הסנסציוני של חנוך לוין, הזונה הגדולה מבבל. „מה אנשים יפרנפש מתרגשים מהזוועות שבמחזה? את הזוועה האמיתית אני עברתי על בשרי," היא אומרת.

„החלום שלי הוא להיות זמרת," או־מרת רזיה. אבל אהבתי מאוד גם את תפ־קידי כקונסטה, הגבר במחזה סורגים. אנ־שים שהיו מתערבים אם אני גבר או אשה היו ממתינים לי אחרי ההצגה בפתח ה־תיאטרון, היו חוטפים הלם כשראו אותי יוצאת, לבושה יפה ונשית. אהבתי את ההצגה הזאת כי הקהל הביע בה את עצ־מו. אנשים בכו, צעקו ואפילו התעלפו."

אין יותר הלם

ז יזה אוהבת כשהקהל מגיב והופך לחלק מהמחזה, לכן לא הפריעו לה תגובות הקהל גם בהזונה הגדולה מבבל. הפריע לה דבר אחר — העובדה שיוסי ידין, שחקן קאמרי ותיק, נטל לעצמו את הרשות להביע את דעתו ולצעוק בחזרה הכללית נגד המחזה.

„כשיוסי צעק, צעקתו היתה כשל אדם מן הקהל, שמטרתו היחידה היא להתסיס את האנשים. אז הקהל חושב לעצמו — אם יוסי ידין שהוא חלק מן התיאטרון מרשה לעצמו לצעוק, גם לנו מותר! יוסי נתן לקהל רעיון, באומרו: ‚אני לא אתן שחרפה כזאת תתרחש בביתי'! למחרת באו אנשים שקראו על כך בעיתונים, וצע־קו אף הם. צעקות איננו דבר רע, הסכנה לתיאטרון היא השיעמום.

„היום אנשים כבר לא צועקים. אני חו־שבת שמה שקרה כאן עם יוסי ידין, הוא שצעקתו הראשונה היתה צעקה של צופה שכואב לו. אולם אם נחשוב לרגע על בי־טויים כמו ‚החרפה שנעשית בביתי', ובין שיש בכך מניע אחר — הם טירפוד ההצ־גה. וטירפודה של ההצגה פירושו הבעת חוסר אמון במנכ"ל התיאטרון, אורי ער־פר, אשר נתן את תמיכתו המלאה להע־לאת המחזה. המסקנה הנובעת מכך היא, שמי שצריך ללכת הוא המנהל, וזו הי־תה, לדעתי, הכוונה האמיתית שמאחרי הצעקות של יוסי ידין."

רזיה מספרת שהיום, אחרי שהרוחות נרגעו במיקצת, שואלים רבים מן הצו־פים מדוע קוצרה ההצגה בצורה דרס־טית כזאת. „הצופים המתכוננים להלם הגדול כבר אינם מקבלים אותו, אחרי שכל העיתונות כבר דשה בכך. הקהל פשוט התחיל להתייחס להצגה כאל קומדיה."

רזיה מופיעה בצגה בעירום, ונראה שאין הדבר מטריד אותה במיוחד. „עבורי העירום בהצגה הוא שולי. נראה לי טבעי ביותר שכאשר הזונה מגיעה למידבר עם הסריסים, נפגשת עם אחותה ומתפתח בי־ניהן ריב, הזונה משפילה את אחותה עד עפר ולאחר מכן היא עושה אמבטיה.

„זוהי מעין הזדככות, היטהרות. הסצינה הזאת בעירום יפהפיה מבחינה ויזואלית ומהווה חלק בלתי נפרד מן ההצגה. סצי־נת העירום היתה נתונה לשיקולי הבל־עדי. אילו הרגשתי שאין היא חלק מההצגה, יכולתי להתנגד והתנגדותי היתה מתקבלת."

רזיה רואה סכנה גדולה לחופש הבי־טוי האמנותי כשאנשים כמו הגברת מרים תעסה־גלזר, רואים עצמם רשאים להחליט בעניינים שאין הם מבינים בהם ולא כלום. „תמונת המציאות שלנו הפכה מזוייפת. אין מראים לציבור את האמת. יש סתימת פיות בכל הכיוונים, החל בטלוויזיה וכלה בתיאטרון. ישנה ועדה אמנותית המור־כבת מאנשים שיש להם חלק והבנה בתי־אטרון, ורק הם רשאים להחליט מה יוצג ומה לא יוצג, ולא אנשים מתחום החי־נוך שהבנתם בתיאטרון לקויה, והשכלתם בנושא תיאטרון כמעט אפסית.

„כיצד נוטלים אנשים אלה את הזכות להחליט עבור הקהל האינטליגנטי מה מו־תר לו לראות ומה אסור? אם הכפייה הזאת תימשך, התיאטרון יהיה בסכנה גדולה."

נירה גל

צמות בבית

כך נראית רזיה ישראלי בביתה, מחוץ לבמה. „אני מיישרת את שערי המסולסל והסבוך וקולעת אותו לצמות, כדי שאנשים לא יזהו אותי ויקראו אחרי: הנה הזונה הגדולה! כפי שקרה בתחילת ההצגות."

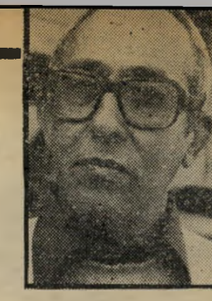

יעקב שרת / איש ממאדים
להתחבק עם דוב

אהיה אחרון שיזיל דמעה על הדחת מנחם מילסון מתפקידו האזרחי בשטחים הכבושים. אדרבה, אשמח לברכו על השתחררותו ממה שמשה שרת הגדיר בשעתו — „זמן־מה" לפני ישעיהו לייבוביץ' — כ„מארת הכיבוש", ועל חזרתו לעולם האקדמיה אשר בו יכירנו מקומו.

אם, בכל זאת, נקווה אגל־דמע בזוויות עיני הרי זה מפני שפרופסור יהודי לספרות ערבית באוניברסיטה העברית ראה בכלל אפשרות לשרת ולו רגע שלטון כיבוש, היה מסוגל לקבל מינוי שבמסגרתו חתר להפריד ולמשול על־ידי טיפוח קוויזלינגים מקרב חדלי־האישים הבזויים על המוני הפלסטינים, יכול לחאמין שמה שהוא עושה בתוקף תפקיד שתלטני זה עשוי להצמיח טובה כלשהי למישהו, ולבסוף, אחרון אחרון אך לא בחשיבות — מפני שהפרופסור המוכשר לא השיג, משום־מה, ולו לאחר מעשה, כי נכשל, כי לא יכול שלא להיכשל, ומשום כך לא הגיש את התפטרותו מרצונו הוא, תוך קריאה בקול גדול באוזני הציבור הישראלי והפלסטיני כאחד: טעיתי! לא זו הדרך!

אם בכל זאת נקווה אגל־דמעה בזוויות עיני, הרי זה גם מפני שהשלטונות הישראליים — נכון יותר השררה הישראלית — לא למדו דבר מן הכשלון הנורא של מדיניותם הכיבושית. מייסור בשוטים יודע השלטון הזה רק מעבר לייסור בעקרבים, ולפיכך הוא מחפש עכשיו אחרי מחליף למנחם מילסון האומלל, אשר בוודאי אמור להיות קשוח, ערמומי, תככן ואכזרי ממנו (נדמה לי, שאי־שם בשולי מחוז „המכתבים למערכת" מסתובב איזה מנהל בית־כלא בדימוס, המתיימר להבין את נפש הערבי היודע־ומבין־רק־את־שפת־הכוח; אני ממליץ עליו בכל פה כמחליף, שכן אם רצוננו לראות את מי הירקון המעופשים מאדימים מדם שירד מן ההרים — זו הבחירה הטובה ביותר).

אבל בטרם ניפרד מהפרופסור מילסון בברכת ברוך החוזר מן הסיף אל הספר, לא נשכח לו את שיחתו המלומדת עם אהרון מגד, כפי שהביאה הסופר־העתונאי הרגיש והמתלבט ב„דבר", לא מכבר.

שם, באותה שיחה, הישווה האיש את עצמו, את תפקידו ואת חזון פועלו בשטחים הכבושים, לא פחות ולא יותר, עם אלה של הגנרל דגלאס מקארתור ביפן הכבושה בתום מלחמת העולם השניה. לא פחות ולא יותר! הנה, הוא, הכובש האמריקני מקארתור, חינך את העם היפני הכבוש במשך שש־שבע שנים לדמוקרטיה, לאחר שסילק מעמדות־מפתח את אישי השלטון הקודם — השלטון הצבאי, הלוחמני, הלא־דמוקרטי — וכך גם הוא, הפרופסור מילסון, בעמל נמלים, לאורך שנים, יהפוך את לב הפלסטינים יושבי השטחים הכבושים משונאים לאוהבים...

הצרה היא שההשוואה פשוט אינה תופסת, וביותר מבחינה אחת. כדי שההשוואה תתפוס, צריך שתתחולל מלחמה בין הפלסטינים והישראלים; שהישראלים ינצחו נצחון מוחלט, ללא עוררין, נצחון מכריע מזה ותבוסה מוחלטת מזה, כפי שאפשר להשיג אולי רק אחת באלף שנה על־ידי הטלת שתי ביצים אטומיות (דבר שלא נשנה מאז ועד היום!); שהעם הכבוש ישתכנע מכוח ההלם האיום הזה שאכן הוא מוכרח לשנות כיוון; שהכובש יהיה — למרות הכל — הומני, הומני במשמע שאינו הופך את הכבושים לגבעונים, אינו חומד את אדמותיהם לנחלה לגושי־אמוניו; שהכובש לא רק לא יכפור בזכות הקיום וההגדרה העצמית של העם הכבוש אלא פשוט יסתלק מכל שעל אדמה שלו — ו„אפילו" ישקם את העם הכבוש כלכלית ומוסרית ויעשה אותו לבעל־ברית ממדרגה ראשונה...

נו באמת, דגלאס מילסון! לחשוב, שבעל־חלומות זה הוא שהשכיל העם היהודי להעמיד מול הפלסטינים בשטחים הכבושים! לך, לך לך אל דפי הספרים, הסתגר במגדלי־השן האוניברסיטאיים, מקום שם לא יראך איש בוכה על התמוטטות הזיותיך המקאריתוריות הנשגבות, מקום שם גם לא יגיעוך נאקות ילדים וילדות פצועים מכף רגל ועד ראש, שלא לדבר על נחי אמהות שכולות.

ויהי ערב ויהי בוקר — דף שרוני חדש בספר הכיבוש הנאור.

איך אמר סגן ראש הממשלה שמחה ארליך ב„מוקד"? „יש תקופות של מהומות ויש תקופות של שקט. ועכשיו יש שקט, אז מה אתם רוצים?"

אני אגיד לך מה רוצים: לא להתאבק עם דוב פלסטיני כבוש, שאינו מרפה ממך.

הפתרון התורני

על ההערכות של העתונאי המדיני שמואל שגב יכול אדם לחלוק ולצדוק בכך או לא לצדוק. לכפור באמינות המקורות שלו לא הייתי מציע.

ומה המקורות של שמואל שגב אומרים? הם אומרים — לפי אחד ממאמריו האחרונים בעתונו „מעריב" — כי בחוגי המימשל הישראלי יש מי שמהרהרים ברצינות בסגירת השטחים הכבושים, כלומר בשימת קץ למדיניות „הגשרים הפתוחים".

על האפשרות הלא בלתי־נמנעת הזאת יש לי להגיד שני דברים:

1) אין לדעת לאן צעד זה יוביל לאורך ימים מבחינת התנהגות תושבי השטחים מזה, ומדינות ערב מזה. מבחינת ישראל פירושו של דבר, לאלתר, יהיה מיסוד מצב כובש/כבוש בארוך סופי ומוחלט — ללא סדק בחומר הכיבוש בדמות „הגשרים הפתוחים". ממש מרגין.

2) אם השלטון הבגיני והכוחות המפעמים בו ומפעילים אותו חותרים, למעשה, להביא לידי בריחת תושבים המונית מן השטחים הכבושים אל מעבר לירדן מזרחה, כתוצאה של מדיניות הצקה והטרדה והכבדה יזומות ומכוונות, כדי לרוקן את השטח עד שהשר מרדכי ציפורי יכול לטלפן אל ראש הממשלה מעל כל תל וגבעה רעננה ולבשר לו שהשטח ריק באמת, שלא רואים שום ערבי באמת — איך הערבים הללו יחיו סגורים — אלא אם כן תאורגן למענם הסעה חד־פעמית כל־כוללת, שלמענה הגשרים יפתחו פעם אחת ויחידה — ואחרונה!

כן או לא?

בקריקטורה אופיינית ב„מעריב" נראה העולם כולו בדמות עלמה מאוהבת, מחובקת על ידי תמנון הקרוי אש"ף, ומבקשת להדביק נשיקה אל מצחו. המפלצת התמנונית האימתנית גדולה בקומתה מן העולם — עד כדי כך מגיע כוחו של אש"ף! — והעולם פשוט שבוי בקסמה, מאוהב בה עד שכרון, ולכן אולי לא מרגיש כי זרועות התמנון מקיפות אותו הקפת־חנק. רק אי־שם, במדינה קטנה במזרח התיכון, מצוי אדם שמכיר בסכנה האיומה הזאת שאש"ף מהווה לגבי העולם כולו, עולם בור ואומלל שאינו יודע במי הוא מאוהב, עם מי הוא מבקש להתחבק ולהתנשק. ומיהו אותו אדם? לא, לא הקריקטוריסט; ראש ממשלת ישראל מנחם בגין, המצוייר עומד שם מן הצד, רגליו כבר מוקפות על־ידי אחת מן הזרועות המשתלחות מגוף התמנון הנ"ל, אך בידו המורמת אל על גרזן המכוון להלום ולבתק את הזרוע האימתנית. הגרזן הבגיני הקדוש מונף, המניף אומר: „סליחה על ההפרעה" — אבל ידו נשארת למעלה, ונשאלת השאלה הבלתי־נמנעת: היונחת הגרזן? — כן או לא?

לא אידרש פה לשאלות המעניינות כשלעצמן האם אש"ף גדול מן העולם, האם העולם מאוהב באש"ף (או לעקרון ההגדרה עצמית); האם אש"ף מאיים על העולם, מה משמעותו של הטרור בהקשר הארץ־ישראלי, היהודי והערבי; האם ישראל היא היחידה המכירה בסכנה האמיתית שבאש"ף וגם עושה או מבקשת לעשות משהו בנידון. אותי מעניין כרגע דבר אחד: מדוע הגרזן הבגיני אינו נוחת?

האם מפני שברור, כי אם הוא ינחת ויקצץ זרוע מזרועות התמנון — תצמח אחרת? האם מפני שהבעיה אינה הזרוע אלא המפלצת, וזו יצירת כפיה של ישראל לא פחות מיצירת כפי הפלסטינים (או העולם המאוהב בהם), מכיוון שאי־הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני מוכרחה לדחוק אותו אל הקיר כלומר לטרור? האם מפני שהכרה זו חודרת יותר ויותר למוחות הישראלים עד שחסל סדר קונסנזוס — שהוא תנאי ראשוני הכרחי להנחתת הגרזן (ולכן הפעילות הקדחתנית של צה"ל (!) לשיקום הקונסנזוס בגליל העליון)? או שמא האמריקנים הרשעים הם שמנעו את ההנחתה?

השאלות הן שאלות, בלי ספק, אבל עד שהתשובות עליהן יתחוורו ויתבהרו, אל נשכח שהחזקת היד הבגינית שם למעלה, עם הגרזן הזה הנתון באצבעותיה באיזור העליון, עולה הרבה כסף, הרבה מאוד כסף — המתבזבז לריק על מיני שחיקות של אנשים וכבישים וגלגלים תחת להצטנר באפיקים חיוביים, קונסטרוקטיביים, שבוודאי יש בהם לחסן לא מעט את ישראל נגד מפלצות לרוב, ממשיות כמדומות.

אחת ועוד אחת

אחת ועוד אחת הן שתיים.

אז מה הסיכום הפשוט של שתי העובדות שלהלן:

אחת: „3,000 נשאלים ענו על שאלונים שהוכנו על־ידי המחלקה למדע המדינה באוניברסיטת א־נג'אח בשכם. הרוב המכריע תובע מדינה פלשתינית עצמאית, ורואה באש"ף את נציגו המוסמך". („על המשמר", 30.4.82).

אחת: „שר החוץ שמיר לעמיתו מאורוגוואי המבקר בארץ: אם נצליח לחסל את אש"ף נעשה שרות חשוב לעולם". („מעריב", 10.5.82).

מה הסיכום, אני שואל — ירי או גזים?

כולנו סטטיסטים

שר חשוב מאוד בממשלת בגין השניה אמר, שהוא לא השתתף בטקס המלכתי־דתי־מקאברי של קבירת עצמות עתיקות אי־שם במדבר יהודה, מכיוון שאינו אוהב לחיות סטטיסט בהצגות.

כשאר אמירות־השפר של אותו שר, שפיו מפיק מרגליות ארליכיות לכל עבר בכל שעה (מרגליות מזוייפות, כמובן), כן גם זו. ניצנצה נצנוץ כלשהו בהתגלותה — וחיש מהר עממה.

אמנם השר הנכבד לא היה ש. ס. הוא לא זכה בתענוג המפוקפק של ראיית צה"ל נתון בכבלי הכפייה הדתית; הוא לא ראה במו עיניו כיצד עשרות מיליונים גולשים לתהומות נחל חבר ללא צורך; הוא לא שמע במו אוזניו את נאומו המפליץ של הרב לאשכנזי ישראל, שהכפיף את המדע התוסס ומחדש להלכה המאובנת, השינונית; הוא לא נאלץ להאזין לראש ממשלה המדבר עם לוחמי בר־כוכבא כאילו הם עומדים חיים לפניו, משל מדובר במספיד שמתו מונח לפניו ועדיין הוא נתון בהרגשה (שיקרית) שמי שאך זה יצאה נשמתו עדיין חי.

אבל מה אם השר הנכבד לא היה ש. ס.? ממתי הוא אינו חלק של ההצגה הגדולה?

רגע אחד! וכלום לא היינו אנו כולנו סטטיסטים בהצגה המגעילה הזאת? אנו, כאזרחי הארץ הזאת, כמשלמי מיסיה, כחיים בה בתקופה סעורה זאת, כמי שההיסטוריון יספר עליהם יום אחד, שהם אשר ישבו אז באותה ישראל, שהתעסקה ברוב טקס בקבורת עצמות, שירתה מטחי כבוד לשלדים מפוקפקים, שהניחה עליהם זרים שראש ממשלתה דיבר עם מתים — כלום לא היינו גם אנו סטטיסטים בסטטיסטיקה המגעילה הזאת?

במדינה

(המשך מעמוד 55)

כאשר החדר מואר רק על־ידי פנסים הדולקים בחוץ, שאורם דומה לאור הירח. הצעירה עברה על פני הגברים שעמדו במיסדר־הזיהוי ובמשך כרבע שעה לא זיהתה איש. רק כאשר יצאה החוצה אמרה לי שוטר כי הכירה אומנם את התוקף, אך חששה לומר זאת בקול רם לפניו. היא ציינה גבר שעמד ב־מיסדר, ואשר לא היה החשוד עמר.

עמר שוחרר למחרת המיסדר ב־ערבות עצמית.

דרכי אדם

האיש שחי מעצמות

ערבי ישראלי, אסיר־עולם משוחרר, ישאר ללא קורת־גג.

פעילי התנועה חדווה ויצירה, הפועלים בשכונת שפירא בתל־אביב, שמעו על הזקן, שכל אחד מבניי־השכונה זורק לו עצם. אך כשהלכו לברר במי מדובר, לא יכלו שלא להישאר המומים מסיפורו.

עבד־אל־האדי עלי (56) שוחרר מכלא רמלה לפני 18 שנה, אחרי שריצה מאסר של 16 שנה, על שוד ורצח בשנת 1949.

מספר עלי:

המיקרה היה בחיפה. אני לא הודיתי. האשימו אותי בסיוע, ו־שלושה שופטים דנו אותי לעונש־מוות. שנתיים ישבתי בתא הנידוי־נים למוות. רק בשנת 1953 הומתק העונש למאסר־עולם. בזמן שהייתי בכלא ובצינוק, חליתי. מצאו אצלי מחלת ריאות, וחמש שנים שכבתי בבית־החולים של הכלא. ב־1960 הפחיתו את העונש שלי ל־24 שנה, ואחרי ארבע שנים שיחררו אותי בשליש, והייתי צריך להתייצב כל־פעם בכלא.

איש לא עזר. כשהשתחררתי עבדתי בעופות, תמורת 60 לירות בשבוע. ב־1967 התחלתי לעבוד ב־מלון גרנד ביץ' ואחר־כך במוריה בתל־אביב. כמחסנאי. זרקו אותי מהעבודה כי אין לי כוח לעבודות קשות. פעם הם גם גילו את העבר שלי — אני לא סיפרתי על זה בהתחלה — ורצו לזרוק אותי, אך מהמחלקה לטיפול באסירים התי־ערבו והחזירו אותי לעבודה.

כשנכנסתי לכלא הייתי נשוי, אך אשתי ברחה לחוץ־לארץ. כש־השתחררתי, לא עזרו לי בכלל. לא בגד, לא כסף, לא דיור, כלום.

אני יליד חיפה. כל המישפחה ברחה לשטחים, לירדן ולסוריה. פגשתי רק אחות שגרה באיזור ג'נין. יש לי בן שנמצא אצלי, מאשה שחייתי איתה אחרי שהש־תחררתי. היא מתה מסרטן. הבן נמצא במוסד, וכל הזמן הוא בורח אלי.

כבר שנה ושלושה חודשים אני לא עובד. לא מקבל ביטוח לאומי, לא עזרה סוציאלית. בכל חודש אני צריך לשלם שכר־דירה של ארבעת אלפים לירות, תמורת שני חדרים מפוצצים. כבר שלושה חוד־שים לא שילמתי שכר־דירה, ואת החשמל כבר ניתקו לי. עכשיו כל אחד בשכונה זורק לי עצם. אבל אי־אפשר לחיות ככה. כבר קיבלתי מיכתב מעורך־דין שאם לא אשלם שכר־דירה יוציאו אותי לרחוב. גם המישטרה באה אלי כל הזמן, לבדוק אם אני מחביא סמים או רכוש גנוב, אבל אני נקי. אין לי שום עבירה."

עד כאן סיפורו של עלי.

בינתיים פנו פעילי חדווה ויצירה ללישכת הסעד של שכונת עג'מי שביפו, ומשם הובטח שהם יבואו לבדוק מה ניתן לעשות, כדי שעלי לא ייזרק מביתו.

עשר שנות הישגים.

* רב־בריח-הממציאים של מנעול הבטחון הרב־בריחי הנפוץ בארץ ובעולם.
* רב־בריח-ממציאי "פלדלת"-דלת הפלדה הביתית.
* רב־בריח-ממציאי הצילינדר המתוחכם "גמא".
* 300,000 משפחות בישראל כבר נהנות ממוצרי רב־בריח.
* רב־בריח-יצואן מצטיין 1980.
* 7 שנים רצופות-"הקניה הטובה ביותר".
* 7 שנים רצופות-"המוצר הנבחר".
* למעלה מ־500 מפיצים בכל הארץ.
* 14 סניפים ו־150 טכנאים בשרות הלקוח 24 שעות ביממה.
* המפעל הגדול והמשוכלל ביותר בארץ ליצור מוצרי בטחון.

מבצע עשור לתקופה מוגבלת
10% מעל הנחה

רב-בריח®
אתה בידיים טובות

טל-אריה

עשו לרב-בריח®

כתובות וטלפונים להזמנות ראה דפי זהב עמוד מס' 1.

קמיל בְּלוּ עושה לך
כל מה שהטבע עושה לתינוקך.

קמיל בלו אל סבון בתחליב מן הטבע – מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור.
אל סבון **קמיל בלו** – מותאם במיוחד לחומציותו הטבעית של העור, הוא אינו מסיים פעילותו בגמר הרחצה ושומר על העור בפני יובש וגירויים, יוצר שכבה מגינה על העור ומקנה לו רכות ורעננות.
קמיל בלו – הינו ממשפחת מוצרי הקמיל אשר פותחו ויוצרו במעבדות דר' פישר המתמחות במיוחד בייצור תכשירים קוסמטיים טבעיים בידע רפואי.
קמיל בלו טבעי...כל מה שעורך מבקש.

אל סבון בתחליב – יש לו טבע לפנק.

Kamil blue

פרסום מקניק/בן לם/דיגיטליין

מנהטן. "אתה נראה טוב היום"

"משהו השתנה בך... אינך עייף...
אתה נראה טוב היום... רענן כזה.
נחמד. התגלחת או מה?... אה, קנית
חולצה חדשה"

Manhattan®

מנהטן. מתחדש.

להשיג בחנויות לבגדים משובחים

miss

סימבול

במדינה

מישפט

אונס בשרשרת

במוסד „נעורים" אנסו ארבעה חניכים נערה אחת, במשך שעתיים וחצי.

הוריה של רחל (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפרסום), שלחו אותה למוסד נעורים, כדי להרחיקה מסביבה הדלה, שבה התגוררו. גם היא קיוותה בוודאי כי במוסד החינוכי תצליח להשתלב בחברה, ולא תרגיש יותר כמהגרת חדשה מבריית־המועצות. אולם הגורל הכין לרחל הפתעה אכזרית.

שניים מן הנערים במקום, בני 17, חמדו את הצעירה המתולתלת בת ה־18, והחליטו לאנסה. כאשר היתה רחל בתורנות־שמירה על הביתן שבו התגוררה, בחודש ינואר השנה, הקישו השניים על דלת־הביתן וביקשו להיכנס.

רחל, שהיתה לבדה בביתן, נעלה את הדלת וסירבה לפותחה. אחד מהם עמד ליד הדלת ושוחח איתה, וכך הסיח את דעתה מחברו, אשר התגנב לביתן דרך חלון המיקלחת ותפס אותה בכוח.

הוא השכיב אותה על מיטת הסוכנות הצרה, המכוסה שמיכה משובצת, וציווה עליה להתפשט. הוא פתח את חולצתה וליטף את שדיה, וכאשר סירבה להתפשט במו־ידיה, הפשיט אותה בכוח, סטר לה ובעל אותה.

ראש בכותל. רק יצא הראשון מן החדר וכבר נכנס חברו, ציווה עליה לפשוט מחדש את מכנסיה, שאותם הספיקה בינתיים ללבוש, ובעל אותה גם הוא. שני צעירים נוספים, שעברו במקום, שמעו על האונס והחליטו גם הם להצטרף. אחד מהם נכנס לביתן ודרש כי הנערה תבוא איתו במגע אוראלי. הוא החל מלטף את אבר־מינה. כאשר הצעירה הנפחדת הסירה מיואשת התחילה לצעוק, חנק אותה כדי להשתיקה ואנס אותה.

כאשר נכנס גם הגברבר הרביעי החלה רחל בוכה וצועקת, והבטיחה את ראשה בכותל. אך כל תחנוניה לא עזרו. לדברי כתב־האישום, שהוגש על־ידי הפרקליטה ד"ר דרורה פילפל, נאנסה הנערה משך שעתיים וחצי על־ידי ארבעת התוקפים.

מישפטם של בני־הנוער יחל, בימים אלה, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב.

האברך ואביזרי המין

תלמיד חישוכה העבדקן נאשם כי קנה אביזרי־מין בצ'קים מזוייפים.

התובעת, יהודית אמסטרדאם, חזרה והביטה בתמונת הנאשם, מרדכי יופיטרו, ולא האמינה. הגבר שבתמונה, לבוש שחורים ובעל זקן ופיאות נחשד על־ידי המישטרה כי בצ'קים מזוייפים קנה בין היתר גם אביזרי־מין מחברת ארוס בסך של 39 אלף לירות.

בתיק היתה גם תמונה של חלק מהאביזרים שנתפסו אצל האברך. היו שם שלושה ויבראטורים בצורת אברי־מין גברי במידות שונות. חומר הראיות גילה כי האיש הזמין גם בובת אשה מגומי ופריטים אחרים המופיעים בקטלוג החברה.

כאשר נשאל למקום עבודתו נהג להציג את עצמו כתלמיד ישיבת פוניבז'. לבית־המישפט הרפיע הגבר מגלח למשעי, ונראה כי הותיר את עברו הדתי מאחוריו.

החלאפות

★ **קורת גג.** שיעורים במתמטיקה על־ידי מאסטר בסטאטיסטיקה, תמורת קורת־גג (פעם־פעמיים בשבוע) ו/או קבלת הודעות טלפוניות (אישיות). ת"ד 45142 תל־אביב, מיקוד 61451.

★ **מכונת שיכפול.** קחו מרוכזיית טלפונים 4×2 תדיראן משומשת במצב טוב, ותנו לי מכונת שיכפול משומשת במצב טוב או הצעה דומה. טלפון 03־655797 ו־03־656848, לא בשבת.

★ **לינה בהולנד.** לינה וארוחת בוקר במשך שבוע במרכז אמסטרדם בהולנד אצל זוג ישראלים תמורת מכונת כתיבה עברית במצב טוב. טלפון 020־447205
Sergin Feldman
Postbus 7916
1008 AC Amsterdam, Holland

הצילו!

הפסיקו להתקשר אלי! מישהו פירסם בטעות את הטלפון שלי, ומאז לא מפסיקים לטרטר לי! אני בסך־הכל זקן נחמד שלא רוצה כלום! נא לא לטלפן יותר לטלפון 03—243129!

★ **תקליטים.** קחי שימלת כלה 38 מאנגליה תמורת תקליטים ישראליים או שווה־ערך. טלפון — 03־779573.

מה הולך

★ **שמרטפית.** דרושה בייביסיטר באיזור שדרות נורדאו בתל־אביב, תמורת 15 שקל לשעה. הולצמן, שדרות נורדאו 76/6.

★ **מחירים עממיים.** תלמיד שמינית מקרין ומשכיר סרטים לילדים, למסיבות ולימי־הולדת במחירים עממיים. טלפון 03־482920.

★ **יד מלטפת.** הגינה כועסת? הצמחים בשביתה? אין להם חשק לגדול בחלקה? הם זקוקים ליד מלטפת! אבי, טלפון 03־755641.

פוסטרים

פוסטרים באירופה אצל זוהר. בואו בהמוניכם.
Art International
Georgstr 50b
Hannover 1

★ **פרי עטם.** אוחזים בעט הכותבים שירה ופרוזה ומעוניינים לתת לה ביטוי בדפוס בספר, ישלחו פרי־עטם לת"ד 26243 תל־אביב. המתאימים יוזמנו לשיחה.

מחפש קולית

קולי נדיר ביופיו, בן ארבע, עדיין רווק, מחפש קולית למטרה רצינית. לפנות לתומר, טלפון 03־24152.

מיד־ליד

★ **גלשן רוח.** אילן ויינגלייר בהזדמנות. טלפון 03—493792.

★ **לנשים.** בגדי סבתא מיד שניה, משגעים. חלוקים, ז'קטים, כובעים, שמלות, תחרות, קטיפות ועוד. כל הקודם זוכה. טלפון 03—226428.

צרפתיה חטובה

למעוניינים: צרפתיה חטובה בת (204) ודו־שימושית בגיל ההתבגרות (1973) מחפשת יד שלישית. טלפון 03—86224, בשעות הערב.

★ **מחפש אופנוע.** יאווה '81 חדש או עד 5000 קילומטרים, עד 2750 דולר. טלפון 03־762777.

★ **להשכרה ולמכירה.** להשכרה דירה סנוייה, שלושה חדרים, מרוהטת + טלפון. כניסה מיידית. למכירה מכונת־כביסה קריסטל אוטומטית מצויינת. טלפון 03—882860, בערב.

נוגע ללב

★ **רק לרציניות.** גבר נאה רווק, 31/173 מעוניין בבחורה נחמדה בעלת חוש הומור. תשובה מובטחת. ת"ד 1083 גבעתיים, מיקוד 53110.

★ **מתאימה.** עורך־דין גרוש בן 46 מעוניין במתאימה. נא להתקשר לטלפון 03־865899.

★ **צפונית.** צעיר 24/176 בן קיבוץ תוסס ומקורי מעוניין לפגוש בך למטרת הכרות. אם הינך צפונית. לכתוב לגלילי, קיבוץ הגושרים מיקוד 12225.

★ **מענגת.** נחמד בן 33 מעוניין בידידות מענגת עם חטובה וחמודה. ת"ד 36199 תל־אביב, מיקוד 61361.

לא רק לקבל

עבור חברתי, גרושה בת 33, מאוד סימפטית, נחמדה וטובלב. ידיד כן ואמיתי, משכיל ונאה המסוגל לתת ולא רק לקבל ידידות כנה וארוכה. ת"ד 2538 חולון, עבור ח'.

★ **נישואי אהבה.** אני רווק, חושב, ביתי, 45/160 + דירה מבקש צעירה טובת־לב לנישואי אהבה וכבוד הדדיים. חגי, טלפון 03־222023.

★ **קטנה וחמודה** 34/157 מצפה לך המשכיל אך לא יהיר, העדין אך לא שביר ובכלל שתהיה מושלם כזה כמו בשיר של קיפלינג אם... לנישואים סגורים. ת"ד 30459 תל־אביב.

אזלו כולם

שאלה: למה אזלו כל סימרי הבישול בגרמניה המערבית?

תשובה: בגרמניה המזרחית הם נמכרים בתור סיינס־פיקשן!

סולו

צירופים אפשריים

★ **ונהמדות.** חמוד ופנוי (25) בעל דירה ורכב מעוניין ביחסים דיסקרטיים עם יפות, חושניות ונחמדות. ת"ד 22530 תל־אביב (עבור מס' 1).

★ **טיול לאירופה.** איש עסקים צעיר ונאה 30/178 מעוניין להכיר נאה וחטובה כשותפה לטיול לאירופה. ת"ד 4434 רמת־גן.

מה איכפת, למי איכפת

איש ציבור בן 33 מסודר מבקש לומר:

מה איכפת לי מה כתוב, איכפת לי מי כתב. אם לא איכפת לי מי כתב, מה איכפת לי מה כתוב?

ואם איכפת לך להפסיק לכתוב, התקשרי עמי: טלפון 03־456970.

★ **תמיכה מאסיבית.** עצמאי, מבוסס ורחב־לב מציע תמיכה כלכלית מאסיבית לצעירה נאה וחטובה שתיצור עימו קשר אינטימי ודיסקרטי. ת"ד 36852 תל־אביב, מיקוד 61368.

★ **לא שמנה.** איש־עסקים עשיר ונדיב מעוניין בצעירה יפה וחושנית (לא שמנה!) לידידות דיסקרטית. למתאימה — תמיכה נדיבה. ת"ד 30161 תל־אביב, מיקוד 61302.

★ **ביזוי משותף.** סטודנט נחמד ובן־יישן מעוניין להכיר בחורה מאיזור חיפה בת 16 עד 19 לבילוי משותף. ת"ד 7566 חיפה, מיקוד 31070.

★ **בשעות היום.** 172/ 24 נחמד וגזעי בעל חוש הומור ורכב, מת על ים ושמש וכלבים גדולים, מעוניין בנאה בעלת גיזרה סבסית לבילוי בשעות היום. אפשרי נשואה. ת"ד 30214 תל־אביב.

★ **שבוע פה, שביע שם.** נאה מאוד, דומה לצ'רלס ברונסון, 26/180 מעוניין ביפה ועדינה לבילוי כל שבועיים, שבוע בתל־אביב או באילת. יוסף, 057־73866.

★ **מדריכה.** ביישן צעיר נאה מעוניין במדריכה עד 40. ת"ד 45121, חיפה.

★ **איבד תיקווה.** דרושה מדריכה לטיפול יסודי והדרכה ראשונית בהנאות החיים לצעיר נאה בן 18 שכמעט ואיבד תיקווה. לרציניות ת"ד 45059 חיפה, מיקוד 31449, סודיות מובטחת.

ברכות

לאסעד הרמ"ר ולאורה ה־נחררת. תודה רבה מקרב הלב על השהייה הנעימה ששהינו אתכם ועל העבודה המועילה. ד"ש גם לחבר המתוק שמעון שושן. מהגדנ"עיות סיוון ואיריס.

זמר חדש

למוניקה. עם הולדת בנך „טיקטיק" (דורון) שהתחיל לזמר בלילות. נקווה שתחזרי ותזמרי גם את עם קילר הלוהטת. מהמעריצים יורם, דני, אסף ויוסי.

חוויה שלא מן המניין. בי־קשתי רק ידידות כנה, כוס קפה / והפתיעו אותי כל מיני / בסיגנון, בביטוי, ובכלל בגישה / ועלה על כולם בעלי המופתע.

אז תודה ליילה־לו, למדור / ולקהל המשיב כולו לפי־תור.

נורית מהקפה.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמונה — תכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המוצעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו לחיכורות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש לחשתמש במעטפה). לא תתקבלנה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־התודעה.**

קולנוע

סרטים

אמריקה של נודים

אין להתפלא שהאמריקאים לא אהבו את אמריקה על גלגלים. מעבר לכל מיני בעיות קולנועיות, כאלה או אחרות, שהביקורת בוודאי תאיר אותם בבוא הזמן, זוהי סאטירה פראית ולגלגנית על אמריקה, הרוח האמריקאית, השקפת־העולם האמריקאית, הפוליטיקאים, האנשים הפשוטים, האמנים, הבורגנים, הגנבים והשוטרים — בקיצור, על כל מה שנעשה בארצות־הברית, מחוץ אל חוף.

תחת עלילה אחת יש אכן לפחות תריסר עלילות, שמתחילות, כל אחת, בפינה אחרת של הארץ הגדולה ומובילות כולן לנקודת המיפגש הסופית: עיירה קטנה בפלורידה, שם מתחיל ונגמר הסרט.

לכאורה, עוסק הסרט באנשים רגילים לגמרי, הממוצע המצוי. למעשה, הופך אותם התסריט למין גרוטסקה המקבלת,

קרנף שפונה מן הסאפארי צועד באוטוסטראדה
סאטירה פראית

שוטרים מתגוששים ביב בנק הזמה קהל
שלל של שוד שלומיאלי

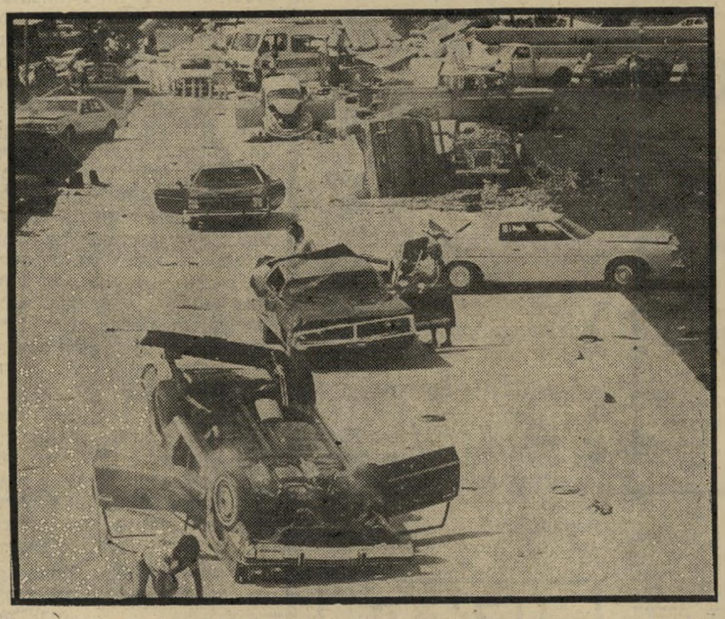

מכוניות הרוסות — נהגים מתגלגלים
סצינת השיא

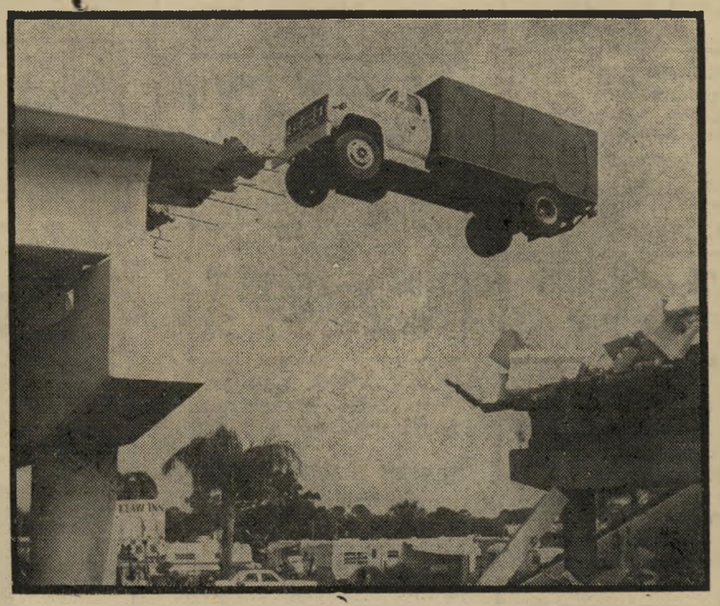

מכונית־משא מזנקת מעל גשר מפוצץ
קרנבל של פיצוץ

בימאי ג'ון שלזינג'ר
אמא באגרטל

רי המאולתר ולא יקנו שם דלק. משבר כלכלי עשוי להמיט שואה על המקום. מה עושים?

ראש־העיר פונה למתכנני מישרד־התחבורה ודורש יציאה מן הדרך המהירה לעיירה (זוכרים את פרשת כביש גנות בארץ?) המתכנן הראשי מוכן לדון בעניין תמורת סכום סימלי של עשרת אלפים דולר.

העיירה עורכת לעצמה קרנבל, כל התושבים משתתפים במישחקים, תורמים מעות והכסף נאסף. המתכנן הולך עם הכסף הביתה ויציאה מן האוטוסטראדה לטיקלו, אין.

מכאן והלאה מתחיל הסיפור להתפצל. מצד אחד, ראש־העיר וצאן מרעיתו (כי הוא גם המטיף הדתי במקום) מנסים לטכס עצה ולמצוא מוצא. מן הצפון הרחוק מוזמנים קרנף אחד ושני אריות, להעשרת הסאפארי, והן מועמסים על משאית היוצאת בדרכה לפלורידה. בניו־יורק אוספים שני עובדי ניקיון שלל של שוד ויוצאים לחיות כמו מיליונרים בחוף מיפרץ מכסיקו. מלצרית צעירה נוסעת במכונית (מודל מיושן של פורד, בשם אדסל, המהווה סמל לכישלון בתעשיית המכוניות) אל הבנק, משם היא מוציאה חסכונותיה, ואחר־כך אל בית הלוויות, משם היא מוציאה את אמה באגרטל המכיל את אפרה — כל זאת מבלי לצאת פעם אחת מן הרכב — ויוצאת גם היא בדרך דרומה, לפזר את האפר על החול המיוהב של פלורידה.

ועוד בדרך לשם, פירסומאי בגימלאות עם אשתו, רופא־שיניים בחופשה עם אשתו ושני ילדיו, סרסור וכוכבניתו החדשה, שתי נזירות, רביעיית עליזים, טכנאי מכונות־צילום, וטרמפיסט צעיר בדרך למישחק הגמר של ליגת הכדורגל האמריקאית.

יצאנית בנפשה. זאת אמריקה של נודים. כולם על גלגלים, וכל אחד מוזר יותר מן השני. אף אחד, כמובן אינו מה שהוא ניראה. אם ראש־העיר דויא מטיף, נהג־המשאית המביאה חיות לסאפארי הוא מחבר פיזמונים, הטכנאי של כטרוכס הוא למעשה קאריקטוריסט, הכוכבנית מוכרת חסדיה, הנזירה הצעירה היא יצאנית בנפשה, אשת הפירסומאי היא שיכורה כרונית, עובדי־הניקיון הם שודדים, בריוני הקשקשים בג'יפ הנוסע דרומה מעדיפים בלונדים, וכן הלאה.

לקראת הסיום, מימד סוריאליסטי של ממש. נדמה כאילו הבימאי ג'ון שלזינג'ר החליט, אחרי שנים ארוכות של דראמות כבדות, ליטול את הטירוף המאיים של יום הארבה ולהפוך אותו לטירוף מגוחך. **לא ישתו קפה.** מוקד הסרט הוא עיירה בשם טיקלו. כביש מהיר נסלל לידה, הוא יוביל את התחבורה היישר מן הצפון הקר לחופי מיאמי. התיירים, שעליהם היתה עיקר פרנסתם של תושבי המקום, פשוט לא יעברו בה עוד, לא יעצרו, לא ישתו קפה, לא יבקרו בסאפא־

ואשר לטרמפיסט הצעיר והתמים, הוא הולך למישחק הכדורגל לא משום שהוא מתעניין בספורט, אלא מפני ששם יש לו הרבה לקוחות ששיקנו את הקוקאין ברשותו, כי זאת הרי הדרך שבה הוא ממכן את לימודיו.

מה הביא את שלזינג'ר לעסוק בטירוף המוני שכזה, אחרי סרטים כמו קאובוי של חצות או דארלינג? „אין לי עניין מיוחד לחזור על עצמי," הוא אומר. „אחרי היאנקים, שהיה סרט רציני, אמרתי לעצמי שהייתי מוכן לעשות, לשם שינוי, קומדיה אחת שתצחיק את האנשים תחת להטריד אותם."

אלא שקומדיה מן הסוג הזה יכולה בהחלט להטריד אמריקאים, אם הם מתייחסים אליה ברצינות. מלצרית אנטיפאטית המאהלת ללקוח „יום יפה", גנבי־מכוניות הלוקחים רק את הרכב ולא את התכולה משום שהם מוסריים, בורגנית הטוענת כי אינה שתיינית, משום שהיא שותה רק קוקטיילים ואינה נוגעת אף פעם במשקה אלכוהולי נקי, כל אלה אינם בדיוק טיפוסים שאמריקאי ממוצע היה רוצה לראות את עצמו בתוכם.

לשחד פקידים. אשר לדרך האמריקאית הישנה והטובה לעשות עסקים, לשחד פקידים, ליטול יוזמה לידיים, גם כאשר מדובר בפיצוץ גשר כהבעת־מחאה — כל זאת ברוח טובה של קרניבל — גם היא אינה מחמיאה ביותר לאומה הזאת. יתכן שכאן טמונה הסיבה לכך ש־241 מיליוני הדולר, שגדרשו להפקת

פיי עושה סקי מים
טירוף המוני

שימלתה של אשת הפירסומאי נתפסת כדלת המכונית
שיכורה כרונית

הסרט, לא הניבו את הפירות הצפויים בשוק האמריקאי.

אם המחיר נראה מוגזם, צריך לזכור ששלזינג'ר הוא פרפקציוניסט, שאינו מוותר עד אשר הוא משיג בדיוק את מה שהוא רוצה. ומה שהוא רצה, במיקרה זה, היה קשה מאוד להשגה.

כל מי שהיה קשור להפקה, ענה מייד אותה התשובה כאשר נשאל מה היה חלק הקשה בה: „הצד האירגוני," טוענים כולם. צילומים על־פני יבשת שלמה, תיאום עבודה של כ־25 כוכבים בתפקידי־מפתח ובעיקר מציאת כביש מהיר ועיירה בצידו, כאשר העיירה צריכה להיות מוכנה להתמודדות עם צוות־הסרטה של עשרות אנשים, והאוטוסטראדה צריכה להיות פנויה לפיצוץ. „למזלנו," הסביר ריצ'ארד קרייבן, אנגלי שהיה ממונה על איתור המקום, „מושל מדינת פלורידה מעוניין מאוד בצוותי־הסרטה שיניצחו את מדינתו." בעזרתו הושג האישור לפיצוץ המרהיב של האוטוסטראדה. זאת, למרות שאחת הדמויות היותר מגוחכות בסרט, הוא מושל מדינת פלורידה.

סיום מטורף. אשר לעיירה: נכון שהצוות הותיר שם הרבה מאוד כסף, אבל ניראה שהתושבים, או לפחות חלקם הגדול, חשו עד מהרה כחלק מן המיבצע. „למרות שצבענו את כל הרחוב הראשי שלהם בוורוד, או שחוללנו מהומה בכל סידרי־התחבורה במקום, התקבלנו בסבר פנים יפות," ציין קרייבן בסיפוק.

הסצינה שהטרידה את שלזינג'ר יותר מכל היתה סצינת־השיא, התפוצצות מלווה בתאונת־דרכים המונית שהצריכה עבודת כפילים מסוכנת. „אני מפחד שאנשים ייפגעו וייפצעו," חשש לפני שצילם את הסצינה, כאשר החום הכבד במקום והצורך לצלם בתשע מצלמות בעת ובעונה אחת (כי על התרחשות כזאת אי־אפשר להזור כמה פעמים), הוסיפו לדאגתו. „אל תזכירו לי את הפרשה," הוא אמר מאוחר יותר, כשהסרט היה כבר בשלבי עריכה, „מכל זה יראו אולי דקה על המסך, וכולם מדברים רק על זה." מה הפלא? אמנם שלזינג'ר והצלם שלו, ג'ון ביילי (שצילם גם את אנשים פשוטים) טענו, שסצינות אינטימיות עדינות עדיפות בעיניהם, אבל לכל מי שייראה את אמריקה על גלגלים יהיה הסיום המטורף, עם המכוניות ההרוסות, הנהגים הקבורים מתחת לערימות של תפוזים והאריות מרחרחים דלת מעוכה של רכב הפוך, עם קרנף דוהר באמצע הכביש ועיירה מרוחה בוורוד ברקע — הסיום המתבקש מאליו.

נוכאו עד שטרן

ממאו עד מוצארט (מוסיאון, תל־אביב, ארצות־הברית) — אייזיק שטרן ביקר בסין ב־1979, כאורח של ממשלת פקין, כדי להופיע בכמה קונצרטים, להדריך כמה כיתות־אמן, להיפגש עם המוסיקאים שם ולהתרשם מן הארץ. עימו באו בני־משפחתו, המלווה שלו, הפסנתרן דייוויד גולוב וצוות־הסרטה גדול בהנהגתו של מוריי לרנר, שהתכוון לתעד את האירוע.

מתוך 65 השעות שצילם צוות זה, ערך לרנר פחות מ־90 דקות, אולם התוצאה מקסימה ומרגינה כל־כך, שלשם שינוי, אי־אפשר אלא להסכים עם האקדמיה לאמנויות הקולנוע שהעניקה לסרט את פרס האוסקר בשנה שעברה.

אמנם, כסרט מסעות, אין בגישתו של לרנר הרבה מן המחדש. הוא מתפעל, כמו כל אלה שהיו בסין בשנים האחרונות, מן ההמונים הנדחסים על המידרכות, מן החומה הגדולה, מן הדיוקנים של מאו התלויים בכל פינה, מאלפי זוגות האופניים שהם כלי־התחבורה המקובל, מן המרחבים אין־קץ, מן השלמות של האופרה הסינית ומבני־צועיה האקרובטיים, או מן הליטוש המופלג של שני חקיינים בהופעת־בידור.

כל זה מבדר ומשעשע. אולם מה שמרתק באמת, זה שטרן עצמו, והיחסים בינו ובין האוכלוסיה המקומית. למרות הפער העצום ברקע, בתרבות, בשפה, אפילו בהרמונית שהאוזן מורגלת אליהם, הוא מוצא שפה משותפת עם כל המאזינים הרבים, הממלאים כל אולם שבו הוא מופיע עד אפס מקום. כשהוא מקשיב לסינים הצעירים, שהשתלטו היטב על הטכניקה של הנגינה בכלים מערביים,

כנרית סינית ושטרן: שפה בינלאומית

אבל טרם ירדו לעומק הנשמה שלהם, וכאשר הוא מסביר להם, מדריך אותם, מעיר להם או מדגים לפניהם, נדמה שנוכחותו של מתרגם במקום היא מיותרת בהחלט. הוא, הצעירים הלומדים תורה מפיו והקהל, הצופה מן הצד, מדברים באותה השפה.

אין ספק שהחן האישי של שטרן עזר רבות, הן ביצירת הקשר בינו ובין מארחיו, והן לחן של הסרט עצמו. הוא אמיתי, כן ובלתי־אמצעי. למראה הדיאלוג שלו עם בני המקום נדמה שבכל זאת יש תיקווה כי האנושות תמצא פעם שפה אחת, משותפת לכל.

נודניק־נודניק אבל...

חברים, חברים, אבל... (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — שני הסברים אפשריים לכישלון־יחסי זה של בילי ויילדר, אחד היוצרים הגדולים של הקול־נוע האמריקאי: מצד אחד, יתכן מאוד שעם הגיל (האיש עבר אם יום הולדתו ה־76), אין בו עוד הציניות החריפה, הנכונות להתעלל בגיבוריו להעמידם במצבים מביכים, והכושר ליהנות מכל דקה שביצירת מיבצעים כאלה. מצד שני, עצם העובדה שאינו משתמש בחומר מקורי שלו, אלא בקומדיה צרפתית שהיתה כבר לסרט בעבר, נוטלת חלק מן הקשר האמיץ שלו לנושא.

לפני כמה שנים הוצג בישראל סרט בשם נודניק עם רשיון של אדואר מולינארו, לפי מחזה של פראנסיס ובר, עם לינו ונטורה וז'אק ברל בתפקידים הראשיים. מעשה בשלומיאל הרוצה להתאבד, משום שאשתו עזבה אותו, וברוצה שכיר שההתאבדות עשוייה להפריע בדיוק ברגע שהוא עומד להוציא לפועל חוזה. משום כך הוא מונע את ההתאבדות, מסתבך עם הנודניק. מצבים מגוחכים נוצרים כתוצאה מן הסבך.

ויילדר החליף את השחקנים הצרפתים בצמד שלו, מתאו ולמון, העביר את העלילה לקליפורניה, אבל לא הצליח

ג'ק למון ופאולה פרנטיס: האם האיש מזדקן?

להוסיף הרבה חן, קצב או ברק לעלילה המקורית. רק סצינות מעטות, בעיקר האילמות, שבהן מתאו פוגש את למון, הן תיזכורת של ויילדר במלוא אונו.

הסמלת סימה חזן התלוננה שבנו של
מעשה מגונה בבתה, כעבור שבועיים
ואחרי כמה נסיונות התאבדות פתחה
משטרה

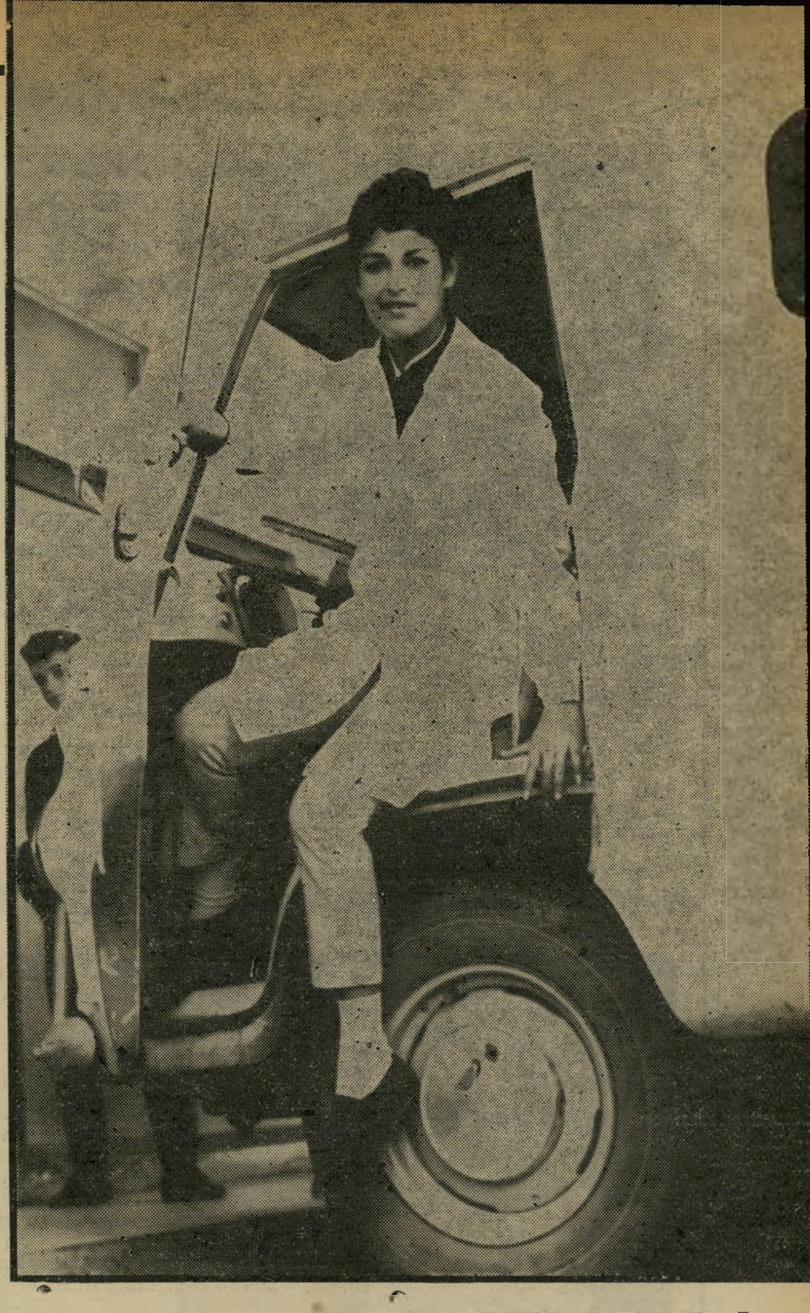

האגדה החיה

סימה חזן בתא־הנהג של אמבולנס, בתקופה שבה עבדה כנהגת במגן־דויד־אדום. במשך שמונה שנות עבודתה הצילה חיי רבים. במילחמת ששת־הימים פינתה, תוך כדי הקרבות, פצועים רבים.

ה אשה המשתוללת תפסה את בתה בת ה־9. היא גררה אותה בכוח אל גג הבית. החלטתה היתה נחושה: לקפוץ מן הגג, מגובה חמש קומות, יחד עם הילדה.

הבת, שנתקפה בהיסטריה, פרצה בזעקות והצליחה להשתחרר מאחיזת האם. היא נמלטה ממנה כל עוד נפשה בה. למזלה של האם, הופיעה בדיוק באותה שעה חברתה, שבאה במיקרה לבקרה. היא נאבקה עימה והצליחה להשתלט עליה ברגע האחרון. לעזרתה באה גם שכנה, שנזעקה לשמע צעקות הבת.

האם, שבלעה קודם לכן כמה גלולות ואליום, היתה כבר מטושטשת לחלוטין. אך מבעד למסך־הערפל שאפף אותה, המשיכה להיאבק ולעמוד על רצונה למות.

המישטרה הוזעקה. בינתיים ניסתה האם להגיע בשנית אל הגג. שוטר נאלץ להוציא מידה בכוח את מפתח דלת־הכניסה לגג.

המעשה הנואש, שביקשה סימה חזן לבצע בעצמה ובבתה, ביום השני לפני שבועיים, אירע בביתה שבשכונת רמות־אשכול בירושלים.

יום קודם לכן הופיעה חזן בבית־הספר של בתה. כשדמעות בעיניה הודיעה ל־מורה שהבת לא תבוא יותר ללימודים. „אני ממילא הולכת לעזאזל," אמרה למורה, „אקח איתי גם את הילדה. גם לה לא נשאר יותר בשביל מה לחיות. החיים לא היו טובים לשתינו." למחרת בבוקר לא שלחה את הבת לבית־הספר.

אחרי שניסתה להתאבד יחד עם הילדה, הזמינה המישטרה אחות מן המרכז לבריאות־הנפש. האחות שוחחה עם חזן ארוכות והלכה. מאוחר יותר הופיעו בביתה רופא ואחות נוספת. גם הם שוחחו איתה ודיווחו את חוות־דעתם לפסיכיאטר המחוזי. על־סמך הדיווח החליט הפסיכיאטר כי סימה חזן אינה חולת־נפש, וכי אינו רוצה ואינו יכול לאשפז אותה. הבת, שלקתה בהלם, נלקחה לעת עתה מאמה, ונמסרה לטיפול בבית מישפחת ידידים.

מעשה מגונה במדרגות

ב ערב היום הרביעי בשבוע שעבר חתכה האם בסכין־גילוח את ורידי ידיה. הוומן אמבולנס, שפינה אותה לבית־החולים הדסה על הר־הצופים. שם נתפרו ונחבשו ידיה. אחר־כך הוחזרה לביתה. כל העת צעקה סימה שהיא רוצה שיחזירו אליה את בתה, שאותה לא ראתה מאז נלקחה ממנה.

לפני חצי שנה פתחה סימה את הברזים בכיורי הגאז שבמיטבחה, סגרה את כל החלונות, בלעה גלולות ואליום ונכנסה למיטה. השכנים הריחו את ריח־הגאז, שחדר מתחת לדלת הכניסה לחדר־המדרגות של הבית המשותף. הם הזעיקו את המישטרה, שפרצה את דלת הבית. סימה נאבקה אז בשוטרים, שביקשו לפנותה לבית־החולים. לבסוף הניחוה תחת עיניה הפקוחה של חברתה.

מזה תקופה ארוכה מצויה סימה חזן, בת ה־40, במשבר. היא איבדה את הטעם לחייה והם אינם חשובים לה עוד. ניסיונותיה להתאבד, ומיקרים אחרים שבהם היא מגלה חוסר־זהירות וחוסר־דאגה לחייה, חוזרים ונשנים.

מה הביא אותה למצב זה?

סימה חזן שירתה עד לפני ארבע שנים במישטרה. ב־1 ביוני 1978 היא פוטרה מעבודתה. שבועיים לפני שהוחלט על פיטוריה הגישה תלונה נגד בנו של שכן, הגר באותו בית משותף.

בתלונה טענה כי בן השכן, שהיה אז בן 16, ביצע בחדר־המדרגות מעשה מגונה בבתה, שהיתה אז בת 5. אותו שכן הוא קצין בכיר במישטרה, בדרגת סגן־ניצב.

עד היום משוכנעת השוטרת לשעבר, שרק חמישה חודשים לפני שפוטרה הועלתה לדרגת סמלת־ראשונה, כי הסיבה האמיתית לפיטוריה היא התלונה שהגישה נגד בן הקצין. הפיטוריון נומקו בסיבות שונות, אך אף אחת מהן לא היה בה כדי להניח את דעתה.

הודעת הפיטורין נמסרה לסימה, ששירתה כפקידה בארכיון־המיעוטים במטה הארצי של המישטרה בירושלים, על־ידי הקצין מרדכי גוימן, ראש מדור־תעסוקה במטה הארצי. הוא זימן אותה לראיון, שבועיים בלבד לפני שהפיטורין נכנסו לתוקף, והודיע לה שאי־אפשר להמשיך להעסיקה מפני ש„נוצרה בעייה בעניין שיבוצך בעבודה."

מאוחר יותר טענה המישטרה שסימה כלל איננה מתאימה לשירות במישטרה. הודעה זאת נמסרה למרות העובדה ש־סימה שירתה במחוז הדרומי ובמטה הארצי במשך שמונה שנים רצופות. לפני כן שירתה במשך שנתיים במישטרת מחוז תל־אביב.

הסמלת המפוטרת מעולם לא השלימה עם פרישתה מאונס מהעבודה. היא משוכנעת שנעשה לה עוול משווע. פעמים רבות פנתה לקצינים שונים במישטרה, ביניהם שלושה מפכ"לים, וניסתה לשכנעם לבטל את רוע הגזרה. פעמיים עתרה לבית־הדין־הגבוה־לצדק. עד היום דבר לא עזר.

סימה היא אם לא נשואה. היא עמדה להינשא לאבי בתה, מדריך־תיירות במיקצועו. כל הסידורים הושלמו, אף הזמן אולם, אך זמן קצר לפני מועד החתונה

השוטרת

חזן בתקופת שירותה כשוטרת בגשר אלנבי, יחד עם חברים ליחידה. אחר־כך עברה למטה הארצי של מישטרת ישראל.

ביטל אותה החתן. מאז לידת הבת ניהלה האם, במשך שש שנים, מישפטי אבהות, שהדיונים בהם הגיעו עד לבית־המישפט העליון. לבסוף הוכרה אבהותו של החתן המתחרט, והוא חוייב בתשלום דמי־מזונות חודשיים.

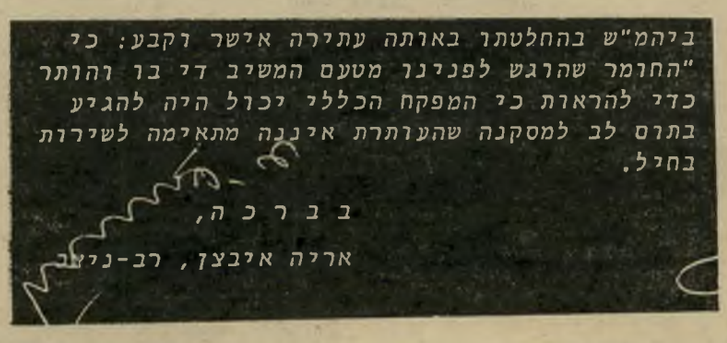

לא אחראי

מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, הסיר מעל עצמו את האחריות לטיפול בפרשה בהסתמכו על החלטת הבג"ץ שקבע: „המפקח הכללי יכול היה להגיע למסקנה שהעותרת אינה מתאימה לשירות בחיל."

אגדה חיה

ב ין התקופה שבה שירתה במישטרת מחוז תל־אביב והתקופה שבה שירתה במחוז ירושלים, עבדה סימה במשך שבע שנים כנהגת אמבולנס במגן־דויד־אדום. במשך זמן זה הצילה חיי רבים, וזכתה לשבחים ולמיכתבי־הוקרה ללא ספור. במילחמת ששת־הימים פינתה, תוך כדי הקרבות, פצועים מגיבעת התחמושת. על כך הוענק לה אות המילחמה. בכל מקום הכירו את הנהגת, הממהרת בכבישים לעזרת הזקוקים לה. שמה הפך אגדה חיה.

כשחזרה לעבוד במישטרה, שירתה תחילה בגשר אלנבי ואחר־כך הוצבה במטה הארצי.

סגן־ניצב ביצע פיטורה מן המשטרה, בשביתת־רעב

או מוות

מאז פיטוריה חרב עליה עולמה. נחישותה לחזור לעבודה היתה בעוכריה. בעיקבות הטענות החמורות שהועלו נגדה בתצהירי קציני־המישטרה, שהוגשו לבג"ץ, ננעלו לפניה שערים רבים. אולם גם היא עצמה אינה מוכנה לעבור למקום עבודה אחר. יש לה רק מטרה אחת: לחזור לשירות במישטרה.

השוטרת המפוטרת לא חסכה כל מאמץ, שבו מצאה סיכוי, ולא הקלוש ביותר, להגיע אל מטרתה. רבים מידידיה וממוקיריה, המכירים אותו עוד מתקופת עבודתה במגן־דויד־אדום, ניסו לסייע לה. הופעלו קשרים בדרגים הגבוהים ביותר, אך עד היום כולם נענו בשלילה.

בין המסייעים בידה בולט ביותר עורך־הדין אהרון אסא מירושלים, שייצג אותה בתביעת־האבהות. אחרי שפוטרה ונשארה ללא פרנסה, ייצג אותה לכל אורך מאבקה בעניין זה ללא שכר. הוא הגיש בשמה את העתירות לבג"ץ, ניהל את ההתכתבות העניפה עם המישטרה ונפגש עם כל מי שמוכן היה להקשיב.

משנכשלו כל המאמצים להחזירה לעבודה, וכל הדרכים נחסמו בזו אחר זו, נקלעה סימה ליאוש עמוק. כשאיבדה את אמונתה בכוחה להוציא את צידקתה לאור — הדרך לנסיונות ההתאבדות היתה קצרה.

כיום היא שובתת־רעב בביתה. מרבית שעות היום היא יושבת במיטה, אינה מוכנה לאכול דבר ומתייחסת לסובב אותה באדישות מוחלטת.

למרות תשישותה הרבה, בשל שביתת־הרעב, הדם שאיבדה אחרי חיתוך הווריד־ים וגלולות ההרגעה הרבות שאותן היא צורכת, נאותה האשה השבורה והמדוכאת לפתוח את סגור ליבה ולהעניק להעולם הזה את וידויה האישי.

סיפרה סימה חזן:

אני רוצה אחת מהשתיים: או לחזור למישטרה, או למות. אני לא יכולה לסבול יותר את העוול הזה. כל השנים האלה אני מתמודדת עם זה ושום דבר לא זז. כמה אני יכולה עוד לסבול? למה פיטרו אותי מהמישטרה? אני רוצה לדעת למה! הבת שלי עברה טראומה נוראית. הלב שלי נשבר כשראיתי אותה אחרי המיקרה. בגלל זה אנחנו צריכות להמשיך לסבול? בגלל שהתלוננתי על פשע שבוצע בבת שלי?

אני זוכרת את זה כמו היום. הנער הזה תפס אותה בחדר־המדרגות, כשעלתה הביתה. הוא הפשיט אותה ועשה בה מה שעשה. ירד לה דם ורצתי איתה בפאניקה לרופא. תחילה חשבתי שהיא איבדה את הבתולין. אחר־כך הסתבר שהוא רק סרט אותה בציפורן. הילדה היתה זקוקה אחרי זה לטיפול פסיכולוגי.

חשבתי שאני חייבת להתלונן על כך, ולו בלבד שהוא לא יחזור על מעשיו גם נגד ילדות אחרות. אבל אני לא טיפוס נקמני. אם האבא הקציין שלו היה פונה אלי ומבטיח לטפל בבנו, הייתי מוכנה לוותר על התלונה. תחת זאת הוא התנפל עלי בצעקות ובאיומים.

בליל היום שזה קרה, הנער הכניס אלי מתחת לדלת פיתקה, שבה איים להתאבד אם אתלונן נגדו במישטרה. לא ידעתי מה לעשות, ולכן פניתי לשכן אחר ובי־קשתי את עצתו. השכן הזה ניגש עם הפתק לאביו הקציין, ואני עליתי לביתי.

מסתבר שהנער ברח מהבית. הקציין עלה אלי הביתה צעק ואיים עלי: אוי ואבוי לי אם הילד שלו יתאבד. בילדה שלי הוא בכלל לא התעניין. הוא גם השמיע כלפי דברים מעליבים, ואמר שבמקום להתעסק בעניין הזה, יותר טוב שאלך לחפש איפוא האבא של הבת שלי. בגלל שאני לבד, ואין מי שיגן עלי, הוא הרשה לעצמו עוד להשפיל אותי, אחרי מה שהבן שלו עשה לבת שלי.

החלטתי שלא להיכנע לאיומים שלו ולהגיש את התלונה נגד בנו. בגלל התלונה הזאת אני סובלת עד היום.

אחרי זמן קצר פיטרו אותי מהמישטרה. הודיעו לי שלא מרוצים ממני במחלקה שבה אני עובדת, ומכיוון שלא הצליחו למצוא עבורי מישרה חילופית, הם נאלצים לפטר אותי. לא קיבלתי את זה והתחלתי להתרוצץ במטה הארצי מקצין אחד לשני, כדי לברר את הסיבה האמיתית. איש לא היה יכול להגיד לי מהי.

פניתי גם למפכ"ל, שהיה אז רב־ניצב חיים תבורי, אך הוא לא התייחס אלי כלל. רק אחרי התערבותו של עורך־הדין אהרון אסא, הסכים סגנו של המפכ"ל, ניצב אהרון שלוש, לקבל אותו לפגישה.

אסא סיפר לי ששלוש אמר לו שאני דווקא בחורה טובה, אבל יש בתיק שלי כל מיני פתקים נגדי. הוא סירב לפרט מה כתוב בהם, ולא היה מוכן לאפשר לי להגיב בצורה כלשהי עליהם. אני הייתי מוכנה, ועדיין מוכנה, לעמוד לדין על האשמות נגדי. כך אוכל לפחות להתגונן ולהיאבק שצידקתי תצא לאור. אבל נגד פתקים סודיים בתיק איני יכולה לעשות דבר.

שלוש סירב לכל ההצעות של אסא ולא היה מוכן לקבל אותי בחזרה לעבודה. תחת זאת הוא הציע לעזור לי להתקבל לעבודה בשירות בתי־הסוהר. לכך לא הייתי מוכנה. איני מוכנה להשלים עם פיטורין לא מוצדקים, אפילו אם מציעים לסדר לי עבודה במקום אחר.

„העלילו עלי עלילות"

ב ומף לכך, אם אני טובה לשירות בתי־הסוהר אני טובה גם למישטרה. ההצעה הזאת רק מוכיחה עד כמה הטענות של המישטרה הן לא רציניות ולא נכונות. אם באמת הייתי שוטרת כל־כך גרועה, אז הם לא היו ממליצים עלי לשירות בתי־הסוהר.

בינתיים התברר לי שהתיק נגד הבן של הקציין נסגר זמן קצר אחרי שנפתח. כשפניתי למישטרה כדי לברר מדוע נסגר, ענו לי שאין בזה עניין לציבור.

על כך לא יכולתי לעבור בשתיקה. אסא עירער בשמי על ההחלטה לפני הייעץ המישפטי לממשלה. אחרי ששלחנו אליו כמה תיזכורות, התקבלה תשובה שניתנה הוראה לפתוח את התיק מחדש ולהעמיד את הנער לדין. הפרשה הזאת יכולה גם ללמד על כוח ההשפעה שיש למי שעומד מאחרי העניין.

אחרי שראיתי ששום דבר לא מתקדם בעניין שלי, פניתי לבג"ץ, טענתי שהפיטורים שלי לא היו מוצדקים, ובי־קשתי להחזיר אותי לעבודה. אולם תצהירים נגדיים, שהגישו שלושה קציניים כהמטה הארצי, טירפדו את זה. הם העלילו עלי עלילות־זוועה והציגו אותי פשוט כמיפלצת. הבג"ץ האמין להם ודחה את העתירה.

לאחר מכן הגשתי במישטרה תלונה נגד הקציניים האלה, וציינתי בדיוק באיזה סעיפים ומקומות הם לא אמרו אמת. במישטרה הודיעו לי שיחקרו אם הם הגישו תצהירי־כזב. עד היום לא שמעתי מהם דבר.

כל זה שבר אותי לגמרי. הגעתי למצב שכמעט הרגתי את הבת שלי. חשבתי שאם אני הולכת למות, מוטב שגם היא תמות. האבא שלה מתעלם ממנה ואפילו את המזונות הוא לא משלם. כל הזמן יש לי צרות איתו. חשבתי שיותר טוב שגם היא תמות, מאשר שתישאר יתומה.

הפעם אני מתכוונת ללכת עד הסוף. גמרתי עם הכל ואני רוצה למות. כתבתי כבר צוואה, שאותה השארתי אצל העורך־דין שלי. עכשיו אני רק רוצה שיחזירו לי את הבת שלי, לפני שאתאבד. אני רוצה לראות אותה.

אמשיך בשביתת הרעב עד שאתפגר!

במיטה

אחרי נסיון ההתאבדות לפני שבועיים בלעה סימה חזן כמה טבליות ואליום, תפסה את בתה בת ה־9 ועלתה עימה לגג ביתה. היא ביקשה לקפוץ יחד עם הילדה מן הגג. הילדה, שנתקפה בהיסטריה, הצליחה להשתחרר מידי אמה ולברוח. את חייה של סימה הצילה חברתה, שעצרה בעדה בכוח. מאז שובתת סימה חזן רעב במיטתה.

נמר של נייר

אהבות של קודש וחול ✶ מזל תאומים ואגודת הסופרים ✶ האיש שנובר בפיוטי העבר ✶ ההיסטוריה כחוויה מרתקת

תרגום

מרדוק

כל ספר מספריה של הסופרת הבריטית **איריס מרדוק**, הרואה־אור בתרגום לעברית, מהווה חוויה מרגשת. החודש ראה־אור ספר נוסף של מרדוק, תחת הכותרת אהבות של קודש וחול *. גיבור ספר זה הוא המשולש־הנצחי: גבר + שתי נשים. מרדוק, בשנינות כתיבתה, מצליחה לחדד משולש זה על שלושת קודקודיו, עד לכדי אבסורד.

מרכז המשולש, הגבר, הוא **בלייז גא־וונדר** („הוא נהנה מהאוכל, הוא אכל אכפתיות, שהיה מעניק ניחוח נעים כל־כך לשתן..."). בלייז, פסיכותרפיסט חובב, המחלק עיתותיו בין שתי נשותיו, החוקית — **האריט**, החיה למען אהבת בעלה ובנה, ואהובתו — **אמילי מקיו**, החיה למען אהבת אהובה תוך שהיא מתעלמת מבנה, פרי אהבתם. אמילי לוחצת על בלייז, שיפרד מאשתו למענה.

למשולש רומנטי זה משיקים חייו של עיגול, **מונטאגיו** (מונטי) **סמול**, סופר מותחנים מוזר ואלמן, החי בצבת המלך־חיים של אמו. מונטי מסביר את השקפת עולמו על הנשים להאריט בלייז במילים: „**נשים ריצות תמיד שעברים ישברו, כדי שהן תוכלנה להעמיד אותם שוב על רגלי־הם...**"

---

* איריס מרדוק — **אהבות של קודש וחול**; עברית: חיים תדמון; הוצאת זמורה ביתן; 325 עמודים (כריכה קשה).

בלייז סיפר לשכנו מונטי על פיצולו בין שתי נשותיו והפכו לשותף בידיעה לכך. מונטי היה זה שהמציא עבור בלייז את לקוחו מגנוס בואלס — שהוא האליבי לכל העדרויותיו של בלייז מבית רעייתו החוקית. תשע שנים נמשך סיפור פיצול

סופרת מרדוק
משולש רומנטי מרתק

חייו של בלייז, עד לראשית התהליך שטרף את קודקודי משולש חייו.

בוקר אחד מבהירה אמילי מקיו לבלייז: „**החלטתי לפרוש. גברים אחרים מפרנסים את נשותיהם. אני עייפה. אני מדקנת. אתה יכול להתחיל לפרנס אותי...**" היא מגנה את העולם הבורגני, שבו ספון בלייז עם אשתו החוקית. עד מהרה מסתבר ל־בלייז כי לוקה, בנו מאמילי, התחבא כמה פעמים במושב האחורי של מכוניתו וגילה את דבר קיומה של מישפחתו החוקית.

בשלב הבא מבהיר בלייז לאהובתו: „**החלטתי למפר לאשתי את הכול...**" בלייז מוסר לאשתו האריט מיכתב, שבו הוא מספר את סיפור אהובתו, והדילמות בהן הוא נתון. אלא שהאריט אינה מוכנה לחדול מאהבתה את בלייז: „**לא אעזוב אותך פצרה הוזאת. לשם כמה, לדעתך, נישאתי לך?**" בקשתה האחת היא, לפגוש באמילי מקיו: „**אתה הרי אינך מתאר לעצ־מך שהכול ימשיך להתנהל כשם שהתנהל בעבר. נכון? שנתיו מסכימים שאתה לא תזנח אותה...**" האריט מספרת לדייוויד, בנם, על אמילי ובנה **לוקה**.

האריט מגיעה לבקר את אמילי, וב־מהלך פגישתן היא אומרת לה: „**עכשיו אנחנו לא יכולות להעמיד פנים, בעיקר אחרי שראינו זו את זו, זה לא יהיה נכון, ושתינו חייבות לעזור לבלייז, יצריך לדאוג לילד...**" מאוחר יותר, בביתה אומרת אמילי בזילזול לבלייז: „**אבל אני מקבלת בחילה ממש כשאני חושבת איזה מזל יש לך. אתה מרגיש כמה כמו הסלמון התורכי. יש לך את שתינו. אתה הצלחת, אתה פשוט הצלחת, וזהו זה.**"

כמינהג בני־תרבות, עורכת האריט מסי־בה לכבודה של אמילי. במסיבה נוכחים שאר הנפשות הפועלות של המשולש, ביני־הם מונטי, אהובה לשעבר של אשתו ה־מתה, המלומד **אדגר דמארני**, וידידתה של אמילי, **קונסטאנס פין**. כמה ימים אחרי אותה מסיבה מוליכה קונסטאנס פין את **דייוויד** דרך חוויה של התבגרות מינית.

עד מהרה משתנה מיבנה המשולש, ו־בלייז מחליט להמיר את מגוריו מבית הכיפה שבו התגורר עם האריט, לדירתה של אמילי: „**היא תחיה עם דייוויד בבית־הכיפה, ואני אבקר אותה שם כשם שנהגתי לבקר את אמילי...**" בשורה זו המגיעה להאריט, כמינהג בלייז במיכתב, מביאה אותה לבית השכן מונטי. היא מבהירה לשכן, כי היא מתכוונת להתגורר בשלב זה בביתו: „**העניין הוא ככך שאני זקוקה לך עכשיו. אני זקוקה לך כדי שתהיה אתי, פשוט כדי שתניח לי לאהוב אותך. אני מוכרחה לאהוב אותך...**" מונטי מקבלה לביתו אך דוחה את ניסיונותיה הנואשים לאהבה.

האריט מפתחת מערכת יחסים מרגשת עם לוקה, בנה של אמילי ובעלה: „**אתה לא תיקח אותו. לוקה ישאר כאן אתי. אינני רוצה בפילגש שלך את האדם המת־אים לטפל בו, ואם יהיה צורך, אמצין כך בבית־המשפט. לוקה רוצה להישאר כאן אתי. הוא אינו מכיר בכם. לוקה ישאר כאן. אלא אם אתם מעוניינים במאבק משפטי פומבי...**"

הנפשות הפועלות של אהבות של קודש וחול עוברות עוד כמה מהפכים מעניים, כאשר בסופם נועץ כלבה של האריט את שיניו בבלייז ונושכו נשיכות עמוקות. האריט מחליטה לנסוע לגרמניה לביקור אצל אחיה הקצין, והיא נוטלת עמה את לוקה. בנמל־התעופה הגרמני מתנפלת כנופייה של אנשי טירור גרמניים באש חיה על קבוצת קצינים ושוטרים: „**מישהו צעק משהו בגרמנית נמרצת, מצווה. אשה צרחה. אחר השיטרים כיוון אקדח. לפתע נשמע רעש מחריד ומטרטר, והאולם נמלא צרחות כאב נואשות. האיש הגדול שבמכוך להאריט נפל כשדמו קולח בשפע. האריט צווחה גם היא יכיפתה את לוקה בגופה...**"

בני־הזוג לשעבר נפגעו. 25 תפרים נת־פרו בצווארו של בלייז מניביו של הכלב **איאקס**, שביתק את גופו. האריט נספתה בטבח שנערך בנמל־התעופה של האנובר:

תאומי־בנ"ע חקק
מתעקשים להתקבל אצל הפגר

אגודה זו, שהיא גזענית ביסודה, מסרבת לקבל לשורותיה סופרים בני מיעוטים.

לא ברור מה המניע לחלומם של התאו־מים חקק, להיות חברים באגודה שהיושב־ראש שלה, **שמאי גוזן**, הינו מחבר נטול כל כישרון. לידו כישרונם של התאומים חקק עשוי להפכם לבעלי תקן של גאוני ספרות עולם. לא ברור איזו הטבה יקבלו התאומים אם יתקבלו כחברים באגודה זו —

ההוויה הישראלית

הרצל ובלפור חקק נגד אגודת הסופרים

מאז שנת 1972 מנסים התאומים **הרצל ובלפור חקק** להתקבל כחברים באגודת הסופרים העבריים במדינת ישראל. לפי תקנון אגודה זו, מי שכתב שני ספרים והביא שתי המלצות מאנשי ספרות זכאי להגיש בקשתו לוועד אגודת הסופרים.

במשך שנים רבות סירבו עסקני אגודת הסופרים לבקשותיהם של התאומים חקק להתקבל לאגודה, למרות 18 המלצות (אר־בעה חתני פרס ישראל, ראש חוג לספרות ועוד), וכן עשו גם השנה.

התאומים חקק, שהינם רחוקים מרחק של שנות־שמש מהאיכויות המייצגות של הספרות הישראלית כיום, מאסו בדרך זו, והגישו עתירה לבג"ץ נגד אגודת הסופרים. בית־המישפט העליון דחה את העתירה, אך המליץ לפני העותרים להגיש תביעה כנגד אגודת הסופרים בבית־המישפט המחוזי.

צחוק הגורל הוא שהתאומים חקק, שהינם משוררים גרועים ומחברי מיכתבים למערכת לרוב — הפכו לנושא דגל הצדק, נגד שרי־רות־ליבה של אגודת הסופרים. אגודה זו, אשר נועדה מטבע בריאתה לייצג את ה־סופרים, חזקים כחלשים, הפכה לקן של עסקני־ספרות, הנהנים מתקציבי־עתק ממ־שלתיים והסתדרותיים, אשר את פירותיהם היא מחלקת בין עסקניה, כשכר סופרים מוגדל ובעוד שיטות.

במשך עשרים שנה לא פעלה אגודת הסופרים ולו גם פעולה אחת קטנה להטבת מצבם של סופרי ישראל. האגודה לא הת־מודדה עם ממשלות ישראל השונות בנושא פיחות ערכו ומעמדו של הסופר הישראלי. האגודה קיפחה את הסופר בטבלות שכר־הסופרים, כאשר נכנעה ללחציה של אגו־דת המו"לים, המכתיבה את שיעורי שכר־הסופרים, ובכך הפכה לגוף רפאים משולל כל ערך ומשמעות.

אלא, אם יש בכוונתם להיכנס למעגל עסקני־הספרות של האגודה.

בעוד שאגודת הסופרים בגרמניה היא סקציה של האיגוד המיקצועי של פועלי־הדפוס, והיא מקיפה בין שורותיה אלפי חברים: תסריטאים, מתרגמים, פיזמונאים, סופרים, משוררים ומחזאים, ונוהגת כאיגוד מקצועי לכל דבר, הרי שאגודת הסופרים העבריים בישראל היא בבחינת פגר תרבו־תי, מימי הז'דאנוביזם הארצישראלי. פגר, שסירחונו מגיע למרחקים, וריח היצירה רחוק ממנו מרחק לא מבוטל.

לא פלא הדבר, שהיוצרים האמיתיים של הספרות הישראלית בהווה, אינם נראים בוועידות אגודת הסופרים וגם לא בפעילות השוטפת של אגודה זו. שמות כ**עמוס עוז, עמוס קינן, פינחס שדה, יהודה עמיחי, נתן זך** ועוד מחברים רבים ומעולים — כמו לא קיימים בעיני אגודה זו.

זכותם של התאומים חקק לנהל מאבק מישפטי במטרה להצטרף לאגודה של רו־חות־רפאים. אין כל ספק שהם יכולים לתפוס מקום של כבוד בין הדוקטורים חובבי הכיפות הסרוגות של אוניברסיטת בר־אילן, אשר מעודם לא פירסמו יצירה ספרותית כלשהי, והשולטים במיסדרונות אגודת הסופרים, לבין משוררי שוליים כ־**אזרצון ברתנא** (שם אמיתי), **פסח מיזיון וחנוכה קריזיון**. זה לא כבוד גדול.

תיקווה אחת המקננת בלבו של כותב שורות אלה היא, שממשלת־ישראל תחדל להזרים את תקציבי־הענק שהיא מזרימה לאגודה זו. ביום שבו יורה שר־האוצר, **יזרם אריזור**, למישרד־החינוך־והתרבות להפסיק את תשלומי התקציבים של אגודת הסופרים, יהיה היום שבו תשבוק אגודה זו חיים.

ביום חגיגי זה לסופרי ישראל, יתחולל המהפך שלו מצפים השפויים שביניהם מזה שנים רבות. ביום זה יקום איגוד מיקצועי ישראלי לסופרים, שידאג לחבריו ללא הב־דל של דת, גזע ומין. איגוד מיקצועי שיקבל לשורותיו, בלא הבחנה, את כל מי שיוצר בעברית, בערבית או בכל לשון אחרת.

„זמן מעט לאחר הלווייה עברה אמילי לגור בבית־הכיסה. ומיד לאחר מכן נישאו בליוין ואמילי בטקס צנוע במשרד לרישום אזרחים...“ מדי פעם עוד היתה אמילי ממלמלת בינה לבינה משהו מעין: „איזו התחשבות נפלאה מצידה של מרת שקט־ושלווה שהלכה ונטבחה לה...“

סיפורה של איריס מרדוק מעולה ופשוט. הוא מתמודד עם כמה מתעוקותיו של בן המחצית השניה של המאה ה־20: הניכור לעומת הבדידות, המסירות לעומת האגו־איזם. את כל אלה מנחה ומנחה נתיב מאוד קיומי. את מהלך העלילה מרפדת מרדוק באווירה של קומדיה שחורה, תוך שהיא מנפצת את אגדת משולש האהבים. כמה חבל, שאין בספרות הישראלית העכשווית סופרים, שיש בכוחם להוציא מתחת לעטם יצירה כה פשוטה, מרתקת ומלהיבה כ־אהבות של קודש וחול. תרגומו של **חיים תרמון**, מניח את הדעת, ואינו פוגם בשפע כתיבתה המרתק של מרדוק. ספר מומלץ ביותר, בדומה לשאר ספריה של מרדוק שראו־אור בעברית.

מחקר

אבן־צדיק

יונה דויד, חוקר ספרות ושירה, מקדיש מזה שנים רבות את זמנו לחקר ולפיענוח שירים ופיוטים עבריים עתיקים. בין מחקריו ניתן למצוא את שירי זבדיה *, המונים 10 שירי קודש של המשורר **זבריה**, שחי ופעל בדרומה של איטליה במאה התשיעית; שירי נחום **, המונים 15 שירים מפרי עטו של המשורר **נחום**, שהמהדיר זיהה אותו כהמלומד **נחום בן יעקוב המע־רבי**, בן המאה ה־13; שירי אמיתי ***, 46 שירים וקטעי שירה מאת **אמיתי בירבי שפטיה**, שחי ופעל בסוף המאה התשיעית, והיה ראש האסכולה הפייטנית העברית של דרום איטליה בתקופתו; פיוטי אליה בר־שמעיה ****, ובו 38 משיריו של המשורר **ר' אליה בר שמעיה**, בן המאה ה־11, שחי ופעל בבארי שבדרום איטליה. פיוטי יוסף בנסולי ***** המקיפים 15 שירי קודש של המשורר **יוסף בן דויד בנ־סורי**, שחי ופעל בטולידו בראשית המאה ה־14, והיה האחרון שהמשיך ליצור ברוח המורשת של שירת ספרד הקלאסית.

בימים אלה פירסם יונה דויד קובץ נוסף, תחת הכותרת שירי יוסף אבן־צדיק ******, מגדולי המשוררים של המאה ה־12, שנחשב גם כפילוסוף, וסיפרו העולם הקטן תורגם לעברית על־ידי **משה אבן תיבון**. ב־קובץ זה 36 שירים מפרי עטו של אבן־צדיק, שאותם ליקט על פי כתבי־יד ודפו־סים שונים יונה דויד, והביאם עם חילופי נוסח וביאורים.

מחזור אחד מתוך שירי הקובץ, הינו מחזור של שירי חשק, החל ב„אין די לחילי, שאותו פותח המשורר כך: „**אין די לחילי / אל נא כגלעד / כי אם במצעד / איך אצעקה עד / אלי בקולי / אין די לחילי...**“ ומסיים במילים: „**כי נפלאה אהבת נשים / כהן אבל לא באשים...**“ בשיר־חשק אחר, תאוות לנח, כותב המשורר בין ה־שאר: „**מכבי אחים / ירדו לחים / נא כתפוחים / משדי עלמה...**“

בשיר־חשק נוסף, הכרת ליל ברית, כותב אבן־צדיק: „**ודי לי ממקנא עש בעצמו / ומם קינאו אשר נלאה לצפנו / בנפשי את אשר נישא בפיות / שמו מקצה פאת מערב ופי(נו) / אשר חמד שכון ביזות צלעי / כגוזל ח(ש) להתלונן בקרנו / ונתור לנפשות שם מנו(חה) / באפדנו ונתנופם בתרנו(?)...**“

---

* יונה דויד — שירי זבדיה; הוצאת עכשיו, 66 עמודים.

** יונה דויד — שירי נחום; הוצאת עכשיו, 48 עמודים.

*** יונה דויד — שירי אמיתי; הוצאת עכשיו, 144 עמודים.

**** יונה דויד — פיוטי אליה בן שמע־יה; הוצאת האקדמיה האמריקאית למדעי היהדות, 169 עמודים.

***** יונה דויד — פיוטי יוסף בנסולי; הוצאת ראובן מס; 55 עמודים.

****** יונה דויד — שירי יוסף אבן־צדיק; הוצאת האקדמיה האמריקאית למדעי היהדות; 94 עמודים.

בין שירי הקודש של אבן־צדיק, בולט ביופיו השיר: קחה שיר זה, הנפתח ב־מילים: „**קחה שיר זה לנחמה / חתן דמים אשר דמה / לאיל על אפיקי מים / ולא יוכל שבור צמא / חדה עם יעלת חשק / יפת מראה יפת קומה / ואילם שור ואל תגע / כמו תשור פני כימה / ואל תסיג גבול לשום / דמי שלום במלחמה / ואתה־עצב לך כי מרץ / חלבים יעלה חמה / וכי מחזיק לך מיפה / ומחדר לך אימה...**“

שירים אלה של אבן־צדיק משווה יונה דויד ממקורות שונים, ביניהם כתב־יד אוכספורד, אוסף בודפשט, ספריית שוקן ירושלים, אוסף גינצבורג, מוסקבה, ועוד אוספים של כתבי־יד יהודים עתיקים ונדי־רים.

בספר זה, בדומה לספרי המיקבץ והמח־קר האחרים של יונה דויד, הוא כמו גואל מהשיכחה את שורשיה של השירה העברית ומעניק להם חיים מחודשים. ספריו של דויד קפדניים למדי בעשייתם, מלווים לעי־תים בתצלומים מתוך כתבי־היד, שמהם ליקט הוא את השירים. במבוא של מאות, אם לא אלפי, קבצי־שירה עברית, הרואים אור מדי שנה בשנה בישראל, אולי מן הראוי להקדיש מעט יותר תשומת־לב ל־קבצי שירים אלה. אותם מפרסם דויד, שחקר נצח השירה העברית לנגד עיניו.

מיקור

חוג'ה מוסה

מפעם לפעם רואה־אור ספר בעל איכו־יות. העשוי להזכיר לנהגים מחברת־השפע הישראלית את תלאובות החיים בארץ־ישראל בימי הראשית שלה. ספר כזה הוא הספר המביא בכפיפה אחת את חדרה מאת **משה סמילנסקי** ודגניה **ליוסף ברץ***, שראה־אור בסידרת תרמיל.

בחדרה מביא סמילנסקי בעדות מעין ראשונה את סיפורה של הקומונה החדר־תית, אותם חלוצים שאמרו בעיצומה של מגיפת הקדחת בביצות חדרה: „**מוב לנו המות בחדרה מחיים בלעדיה!...**“ בלשון עברית נקייה מביא סמילנסקי את סיפורם של אותם חלוצים, המגיעים ונוטים אוהלם בחאן של חדרה. חלוצים המנותקים מעולם ומלואו: „**לפי תנאי הימים ההם היתה יפו רחוקה מאתנו מהלך שתים־עשרה שעות, וחיפה — שמונה שעות, זהדרכים קשות, ובחזקת סכנה. ואנחנו היינו צריכים להביא מן העיר את כל צרכי האוכל וחומרי הבניינים, ואפילו חומרי ההסקה...**“

חדרה הוא סיפור עשיית השורשים, ה־קשיים, המוות, התיקווה והחיים, המאבק בקדחת ובמודיר (מנהל המחוז) התורכי שישב בקיסריה; סיפור הצלתם של החלו־צים בעזרת עצי האקליפטוס, שהבריאו את המקום מן הקדחת. סמילנסקי פורש יריעה רחבה של המאבק לחיים, בעזרת חובבי־ציון, **הברון רוטשילד**, הרופא **הלל יפה** והמאבק בשכנים הבדווים, ש־שכנו בביצות שהקיפו את המושבה. זה סיפור אותנטי של מאבק ונצחון על ה־חיים, על היפה ועל הצודק.

בדגניה של יוסף ברץ מובא סיפורה של דגניה, בעט אחד ממייסדיה, כפי שנכתב 18 שנה אחרי היוסדה באדמות אום־ג'וני. ברץ פורש גם את סיפור היסודות האידי־אולוגיים של מייסדי דגניה, שאת העיקרי בהם הוא מגדיר כ„השאיפה לעבודה עצ־מית...“ הוא מתאר את הבעיות שהיו למתיישבים עם המשרד הארצישראלי ש־שכן באותם ימים ביפו. תיאור של ההת־נחלות באותם ימים מביא ברץ: „**בשנה ויותר ישבנו בכפתי הערבים ובצריפי עין רעועים. ממש ריח קלה היה, הבנין מזעזע. ופעם, בליל סערה, נהפך הצריף שלנו על פניו. הרוח נשא את חלקיו ל־מרחקים, עד הכפר צמח, ואנו עומדים בחוץ, כמעט עירומים, ומתבדחים...**“

אחד הקטעים המעניינים בסיפורו של ברץ הוא סיפור לידת הילד הראשון ב־דגניה: „**מה תעשה אם הילד, זו שהיתה מאורה כל הזמן לעבודה כמשק ופעילה מאוד — עכשיו מה תהא עליה? התעזוב את עבודתה ותתמכר לילדה לטפל בו? וכיצד מלאכה זו נעשית? מי ידריך את חברתנו זו... להלכה הזרינו, כי האשה משתתפת עם כולנו ביצירת המשק, ולשם זה יש לשחררה מהיות תמיד המטפלת היחידה בגידול ילדיה. אבל איך נקיים הלכה זו למעשה, לא ידענו. ובכן, אפוא נפתרה שאלת הטיפול בילד הראשון — על־ידי האם עצמה: היא היתה נוהגת לקחת עמה את הילד למקום עבודתה — לרפת, לגן הירקות, וכו'. נשא הילד קולו ויבך — פרצה כל דגניה בבכי...**“ אותו

סופר־חזון סמילנסקי
הקומונה החדרתית

ילד ראשון של דגניה, לא היה אלא **משה דיין**, שהוריו עברו כעבור זמן מה מדגניה, והיו למייסדי המושב נהלל.

דגניה של ברץ מצטרף למסכת תיאורי אותם ימים ראשונים, ומעלתו העיקרית היא בפשטותו, בנקיון הלשון, וביכולת לתאר היסטוריה כמות שהיא. הספר מומלץ לדורות אשר לא ידעו ואינם יודעים את תולדות הארץ הזאת, וימי המצוקה של ראשיתה.

כתבי עת

זמנים

שתי חוברות של כתב־העת המעולה ל־היסטוריה זמנים ראו־אור בסמיכות של זמנים *. חוברת 7 נפתחת ברשימתו של **ברנרד וסרשטיין** אור חדש על רצח הלורד מוין, שבה בוחר המחבר את רצח השר הבריטי לענייני המזרח־התיכון בימי מילחמת־העולם השניה, וחושף את מה שנשחף כבר בסידרת הטלוויזיה עמוד האש, כי **הלורד מוין** גילה בשנות חייו האחרונות נטייה לצדד בציונות. מחבר המאמר רואה ברצח הלורד מוין בידי אנשי לח"י, פעולה של טירוף גמור.

מרים גריפין בוחנת את עלייתה של אופנת ההתאבדות ברומא תחת הכותרת התאבדות ברומא העתיקה, ואת השפעת מות **סוקראטס** על אופנה זו. בין הדמו־יות שבהן דן מאמר זה בולט **מארקוס פורקיוס קאטו**, אשר „**התאבד כדי לחסוך מעצמו את חסד המנצח וייצר, איפ־נה' חדשה...**“ **ליאון ווט** ברשימתו עשיית ספרים בתקופת הרנסאנס — בית־הדפוס של פלאנטן באנטוורפן, מביא סיפורו של אחד מבתי־הדפוס הגדולים של הרנסאנס, ואת סיפור השפעתו על מהפכת הדפוס ועל תרבות זמנו.

לאון האמון מהסורבון בפאריס מביא בדה־גול וההיסטוריה את סיפורו של מייסד הרפובליקה החמישית בצרפת, שהיה חדור בתחושת שליחות מוגזמת, ועשה כל ש־ביכולתו כדי להשיב לארצו את עטרת הגדלות שלה. מאמרו של האמון נקרא, בלהבדיל אלפי הבדלות, כפארודיה על שילטונו של **מנחם בגין** בישראל, והוא חושף את הפאתוס השילטוני, בעזרתו שלט

---

* משה סמילנסקי — חדרה + יוסף ברץ — דגניה; ספריית תרמיל, בעריכת ישראל הר; 161 עמודים (כריכה רכה).

* זמניים 7, 8. עורכת עדית זרטל, הוצאת זמורה ביתן + אוניברסיטת תל־אביב, (כריכה רכה + תצלומים צבעוניים).

דה־גול בצרפת. האמון מפענח את דמו־יות המופת מתולדות צרפת שהשפיעו על נפשו של דה־גול. מאמר נוסף העוסק ב־דה־גול, הוא הגנרל דה־גול המערכת ה־אירופית והברית האטלנטית מאת **פייר מלאנדרי** מהאקול נורמאל סופרייר ב־פאריס, והוא בוחן את נסיון יציאתה של צרפת בהשראת דה־גול לעצמאות מהברית האלנטית ומאמציו לפיתוח פצצות הגרעין הצרפתיות והתעצמותה הצבאית של צר־פת, תוך האמונה, שישנה דרך צרפתית בין ארצות הברית לבין ברית המועצות.

משה צימרמן מהאוניברסיטה העב־רית בירושלים בוחן את הנושא: אלטרנ־טיבה לאומית גרמנית: פרידריך נאומן והתנועה הנציונאל־סוציאלית, וזורה אור על אחד משורשי התנועה הנאצית הגר־מנית. **שולמית וילקוב** מביאה במאמרה עוד על האנטישמיות ועל חקר האנטי־שמיות בחינה של שאלת הביצה והתרנגו־לת, ומי קדם למי? החברה האנטישמית למרכיביה, או הקיום היהודי המיוחד. **אריק גיון חובסבאום**, בוחן את תר־בות הפועלים באנגליה, הנחשבת לתרבות־ההמונים המפותחת ביותר בעולם, **ואהרון שי** בוחן את גוויעת האימפריאליזם ה־

מנהיג דה־גול
פאתוס שילטוני

בריטי ברשימתו: בריטניה — אילוצים פיננסיים מול ביטחון וגדולה אימפריאלית. **מגן ברושי** ממוזיאון ישראל פורש את גדולה של ירושלים בשלהי הבית הרא־שון, ומעריך את תושביה ב־15 אלף תוש־בים באותה תקופה.

חוברת 8 של זמנים נפתחת בבחינת פריקלס המדינאי מאת **ארנסט באי־דיאן. איתן קוברג** מביא את סיפור השיעה — סיעתו של עלי, אחד מיורשי מוחמד, שעליו מסופר כי נולד נימול. מנהל הספריה הלאומית **מלאכי בית־אריה**, מביא בליווית דוגמות את הספר העברי בימי־הביניים. **רון ברקאי** בוחן את נושא הפטריוטיות וכיסופי המולדת אצל נוצ־רים, מוסלמים ויהודים בספרד של ימי־הביניים, **ויעקב מצר** בוחן את התמוט־טותה הכלכלית של ארצות־הברית באוק־טובר 1929, ברשימה תחת הכותרת „עידן חדש' ומשבר בקופון, ומומלץ לו לקורא הישראלי לקרוא רשימה זו בימים אלה של אינפלציה דוהרת. **מיכאל י' כוהן** בודק את טרומן, הקול היהודי והקמת מדינת ישראל בעוד **יוסי דווידוביץ** בוחנת את עמדתם של ההיסטוריונים גר־מנים אל מול פני הנאציונאל־סוציאליזם. בנושא זה, בוחן **יוסף אלנזי** את דו"ח **קוהר**, שהציג לפני **היטלר** את תוצאות „הפיתרון הסופי“.

הסיכום: חוברות זמנים ממשיכות להיות חוויה של בחינת נושאי ההיסטוריה ה־שונים, במתכונת מרהיבה, מאמרים מרת־קים, איורים ותצלומים נדירים, ההופ־כים כתב־עת זה לאחד מהמעולים הרואים אור במדינת ישראל.

מאת דן פומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער תחת הכותרת „אנו נפליג לסואץ!", אשר כחנה את אפשרויותיה של ספינת־מיכחן ישראלית להצות את תעלת־סואץ, אחרי נסיגת ישראל ממיצרי סיני, שנכבש כמה חודשים לפני כן. המדור „הגיליון" התייחס, תחת הכותרת „בנגב כלילה", למדר יוקר־המחייה שהתחיל את זחילתו כבר בשנותיה הראשונות של המדינה. ערך השבועון הממשך בסידרתו „אי־ריפה 1957". הפעם: על ביקורו בווינה, בירת אסטריה, תחת הכותרת „הקינגרס אינו רוקד".

בכתבת־המשך לגליון הקודם („העולם הזה" 1022), שפו דווח על הפקרת תינוקת בחדר־מדרגות, דיווח השבועון על הצעות עזרה שבאו מקוראיו לילדה אומללה זו. תחת הכותרת „היי, מיזרחה לציילון" דיווח רפי נלסון על מפעו כמלצר בספינה „אינגה מוסט" למזרח־מרחוק, שחיה בכחינת נעלם לישראלי של שנות החמישים.

בשער הגליון: מלח ישראלי המזכן לעבור בספינת־מיכחן את תעלת־סואץ.

„העולם הזה" 1023
תאריך: 22.5.1957

אוניית־פאר ואוניית־מיבחן ✶ הרבי, המאמינים והציונים

✶ ראשית הדרך ל„ליכוד" ✶ אבא אבן ומרילין מונרו

העם

מבט אל הים

השבוע הפנו אזרחי ישראל את עיניהם אל הים — במבטים של שימחה, במבטים של דאגה ובמבטים של ציפייה.

לנמל־חיפה נכנסה אוניית־הדגל החדשה של צי־הסוחר הישראלי הקטן: ספינת־הפאר א/ק תיאודור הרצל, בת 10 אלפים הטון, 162 תאים ל־5400 נוסעים, בית־כנסת, אולם קולנוע, בריכת שחייה, מיזוג־אוויר ומעליות. היא היתה הסמל לקשר המדינה עם העולם המערבי, וגילוי מעודד להתקדמותה הכלכלית.

אותה שעה עקבו בני חיפה ואילת בדאגה אחרי כל אוניה ישראלית שהתרחקה מנמליהם, הקשיבו בציפייה לכל מהדורת חדשות. הם ידעו כי ייתכן מאוד שאוניה ישראלית כבר נמצאת בדרך לתעלת סואץ, החוסמת לפני ישראל את הדרך למזרח־הרחוק.

אחרי פרשת הייסורים של א/ק בת גלים לפני שנתיים, לא היו אשליות ביחס לגורלם של ימאי ספינה ישראלית שיפלו לידי המצרים — גורל של מכות ועינויים. העובדה שימאים ישראליים היו מוכנים שוב לעבור דרך זו היתה אף היא סמל למשהו — משהו חשוב יותר אף מאונייתפאר, משהו שייצור קשרים בלתי־נתיקים בין המדינה ובין מרחבי הים.

דת

הצלה דחה שבת

התחנה המערבית של וינה היא גאוות העיר — בניין יפה של קיר־זכוכית ומיסדרונות רחבים. הווינאים לא התרגשו במיוחד כאשר התמלאה התחנה, באחד הימים, בהמון של יהודים לובשי קאפוטות של משי. רק עוברי־האורח היהודיים המעטים יכלו להתפלא. כי היום היה יום שבת, יום שבו אין חסידים אדוקים רגילים לנסוע ברכבת.

החסידים לא יצאו לדרכם בקלות־דעת. הם היו סליטים מהונגריה, שעברו את הגבול האוסטרי בימי ההתקוממות בבודפסט. בהגיעם לווינה זכו לטיפולם של שליחים מישראל ומארצות־הברית. הישראלים האיצו בהם לבוא לישראל. ואילו נציגי הרב יואל טייטלבוים (הנקרא בתואר „הרבי מסאטמר", על שם העיר הרומנית סנטה־מאריה), מנהיגם הרוחני של נטורי־קרתא הגר בפרבר ויליאמסברג, בניו־יורק, האיצו בהם לחכות עד שיוכלו לעבור לארצות־הברית.

היאוש הציוני. חסידים רבים התייאשו מן הוויזה האמריקאית, הגיעו בינתיים לישראל. אולם הנאמנים ביותר החזיקו מעמד, הסכימו עם הרבי שאסור לנקוט בצעד של ייאוש, כמו הגירה לארץ הציונים.

לבסוף הגיע היום המיוחל: בנמל הגרמני ברמן עגנה אונייה, הוויזות היו מוכנות והחסידים יכלו להפליג. אולם כדי להגיע לברמן בעוד מועד היו צריכים לנסוע ברכבת בשבת־קודש.

מיברק בהול שגור לרב. עליו היה להחליט אם אמנם הצלת הנשמות מידי הציונים הטמאים היתה בחזקת פיקוח־נפש הדוחה שבת. היה ברור לו שאם לא יעלו החסידים על האונייה, שוב צפויים להם כמה שבועות של המתנה, שבהם יהיו נתונים לדברי החלקות של הכופרים.

הרב החליט, היהודים נסעו. אולם דבר המיברק לא נשאר בסוד בין מתנגדי הרב בארצות־הברית. בעוד שהיהודים עברו את הים הגדול ללא סערה, צפוייה עתה סערה חמורה מאוד לרב עצמו.

מפלגות

ארוכה הדרך ל„חרות"

כל ציוני־כללי • סוב יודע שארבעת הגדולים שולטים בעולמם. הרביעיה מורכבת מארבעת השרים־לשעבר: שני הוותיקים (פרץ ברנשטיין וישראל רוקח), שכוכבם במיפלגה דועך, ושני החדשים (יוסף סרלין ויוסף ספיר) שיריביהם קוראים להם ס"ס.

השבוע נראה כאילו יהיה צורך לשנות פיתגם גושן, ולומר: כשארבעה רבים צוחק החמישי. לפי כל הסימנים מתכונן אדם חדש להיכנס לתחרות על ההנהגה. החמישי: אברהם קריניצי, ראש עיריית רמת־גן.

תוכניתו של קריניצי: איחוד הציונים־הכלליים עם חרות, כמעט בכל מחיר. מאחר שקריניצי ישלוט על 38 נציגי רמת־גן לוועידת המיפלגה, ויתקשר כנראה עם לפחות עוד 30 צירים מתל־אביב, תהיה לו בוועידה עמדת־כוח לא מבוטלת.

תרופת שר־הבריאות. תהיה זאת אפתעה מאוד בלתי־נעימה לאיש החזק הנוכחי של המיפלגה, סרלין. שר־הבריאות לשעבר קרוב מאוד להשתלטות כמעט מוחלטת. הצעתו למנות את בעל־בריתו הנוכחי, ספיר, לתפקיד יושב־ראש המיפלגה, היתה צריכה לשמש אבן־דרך במאבק זה. זאת ידעו גם יריביו. העיר ישראל רוקח, במרירות: „למה לי לבחור בספיר? אני יכול לבחור ישר בסרלין...

אולם סרלין לא היה היחיד שעקב אחרי ההתפתחויות. הוא מדד בזהירות את סיכוייו של קריניצי. גם מחוץ למיפלגה יש־גם כמה וכמה מעוניינים. אחדים מהם יושבים בחוגו של דויד בן־גוריון, שאינו מעוניין כלל וכלל באיחוד הציונים הכלליים עם חירות, איחוד שיחזק בהרבה את מנחם בגין.

מאחר ששירות־הביטחון מוסר לבן־גוריון דו"ח מהימן על המצב, יש להניח שאם אמנם תיגבר סכנת האיחוד, תבוא התערבות מלמעלה לטובת סרלין ובני־בריתו. אחת האפשרויות: הצעה להיכנס לקואליציה בתנאים נוחים, תמורת ויתור על האיחוד.

כל ישראל

מוות בקופסה

מיתקן רנטגן, שהותקן החודש במחסני המכס בנמל־חיפה, גילה בבדיקה ראשונה כי קופסת שימורי בשר, שהגיעה בחבילת מתנה, הכילה למעשה שעוני זהב

●●● **במחצית השנה** האחרונה גילה המכס והחרים 14 מכוניות, 53 אלף מיטפחות ראש, 1200 מנורות רדיו, 117 ארגזים עם סיפלי חרסינה וכמויות שונות של אריגים ושטיחים ●●● **השביתה ב„אתא"** גרמה השבוע לסיכסוך כימעט דיפלומאטי, כאשר ניסו השובתים למנוע את הכניסה לחנות אתא מקציני־ים איטלקי, שהוזעק לעזרה את הקונסוליה שלו. בעזרת מכונית הקונסוליה. הנושאת דגל איטלקי ובעזרת המישטרה, זכה הקצין האיטלקי במיכנסיו ●●● **רוקנ'רול איננו ג'אז** — החלטה עקרונית זאת קיבל השבוע מועדון הג'אז של בית ציוני אמריקה בתל־אביב, שגמר אומר לא לבצע בתחומיו את יצירות המיקצב החדיש, אשר כבש את ליבם של מאות אלפי בני־נוער בכל רחבי העולם.

אנשים

● כאשר הגיעה השמועה כי הכוכבת **מרילין מונרו** תבקר אולי בקרוב בישראל, ביחד עם בעלה המחזאי **ארתור מילר**, אל שגריר ישראל בארצות־הברית **אבא אבן**, הכריז השגריר החייכני והממושקף: „אתן לה אשרת־כניסה לישראל אך ורק אם תסכים לבוא ולקבל את האשרה מידי השגריר עצמו..."

● ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון**, בחג החומש של משק שדה־בוקר: „שדה־בוקר אינו מקום מיקלט לראשי־הממשלה שעייפו מתככי המדיניות, אלא שדה־יצירה לנוער."

● שר־האוצר **לוי אשכול** בדיון תקציבי: „התוכמה היא לגזוז את הציפורניים מבלי לפגוע באצבעות."

● הממונה על הכנסות המדינה **זאב שרף**, בערב שאלות ותשובות בענייני מיסים, שנערך בתל־אביב: „כאשר התאנקים כבדים, גם המיסים כבדים."

● חבר־הכנסת ומנהיג מס"ם **מאיר יערי** בדיון שנערך במרכז מיפלגתו על התרחשויות האחרונות, ובהתייחסו לרצח קסטנר: „הש"ב התחיל את מערכת הבחירות לכנסת הרביעית."

● לאחר ביקור בתערוכת־הנשק, שנערכה בבית־דגון, נזכר ח"כ מפא"י **שמואל דיין** בדרכי ההתגוננות שהיו נהוגות בארץ, זמן רב לפני היות בנו **משה דיין** רמטכ"ל: „בקבוצת כינרת היה מקובל שהשומרים יצאו לשמירה ללא נשק והרובים היו מונחים על שולחנות חדר־האוכל. רק במיקרה שנתגלתה התקפה, היו השומרים רשאים לרוץ לחדר־האוכל, כדי להזדיין. היתה זאת הנשמת תורתו של **אהרון דויד גורדון**, אשר הביע התנגדות נמרצת לנשיאת נשק."

רפי נלסון מפליג לציילון

נראה נלסון משקיף לעבר חוף נלסון, מאוחר יותר ניסתה הספינה אינגה טופט, שעל סיפונה הפליג נלסון, לחצות את תעלת־סואץ. הוא הורד ממנה והוחזק במעצר במצריים.

רפי נלסון מתנדב למלא את מקומו של הקפטן. בתצלום

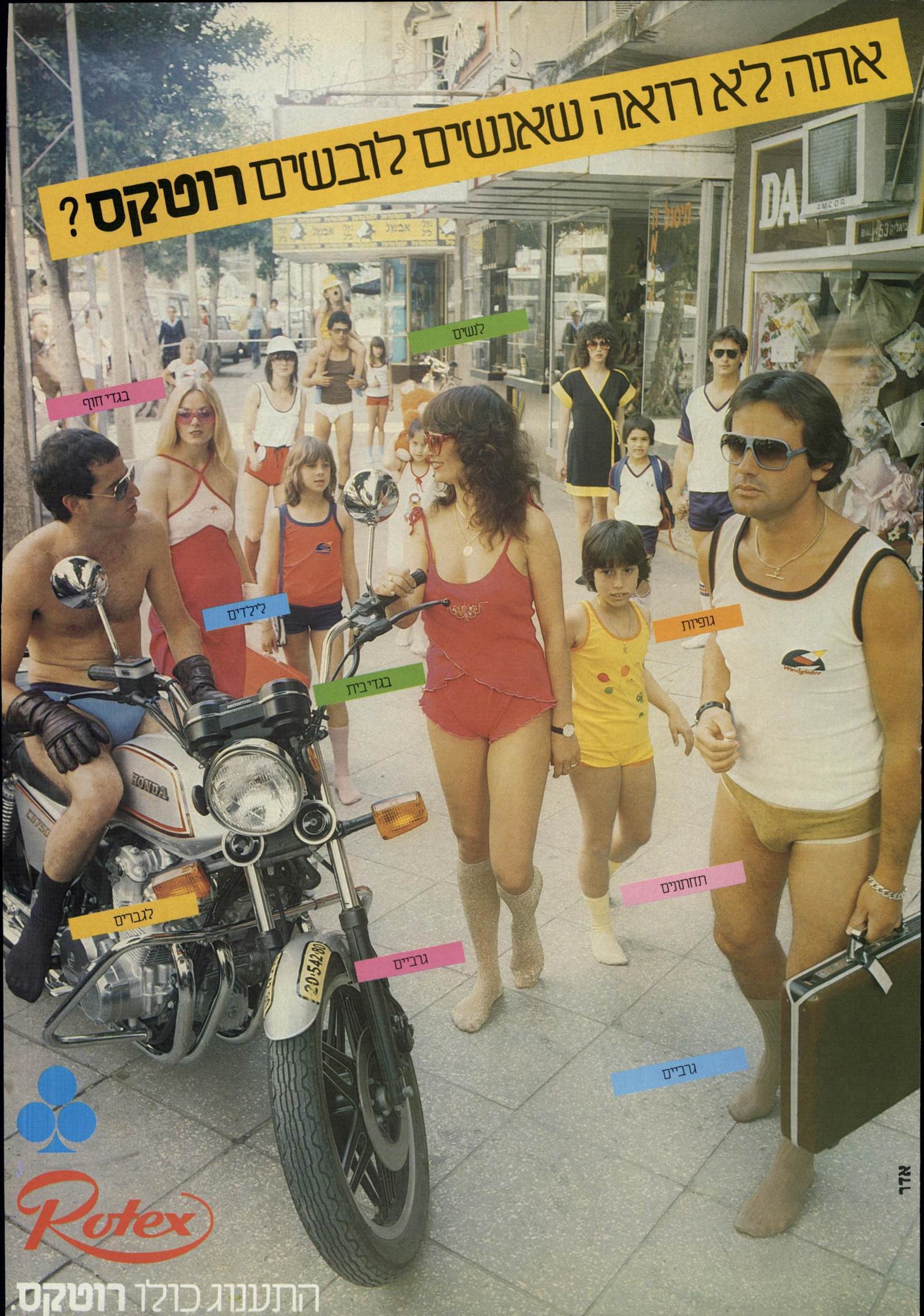
אתה לא רואה שאנשים לובשים רוטקס ?
לנשים
בגדי חוף
ילדים
בגדי ביח
גופיות
תחתונים
לגברים
גברים
גברים
HONDA
Windglider
Rotex
התענוג כולו רוטקס.

עבר לגרנד ספיד היתרון עבר לגרנד ספיד

היתרון עבר לגרנד ספיד היתרון עבר לגרנ

היתרון עבר ל"גרנד ספיד".
נעלי הטניס שעוצבו למנצחים. הנעל היחידה
בארץ המיוצרת בשיטת "ההזרקה הכפולה";
הסוליה מוזרקת בשני חומרים, האחד קשיח, והשני גמיש.
מבנה מיוחד זה, מעמיד את "גרנד ספיד"
בשורה הראשונה של נעלי הטניס בעולם ומעניק לה
רכות וקפיציות בפנים, עמידות וקשיחות בחוץ.
כמו שטניסאי צריך.
נעלי "גרנד ספיד" מעור, מבד ומגפה דמויית עור
ובעיטור כחול, ירוק או אדום.
כי נעלי טניס זה לא משחק.

Grand Speed®

חיים בוסני למד בע"פ 10,000 פריטי אוטובוס כדי שיוכל לפקח על כל אחד מהם. תמיד.

התחביב של חיים בוסני הוא מסגרות אמנותיות לתמונות

השעה 5.00 בבוקר. אם אתה ממתין לאוטובוס של "אגד"–אתה יכול להיות סמוך ובטוח כי הוא יגיע. מפני שב–4.30, יום–יום, מתייצב חיים בוסני המכונאי במוסך של "אגד" להבטיח שכל האוטובוסים יותנעו ויצאו לדרכם בזמן ובמצב תקין. במקרה של תקלה– מאתר אותה חיים ומטפל בה טיפול ראשוני, כדי שהאוטובוס יצא לדרך בזמן ואתה, הנוסע, לא תמתין בתחנה לשווא. למרות שלחיים נסיון עשיר במכונאות רכב–ב"ס מקצועי, מכונאי–רכב בצה"ל ו–15 שנות עבודה כמכונאי–רכב ב"אגד"–הוא נדרש, כמו כל מכונאי אחר ב"אגד", לעבור השתלמויות מגוונות בנושאי מכונאות כדי להתעדכן ולשמור על רמת מקצועיות גבוהה. חיים מכיר בעל–פה את האנטומיה של האוטובוס. מי כמוהו יודע כי לכל בורג קטן במכונה הגדולה הזאת חשיבות רבה לשלומם ולבטחונם של הנוסעים. לכן, כל בדיקה וכל תיקון שחיים מבצע באוטובוס, מבוצעים בקפידה ובדקדקנות רבה. ולכן, כשאתה ממתין ב–5.00 בבוקר לאוטובוס "אגד"–אתה יכול להיות בטוח כי הוא יגיע לתחנה בזמן ובמצב תקין, ויסיע אותך ליעדך בשלום.

טל אריוך

אגד האדם הוא המניע

עולים מארגנטינה בישראל מוכנים להילחם למען אי־מלווינאס - או לפחות לעודד אחרים להילחם

לספק נשק לארגנטינה!

ש בת, ה־15 במאי. 8 וחצי בבוקר. ברמת־אליהו, ליד ראשון־לציון. כשני תריסר גברים, רובם בשנות 40 לחייהם, נכנסים לבית ברחוב הראשי. חורחה, אלברטו, יעקובו, פאבלו, ריקרדו, מיגל, קרלוס. הם ביקשו שנקרא להם רק בשמותיהם הפרטיים.

אחד החדרים מלא בכיסאות ובשולחנות, שני חלונות משקיפים אל גינות גוי. בחדר הסמוך מכין יעקובי תה וקפה. יש לו גם מאפה — צמח מריר שהדרום אמריקאים נוהגים להכין ממנו תה. הקובו המקריח, שעלה מארגנטינה לפני 19 שנה, משתתף בכל המיפגשים של בני המושבה הארגנטינית ברמת־אליהו.

כעשרים גברים מהמרים לתפוס מקום ליד השולחנות, ומתחילים בפולחן הקבוע של ימי השבת — מישחק הדומינו. מדי פעם בפעם קם מישהו, מנפנף בידיו, הולם בשולחן, צועק, ושב ומתיישב. מישהו אחר פורץ בצחוק של ניצחון.

- **„ב־1936 נסעו אנשים לספרד כדי להילחם נגד פרנקו. מדוע שלא ייסעו עכשיו לבואנוס־איירס, כדי להילחם נגד האנגלים?"**
- **„מטורפים! שילחמו אחד נגד השני, עד שישארו ללא נשימה!"**
- **„הפיראטים האלה כבשו שטח ארגנטיני. למדנו בבית־הספר שמאלווינאס הם שטח ארגנטיני, וזה כך!"**
- **„בארגנטינה היתה תמיד דמוקרטיה והיתה אנטי־שמיות!"**
- **„מדוע שלא נמכור נשק לארגנטינה? למכור נשק לצ'ילה, לאל־סלוואדור ולגואטמלה מותר? אז מדוע לא לארגנטינה?"**
- **„נולדתי בארגנטינה, ואני מרגיש כמו ארגנטיני."**
- **„אם תפרסם את שמי, לא אדבר. אני פוחד. יש לי מישפחה בבואנוס־איירס."**

חדשות מהבית

ד הו המוזעדון של יוצאי ארגנטינה. לכאן מגיעות החדשות האחרונות מבית הישן, בואנוס־איירס.

אביו הזקן של פאבלו יושב ליד אחד השולחנות. הוא הגיע, בשבוע שעבר לביקור. הידיעות קודרות, המצב שם קשה. ליהודים הארגטינים קשר נפשי עם המולדת הישנה שלהם. לפני כמה שנים, כשהמושבה שלהם היתה גדולה יותר, הזמינו את השגריר הארגנטיני לבקר אצלם. אך היום, מתוך 220 מישפחות שהיו בשנת 1965 ברמת־אליהו, נשארו רק כ־80. חלקן חזרו לארגנטינה, חלקן התפזרו בערים אחרות בארץ. אלה שנשארו ברמת־אליהו שומרים על ייחודם. ישנם אמנם כמה יוצאי אורוגוואי וברזיל, אך הרוב עדיין ארגנטיני. זרים לא מצליחים לחדור פנימה. זהו עניין של שפה, תרבות, מסורת ואופי.

אלברטו הוא בן 52. „בלי שמות," הוא מבקש. „אני בכלל לא רוצה לדבר. יש לי מישפחה בארגנטינה, אני רוצה לבקר בבואנוס־איירס בסתיו. לכן אני חושש לדבר." אך הוא מתרצה בסופו של דבר ואומר: „הגנרלים הארגנטינים רצו מילחמה בגלל המצב הכלכלי הקשה, שבא בעיקבות שש שנים של שילטון צבאי. אפשר לדבר הרבה על זה, עוד ועוד..."

„מה יש לדבר?" מתפרץ מיגל (יש לו בן, עוזר־שר בממשלת ישראל.) „אותי לא מעניינת המילחמה הזאת בין ארגנטינה ובין בריטניה. שילחמו אחד נגד השני עד שישארו ללא נשימה!"

„איך אתה מדבר?" קופץ רוברטו. „רוב חייך היית בארגנטינה!" הוא זועם. „כמה שנים אתה חי פה? איך שכחת? מאלווינאס הם של ארגנטינה! כך למדנו מהכיתה הראשונה בבית־הספר. גם במפות מופיעים מאלווינאס כאיים ארגנטיניים. האנגלים הם פיראטים. זו הפעם השניה שהם באים לשדוד את ארגנטינה!"

מטורף מי שיסע

„א תה שואל אם אני מוכן לנסוע להילחם נגד האנגלים, כפי שביקש אותו סבח יהודי־ארגנטיני במלון הילטון? מטורף!" כך אומר פאבלו, גבר רחב־מידות העובד כמנהל־מחלקה בחברה מיסחרית בתל־אביב. בבית־הספר למדנו שמאלווינאס הם ארגנטינה, אבל בשבילי זה ללכת למילחמה, לנסוע לארגנטינה? האיש שאמר שיסע להתגייס הוא מטורף. אני מאמין שהוא לא יסע, הוא רק מדבר. אני רוצה לחיות ולמות כישראל. נולדו לי בנים ונכדים בישראל."

„מדוע לא לתמוך בארגנטינה? מדוע לא?" מתחמם ברנארדו, בעל שיער כסוף, שבנו חזר לבואנוס־איירס אחרי שלא מצא את מקומו בישראל. האנגלים הם פיראטים. אני תומך בארגנטינה בכל ליבי." „מה אתה רוצה," מתערב סרג'יו. „מדוע לא לנסוע כדי להילחם נגד האנגלים? בשנת 1936 נסעו לספרד להילחם נגד פרנקו. מדוע לעזור לקומוניסטים מותר, ולעזור לארגנטינה אסור? תגיד לי, רק תגיד!"

היהודים עשו חיים

„ב ארגנטינה היתה תמיד דמוקרטיה," מבקש להדגיש מיגל, מנהל־מחלקה בחנות גדולה בתל־אביב. „ותמיד היתה גם אנטי־שמיות. רבים מאלה שעלו לפני 15 שנה, באו לארץ כי הסתבכו בארגנטינה בפרשות כלכליות. היהודים עשו חיים משוגעים בבואנוס־איירס. קרוב־מישפחה שלי שילם לפני שנתיים 5000 דולר עבור חולצה חתומה על־ידי כוכב הכדורגל דיאגו מאראדונה. אני הייתי אז בארגנטינה. היהודים לא ידעו מה לעשות עם הכסף שלהם בבואנוס־איירס."

מדוע תומכים העסקנים היהודים העשירים בארגנטינה בפומבי בראשי השילטון שם?" מתערב ריקארדו. „כי אין להם ברירה!" צועק מישהו. חייבים לפרסם בעיתונים שהם תומכים בשילטון. זהו שילטון צבאי, אי־אפשר שלא לתמוך בו. הם פוחדים לעשות אחרת."

„אני מתבייש"

ר יבום הוא פועל בבית־חרושת לבגדים. „לא למכור נשק לארגנטינה? מה פתאום? לצ'ילי מותר למכור נשק? לניקרגואה מותר למכור? לאל־סלוואדור מותר ולארגנטינה אסור? מה זה? אנו, הישראלים, אוייבי ארגנטינה?" „אני נולדתי בארגנטינה," מבקש להסביר חורחה. „אני מרגיש כמו ארגנטיני, חושב ומתרגש כמו ארגנטיני. למה לא להגיד את האמת? שני מיליון ארגטינים, יהודים ולא־יהודים, עזבו את ארגנטינה בשנים האחרונות, וזה כואב לי. המילחמה הזו תהרוס את ארגנטינה עוד יותר."

מריו שייך לדור הצעיר. הוא עלה לארץ כשהיה נער. עכשיו הוא אב לשני בנים. הוא נשמע מפוכח ושליו יותר. „רבים מאיתנו מזדהים עם ההצלחות של הכדורגל הארגנטיני, צוהלים כשהטניסאי וילאס זוכה בניצחון, וסובלים מכישלונותיו של נהג מירוצי־המכוניות רויטאמן. המבוגרים שבינינו רוצים בניצחון ארגנטיני בכל מחיר, אבל זה יעלה דם רב, וזה גם לא מציאותי. הזקנים לא הולכים למילחמה. הם רק מדברים מתוך נוסטלגיה."

„הייתי בביקור מישפחתי בבואנוס־איירס לפני שנה, ומה שראיתי שם גרם לי בחילה," מגלה ברנארדו. „הצבא הארגנטיני מוציא אזרחים ממיטותיהם באמצע הלילה ואנשים אלה נעלמים. לפעמים אני מתבייש שאני ארגנטיני."

מרסל זוהר

רוברטו
„אני מרגיש שאני ארגנטיני!"

קרלוס
„למה לצ'ילה כן?"

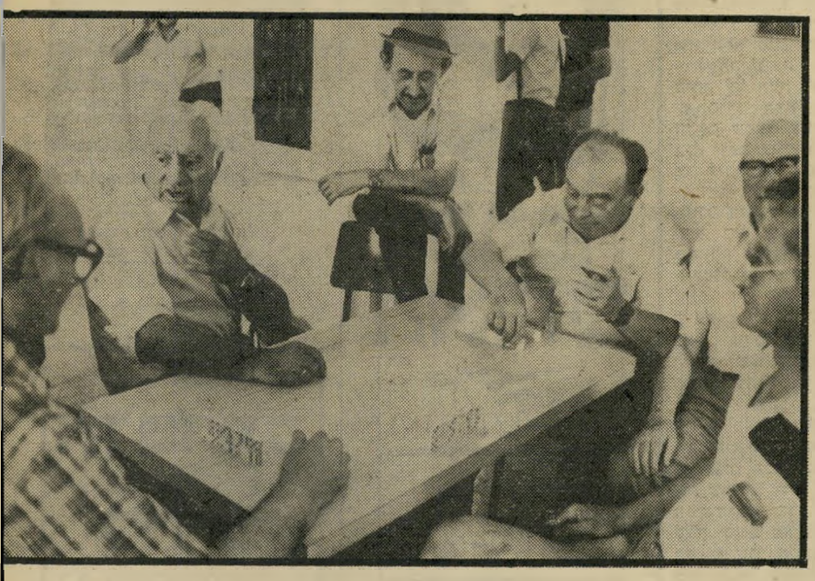

עולי ארגנטינה במישחק־דומינו
„האנגלים הם פיראטים!"

שני קברים

(המשך מעמוד 9)

שאף להגיע ולתרום יותר. כעבור שנה נשלחו כמה מבני המחזור שלו לקורס־קצינים. אייל לא היה ביניהם. כאשר ביקש לדעת מדוע לא צורף, נאמר לו: „חכה לקורס הבא.“ עבור הצעיר בן ה־19 היתה זאת אכזבה מרה.

אייל נקרע בין רצונו הטיבעי למלא את מישאלות אביו, ובין הדחף להתמרד. בין המיטען הכבד שהועמס על כתפיו ובין יכולתו הממשית. הוא מצא את האומץ לקרוא תגר על אביו, אך לא היו לו הכוחות הנפשיים להתנער מן הציפיות שדבקו בו. עמוק בתוכו הוטבע בו הרצון להידמות לאביו. כאשר הבין יום אחד, כי הוא אינו מצליח להשיג את המטרה שהוצבה לפניו, נשבר. רגישותו ועדינותו לא סייעו לו בזמן שהצריך בחינה מפוכחת של הדברים, כדי לגלות את סגולותיו האמיתיות. הוא שקע בדיכאון. כעבור זמן קצר קיפד את חייו.

רגשות אשם

א חרי מותו של הבן התברר לאב כל אשר עיניו טחו מלראות בעוד מועד. לאיש הנוקשה היתה עוד תכונה בולטת מאוד. הוא היה בעל חוש־צדק מפותח. בצבא הוא זכה להערכה רבה על כך ממפקדיו ומפקודיו כאחד. הכל ידעו שהוא מתייחס לכל אחד על־פי המגיע לו, ללא משוא פנים. רגישותו המוסרית הגבוהה הפכה לשם דבר. אך ביחס לאסון שפקד את מישפחתו, היא היתה לו לרועץ.

מתי האשים את עצמו במה שקרה לבנו. הוא לא היה יכול להדחיק את הדברים. להיפך, הוא היה צריך להתעמק ולחדור־ליסודותיהם. כאילו קרא לו קול פנימי לדוש בהם שוב ושוב. וככל שהלך והתעמק, כן הלכה וגברה בו ההכרה במישגים שעשה בחינוכו של בנו וביחסו אליו. הוא השתכנע שאייל התייסר קשות בשל המבוי הסתום שאליו נקלע, ונטל על עצמו את האחריות המלאה לכך.

המפקד הקשוח נשבר. הוא שקע כל כולו בעולמו הפנימי. כלפי חוץ המשיך להפגין את אותה אדישות רציונית ובוטחת, אך היה זה רק צילו של האיש הפעיל והנמרץ. ידידיו הקרובים מצמרת הצבא קיוו והאמינו שזהו משבר זמני, שעם הזמן זה יחלוף ושהוא ישוב לבסוף לאיתנו. אך מתי לא היה מסוגל להתגבר על מה שעבורו היתה האמת הקשה והכואבת. להתגבר פירושו היה לשכוח, להבליג, להתעלם, לברוח, להתפשר עם מצפונו — כל מה שהיה ההיפך הגמור מאישיותו. הוא לא יכול היה לבגוד בעקרונותיו המקודשים, שהיו חלק ממנו עצמו.

אשתו, ניצה, אחות במיקצועה, היתה כל העת לצידו. היא נאלצה להתמודד בעת ובעונה אחת עם הכאב שפקד אותה בעיקבות מות בנה, ועם בעייתו של בעלה. בשל כך עזבה את עבודתה בבית־חולים השרון בפתח־תיקווה. היא היתה האדם הקרוב ביותר למתי, אך גם היא לא תפסה אלא חלק קטן ממאבק האימים שהתרחש בנפשו.

לפני יותר משנתיים נסעו בני־הזוג, יחד עם בתם, ללונדון. שם שירת מתי בקונסוליה של ישראל. כולם קיוו כי הריחוק מן הארץ ישפר את מצבו. ואכן, כשחזר ארצה, לפני חמישה חודשים, הופתעו קרוביו וידידיו לטובה. האיש כאילו התחיל לפרוח מחדש. הוא העז אפילו להעלות חיוך על פניו. חבריו הרבים מקרב אלופי צה"ל, שדאגו לו כל העת, חשו הקלה. אך הם לא ידעו שהקצין ששב מאנגליה מציג לפניהם רק ארשת חיצונית. בתוך תוכו פעם הכאב במלוא עוצמתו.

מאז מות הבן פקד מתי את קיברו מדי יום ביומו, למעט התקופה שבה שהה בלונדון. היו שראו בכך דבר המקשה על שיקומו, וניסו לשדלו להקטין את תדירות ביקוריו. מאז שובו ארצה, הוא שב להרגלו. הוא היה פוקד מדי בוקר, בחשאי, את קברו של אייל. לפניו היה יכול לפתוח את סגור־ליבו. אחר־כך היה חוזר לטירדות החיים ולתפקיד שנטל על עצמו לשחק לעיני הסובבים אותו.

החלטה פתאומית

מ תי הודיע על רצונו לפרוש מצה"ל. הוצעו לו מישרות אזרחיות רמות־דרג. ביניהן מישרה בכירה בבנק־הפועלים. הוא שקל כבר את קבלת המישרה, אך בינתיים שוחח חברו, רב־אלוף צבי („צ'רה“) צור עם מנכ"ל מיפעלי מלט נשר, תת־אלוף (מיל') מנחם („מן“) אבירם. מן מיהר להציע לניב את מישרת מנהל אגף כוח־האדם בחברה. מתי התייעץ עם כמה אנשים. חבר־הכנסת מרדכי („מוטה“) גור, שמינה אותו בזמנו לתפקיד קצין־שלישות ראשי, יעץ לו לקבל את המישרה בנשר, שבה ראה עבודה מעשית יותר ותעשייתית. מתי קיבל את עצתו.

נקבע שמתי יתחיל בתפקידו ב־יום הראשון בשבוע שעבר. הוא לקח חומר הקשור לתפקיד לעיון בביתו, וביום הראשון אכן התייצב לעבודה. בצהריים אכל ביחד עם מן, והתנהלה ביניהם שיחה באווירה נעימה ונינוחה. אחרי־הצהריים התקיימה ישיבת־הנהלה, שבה הציג מן את מתי. הועמדה לרשותו מכונית וולוו, והוא היה אמור להשתלב באופן מלא בניהול החברה.

למחרת בבוקר הוא התאבד. הוא השאיר פתק, שבו היו רשומות שלוש מילים בלבד: „למן, סליחה, מתי“. לגבי מניעי ההתאבדות דרך: הספורט, שהיה ונשאר אהבתו הגדולה. בנו לא פיגר בכך אחריו. השניים היו אוהדים מושבעים של מכבי תל־אביב. במהלך מישחקי הכדורסל, שאליהם נהגו לבוא ביחד, היו יוצאים מכליהם מרוב התרגשות והתלהבות.

מתי, ששימש בעבר שלישו הצבאי של משה דיין, בעת שהיה שר־הביטחון, נהג לשבת במישחקים לצד דיין, שגם הוא היה אוהד נלהב של מכבי תל־אביב. בין מתי וניצה גיב ובין משה ורחל דיין נקשרו קישרי ידידות עמוקים, שנמשכו גם אחרי שהשניים חדלו לעבוד יחד. אחרי מותו של דיין נשמר הקשר עם רחל. מתי ליווה אותה למישחק גמר־הגביע בכדורסל, שהתקיים לפני שבועיים.

בלי פשרות

מ ותו הפיתאומי היכה בהלם את כל חבריו ומוקיריו.

„יום לפני כן אכלנו ארוחת־צהריים ביחד ודיברנו על כדורסל,“ סיפר מנחם אבירם. „הוא הזמין אותי למישחקים והיה במצב־רוח טוב. על הבן נמנעתי מלדבר איתו, כי ידעתי שזאת נקודה רגישה אצלו. אחרי מותו של מתי, שאלו אותי אם הרגשתי במשהו. לא היה שום דבר מיוחד בהתנהגותו. הוא היה באופן כללי אדם בעל התנהגות עצורה. ארשת הפנים שלו לא הסגירה את רחשי ליבו.“

„אני הכרתי אותו בכמה תפקידים,“ סיפר מוטה גור, „מיניתי אותו לקצין־שלישות ראשי, כי ראיתי בו מומחה ממדרגה ראשונה לטיפול באנשים ובכוח־אדם. הוא היה אדם מאוד קשוח ומופנם, אבל בעל חוש צדק מפותח מאוד. אצלו קיבל כל אחד את מה שמגיע לו בלי עזרת ,סוסים', כפי שקורה אים לזה בעגה הצבאית. זה חשוב מאוד בתפקידים הבכירים. זכור לי שהתערב במיקרה שבו אלוף־פיקוד נתן דרגה למי שלא הגיע לו.

„היתה לו רגישות מוסרית גבוהה ביחס לנורמות ההתנהגות בצבא. בתקופת מילחמת־ההתשה היו קיימות כל מיני קרנות בצבא, שהפיקוח על כספיהן היה לוקה בחסר. הוא נזעק אז להילחם בתופעה הזאת.“

„הוא היה אדם שאיכפת לו מכל דבר,“ סיפר תת־אלוף (מיל') דן מיכאלי. „היו לו דרישות גבוהות מהסובבים אותו, וגם ידע לתת מעצמו. לפעמים היו לו קשה לעשות כל מיני פשרות, שאנשים נאלצים לעשות בחייהם. במה שנגע למצפונו הוא לא ידע פשרות.“

יוסי הימן

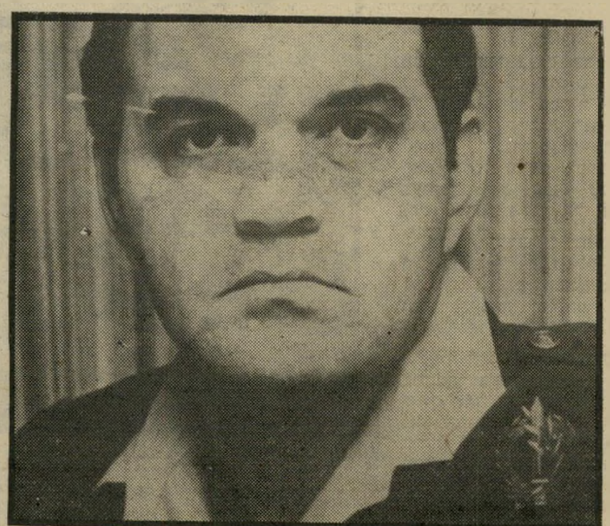

תת־אלוף ניב
כדור על הקבר

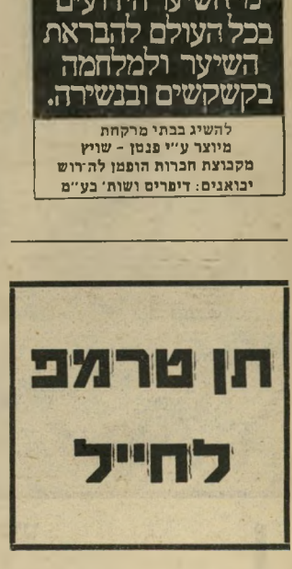

יושב־ראש ועד ציוותי־האוויר של „אל־על", הקברניט בצלאל עופר, מספר על ההווי של טייסי „אל־על" וחנאי עבודתם, מאשים את בומה שביט בשקרים ובכישלון ואומר בכאב: כבדו כנפי המטוס!

אני מקבל לידי ממש שהוא מיבשל השווה 70 מיליון דולר. בתוך המטוס יש 485 איש

●

ההווי, החברה, איפה יהיה לי כאלה בחברה אמריקאית או שוויצית? ההומור, היחסים האישיים, הבילויים?

●

חברת־תעופה לאומית היא מוסד כמו מישטרה, כמו צבא. מישהו צריך לכפות את ההפסדים שלה

ריאיינה שרית ישי

בומה שביט הפך כוכב טלוויזיה על חשבון „אל־על". החוטים של הפרוזיקטורים הפכו עניין של קבע במיסדרונות

●

אברהם שפירא בן־אדם יקר, בן־אדם נחמד בצורה בלתי־רגילה. כולם אוהבים אותו. טייסים, דיילים, כולם

●

אנחנו מציעים שאנחנו נספק שירותי־טיס ל„אל־אל", „אל־על" תקנה מאתנו טיסות, אנחנו נדאג למטוסים

„יש מקום לבהלה — אך לא לפאניקה!"

דברים שאמר לי מי שהיה יו"ש בר־ראש מועצת־המנהלים של „אל־על" אברהם („בומה") שביט בגליון הקודם („העולם הזה" 2332) עוררו סערה ב„אל־על" בכלל ואצל אנשי צוות־האוויר בפרט.

יושב־ראש ועד צוותי־האוויר של „אל־על", קברניט בצלאל עופר, ביקש להגיב על דבריו של בומה.

נפגשתי עם עופר, המכונה צוליק, ואיכשהו הפכה התגובה לשיחה והשיחה ל־

ראיון. אנשי צוות־האוויר משמשים נושא לקינאה בקרב ציבור ההדיוטות. גם אני מקנאה בהם, אני מודה. די לי לבקר בבתיהן של חברות־דיילות, לראות את הגבינות שהן הביאו בטיסה מפאריס, את מוצרי הקוסמטיקה והבגדים שנקנו בלונדון ובניו־יורק, כדי שקנאתי תתעורר. ומי אינו מקנא בכרטיסי החינם ובחיים בבתי־המלון המפוארים ברחבי העולם? בקצרה — אנשי צוות־האוויר עושים חיים, ועוד משלמים להם עבור זה.

צוליק עופר מכיר את כל הטענות שמטיחים בצוותי־האוויר. בנחת ובסבלנות הוא ביקש להעמיד אי־אלה דברים על דיוקם. ראשית הוא הסביר, שכל עובד קבוע ב„אל־על" זכאי לכרטיס חינם אחד בשנה, וכן כרטיסים לאשתו ולילדיו. רווק מקבל כרטיס עבור הוריו, פעם בשנתיים. דייל זמני זכאי להנחה של 90 אחוז על כרטיס־טיסה בתום עונת עבודה. נוסף על כך, זכאי עובד „אל־על" שפרש מעבודה לכרטיס חינם אחד בשנה. כך

שלדעתו, הרושם שנוצר כאילו צוותי־האוויר ומשפחותיהם מתרוצצים ללא הרף על פני כל העולם חינם אין כסף, הוא רושם מעוות.

צוליק עופר מבקש להדגיש כי לא היה פותח את פיו לולא בומה שביט. „חצי שנה הוא סתם את חפת, אז למה הוא היה צריך לפתוח אותו עכשיו?" הוא שואל בתרעומת ומוסיף: „אם הוא מלכלך עלינו עם שקרים, אנחנו נלכלך עליו עם האמת."

„יש מקום לבהלה אך לא לפאניקה!"

(המשך מעמוד 81)

בחדר־ממבצעים של „אל־על", שבו שו־הים הטייסים לפני עלייתם למטוס, מביעים כמעט כולם מורת־רוח מהדברים שהשמיע נגדו בומה שביט.

אווירה מוזרה שורת בבית־המישרדים הגדול. בדרך לחדרו של אחד הטייסים הראשיים, אנחנו פוגשים קברניט צעיר שאומר: „שמעתי שיש פה מכירה כל־לית. אפשר לקנות איזה מטוס?" זהו פחות או יותר סוג הבדיחות שהולך היום טוב ב„אל־על".

צוליק עופר עובד ב„אל־על" מזה 15 שנים. הוא שירת בצנחנים ושנה אחרי שיחרורו הגיש בקשה להצטרף לקורס טיס. עם שיחרורו מצה"ל הצטרף ל„אל־על", הוא נשוי ואב לשתי בנות.

● קפטן עופר, מה הרגיז אותך כל־כך בדבריו של בומה שביט?

80 אחוזים מדבריו אינם נכונים. הוא שקרן כרוני, מוקיון טלוויזיוני ופסיפסן־צמרת. הוא בונה את עצמו על הכאריזמה שלו, על ההופעה שלו. הוא בונה על האפקט הבומבסטי, שהוא תוצאה של דב־ריו הבומבסטיים. אבל מעבר לזה העוב־דות פשוט אינן נכונות. אם אני לוקח את הדברים שהוא אמר לך אחד־אחד, אני יכול להפריך אותם אחד־אחד — החל במיספר האנשים שהוא כביכול פיטר, וכלה בדברים האיומים שאמר על אנשי צוות־האוויר. באף מילה שלו אין אמת. לא שהאמת אינה מדוייקת, היא פשוט איננה שם!

● אתה כמעט מתחרה בו ב־חריפות לשונך. בוא נתחיל מהי התחלה, כשבומה שביט בא ל„אל־על". למה ציפיתם ממנו?

הוא קיבל קרדיט אדיר, שאף אדם לפניו לא קיבל. כשהוא הופיע לפניו ב־פעם הראשונה ואמר את דבריו, הוא קיבל מחיאות כפיים שהתיקרה נפלה. היינו משוכנעים שהנה הוא בא, והוא יהיה האיש שיתקן את מה שצריך לתקן. אבל טעינו. הוא הלך על מה שהציבור שונא באל־על — הוא הלך על משכו־רות, על צוותי־אוויר, על בתי־מלון ועל כרטיסי חינם. הוא לא נגע בשורש ה־בעיה. הוא ניסה להיות פופולרי על חשבון אל־על.

● כשהוא הגיע ל„אל־על" שר־רו יחסים גרועים בין הוועדים ה־שונים...

לא נכון! הוא קיבל חברה רגועה יח־סית. איתן רוזמן היה שקט, עד שבומה יצא עם הבומבות של הפיטורין, וסיבך את כל העסק מחדש. איך התבטא אחד מעוזריו? „הוא העדיף לקחת בכוח, במ־קום להביא למצב שבו העובדים יתרמו 10 אחוזים מרצונם הטוב." כך הוא הפך לכוכב טלוויזיה. החוטים של הפרוז'קטו־רים של הטלוויזיה, שנמתחו במיסדרונות שהוליכו למישרד שלו, היו עניין של קבע.

הדברים שהוא אמר לך מרגיזים, מרגי־זים באמת. אפשר לחשוב שבאמת יש דברים כל־כך נוראיים, שמי יודע מה. הוא תמיד לוקח את הפינה הכי קיצונית. הוא מאלה שכשיש קבוצה של מאה נפי־לים וגמד אחד, הוא יציג את הגמד. אב פעם ב־15 שנה קברניט לא הטיס מטוס בגלל כוס קפה — אז זהי הדוגמה שהוא יביא. הוא לא ידבר על זה שקברניטי אל־על טסו כדי להביא יהודים מאיראן בזמן שאף חברת־תעופה לא טסה לשם. זה לא! אבל הוא ידבר על כך שהשביתו טיסה כי שני דיילים סירבו לישון באותו חדר.

● אתה מגן על התנהגות ה־עובדים?

חס וחלילה! יש לי המון ביקורת נגדם, גם נגד צוותי־האוויר וגם נגד צוותי־הקרקע. אבל מה זה שייך? אל־על היא חברה מסובכת ומתוסבכת בבעיות אדיריות. במקום לפתור את הבעיות הגדו־לות, הוא נתפס לבעיות השוליות ועושה מהן הון כדי להאדיר את שמו.

● האם גם טענתו שהוא הוריד את הפסדי „אל־על" מ־140 מיליון דולר ל־20 מיליון אינה נכונה?

זהו שקר גס. הנה, ראי בעצמך: דו"ח מבקר המדינה עמוד 352 קובע, שבשנת 1978 היה לאל־על 21.6 מיליון דולר הפסד, ב־1979 60 מיליון וב־1980 38 מיליון דולר. איפה 140 מיליון שהפסד ל־20 מיליון? בשנת 1979 הציג שביט את החברה כבעלת הפסדים אדירים והעמיס עליה הכל, כך שב־1980 בכל מיקרה היו פחות הפסדים.

● למה אתה מתכוון?

לקחו והעמיסו כל מיני הוצאות בגין שנים קודמות — שבדרך־כלל לא הופיעו במאזנים — של שנת 1979. צירפו לשנה הזו הפסדים משנים קודמות והגדילו את ההפסד שלה. אחר־כך, בשנת 1980, ברור שההפסדים פחתו, ובומה שביט יכול היה לצעוק בראש חוצות שהוא הוריד את הפסדי החברה.

● מדוע נכשל בומה שביט ב„אל־על"?

בגלל היחס שלו לאנשים, בגלל התפיסה הפיאודלית של חייו. עשרים נווסים שבנו את חיל־האוויר ואת אל־על הוא רצה לזרוק לכלבים. הוא בא ואמר להם שהם אוכלים לחם־חינם. חברה שבלעדיהם לא היה חיל־האוויר ולא היתה אל־על. אחד שהגיע מהתאחדות־התעשיינים, אדם עובד בשבילו זה כלום, זה לא בן־אדם.

● הוא טוען שכבר העומס טסים כיום שני טייסים בתא־הטייס, ו־שטייס „אל־על" הטוען כי הוא זקוק לאדם נוסף משקר.

אין לו מושג על מה הוא מדבר. נכון אמנם שהנשיא רגן מינה ועדה, שקבעה כי את המטוס החדש 767, יוכלו להטיס שלושה טייסים או שני טייסים באוהה מידת ביטחון. אבל הוועדה המליצה גם על שמונה דברים במערך האווירי של ארצות־הברית שחייבים לשנות אותם ל־צורך זה, וזה כולל יחידות בקרה ומיכ־

צוות־אוויר בתידריך לקראת טיסה*

„העויינות של בומה לאנשי־האוויר נובעת מקינאה פאתולוגית!"

* קברניט מאיר בר, קצין ראשון יצחק פנסור, מהנדס־טיס שלמה ברכה.

שור. אנחנו, שטסים לאיסטנבול ולמצריים לא נזכה לכל התנאים האלה, שהם הכ־רחיים מבחינה בטיחותית.

● האם זה לא נכון שבכך הע־לם טסים שני אנשים בתא־הטייס?

הוא שקרן פתולוגי. על 737 גם אצלנו טסים רק שני אנשים. זהו מטוס קטן.

● יש לו הרגשה ש„אל־על" היא חברה הנוויה עד סנטימנטים — לא צריך לפטר כי הנוטים הקי־מו את חיל־האוויר ואת „אל־על", לא צריך לפטר כי הפקידים עוב־דים ב„אל־על" מזה 20 שנה, צריך כרטיסי חינם לא רק לאנשי צוות־האוויר אלא לכל אנשי „אל־על" לבני משפחותיהם. הלא „אל־על" אמורה להיות עסק רווחי, מי שלא זקוקים לו צריך ללכת הביתה.

אני לא אומר שכל הדברים האלה הם בסדר, אבל יש דרך לעשות אותם. בומה שביט מתייחס אל האנשים כאילו הם אפס.

● זוהי גישה קפיטליסטית...

נכון, הוא קפיטליסט.

● אבל פיטורי עובדים מיות־רים הם אחת הדרכים לייעל חברה.

אני לא נגד פיטורי עובדים שאין בהם צורך. אני חושב שצריך לפטר לפחות 1500 איש. אל־על פיטרה 500 איש שפרישו מרצון.

● זקיבו פיצויי־ענק.

זו היתה באמת פשלה איומה, כל עניין הפיטורין מרצון. עזבו אנשי־מחשב שקיב־לו עבודה בחוץ־לארץ, אנשים שאל־על זקוקה להם ולקחה אחרים במקומם.

● למה הם קיבלו כך־כך הרבה כסף? מדוע מקבלים ב„אל־על" יו־תר פיצויים מאשר בכל מקום אחר?

זו פשלה של בומה. זה בזיון שלא היה כמותו, במיוחד לאור העובדה שאחר־כך הוא קיבל אנשים חדשים לעבודה. הוא אמר לך שהוא פיטר 1800 עובדים? זהו שקר גס. הוא הציע לכל עובדי אל־על לפרוש מרצון, תמורת פיצויים מוגדלים. אבל כש־21 נווטים רצו גם הם לפרוש

בומה שביט הוא שקרן כרוני, מוקיון טלוויזיוני ופסיפסן צמרת

מרצון, הוא לא נתן להם ללכת. הוא אמר: אתם לא תלכו מרצון ועם פיצויים מוגדלים, אתם תלכו עם 100 אחוז פיצויים לא מוגדלים. בסך־הכל הוא צימצם את צוות העובדים ב־680 איש. איפה 1800? על מה הוא מדבר?

ירקתי דם, הוא אומר. זהו שקר וכזב. על מי הוא מדבר? על עקיבא פרסמן שפוטר כי עבר עבירת קלון? על עובדי־חוץ שפוטרו בלונדון? בארץ לא פוטר איש. היתה פרישה מרצון. זו היתה בושה, הלכו כאלה שלקחו הון כסף וירדו מ־הארץ.

● מהי המשכורת שלך?

מיליון לירות לחודש.

● זה מעט?

שמעת אותי אומר שזה מעט?

● האם טייסים בכך העומים מר־וייחים סכומים בסדר גודל כזה?

חברת יונייטד האמריקאית, שהפסידה 150 מיליון דולר ברבע השנה האחרונה, תחמה עכשיו על הסכם עם טייסיה, לפיו הם ירוויחו 161 אלף דולר לשנה. זהו הון עתק.

● מדובר בחברה פרטית, לא בחברה לאומית, שהציבור הוא אשר משלם את משכורותיה.

אף אחד לא אמר שאנחנו לא חיים טוב. אבל למה את חושבת שחברת יונייטד משלמת? האמריקאים כולם טיפ־שים ואנחנו חכמים? באייר־פראנס משל־מים פי שישה מאשר באל־על. בסווייסאייר פי חמישה, וכשטייס יוצא לפנסיה בגיל 55 הוא מקבל חצי מיליון דולר פנסיה. למה זה? כי אם אני מחר בבוקר טס וחס וחלילה יורדת לי עין, אז איבדתי רשיון. זה לא כמו עורך־דין ולא כמו שופט ולא כמו רופא. אם יורדת לי עין אני חייב לעזוב את העבודה. חוץ מזה, אני לא מקבל פנסיה. אני יכול לקבל רק פיצויים ולעזוב. רק שישה־שבעה טייסים בכירים מקבלים פנסיה. ושלא לדבר על כך שאני חייב לעשות ארבעה מבחנים כל שנה — מיבחן רפואי, מיבחן טיסה, מיבחן נוהלי חירום, והטיסה עצמה.

● זה מכנים למתח?

מכניס למתח? מצאו אצלי אבן בכליה. אמרו: אתה לא תטוס עד שלא תשתין את האבן. אז ישבתי בבית. אם לך תהיה אבן בכליה, תשבי בבית ותמשיכי לעבוד. חוץ מזה אני מקבל לידי מטוס ששווה 70 מיליון דולר, שהם, אם אני לא טועה, 14 מיליארד לירות. בתוך המטוס הזה יש 485 אנשים. איזה בן־אדם נוסף את מכירה שמקבל לידיו מיפעל של 14 מיל־יארד לירות למשך 12 שעות?

אם משכורת של מיליון לירות לחודש זה הון עתק, למה מר גדיש מחברת מעוף משלם את זה? הוא חברה פרטית, לא? אם אני טס בתיכנון ובמאמץ, אז תוך שלוש טיסות אני מכסה את המשכורת שלי. היום טונה דלק זה 400 דולר. אם אני חוסך דלק ביגלל תיכנון נכון של הטיסה, אז חסכתי את המשכורת שלי בכמה טיסות.

אני כבר לא מדבר על חיי אדם, על האחריות העצומה המוטלת על כתפיך. אצל מר גדיש טסים חבר"ה שגמרו אצלנו קורס למטוסי 707, והוסמכו כקצינים רא־שונים. הם לא נקלטו באל־על ונקלטו ב־מעוף ובארקיע. בומה שביט מספר לך סיפור על קברניט שלא עשו לו קפה? לא היה סיפור כזה.

● מה עם סיפור הדיילים שלא רצו לגור שניים בחדר? האם אינך חושב שזו שערוריה?

כן, בהחלט, אני חושב שזו שערוריה. הסיפור הזה טופל כהלכה, וכעת ישנים שני דיילים בחדר. אבל בומה שביט עושה מכל דבר הון. הוא היה יושב איתי פה, בחדר, והיה פותח פה על שרים. הוא היה פותח פה על הדירקטוריון, היה בוכה ש־הדירקטוריון עויין, שמטרפדים אותו. אחר־כך הוא היה הולך לדירקטוריון ובוכה ש־הטייסים עויינים, שהטייסים בני זונות.

זה אוכל אותי, ההתנהגות שלו, הפה שהוא פותח. מה הוא רוצה? את יודעת איזה קרדיט הוא קיבל מצוותי־האוויר? החברה הורידה ב־40 אחוז משכרם, תרמו לו יותר מכולם, והוא מדבר על צוותי־האוויר! מה עשינו לו?

● מדוע אתה חושב שהוא עו־יין את צוותי־האוויר?

קינאה פתולוגית.

● לדעתך צריך היה לערב את השר דויד לוי בסיכסוך שבין שביט ובין העובדים?

במילחמה אתה מתחבר עם כל אחד.

● ומה בעניין ההתבטאויות...

על איזה התבטאויות את מדברת? על המילה נפקות? הוא אמר לך שהשר המציא את המילה. הנה, יש לי מיכתב מבומה שביט. ראי במו עינייך: את רואה את המילה נפקות? רואה. עכשיו את יודעת מאיפה נולד הביטוי הזה, נפ־קות.

כולם אשמים במה שקורה באל־על. הצ'רטרים, ההנהלה, העובדים, ורק המנהל בסדר. מי מינה את ההנהלה? מי האכיל את עם ישראל עם דו"ח מקנזי? מוקיון טלוויזיה שכמותו, קנאי פתולוגי. את יו־דעת מה הוא אמר לי פעם אחת? „אני מרוויח יותר מקברניט, מנהל יותר טוב מכל הנהלה." חולה, תאמיני לי, חולה.

● בכך זאת, הוא עכד לא תשלום.

נכון, הוא קיבל דולר לשנה, אבל זה שתיקנו לו את הקרבורטור ב־57 אלף לירות הוא אמר לך? ומה עם חשבון ההוצאות שלו? להסתובב חודשיים ב־חו"ל, מי שילם את זה? תנורי שביט? ישב באוסטרליה במשך שישה שבועות עם המישפחה, ומה יצא לנו מזה? הוא הוסיף קווים? הוסיף טיסות? להבריא את אל־על הוא רצה? הוא התעסק רק עם צוותי־האוויר, כי פחד להתעסק עם צוותי־הקרקע.

● מה לדעתך יקרה ל„אל־על"?

פה אני מסכים עם בומה שביט: העי־טים יעוטו והנבלה תישאר. לעם ישראל, החברה מתקדמת אל הסוף. אם יסגרו לנו את השבת, זו תהיה בטוח סוף הדרך. אבל גם אם לא יסגרו, אם לא יערכו פה שיגויים אדירים, החברה לא תסחוב את עצמה. קווים חדשים קשה לפתוח, וב־מחירי טיסות השכר לא נוכל להתחרות. כבדו כנפי המטוס, פשוט כבדו.

קברניט עופר במקום־העבודה
„מצאו אצלי אבן בכליה. הייתי מקורקע עד שהשתנתי את האבן!"

● מהן תוכניותיך?

להיות קברניט עד גיל 60. אני מאמין שבכל מיקרה תהיה איזושהי חברה בכל מתכונת שהיא. אני, באופן אישי, פחות מודאג מפיסורין. אני לא פוחד. בי יפגעו הכי פחות, כי אני ותיק. יכול להיות שמתוך 197 טייסים, 70 ילכו הביתה. יכול להיות שיחתכו אותנו לחצי. אבל 12

אנחנו מסים לאיסטנבול בהפסדים ניכרים, כדי שדגל ישראל יתנוסס בין הדגלים הערביים.

הטייסים שלא נקלטו אצלנו נקלטו במעוף ובארקיע. תראי מי מטיס את המטוסים ומוכשר להטיס אותם — זה אנחנו! יש לנו רישיונות על ג'אמבו ועל 707. לא כל אחד יכול להיות קברניט ג'אמבו. ילד בן 27, שרק השתחרר מהצבא בטח שלא. אנחנו עומדים בכל קריטריון בינ־לאומי. אני לא מודאג.

● אתה מדבר עכ ירידה?

חס וחלילה! בעד שום הון שבעולם לא אעבוד בחברה זרה.

● יש כאלה שמדברים?

בכל חברה תמצאי כאלה שיחפשו שדה יותר ירוק. אבל איפה, עם דרכון ישראלי? מי יתן להם עבודה?

● אמרת קודם שבעד שום הון שבעולם לא תעבוד בחברה זרה. מה כ־כך מיוחד ב„אל־על"?

ההווי, החבר'ה, איפה יהיה לי את זה בחברה אמריקאית או שווייצית? נוצרים יחסים, הומור משותף, בילויים משותפים. אל־על זה אורח־חיים, זה לא סתם מקום עבודה.

● אתה בעד זה שימכרו את החברה?

אני בספק אם יצליחו למכור חברה כל־כך בעייתית מבחינה כלכלית, ביחד עם מצב יחסי־העבודה השורר בה.

● אתה רוצה שימכרו אותה?

כל מדינה חייבת שתהיה לה חברה לאומית. החברה הבלגית, סבנה, מעולם לא היתה רווחית, ואיש אינו מוכר אותה. חברת־תעופה לאומית היא מוסד, שכל מדינה זקוקה לו, כשם שהיא זקוקה לצבא ולמישטרה. גם הצבא והמישטרה אינם רווחיים. למה לא מוכרים אותם?

● ומה יהיה על הפסדים ש־יוצרו מהשבת?

את יודעת מה? במקום שיכסו את ההפסדים של השבת, שיתנו את הכסף לאגודה שתבנה בכסף ישיבות, ולנו תיתן לטוס בשקט.

● התרשמתי שחבר־הכנסת אברהם שפירא הוא נוסע פופולרי ב„אל־על"...

בן אדם יקר, אדם נחמד בצורה בלתי רגילה. כולם אוהבים אותו — טייסים, דיילים, כולם. באמת בן־אדם נחמד מאוד.

● יצא לך לדבר איתו מאז ה־החלטה על חוק השבת?

לא איתו. לא יצא לי לטוס. אבל דיברתי עם בנו, פינחס, בחור נחמד מאוד.

● מה הוא אמר, הנוסע הנחמד שלך?

שכל מה שעומד מול השבת אינו שווה כסף.

● מה דעתך על כך שאנשים רבים אומרים שאם יוחל חוק ה־שבת יחדלו לטוס ב„אל־על"?

אם הציבור לא יתמוך באל־על במצבה הקשה, היא גמורה. זה ברור, לא?

● יתוספו לכם נוסעים דתיים...

גם כאן אני מסכים עם בומה שביט. אף נוסע דתי לא יתוסף לנו. הם ימשיכו לטוס איפה שעושים להם כמה דולרים הנחה. אני מסכים, אגב, גם עם מה שאמר על דויד ויינגרטן. איך אפשר היה להכניס את האיש הזה לוועדת־השבת?

● בומה שביט דיבר על טראו־מה דרורית, אם יגיה את האמת על „אל־על". הוא אמר שאנשי „אל־על" יודעים על מה הוא מדבר.

על איזו טראומה הוא מדבר? על זה שבזמן מהפיכת חומייני, כשהשמיים ל־איראן היו סגורים ואף חברה לא טסה לשם, אני טסתי לטהרן כדי להציל יהודים? על מה הוא מדבר? על זה שבזמן מילחמת יום־הכיפורים אף חברה לא הגיע לכאן, ורק אנחנו המשכנו לטוס אל הארץ ומחוצה לה, כדי להמשיך את החיים? על איזו טראומה הוא מדבר? על זה שמר גדיש מחברת מעוף לא יטוס בחיים שלו לאיסטנבול בהפסדים, ורק אל־על טסה לשם בגלל הדגל, כדי שדגל ישראל יתנוסס בשדה התעופה של איסטנבול לצד עשרות הדגלים של מדינות ערב? אילו טסה אל־על רק למקומות רווחיים, יתכן שלא היתה מפסידה, אבל אל־על חייבת לטוס לניירובי, כדי שהדגל הישראלי יעבור מעל למיצרים שבין ערב הסעודית למצריים.

● מהו מצב־הרוח ב„אל־על" כעת? כיצד משפיע המשבר על האווירה?

כל דבר יוצר מישקעים. קשה למדוד את ההשפעה של כל המשברים על האנשים. חברות אמריקאיות עובדות עם פסיכולוגים, והגיעו למסקנה שמה שחשוב להם זה בטיחות הטייסים, ולכן גם משתלם להן לשלם הון עתק לטייסים, כדי לפתור אותם מלחצים כלכליים. כמובן שאנחנו בלחץ, והלחץ לא משפיע לטובה. כבר שנים אנחנו מנסים לצאת מאל־על.

● מי רוצה לצאת מ„אל־על"?

הטייסים. הקמנו חברה רשומה בשם מטס, שהבעלים שלה הם צוותי־אוויר. אני, בתוקף היותי יושב־ראש ועד צוותי־האוויר, עומד בראשה.

● מהו הרעיון שבהקמת ה־חברה?

שאנחנו נספק לאל־על שירותי טיס. אל־על תקנה מאיתנו טיסות, אנחנו נדאג למטוסים, לתיחזוק, לטייסים, למשכורות, לבתי־מלון ולאש"ל. נוריד מאל־על את כל הבעיות האלה. אבל אל־על לא הסכימה להצעה. לא יודע למה. אין עם מי לדבר.

● כמה כסף זה יחסוך?

לא יודע במיספרים, אבל מדובר בהמון כסף.

● מה ייצא לכם מזה?

נהיה עצמאיים. יבוא מר גדיש ויגיד שהוא רוצה שני מטוסים לגרמניה — נספק לו. ניתן שירות טוב. תבוא אל־על ותגיד שהיא רוצה טיסה לניירובי — נספק לה שירותים. נהיה אדונים לעצמנו, בלי סיכסוכי עבודה, בלי מקח וממכר, בלי מריבות, בלי שביתות. ניתן שירותים, נדאג לכל העניינים, ואף בומה לא יגיד לי אם אני אשן שניים בחדר או אחד בחדר. לא יגידו לי לא לישון בצריך ולא יגידו לי לטוס „קוויקי" ולאף אחד לא יהיה איכפת אם אני לוקח איתי את אשתי לטיסה או לא. אותו דבר אני מציע למכונאים: להקים חברה, ואז שאל־על תציג מיכריז, המכונאים יתחרו עם בדק, והטובים יזכור במיכרז. זה יפתרו לאל־על הרבה בעיות. פשוט, במקום להפעיל את השירותים — לקנות אותם.

● וכך תגמרו באופן סופי עם החברה הלאומית.

היה פעם רעיון לפרק את החברה לשלוש חברות־צוותי־אוויר, מטוסים וצוות־תי־קרקע. אבל ההצעה נפלה. באל־על יש ועדים חזקים, שלא עושים חשבון. קשה להשתלט עליהם. אם נהיה סמוכים על שולחן הממשלה, אני רואה שחור. אין לנו מה לחפש באיזור. נהיה מחוסלים ולאיש לא יהיה איכפת. אנחנו לא חברת־חשמל, שיושבת על השאלטר של המדינה. אז אל־על לא תטוס, למי זה איכפת? אף־אחד לא ישב וחשב ברצינות מה לעשות עם אל־על. כואב הלב. יש לחברה הזו צדדים כל־כך יפים — הטיסות לאי־ראן בזמן חרום, הטיסות לבסיסים האמ־ריקאים כדי להביא ציוד במילחמת יום כיפור. כשהיתה שביתת פקחים בניו־יורק, עשה אורי יפה שמיניות ואילתורים ונחת בניו־יורק. לא חבל? למה איש לא נותן את דעתו ברצינות על העניין? למה ה־מדינה לא מחליטה מה היא רוצה מחברת התעופה הלאומית שלה?

שום בומה לא יגיד לי אז שאני אישן שניים או אחד בחדר. אף אחד לא יגיד לי להישאר או לא להישאר לילה בצריך. לאף אחד לא היה איכפת אם אני לוקח איתי את אשתי לטיסה

למה כדי להגן על חברת תדיראן אתה משלם 180 אחוז מכס על מקרר תוצרת חוץ? למה כדי להגן על שטיחי כרמל אתה משלם 300 אחוז מכס? למה לא להגן על אל־על? למה הצ'ארטרים? למה שמיים פתוחים?

● לפני שהיו הצ'ארטרים, מעט מאוד ישראלים טסו לחו"ל.

אני מסכים, אבל מה אפשר לעשות? צריך להגן על אל־על. שיחשבו, שימצאו דרך, שלא יגררו אותה.

● מה דעתך על יושב־ראש מו־עצת המנהלים, נחמן פרל?

יהודי נחמד, יקר מאוד. הלוואי שיצליח.

● הוא יכול להצליח?

לא מכיר אותו. אנחנו נעזור לו.

● אתה בעד מינויים פוליטיים?

ככה חיה המדינה. כשכל השנים היינו מפא"ניקים, לא ראינו שזה כך. מינוי פוליטי יכול גם להצליח. הנה, בומה היה מינוי לא פוליטי, וכמו שבא בסערה עזב בסערה. המצב קשה, קשה מאוד. אבל אני כל הזמן אומר: יש מקום לבהלה. אבל לא לפאניקה. החברה עומדת לפני חיסול, וזו עובדה. צריך ללמוד לחיות עם זה.

קברניט עופר וקציין־ראשון פרדי ריינברג בתא־הטייס
„המשכורת שלי היא מיליון לירות לחודש. אני לא אומר שזה מעט!"

(המשך מעמוד 59)

על המקח. שאלנו איך נקבע המחיר, בי־קשנו הנחה.

בעל־הבית שקע בהירהורים. הוא מילמל לעצמו הברות בלתי־ברורות ולבסוף שאל את שותפתו: „מה דעתך? נבקש רק 170 דולר?" היא הינהנה בהסכמה.

צביקה המשיך לשאול: להביא את הכסף בדולרים או בכסף ישראלי? „בסדר," ענה יעקב, „אני מרשה לכם לשלם בכסף ישראלי, אבל שזה יהיה לפי שער הדולר באותו יום." הסכמנו להס־דר, קמנו ונפרדנו מבעלי הפנסיון יוצא־הדופן בלחיצת־ידיים.

הגבר ליווה אותנו בדרכנו החוצה. הוא היסס לרגע, לבסוף העז לשמיע את רח־שי־ליבו: „מה דעתכם שהלילה תשארו איתנו? סיגי רוצה בשניכם מאוד. עבור הפעם הזאת לא נבקש תשלום, אבל בתנאי שתבטיחו לי שהדבר לא ימנע את הבילוי שתיכננו לסוף־השבוע." הוא עמד מולנו והמתין לתשובה, שהתמהמהה.

שאלתי אותו, איך הוא, שהתחנך בבית דתי, מתייחס לעניין הבילוי המיני. הוא

סיגלית ב„העולם הזה" (2308)
מוהל וחיילת

השיב ש„זה לא פשוט, אבל היצר חזק יותר ממיצוות התורה."

הוא עדיין חיכה לתשובה. הסביר ש־הדבר חשוב מאוד לסיגלית. קבעתי בהח־לטיות: הלילה אני וצביקה רוצים להת־ייחד. נבוא לסוף־השבוע כפי שסיכמנו.

הצבע חזר לפניו של צביקה, שחשש מאוד כיצד אצא מהמבוך. נפרדנו מבעלי בית הפנסיון מתוך כוונה שלא לשוב לשם עוד.

בשעת חצות מצאנו עצמנו ברחובותיה השוממים של עיר־החטאים בני־ברק, ופני־נו בחזרה לפרובינציה התל־אביבית.

„בטח נסכים"

לא עברו שבועיים מאז הפגישה העיסקית, שלוותה בהדגמה חיה, ונר־דע לי כי שני מארחי הוזמנו לערב־ראיונות תל־אביבי, הנערך בהשראת עס־קני־ציבור זוטרים. המודעות שקראו לקהל לבוא להקשיב לגידעון פת, לדויד מגן ולחיים יבין, הבטיחו גם משהו מעניין יותר: וידוי אישי מלא של המוהל וה־חיילת.

„מאז שנישאתי ליעקב, הפסקתי לגעת בגברים אחרים," אמרה סיגלית נשר, ב־ישובה על הבימה.

„היום אנחנו נותנים רק שיחות הסב־רה בסקסולוגיה." השיב יעקב נשר ל־מראיין, אריה אבנרי, כשביקש מבני־הזוג לענות לו „עם יד על הלב", אם הם ממשיכים בעיסוקיהם יוצאי־הדופן.

הבחנתי בהבדל קל בין התשובה שמ־שיבים בני הזוג נשר לאורחיהם בביתם ובין זו המקבל עיתונאי בראיון המיועד לפירסום.

נזכרתי כי בשלב מסויים ב„שיחת־ההי־כרות", שהיתה לנו לפני שבועיים, קרא לפתע יעקב: „את שואלת אותנו שאלות כמו שעיתונאי נוהג לחקור!" הוא לא חיכה לתגובה, הוא לא חשד במאומה.

יעקב נשר (השבוע, בני זקן)
„רק הדרכה מינית!"

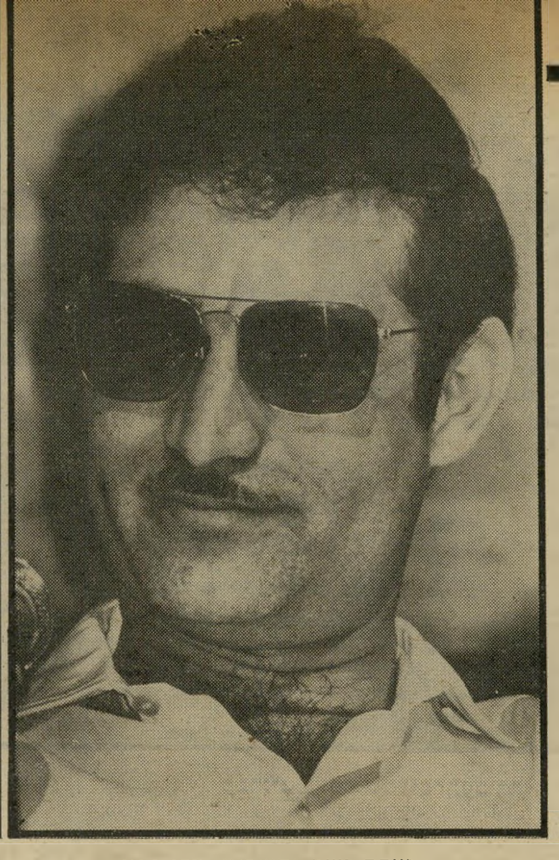

סיגלית נשר
„הפסקתי לגעת באחרים!"

הסברתי לו כי בוודאי יפנו אליו עיתו־נאים, שהרי הם פירסמו מודעה שאליה צורף מיספר־טלפון.

אין ספק, הסברתי לו, שהתופעה שהם מייצגים תעניין עיתונאים, ושאלתי אותם אם יסכימו להתראיין.

סיגלית חייכה. יעקב צחק בקול. אחרי רגע של מחשבה השיבה סיגלית: „בטח, נסכים." צווייגנברג שאל: „תספרו גם שאתם עושים זאת עבור תשלום?" סיגלית קבעה בהחלטיות: „לא, את זה לא נספר, כמובן."

יעקב היה משועשע מכך שעיתונאים יעוטו עליו. החמיא לו מאוד הרעיון שר־בים ירצו להקשיב לו. הוא התייחס בבי־טול לעניין הכסף. „הם לא ישאלו אותנו שאלות כאלה בכלל," הסביר לסיגלית. „אני משוכנע שישאלו מה הן בעיותיו של הישראלי המצוי."

חלומו התגשם במהירות. בערבו של יום השישי שעבר — ערב שבת־קודש — הוא ישב על בימה אל מול קהל בן כ־500 איש, כולם לבושים במיטב מחלצותיהם, ועונה לשאלות עיתונאי. כל שאלות המ־ראיין התבססו על תוכן הכתבה שפורסמה בהעולם הזה (2308). אריה אבנרי אף הציג לפני הקהל באולם את תמונת־השער של הגליון. מפעם לפעם הרים את הגליון לעיניו ונראה היה שאת שאלותיו הוא קורא מתוכו.

בני־הזוג הודו שכל הפרטים בכתבה בהעולם הזה נכונים, וחזרו לפני הגני־כחים באולם על תוכן הכתבה: סי־גלית סיפרה שקיבלה בבית הוריה חינוך דתי. היא למדה בבית־ספר דתי והוריה סירבו להתיר לה להתגייס לצה"ל. זה היה השלב בחייה שהיא התחילה למרוד במוסכמות.

כשהיתה חיילת גילתה לראשונה את העולם החופשי, ונקלעה גם לאווירת המ־תירנות המינית.

בחורי ישיבה שהתפקרו

„מה יש?" שאלה הצעירה בקול לתוך המיקרופון, „הכרתי עוד חיי־לות שקיימו יחסי־מין עם גברים, ששילמו להן במתנות תמורת שירות מיני. כשהקשר עם אותו גבר נמשך, הפכו המתנות גם לתשלום כספי, למרות שהכינוי לכך היה תמיכה כספית."

יעקב וסיגלית בהדגמה
אחרי הנשואין, לצרף זוגות

יעקב ניסה לעזור, הסביר בדרכו את כוונותיה של סיגלית: „כשאספתי אותה לפני שנתיים בטרמפ ראיתי לפני בחורה גלמודה ולחוצה מבחינה פסיכולוגית. החל־טתי שצריך לאפשר לה למצות את החר־פש, מתוך הנחה שאחרי פרק זמן מסויים היא תירגע." סיגלית הסכימה לקביעה של יעקב ושניהם הודו בהמשך השיחה שיתכן שהם נוהגים בחופשיות־יתר ב־חייהם המיניים משום שקיבלו בצעירותם חינוך שמרני בבית דתי. לשון אחרת: סימפטום נפוץ של בחורי־ישיבה שנת־פקרו.

ליעקב חסרה שאלה אחת. הוא התעקש לשאול את עצמו: „למה בעצם הסכמנו, אני וסיגלית, לדבר בערב־הראיונות?" אב־נרי נתן לו את הרשות לענות על השאלה היזומה ונשר הסביר: „כל הכתבות שנכ־תבו עלינו לא גרמו לנו מבוכה. לפי השקפתנו, המעשים שלנו הם טיבעיים. כך זה גם מקובל בכל העולם המערבי. הבעיה היא שהקהל הישראלי הוא יותר מדי שמרן. בחברה שלנו התפרשו המע־שים שלנו באופן שלילי וגרמו לנו לנידוי חברתי."

בקול נרגש הסביר שאין היום מעסיק, המוכן לתת לו עבודה.

סיגלית סיפרה שאביה איים על בעלה ברצח. דמעות נקוו בעיניה כשדיברה על כך, והיה זה הרגע הדרמתי ביותר, וללא ספק גם האמיתי ביותר בערב. זה.

למרות ש„במיפגש־ההי־כרות" בינינו לפני שבועיים התפאר יעקב בקשריו החברתיים הענפים, עלה בי חשד שאלה הן המצאות דימיוניות בלבד. השניים נראו אנשים בודדים, המחפשים לעצמם קשר עם זרים. המודעות שהם מפר־סמים, המזמינות לקוחות לבילוי מיני, מהונות, כך הרגשתי, רק תירוץ. הם התקשו להשיב לנו ממה הם מתפרנסים, הודו שאינם עובדים וכי יש ימים שאין להם כסף כדי לקנות אוכל.

בערב הראיונות הסביר נשר: „אני לא מבקש מכם להזדהות איתנו, אלא רק שתנסו להבין."

איש־החלומות לא יכול היה גם בלי ההתפארות העצמית וקרא לחלל האולם: „אני מזהה בתוך הקהל הזה כמה דמויות שהיו בין לקוחותינו." רבים בקהל זזו בכיסאותיהם במבוכה.

אולי הוא התכוון אלי. באתי לערב הראיונות כדי לשמוע עד כמה הם יהיו מוכנים לחשוף עצמם בראיון עיתונאי.

הם היו כנים כמעט בכל. שניהם רק לא הודו, כי הם ממשיכים בעיסוקיהם המוזרים.

הפרשה המוזרה של בית העסקן הליברלי שהשכיר אותו למצרים וזכה ברשיון וגם בג'וב

ויה וילה

חאסן עיסא, הקונסול המצרי באילת, סייע שלא ביודעין לשר־התיירות, אברהם שריר, ואיפשר מוצא של כבוד לעסקן ליברלי אחר, שבביתו הוא אמור להתגורר. העסקן יוכל להתמסר מעתה בלב שקט לתפקידו החדש, כיושב־ראש הנהלת החברה לפיתוח חוף־אילת.

גיבור הסיפור המוזר הוא איש־עסקים תל־אביבי, ניסן נוימן, שבנה וילה באילת. הוא רכש שלד מתושב מקומי, שזכה בשטח־אדמה במיסגרת מיבצע „בנה ביתך בעצמך", והמשיך בהקמת המיבנה.

נוימן ידוע גם כפעיל מרכזי במיפלגה הליברלית, ולאו־דווקא בזכות הישגיו החיוביים. מאחוריו גבו מכנים אותו „ראס־פוטין", יועץ סתרים, ולא שוכחים לו את בגידתו בשר יצחק מודעי. הוא הלך עם מודעי לאורך כל הדרך, אך באחרונה נטש אותו ועבר לקבוצתו של אברהם שריר. התמורה לא איחרה לבוא. הוא קיבל תפקיד, אמנם ללא־שכר, כיושב־ראש הנהלת החברה לפיתוח חוף־אילת. זהו תפקיד רב־עוצמה, משום שדרכו מוזרם הכסף של מישרד־התיירות לפיתוח פרוייקטים תיירותיים בעיר הדרומית.

ערב הבחירות האחרונות היה נוימן עדיין מאנשיו של מודעי. הוא היה ממחוללי ההסדר הפנימי במיפלגה, שקבע שכל מי שכיהן שתי קדנציות בכנסת, יזדקק בפעם השלישית לרוב של 60 אחוז מקולות צירי המרכז. שרים וחברי־מרכז עלו לביתו, שהיה אז ברחוב בורוחא 50 ברמת־אביב. היום הוא כבר מתגורר בדירה אחרת, ברחוב רקאנטי, לא הרחק מביתו של שריר.

נוימן זכה לפירסום כאשר התברר שהוא שותפו של הקבלן גיגי פרס, בפרוייקט מיסגד חסן־בק. בליברלים מספרים שהשותפות לא היתה יוצאת לפועל אילמלא חשב פרס שקשריו של נוימן עם הליברלים יקדמו את הפרוייקט. בליברלים נזכרים גם שיחסיו של נוימן עם סגן שר התחבורה, דויד שיפמן, הורעו בתקופה שבה היה שיפמן סגן ראש עיריית תל־אביב. שיפמן חשש, כנראה, שנוימן עלול לנצל את הידידות עימו לצורך בקשות ששיפמן לא היה מוכן לשמוע עליהן.

חריגות בניה

בנוימן, ששורש ידו בעסקים שונים, הגיע עד אילת. הוא סיפר שיש לו מהלכים בקרב אנשים חשובים, והחל בהקמת הווילה המפוארת.

עיריית אילת, שחששה מחריגות בנייה במקום, שלחה לשם את מהנדס־העיר. התברר שלא היו חריגות בשטח, אך היה צורך לבדוק את טיב אחד הקירות במכון התקנים. מהעיריה הודיעו שהבית לא יחובר לרשת החשמל והמים עד אחרי הבדיקה.

בינתיים הציע נוימן את הווילה להשכרה. לדבריו, כאשר חזר מארצות־הברית, פנתה אליו מתווכת והציעה לו שהוא ישכיר את הבית לאנשי הסגל המצרי. הוא הסכים, והחוזה נחתם לפני שלושה חודשים.

לדבריו לא היו חריגות בנית כלל, אלא כאשר המצרים הפכו את המוסך לאולם־קבלה. „אני אגיש לעיריה תוכנית־שינויים והיא תאושר," אמר נוימן, ודחה בביטול את הרעיון שבזכות העובדה שהוא השכיר את הווילה למצרים, קוצרו תהליכים ב־מישרדי העיריה.

נוימן, שסירב לגלות ממי הוא קנה את השלד, טען שהווילה עדיין לא רשומה על שמו בטאבו, משום שזהו תהליך ממושך. כרגע רשומה הדירה על שם מינהל־מקר־קעי־ישראל.

עסק פרטי?

בעיר אילת טוענים שנוימן עשה את עיסקת חייו. הוא השכיר וילה ממוצעת ב־2000 דולר לחודש, שהם כ־420 אלף לירות. זהו סכום גבוה בהרבה מהממוצע בעיר.

נוימן סירב להתייחס לשאלה כמה הוא מקבל עבור ההשכרה. „אני איש־עסקים פרטי, וזה לא עניינו של הציבור לדעת. את מה שיש לי לומר, אצהיר בטופס שאותו אגיש למס־ההכנסה."

יתכן שהסכום שאותו קיבל נוימן עבור השכרת הווילה, שהמים והחשמל חוברו אליה חיש־מהר מחשש לתקרית דיפלו־מטית, לא היה חשוב. זאת, אם אכן, הוא היה, כהגדרתו, איש־עסקים פרטי.

אך באותו יום שבו ירד נוימן לאילת, הוא לא עשה זאת רק כדי לברך את חאסן עיסא עם כניסתו לדירתו החדשה. הוא בא גם כדי להתמנות לתפקיד ציבורי.

רק באחרונה התברר בליברלים שנוימן נטש את מחנהו של השר בלי תיק, אשר אינו יכול לספק תפקידים, אפילו ייצוגיים, לאנשיו.

במיפלגה כינו זאת בגידה, אך נוימן לא התרגש מכך: „לבגוד אפשר רק ב־מדינה, לא במיפלגה. אני לא הייתי העבד של מודעי ואני לא חייב לו כלום. אני אדם עצמאי. נכון שעשיתי קואליציה עם מודעי בזמן הבחירות, אך אחרי הבחירות אין סיעות, יש רק מיפלגה ליברלית. אני לא עזבתי ולא עברתי. שריר בחר בי כי אני חבר־מיפלגה, ובעל כישורים ל־תפקיד."

קונסול עיסא
הוציא מהבוץ

לדבריו, אין זה מינוי פוליטי כי אם מיקצועי: „אני מכיר היטב את נושא הבניה, ההשקעות, האירגון והתיירות. אני חושב שאני יכול לעזור, והמדינה לא מפסידה, כי איני מקבל שכר."

אך גם כאן לא מסתיים הסיפור. ניסן נוי־מן מונה לתפקיד אחרי שקודמו, המלונאי טומי לייטנסדורף, פרש ממנו, ואחרי ש־מנכ"ל החברה בפועל, אביגדב („אבי") ברוק, פוטר ממישרתו. לפיטורי ברוק, שכיהן כמנכ"ל שתי חברות נוספות של מישרד־התיירות, קדם מסע־השמצות מצד ראשי המישרד. טענו נגדו שהוא לא הצליח כלל בשלושת תפקידיו.

מאבק כוחות

לצמרת מישרד־התיירות היתה סי־בה טובה לפנות מקום בדרום לאיש שלומם. כך אפשר היה לתת תפקיד רב־עוצמה לאיש שעבר למחנה שריר, מחנה שמעולם לא נחשב כגדול ביותר במיפלגה.

מלונאים באילת טענו שהצוות הקודם מילא את תפקידו על הצד הטוב ביותר, אך הם לא יכלו להתנגד למינוי החדש, משום שמישרד־התיירות הוא בעל המניות העיקרי בחברה, ודרכו מוזרמים כספים לפיתוח התיירות במקום.

שריר, הידוע כאיש אמונו של המיל־

עסקן נוימן
„ראספוטין"

יונר היהודי־יפאני שאול אייזנברג, מקו־רב לאנשי־העסקים במיפלגה, ורוצה לזכות בתמיכתם, כחלק ממאבק הכוחות במיפלגה. הוא מינה לתפקידים ייצוגיים עוד כמה אנשים, חלקם מאנשי שלומו. את חבר מיפלגתו, גוסטב בדיאן, הוא מינה ליושב־ראש החברה הממשלתית ל־פיתוח מיפעלי־תיירות. את המלונאי חיים שיף הוא מינה לתפקיד יושב־ראש הנהלת מועצת־התיירות.

כר נרחב לעסקים

מישרד־התיירות מהווה כר נרחב לעסקים, וכל מינוי שם, גם כשמדובר בתפקיד ללא תשלום, חייב להיבדק ב־זהירות.

נוימן אמור לבלות כמה ימים בשבוע באילת, כדי לטפל במה שמתחייב מתפ־קידו החדש. לדיברי ראשי מישרד־התיי־רות, נחוצה שם מלאכת שיקום רצינית. השאלה הגדולה היא אם מסוגל נוימן להרים על גבו את המעמסה.

באילת לא ממתינים לעתיד. הם מפנים את כל מי ששואל אותם שאלה זו לבניין הקונסוליה המצרית, ואומרים שכפי שהוא בנה את ביתו, כך הוא ינהל את ענייני התיירות בעיר.

כדורגלן שום
למרות חסרונותיו

כדורגל

הסוס לא נגמר לו

אמרו עליו, על יצחק שום בן ה־34, כדורגלנה הוותיק של הפועל כפר־סבא, שהוא כבד־תנועה וזקן, שאיבד מזמן הרבה מהחיוניות שלו ומכושרו, ושבעצם נגמר לו הסוס. אמרו עליו שרק בזכות עמנואל שפר הכפר־סבאי, שאימן את נבחרת ישראל לפני שלוש שנים, נבחר שום להיות קפטן הנבחרת.

כשג'ק מנסל החליף את שפר, כולם חשבו ששום ינשור מההרכב. ג'ק מנסל לא אץ לצרף את הקפטן לשעבר. וכש־מנסל חזר בו כעבור כמה שבועות והכניס את שום, ריכלו אז שזה ביגלל לחצים שהפעיל יו"ר ההתאחדות לכדורגל דאז, מיכאל אלמוג הכפר־סבאי. אך מנסל הגן אז על שום בתוקף, וטען שלמרות חסרו־נותיו הוא מנהיג במיגרש, וזו גדולתו.

כושר מנהיגות. השנה הוכיח שום לכל מקטרגיו שלמרות גילו, הסוס עדיין לא נגמר לו. והוכחה לכך היא העובדה שכפר־סבא, בהנהגת הקפטן יצחק שום, נטלה השבוע את אליפות המדינה זו הפעם הראשונה.

יצחק שום הוא שחקן איטי וכבד, אשר ניחן בשליטה טובה בכדור ובראיית מישחק מעולה. כושר המנהיגות שלו הביא ל־גיבושם החברתי של השחקנים, והעלה את רמתם.

לכפר־סבא השחקנים הגבוהים ביותר בליגה הלאומית, והם נחשבים לחזקים ולבעלי כושר גופני מעולה. במיבחני מיש־כל, שנערכו לפני כשנתיים במכון ויינגייט, נמצא שכפר־סבא היא הקבוצה האינטליגנ־טית ביותר בליגה.

הכפר־סבאים המנצחים לא יוכלו לחגוג השבוע את ניצחונם בשל מותו של ראש־העיריה, זאב גלר. מנהל הקבוצה הבטיח, שעם תום שבעת ימי האבל, תיערכנה החגיגות.

מדע בדיוני

דני נוימן, הירושלמי הוא איש בית"ר בנישמתו, והיה שחקן בית"ר במשך כל חייו. בשנתיים האחרונות הוא משחק אמנם במדי מכבי תל־אביב. אך הוא לא מצא שם את מקומו. פציעותיו התכו־פות חיבלו במעמדו בקבוצה, והוא לא אהב את זה. נפשו קצה בתהילה המפוק־פקת של מכבי תל־אביב השנה, והוא הת־חיל להתגעגע לביתו ולחבריו.

היה זה רק טבעי שנוימן יחזור לבית"ר. אך גם קבוצת הפועל ירושלים, ובראשה מאמנה לשנה הבאה, אריה רדלר, גילתה השבוע נכונות לבדוק אפשרויות צירופו לקבוצה.

טאבו מוחלט. זוהי מהפכה אמיתית. בשביל נוימן, לעבור לשחק בהפועל ירו־שלים היא שואה חברתית. זהו מעשה שיש עליו טאבו מוחלט.

בינתיים ממלא נוימן את פיו מים. תגו־בתו היחידה היא: „זה לא מדוייק. אז מה אם מדברים? אני עוד לא יודע כלום. אחשוב על זה בקיץ. הכל פתוח. אני מחכה רק שיהיה לי טוב."

דני מעולם לא הסתיר את דעתו ש־מקומו הטבעי, הנוח והטוב ביותר הוא לצד חבריו בבית"ר ירושלים. אך נראה שנוימן מצא לו אמצעי לחץ על בית"ר, באמצעות פלירט שלו עם הפועל. ואז

שופט קליין
חושש משריקות

אולי ישיג בדיוק את מה שהוא רוצה מבית"ר. כי דני נוימן בהפועל ירושלים זה כמו מדע בידיוני.

מצליח יותר בחו"ל

אברהם קליין בן ה־48, הוא אחד השופ־טים הבינלאומיים הבודדים שיש בארץ. קליין הוכיח את גדולתו לעומת שופטים אחרים. גם ראשי ההתאחדות־לכדורגל לא הצליחו להשיג את שהשיג קליין בזכות קשרים עם קברניטי פיפ"א (התאחדות ה־כדורגל העולמית).

קליין גם הוציא שופטים מאלמוניותם והפך אותם לבכירים ובינלאומיים. הוא האמין שקידום הכדורגל בישראל תלוי ברמת השיפוט, ואמנם, רמת השיפוט גבוהה בארץ מרמת המישחק.

חשש מבית"ר. אומרים שקליין הת־רגל לשפוט במישחקים ברמה גבוהה, ולכן הוא מצליח בעבודתו בחו"ל יותר מאשר בארץ. חסידיו טוענים שבארץ לא מבי־נים כיצד צריך לשפוט, ולא מעריכים נכונה את עבודתו.

השנה פורש קליין, אחרי 28 שנות שי־פוט. במעמד מישחקי חצי־הגמר, הוענקו מגיני הוקרה לשלושה שופטים בינלאומיים פורשים על תרומתם הרבה לכדורגל הישי־ראלי — ביניהם קליין. הוא החליט שלא להופיע לטקס, כי חשש מתגובתם של אוהדי בית"ר ירושלים, שהיו נוכחים ב־מקום. הוא ידע שאוהדי בית"ר ירושלים חמומי־המוח לא אוהבים אותו, בעיקבות מישחק חם שבו שפט בתחילת העונה.

קליין נבחר לשפוט במישחק היוקרתי של גמר־גביע־המדינה, שבו תתמודד הפו־על תל־אביב מול הפועל יהוד.

הבלוף

„הספורט הישראלי הוא בלוף גדול," הכ־ריז השבוע משה לרר, עיתונאי־ספורט מזה 30 שנה, שפרש לפני כשנתיים. „אין ספורט במדינה. צריך להקדיש הרבה יותר מקום בעיתונות להישגים ספורטיביים ופחות לעסקנות. יש לתת יותר מקום לע־נפים שאינם זוכים להערכה: כחתירה, אופניים, איגרוף, היאבקות, הרמת מיש־קלות. הכדורגל במדינה בולע כל חלקה טובה. זהו המישחק הפופולרי במדינה, למרות שמבחינת איכות הוא לא נמצא במקום הראשון."

כדורגלן נוימן
פלירט עם הפועל

תחרות בין עיתונים. לרר סיפר שהעיתונות הכתובה מקדישה לנושאי ספורט מקום רב מאוד. שני הצהרונים הגדולים מקדישים לו בין 30 ל־40 אחוז מכל עמודיהם השבועיים (לא כולל שבת). האם יש הצדקה לכמות המילים העצומה המוקדשת לספורט? „רוב המידע מתרכז בעסקנות של הספורט הישראלי, הבנוי מפלגים פוליטיים. גודש המידע נובע בעי־קר מהתחרות העצומה בין שני העיתו־נים, ולאו דווקא מסיבות ענייניות," טוען לרר.

„השינוי חייב לבוא בעסקנות עצמה," הוא מוסיף. „אסור שמנהלי־הספורט במר־כזים יהיו פוליטיקאים ושליחי מיפלגות. חשוב שינהלו אותם ספורטאים לשעבר. למה אנו לא טובים בספורט? כי אנו לא משקיעים. ברוסיה ובאמריקה הספורט באוניברסיטאות הוא חלק בלתי־נפרד מ־חובותיו של הסטודנט. פה מזלזלים. יש פה פעם בשנה מיפגש בין אסא תל־אביב ואסא ירושלים, ובזה מסתיים העניין."

מבולבלים

ליוסף מירימוביץ, המאמן הלאומי, יש בעיה. מאחר שהרבה כדורגלנים מצטיינים השתתפו בעבר בגביע העולמי לכדורגל, הנחשב למיקצועני, לא יכול יוסל'ה לשתף אותם בהרכב. שחקנים בין־לאומיים כמו יוסי מיזרחי, אריה חביב, חיים בר, אבי כהן, אורי מלמיליאן ו־אחרים, הם שחקנים שרופים לגבי המיש־חקים האולימפיים שמחכים למירמוביץ בלוס־אנג'לס בעוד כשנתיים.

ישראל היא בין המדינות הבודדות השולחת את נציגיה בספורט זה לשתי הזירות, המיקצוענית והחובבנית (אולימ־פית) וכך יוצרת אצלה בילבול.

ארצות שהכדורגל אצלם הוא ספורט מיקצועני, כמו אנגליה, ברזיל וארגנטינה, לא שולחות נציגים לאולימפיאדה, ואילו ברית־המועצות, בולגריה, יוגוסלביה ו־צ'כיה, אשר טוענות לחובבנות, נהנות מהזירה הקלה יחסית של האולימפיאדה, אך למעשה ספורטאיה משקיעים את כל חייהם לספורט ממש כמו המיקצוענים.

תחזית המאמן

כדורגלן בית"ר תל־אביב, שרגא טופולנסקי, חוזה השבוע את תוצאות מישחקי הליגה האוסטרלית. טופולנסקי שיחק כשנתיים בליגה של מלבורן, ואחר־כך גם בווסט־אדלייט, ולפני שנה חזר ארצה.

כדורגלן טיפולנסקי

1 1. **קאמבלאטון — אליזבת:** מישחק שקול. קאמבלאטון טובה יותר. היא תנצח.

2 2. **קרואטיה — טורנס:** טורנס עלו רק עכשיו והם יותר חזקים. יינצחו.

2 3. **נוארלונגה — אזורי (ד־א):** אזו־רי היו השנה אלופים והם יינצחו.

1 4. **פרה־הילס — וודוויל:** פרה־הילס תנצח.

X 5. **פרימאטל — אזורי (מ־א):** יהיה מישחק שקול של תיקו.

1 6. **פורטספילד — אינגלווד:** פורטס־פילד יינצחו.

1 7. **מורלי — ספר־וור:** מורלי ינצחו.

2 8. **סטרלינג — פרת צפונית:** פרת צפו־נית יינצחו.

1 9. **אלטונה־גייט — קיילור:** אלטונה־גייט תנצח.

1 10. **כוכב־היל — פראהראן:** יתרון לבוכס־היל.

X 11. **דונקסטר — כל פארק:** יהיה תיקו.

2 12. **פוקנר — פרא־נקסטון:** פראנקס־טון יינצחו.

2 13. **וסטרן — ריצ'מונד:** ריצ'מונד תנצח.

שרגא לא יודע היכן ישחק בשנה הבאה; אבל „יש לי כמה הצעות. מה שבטוח, שזה יהיה בליגה הלאומית." קבוצתו של שרגא, בית"ר תל־אביב, ירדה לליגה הארצית. אריה רדלר הצליח לנחש בשבוע שעבר שש תוצאות נכונות.

בוייקו ישראל — המסעדה הסינית דיזינגוף 326 ת"א.

"מאז שיש לי ויזה - יש לאנשים יותר תאבון לאכול אצלי"

מאז שהתחלתי לכבד כרטיסי-אשראי "ויזה"
יותר ויותר אנשים באים לאכול אצלי.
האוכל הוא בדיוק כמו שהיה קודם. מעולה.
אלא שהאנשים, מסתבר מעדיפים לשלם ב"ויזה".
ידעת שמאות אלפי ישראלים מחזיקים
בכרטיס "ויזה", ויותר ויותר אנשים
מצטרפים אליהם בכל יום?
אני מרגיש את זה במסעדה:
יותר לקוחות, מחזור מכירות יותר גדול,
ואני מרוויח יותר. זאת הרגשה נהדרת.
איך אומרים? עם האוכל - בא התיאבון!...

VISA

יש לך ויזה? הרווחת!

ויזה - יותר טוב מכסף

ויזה — כרטיס האשראי והמחאות הנוסעים של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

העולם הזה
88 עמודים
מיספר 2333 19.5.1982 י"ו אייר תשמ"ב,
שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

המוהל והחיילת שהואשמו בקיום בית־פגישות, נישאו ופירסמו מודעה המזמינה זוגות לקורס מעשי של סוף־שבוע תמורת תשלום גבוה

בית הספר בסבס בנו ברק

סיגלית ויעקב נשר